PASAULINIO BESTSELERIO HIPNOTIZUOTOJAS AUTORIAUS ROMANAS

ŽAIDIMŲ AIKŠTELĖ

LARS KEPLER

OBUOLYS

LARS KEPLER

ŽAIDIMŲ AIKŠTELĖ

Romanas

Iš švedų kalbos vertė
VIRGINIJA JURGAITYTĖ

Versta iš: Lars Kepler
Playground
Albert Bonniers Förlag, 2015

ISBN 978-609-04-0200-9

Niekas nežino, kur mes atsiduriame mirę, ar vietos, apie kurias pasakojama, egzistuoja tik mumyse, žybčiojančioje sinapsių sistemoje. Vaizdinius, kuriuos atpasakoja patyrę klinikinę mirtį, mokslininkai aiškina kaip panišką smegenų reakciją dėl deguonies trūkumo, sustojus širdžiai.

Žinia, neurobiologijos tyrinėjimai prasidėjo tik prieš keletą dešimtmečių, o liudijimai apie mirtį yra tokie pat jau tūkstančius metų. Nuo pat ankstyvųjų rašto kultūrų iki šiandien labai panašiai pasakojama apie tai, kas mūsų laukia po mirties.

Seniausioje Egipto religijoje pasakojama apie Ozyrio teismą, kuriame žmogaus siela sveriama su tiesos plunksna, o klasikinėje kinų mitologijoje mirusiųjų karalystė vadinama Geltonaisiais šaltiniais. Ten alkanos mirusiųjų dvasios būna tol, kol požemio viešpats nulemia jų likimą. Graikų, romėnų ir daugelyje afrikiečių mitų mirusiųjų karalystė prasideda prie upės, kurią reikia perplaukti valtimi. Islame mirusieji laukia teismo, o krikščionybėje prieš amžinybę yra etapas, į kurį Jėzus buvo nužengęs, o Lozorius iš ten sugrįžo. Judaizme mirusieji patenka į Šeolą kaip šešėliai be bendrystės su Dievu, o induizme ir senajame skandinavų tikėjime galima mirti net mirusiųjų karalystėje.

Šių laikų žmonės, sustojus širdžiai, liudija buvę patekę į tunelius, buvę apgaubti šviesos, susitikę su mirusiais artimaisiais, regėję tamsius vandenis ir miestus, kuriuose niekada nebuvo lankęsi.

Žinia, mitus ir liudijimus galima paaiškinti ir psichologiškai, ir neurologiškai. Per sekundę žmogus suvokia maždaug dešimt naujų pojūčių, bet mūsų pojūčių organai kiekvieną sekundę nesąmoningai užfiksuoja daugiau kaip dešimt milijonų potyrių. Smegenys sugeba rūšiuoti ir tvarkyti informaciją susijusiais blokais, kurie sudaro tai, ką vadiname atmintimi. Mums prieinama tik minimali dalis to, kas išsaugoma ilgalaikėje atmintyje, o didžioji dalis nepaliesta glūdės didžiuliame rezervuare iki mirties akimirkos.

1

Prieš pavojingas užduotis leitenantė Šasmina Paskal-Anderson pažvelgdavo į nuotrauką, kurią nešiodavosi piniginėje. Pačiame blizgaus atvaizdo viduryje buvo atsiradęs gilus įlinkis. Nuotraukoje buvo įamžintas jos būrys: viduryje – vienintelė moteris – Šasmina, o aplink ją – penkios karių poros. Vyrai su neperšaunamosiomis liemenėmis ir šalmais stovėjo aplink ją tarsi maldaudami – dėl juoko. Markas buvo užsidėjęs rožinius akinius nuo saulės ir įsikandęs cigaretę, Larsas po akimis ir skersai nosies nusibrėžęs baltą brūkšnį, o Nikas buvo užsimerkęs.

Savo rusvus plaukus Šasmina buvo susipynusi į kietą kasą ir šypsojosi tarsi gimtuvininkė, rankose spausdama „M240 Bravo“ su atlenktu stovu. Kulkosvaidžio ilgis buvo beveik sulig jos ūgiu, todėl šlakuotų Šasminos rankų raumenys atrodė įsitempę. Sunki juosta su apvalkalinėmis kulkomis gulėjo susiraičiusi prie jos kariškų aulinių.

Iš tiesų, Šasmina niekada nebijodavo, bet žinodavo, kada užduotis ypač rizikinga. Ji pažiūrėdavo į nuotrauką, kad primintų sau, jog vyrai ja pasitiki, jog ji atsakinga už jų saugumą.

Šasmina buvo gera vadė.

Markas juokaudamas tvirtindavo, kad buvo būtina paskirti ją vade, nes paskutinis žodis visada turi būti jos.

„Tikrai ne", – kaskart atkirsdavo ji.

Šasmina įsikišo nuotrauką į piniginę ir ramiai pastovėjo.

Bloga nuojauta ją apimdavo labai retai, bet šįkart, nors viskas atrodė kaip visada, jautėsi taip, lyg siela būtų atsidūrusi šešėlyje.

Padvejojusi įsisegė iš mamos gautus perlų auskarus, kurie ją kažkodėl šiek tiek nuramindavo.

Šasminos būrys priklausė NATO jungtinių operacijų pajėgoms. Leposavičiuje jiems buvo paskirta ypatinga užduotis.

Serbų pajėgos jau seniai buvo atsitraukusios iš Kosovo. Kareivių voros vinguriavo per kaimus ir miestus tarsi ilga gyvatė. Viskas jau turėjo baigtis, tačiau šiaurės Kosove buvo likę pavienių būrių, kurie veikė savo nuožiūra.

Šasminos būrys buvo vienas iš tų, kurie turėjo išsiaiškinti, ar pagrįsti pranešimai, kad Sočanicoje puldinėjami civiliai gyventojai.

Būrys neturėjo specialaus transporto, todėl prasidėjus liūčiai keliauti džipais darėsi vis sunkiau. Keliai išmaujoti, kelkraščiai paplauti, Ibaro upė sudrumsta purvo.

Sėdėdama prie vairo Šasmina matė, kad Larsas išblyškęs. Jis buvo nusiėmęs šalmą ir pasidėjęs jį ant kelių.

– Gal geriau vemti į maišelį, – paerzino ji.

– Jaučiuosi kaip princas, – atkirto Larsas ir iškėlė nykštį.

– Mes palikome tau šiek tiek „Misty Green“ arbatos, – nusišaipė Nikas.

– Ir azijietiškų makaronų su žiurkių šūdukais, – juokdamasis pridūrė Markas.

Vakar ji leido vyrams pašvęsti. Pretekstu tapo kinų Naujieji metai. Iš spragintų kukurūzų maišelių jie pasidarė raudonų žibintų ir iššovė keletą signalinių raketų, o paskui žiūrėjo, kaip jos tarsi lėti meteoritai krinta žemyn pakibusios ant savo parašiutų. Jie valgė azijietiškų suktinukų ir greitai paruošiamų makaronų, užsigerdami kokteiliu, kurį pavadino „Misty Green“*, pasigamintu iš švediškos degtinės ir žaliosios arbatos iš Hangdžou provincijos.

Larsas kaip visada išgėrė per daug, o kai ėmė vemti, Markas, kuris stovėjo šalia, pareiškė, kad atėjusių Žiurkės metų garbei į makaronus įmaišęs žiurkių šūdukų.

Palinkęs virš kibiro Larsas ėmė rėkti, kad mirs, bet kiti komandos nariai sušuko, kad būtų garbė mirti vadovaujant Šasminai.

Šventė tęsėsi, bet Šasmina grįžo į savo palapinę ir ėmė tyrinėti naujausias palydovo nuotraukas, stengdamasi įsiminti reljefą. Jai labai patikdavo, kai girdėdavo vyrus juokiantis, šokant ir dainuojant.

Bėgant metams Šasmina pasimylėjo su trimis vyrais iš dabartinės komandos, bet tada dar nebuvo jų būrio vadė. Jei atvirai, tai būtų galėjusi pasimylėti su jais vėl.

* Iš angl. k. „Rūko žaluma“. (Čia ir toliau – vert. past.)

Žinoma, to nebus, nors dėl mirties artumo jautėsi itin vieniša.

Šįvakar pastebėjo, kad Markas žiūri į ją blizgančiomis akimis, ir linktelėjo jam. Markas gražus, flirtuoja žvilgsniu, o rankų raumenys tokie dideli. Šasmina pasvarstė, ar šiąnakt nepadarius nedidelės išimties, ar tik pasimasturbuoti.

Rytui išaušus virš jų kybojo švino spalvos tuoj lietumi pratrūksiantis dangus. Džipui pasvirus kairėn, rudas vanduo apsėmė ratus. Šasmina įjungė žemesnę pavarą, pasuko vairą į kairę ir lėtai užvažiavo stačiu šlaitu.

Už pusės kilometro į pietus nuo Sočanicos kelias buvo visiškai sugadintas, tad Šasmina nutarė toliau eiti.

Vesdama būrį žemyn ji aiškiau nei bet kada užuodė ginklų tepalą. Staiga ginklas tapo nepakenčiamai sunkus. Su kiekvienu žingsniu kulkosvaidžio diržas vis trūkčiojo, tarsi ginklas mėgintų išvengti savo likimo.

Nelaimės nuojauta vis stiprėjo.

Lijo. Markas rūkė dainuodamas „China Girl“*, pritariant Simonui. Dėl niūrumo ir skausmo viskas atrodė sunku: ir drėgnas dangus, ir tuščios kalvos, ir drumzlinas upės vanduo.

Radijo stotelė traškėjo, ryšys buvo blogas, bet Šasmina pakankamai aiškiai išgirdo, kad abi britų grupės įstrigo iškart už Mitrovicos.

Šasmina nutarė, kad laukdami anglų jie ištirs apylinkes, ir nuvedė penkias karių poras link nykaus kaimo.

---

* Iš angl. k. „Mergina iš Kinijos“.

Jos auskarai stuksėjo į šalmo dirželius pagal žingsnių ritmą.

Vos pasiekę pirmą namą jie išvydo mažą mergaitę, gulinčią veidu į šlapią žolę šalia triratuko. Atsirėmusi į namo sieną sėdėjo nėščia moteris. Ji buvo nukraujavusi dėl šautinės žaizdos krūtinėje. Priešais moterį žvyre kapstėsi kelios baltos vištos. Balose lietus buvo suplakęs oro burbulus.

Šasmina nuramino Niką ir prieš vesdama juos tolyn į kaimą leido jam pasimelsti ir pabučiuoti savo kryželį. Slėnyje, tarp namų, nuaidėjo šūvis, trumpas tarsi pliaukštelėjimas botagu.

Šasmina sustabdė būrį priešais ilgus laiptus tarp dviejų namų, atsargiai paėjėjo į šalį ir žvilgtelėjo link turgaus, kuriame stovėjo prekystaliai su daržovėmis ir senas turistinis namelis ant ratų. Apie trisdešimt atsiskyrusių serbų karių buvo išrikiavę berniukų eilę.

Vienas kareivis laikė skėtį virš juodabarzdžio vado, sėdinčio gėlėtame fotelyje. Lietus nebuvo spėjęs nuplauti kraujo ant žemės jam priešais kojas. Prieš jį paklupdė berniuką, vadas kažką pasakė ir nužudė jį pistoleto šūviu į veidą.

Jie ketino išžudyti visus kaimo berniukus.

Kol kareiviai nuvilko kūną, Šasmina radijo ryšiu vėl susisiekė su abiem britų grupėmis. Jos jau buvo pakeliui ir galės padėti nepraėjus nė penkiolikai minučių.

Šasmina matė, kad kito parklupdyto berniuko skruostai visiškai raudoni.

Galbūt kuris nors iš vyrų pagalvojo, kad jos sprendimą paskatino emocijos, bet visi jie nedvejodami įvykdė jos įsakymą. Šasmina žinojo, kad vos per tris minutes ji galėtų paskirstyti

penkias karių poras taip, kad sunaikintų aštuoniasdešimt procentų priešų ir nepatirtų nuostolių.

Tą akimirką, kai jos vyrai užėmė pozicijas, ji pro žiūronus pamatė, kad į pagrindinę gatvę įriedėjo dešimt purvinų lengvųjų automobilių, pilnų serbų kareivių. Gatvė vedė tiesiai į turgaus aikštę.

Kai Šasmina stebėjo juos palydovo siunčiamuose vaizduose, jie važiavo tolyn nuo kaimo, buvo jau prie Lešako, bet kažkodėl sugrįžo. Dabar, jeigu jos būrys mėgins sutrukdyti egzekucijai, pavojus bus daug didesnis.

Nepaisydama to, ji įsakė Markui nušauti budelį. Nuaidėjo šūvis, kulka išėjo kiaurai pro galvą ir fotelio atkaltė aptiško krauju.

Tarp serbų kilo chaosas ir per trisdešimt sekundžių Šasminos būrys likvidavo daugiau nei pusę jų.

Leitenantės širdis daužėsi, kraujui prisipildžius adrenalino visos jos juslės stipriai paaštrėjo.

Trys kareiviai su automatiniais karabinais pasislėpė už plytų sienos.

Šasmina paleido seriją iš savo „M240“ ir kulkomis iškalė sienoje duobučių juostą. Virš sienos purkštelėjo rožinis kraujo debesis.

Apie dešimt kareivių pasislėpė rotušėje, palikę siūbuojančias duris.

Kai netikėtai įsivyravo tyla, berniukai, kurie pradėjus šaudyti buvo sukritę ant žemės, ėmė keltis. Išsigandę ir sutrikę jie pa-

mažu traukėsi į skersgatvį šalia aikštės. Vienas liesas berniukas laikė už rankos verkiantį jaunesnį broliuką.

Atsidarė rotušės durys ir išėjęs vienas iš serbų milicininkų pasuko link berniukų, traukdamas rankinės granatos žiedą. Šalia Šasminos nuaidėjo šūvis iš Niko snaiperio šautuvo ir kulka pataikė serbui į galvą. Tas pargriuvo visu ūgiu ant pilvo ir liko gulėti, kai sprogo granata ir kūnas dingo dulkių debesyje.

Berniukai pasileido bėgti skersgatviu link slėnio, o Šasmina tuo metu varpė rotušės duris ir langus, kad vaikai spėtų nutolti.

Kai jie dingo, leitenantė skubiai dirstelėjo į dešinę. Serbų automobiliai buvo sustoję, atsitraukę atbuli ir nuvažiavę kitu keliu. Išsukę iš pagrindinės gatvės jie lėkė į kalvą NATO būrio užnugaryje. Akivaizdu, kad jie turi radijo ryšį su kažkuo, kas juos matė ir žinojo, kur jie slepiasi.

Markas ir Vinsentas buvo lengvai sužeisti. Netrukus situacija taps sunkiai kontroliuojama. Šasmina įsakė Larsui ir Nikui likti savo vietose ir pridengti kitus ugnimi, kol šie pasislėps už senos bažnyčios. Ji suprato, kad tuodu liks atkirsti, bet kitos išeities nebuvo. Ji užbėgo ant kalvos, atlenkė kulkosvaidžio atramą ir atsigulė ant pilvo. Kol užteks šovinių, ji neleis serbams iš automobilių priartėti.

Reguliuojant taikiklį pirštai drebėjo dėl į kraują priplūdusio adrenalino.

Šasmina galėjo šaudyti palei viso kvartalo fasadus, tačiau negalėjo apsiginti nuo užpuolikų už nugaros. Šią akimirką vienintelis jos prioritetas buvo išsaugoti savo komandos gyvybes, kol į pagalbą atvyks britai.

Šaudydama matė, kad Markui ir kitiems vyrams pavyko nusigauti iki bažnyčios. Vienas serbų kareivis puolė link jų su smėlio spalvos automatiniu karabinu, bet leitenantė pataikė jam į torsą, o paskui suvarpė prie sienos stovintį mopedą.

Ji girdėjo šūksnius už nugaros, bet neturėjo laiko atsisukti. Kad apsaugotų savo vyrus, ji toliau šaudė palei fasadus. Viena langinė subyrėjo į šipulius, suskilo išsikišęs kampinis akmuo. Ji vis šaudė, laikydama priešus užspeistus tarp namų, visu kūnu jausdama atatranką, metalo karštį ir parako dujų kvapą. Į akis bėgo prakaitas, ausyse ūžė nuo šūvių, nutirpo pirštai. Staiga nugarą nutvilkė keistas skausmas.

2

Šasmina Paskal-Anderson pabudo po narkozės Orsagoš Orvoši ligoninėje Budapešte. Prie lango įžvelgusi kažkokią figūrą suprato, kad ten Markas. Ji mėgino prabilti, bet dar nebuvo atgavusi balso. Buvo sunku įžvelgti jį dantytame šviesos rate. Jis buvo atnešęs vieną jos auskarą ir sėdėdamas prie lovos pasakė kažką, ko ji nesuprato, paglostė skruostą ir įsegė auskarą į kairę ausį. Nusilpusia ranka Šasmina nusitraukė nuo veido drėgną deguonies kaukę ir greitai įkvėpė oro.

– Mirtis neveikia, – kosėdama išspaudė ji.

– Šasmina, tu gyva, tu nemirei, – mėgindamas šypsotis sušnabždėjo Markas.

– Žmonės stovi uoste eilėje, kad išplauktų su laivais, – gaudydama orą pasakė ji. – Visur kybo raudoni žibintai, visos iškabos parašytos kiniškai, aš nieko nesuprantu... nes viskas ne taip, aš nesuprantu...

– Viskas bus gerai, – ramino Markas.

Įėjusi slaugytoja angliškai paklausė leitenantės, kaip ji jaučiasi, patikrino kvėpavimą ir širdies elektrokardiogramos kreivę. Šasmina pažvelgė Markui į akis, bet pasijuto taip, lyg žiūrėtų į savo vidų, į pakrikus vaizdus savo pačios galvoje.

– Pas jus greitai ateis gydytojas, – prieš išeidama pranešė slaugytoja.

– Triada yra visur, – tęsė Šasmina valdydamasi, kad nepravirktų. – Mačiau, kaip jie iš tėvų atėmė vaiką.

– Aš girdžiu, ką tu sakai, bet...

– Ten nėra teisybės, – pasakė ji ir palietė sau kaklo duobutę. – Aš viską mačiau, stovėjau prieplaukoje, mačiau, kaip Nikas įlipo į vieną iš laivų. Dieve...

– Nikas negyvas, Šasmina, – pasakė Markas ir paglostė jai ranką.

– Aš tai ir sakau – mačiau jį uoste.

– Larsas taip pat negyvas.

– Viešpatie, – pravirko ji ir nusisuko.

– Tu susapnavai daug baisių...

– Aš neištversiu, neištversiu, – suriko ji, akyse tvenkiantis ašaroms. – Mes sugriovėme mirties karalystę, ji nebeveikia, tai neteisinga, mes viską griauname...

Šasmina nutilo, bet kai gydytojas įžengė į palatą, ji vis dar tankiai alsavo. Jos širdis ėmė plakti tankiau, ji galėjo įkvėpti mažiau deguonies, į dreno žarnelę plūstelėjo kraujas.

Priešais sustojęs gydytojas pasakė, kad ji pasveiks, kad jai pasisekė, ir papasakojo apie šautinę žaizdą bei skubią operaciją.

Kulka įlindo per platųjį nugaros raumenį *Latissimus dorsi*, per vienuoliktą šonkaulį, pažeidė storąją žarną ir išlindo per pilvą. Ji neteko daug kraujo, bet operacija pavyko ir neliks jokių liekamųjų reiškinių.

– Jei jus būtų atvežę penkiomis minutėmis vėliau, jau nieko nebūtume galėję padaryti, – paaiškino gydytojas. Jo žvilgsnis buvo labai rimtas. – Kai užmigdėme jus, patyrėte šoką dėl nukraujavimo, todėl jūsų širdis neplakė minutę ir keturiasdešimt sekundžių.

Grįžusi namo Šasmina buvo gydoma Stokholmo Krizių ir traumų centre. Sėdėdama ant šviesiai žalios sofos neremontuotame priėmimo kabinete, ji pildė privalomą anketą, kurioje turėjo parašyti apie save ir savo problemas. Priėjus eilutę, kurioje reikėjo parašyti, ką patyrė, rašiklis rankoje tiesiog sustingo.

Prieš akis iškilo vaizdiniai, kas laukia anapus. Prisiminus smurtą tamsiame uoste, eilėje laukiančius žmones ir dyzelino kvapą, lūpos ėmė dilgčioti, pasidarė sunku kvėpuoti.

Drebančia ranka užsidengė burną prisiminusi Niką, kuris nudelbęs akis įlipo į surūdijusią baržą.

Fotelyje priešais ją, laikydama tokią pat anketą, sėdėjo jauna moteris. Ji lėtai rašė, o randuotais skruostais riedėjo ašaros, nuo kurių buvo sudrėkęs ir jos hidžabas.

Šasmina sunkiai nurijo seiles, vėl pažvelgė į klausimą, ką ji patyrusi, pagalvojo, kad nieko nerašys, bet paskui persigalvojo ir parašė: „Aš miriau."

Tris mėnesius jai buvo skiriami neuroleptikai. Priežastis – į psichozę panašus įsivaizdavimas, kad iš tiesų matė mirties karalystę. Markas palaikė ją visą laiką. Vaistų dozė pamažu buvo sumažinta, bet iki pat lapkričio jai buvo taikoma kognityvinė elgesio terapija.

Šasmina nekantriai nusišypsodavo, kai baltaplaukis psichologas vis tvirtindavo, kad haliucinogeninį sapną sukėlė jos psichiką traumavę išgyvenimai mūšyje Sočanicoje. Tai buvusi visiškai natūrali gynybinė reakcija. Kinų uosto vaizdiniai kilę iš vakaro, kai grupė šventė kinų Naujuosius metus, o žmonių eilė prieplaukoje – tai mentalinis atspindys berniukų, kurie stovėjo egzekucijos eilėje.

– O gal aš papasakojau jums tai, kas gali išgelbėti jus, kai mirsite, – pasakė gydytojui Šasmina.

Susirėmimas šiaurės Kosove buvo ištirtas vidiniu tyrimu. Ataskaitos išvada – Šasmina vadovavo išskirtinai puikiai. Ji sustabdė skerdynes ir išsaugojo didžiąją dalį savo grupės, priėmusi sunkų sprendimą pasilikti strateginėje vietoje kartu su viena iš karių porų. Jai buvo paskirtas NATO medalis už pagirtiną tarnybą, bet leitenantė atsisakė jį priimti ir ceremonijoje nedalyvavo.

Tuo metu ji sėdėjo lovoje viename viešbutyje apžergusi vyrą, kurį sutiko sporto salėje. Jis buvo šviesiaplaukis kaip Nikas. Keistas ir uždegantis pojūtis jausti jį savyje.

Rusvi, garbanoti Šasminos plaukai buvo susitaršę, o akys apsiblaususios dėl miego trūkumo. Jos strazdanos išraudusiame veide buvo blyškios tarsi duonos trupinėliai. Kairysis skruostas buvo paraudęs, nes nusitrynė jį į barzdos šerius.

Didelė lova buvo pasistūmusi nuo sienos, tad buvo matyti apdulkėjusi rozetė ir šviestuvų laidai.

Ji retai atsidurdavo viešbutyje su kokiu nors vyru, bet kartais jausdavo, kad tai būtina. Trumpalaikis artumas ir tuštuma po jo priversdavo pajusti realybę.

Šasmina žinojo, kad šio vyro daugiau niekada nesutiks, nes neturėjo kantrybės bendrauti su žmonėmis, kurie nesuprato, ką ji su vyrais išgyveno tą nešaltą žiemos dieną šiaurės Kosove.

Jai pasisekė – šautinė žaizda greitai užgijo, pamažu išblyško ir randas, kol galiausiai tapo panašus į šviesiai rožinį rožės žiedlapį.

Gana greitai ji suprato, kad kol kalbės apie uostamiestį, tol bus laikoma psichiškai nesveika. Kai kurias tiesas reikia pasilaikyti sau.

Ji persikraustė pas Marką ir mėgino padėti kasdienėje buityje, bet dažniausiai vaikštinėjo po namą vilkėdama apsmukusį megztinį, nukarusį žemiau klubų, ir išblukusius džinsus, nutryptus ir apspurusius prie kulnų.

Jie užmezgė seksualinį ryšį ir vėliau gyvenimas tebuvo panašus į blyksinčius fragmentus: į stalą sudaužomi tekilos stikliukai, čekiškas alus ir griaudintis Eminemas, svečiai su gėlėmis iš kaimynų darželių, nerimas ir skausmą malšinančios tabletės, grilis tarsi degančių riebalų kamuolys ir apgirtęs seksas su Marku sujauktoje lovoje, gulint ant pilvo odinėje sofoje, ant virtuvės grindų arba rasotoje žolėje prie ežero.

Vieną mėnesį jai užtruko menstruacijos. Dėl to pernelyg nesirūpino, bet po dviejų savaičių nusipirko nėštumo testą.

Pamačius ryškėjančius mėlynus brūkšnius, Šasminai beveik užgniaužė kvapą. Ji nusiprausė šaltu vandeniu, atsisėdo ant klozeto dangčio ir nusišypsojo.

3

Gyvenimas yra nesuvokiamas, gyvenimas yra išimtis, liepsnelė, apgaubta begalinės tamsos. Šasminai nėštumas reiškė atleidimą. Ji manė atsidūrusi anapus sukrėtimo, bet tie drebėjimai, kuriuos iki šiol juto, buvo tik vibracijos, pranašaujančios žemės drebėjimą.

Daugelį naktų ji pabusdavo dėl košmarų apie uostą, iš kurio išplaukiama į mirusiųjų karalystę, bet niekada niekam nepasakodavo.

Ji universitete studijavo tarptautinių krizių ir konfliktų sprendimą, o Markas visai nesikeitė. Kai tarp operacijų būdavo namie, čia vėl vykdavo vakarėliai. Rytais Šasmina sutvarkydavo namus, o paskui studijuodavo savo kambaryje, kol svečiai keldavosi ir valgydavo pusryčius.

Šį vakarą ji kaip visada stovėjo priešais veidrodį ir žiūrėjo į pilvą. Iš pradžių išpūsdavo jį, kad būtų matyti apvalumas, o dabar jau nereikėjo. Ėjo dvidešimt šešta nėštumo savaitė. Šasmina jautėsi graži. Oda blizgėjo, plaukai atrodė rusvesni nei kada nors anksčiau. Visas kūnas švytėjo strazdanomis, kurios tankiau telkėsi nuo raktikaulių, krūtų, pečių ir ant raumeningų rankų.

Patikrinusi, ar miegamojo durys užrakintos, ji atsigulė. Gulėjo ant šono, užsimerkusi, bet negalėjo užmigti. Garsiai grojo muzika, viena moteris juokėsi ir rėkė, po kiemą važinėjo automobiliai, dužo stiklai.

Buvo po keturių, kai Šasmina užmigo rankomis užsidengusi ausis.

Pabudo ėmus daužytis širdžiai. Prisiminusi sapną apie raudonus popierinius žibintus su blyškaus aukso kiniškais užrašais, apsivertė ant nugaros ir palubyje prie lempos išvydo besiraitančius dūmus.

Sugriebusi stiklinę su vandeniu nuo naktinio stalelio, išpylė jį ant palaidinės, užsirišo ją ant burnos bei nosies ir nusileido į apatinį aukštą. Vakarėlis buvo pasibaigęs, viešpatavo tyla. Prieblandoje buvo matyti žmonės, miegantys butelių, traškučių pakelių, folijos skiaučių su hašišu ir perpildytų peleninių chaose.

Ji išėjo į prieškambarį, uždarė duris, kad nesklistų ugnis, ir prisiartino prie virtuvės durų, iš po kurių vinguriavo juodi dūmai.

Perštinčios akys ėmė ašaroti, bet įveikusi visas pratybas su CS dujomis ji žinojo, kad galioja vienintelė taisyklė – ištverti. Gali kosėti, verkti ir vemti, bet kol pajėgi susilaikyti netrynęs akių, tol galėsi atlikti užduotį.

Susilenkusi įėjo į pilną dūmų virtuvę ir uždarė duris. Ugnis buvo panaši į ryškiai geltoną vėliavą tirštuose dūmuose.

Sulaikiusi kvėpavimą ėmė artintis link viryklės, veidu jausdama karštį. Degė vienas iš puodų. Ugnies liepsnos buvo pasiekusios garų filtrą ir uždegusios prieskonių lentyną.

Ištiesusi ranką išjungė viryklę, tada nusigavo prie ūkinės spintos ir pagraibiusi už dulkių siurblio surado putų gesintuvą.

Akys ašarojo. Ji grįžo prie viryklės, ištraukė gesintuvo žiedą ir purškė besitaškančias putas tol, kol užgesino ugnį.

Tada numetė gesintuvą ant grindų. Tas subarškėjo. Plaučius tampė mėšlungis. Ji išspyrė duris, išėjo į vėsų priešaušrio orą ir nusiplėšė nuo veido palaidinę. Grįždama į namą sunkiai kvėpavo. Atidarė visus langus, kad išsivėdintų dūmai.

Marką rado ant suolo alyvų pavėsinėje. Jis sėdėjo su blondine ir rūkė. Tarp basų kojų stovėjo viskio butelis.

– Mylimoji, – šypsodamasis tarė jis apgirtęs, kai ji atsistojo priešais.

– Ar galiu pasiskolinti tavo telefoną?

– Gerai, – tarė jis ir sugrabaliojęs ištraukė telefoną iš kišenės ant krūtinės.

Šasmina paskambino į Bendrąjį pagalbos centrą, pranešė apie gaisrą, kad mėgino užgesinti, bet sijos vis dar gali rusenti. Operatoriui pasakius, kad atsiųs gaisrinės automobilį, Šasmina padėkojo ir baigė pokalbį.

– Ar virtuvėje dega? – paklausė Markas.

Šasmina papurtė galvą, paskambino mamai ir paklausė, ar gali persikraustyti pas ją.

– Aš idiotas, – sumurmėjo Markas.

Ji grąžino Markui telefoną, pažvelgė į vyrą, į jo randuotą veidą, liūdnas akis ir ištatuiruotą drakoną, besiraitantį ant atsipalaidavusių rankos raumenų.

Einant link vartelių, prie kurių ketino laukti mamos, Šasminai jo pagailo.

Kai gimė jų vaikas, Markas buvo Afganistane. Ligoninėje su ja buvo mama, o sesuo Diana pasiėmė laisvų dienų ir atskrido į Stokholmą aplankyti ir pakrikštyti berniuko.

Šasmina pavadino sūnų Dante.

Ji gyveno pas mamą daugiau nei metus. Jiedvi kartu keisdavo vystyklus, matė, kaip jis auga, ropoja ir keliasi remdamasis į baldus.

Šasmina gavo laikiną sekretorės vietą Gynybos ministerijoje ir pradėjo dirbti puse etato, o tuo pat metu tęsė studijas.

Nors Marko ilgus laiko tarpus nebūdavo namie, Šasmina stengdavosi, kad jis matytųsi su sūnumi. Pirmuosius kartus, kai Dantė likdavo miegoti pas Marką, moteris laukdavo automobilyje prie namo iki pat ryto. Dantei jis visada buvo geras, bet vyro gyvenime nebuvo jokios tvarkos. Tarp operacijų būdamas namuose Švedijoje, jis vis dar gerdavo su kompanija tekilą, kepdavo mėsą už namo ir nuogas maudydavosi ežere.

Laikina darbo vieta Gynybos ministerijoje virto neterminuotąja darbo sutartimi, o mama padėjo nusipirkti butą netoli darbo ir darželio.

Kartais kildavo stiprus noras pajusti absoliučią savo pačios egzistenciją, paprastus instinktus, slypinčius giliai kūne, nervuose ir odoje. Tada pasistengdavo susipažinti su kuo nors universiteto kavinėje ir nusivesti jį į tualetą.

Orgazmo ji nepatirdavo. Gal būtų patyrusi, jei būtų nusivedusi į viešbutį, bet jai reikėjo ne to. Gal paskui reikėdavo vienatvės, išstumti tą vyrą pro duris, užsirakinti ir virpant kojoms atsisėsti ant klozeto.

4

Prabėgo penkeri naujojo gyvenimo metai. Šasmina Paskal-Anderson pastatė sunkius pirkinių maišus ant grindų prieškambaryje, o Dantė nusitraukė kepurę ir užmetė ją ant lentynos. Vaiko skruostai buvo įraudę, o rudos garbanos prilipusios prie drėgnos kaktos.

Šasmina atsiklaupė, padėjo Dantei nusiauti aulinukus ir atitraukė jo žieminio kombinezono užtrauktuką.

– Dabar padėk man, – pasakė ji traukdama iš rankovių rankytes.

Laikydamasis mamai už galvos, kad nepargriūtų, Dantė ėmė čiupinėti jos auskarą.

– Tikras perlas, – pasakė jis.

– Taip, – tarė ji ir ištraukė iš klešnės vieną kojytę, o paskui dryžuotą kojinę.

– O antrą pametei.

– Taip, – linktelėjo ji ir pagalvojo, kad užtai liko gyva.

– Aš nupirksiu tau labai gražų auskarą.

Dantė iš tėvo paveldėjo ilgas blakstienas ir duobutę skruoste. Savo metų jis buvo gana mažo ūgio, kaip ir ji pati iki brendimo.

Šasmina pasodino sūnų į šilto vandens vonią ir ruošdama maistą girdėjo jį rimtai ir nuoširdžiai dainuojantį raidžių daineles. Jos vyresnioji sesuo Diana dalyvavo gydytojų konferencijoje Stokholme, bet nutarė neiti į ištaigingą vakarienę Mėlynojoje salėje*, kad galėtų susitikti su seserimi ir anksčiau laiko įteikti Dantei gimtadienio dovaną.

Gyvenimas atrodė stabilus, nebuvo jokių greitai artėjančio pavojaus požymių.

Šasmina pagamino maltinukų su kapota šonine, svogūnais ir pievagrybiais, apkepė juos, o paskui troškino raudonojo vyno, veršienos sultinio ir sviesto padaže.

Nuplovusi peilį nušluostė, kelias sekundes pasvėrė rankoje ir apsisukusi sviedė jį per virtuvę. Ašmenyse žybtelėjo lubų šviestuvo šviesa. Du kartus apsisukęs ore, peilis įsmigo į stambią, subadytą pjaustymo lentą, pakabintą ant sienos.

Šasmina sumažino kaitlentės karštį ir nuėjo pas Dantę, kuris iš spragsinčių putų lipdėsi didelę barzdą ir kepurę.

Motina ištrinko berniukui plaukus, nušluostė jį ir vos spėjo apvilkti pižamą su mėlynais ir raudonais laiveliais, kažkas paskambino į duris.

– Kitą savaitę man bus penkeri, – pareiškė Dantė, vos tik atidaręs duris.

– Tikrai? – neva nustebusi paklausė Diana.

– Labas, sese, – pasisveikino Šasmina, apkabino Dianą ir ėmė vilkti jos paltą. – Kaip konferencija?

* Stokholmo rotušės salė, kurioje įteikiamos Nobelio premijos.

– Gana įdomi.

Dianos plaukai taip pat buvo šviesiai rusvi. Tarp šviesių garbanų žilų plaukų dar nebuvo matyti, bet strazdanotas veidas jau buvo išvagotas plonų raukšlelių.

– Kas tavo maišelyje? – paklausė Dantė.

– Leisk jai įeiti į kambarį, – sudraudė mama ir pakabino sesers paltą.

Diana ištraukė paketą su blizgančiu mėlynu kaspinu.

– Ar galiu iškart atidaryti? – paklausė Dantė, žiūrėdamas į mamą.

– Jeigu nori.

Nuplėšęs popierių ir pamatęs, kad tai knyga, Dantė padėkojo, bet nebekreipė į ją dėmesio, nes Diana ištraukė dar vieną dovaną. Vaikas čiupo ją ir sušuko iš džiaugsmo pamatęs, kad tai plastikinis sidabro spalvos kardas.

– Ar pasielgiau nepedagogiškai? – šypsodamasi paklausė Diana.

– Dante, ką tu manai apie tai, kad vaikai žaidžia su žaisliniais ginklais?

– Nieko tokio, – atsakė berniukas, jiems einant į virtuvę.

Diana ir Šasmina pasikalbėjo apie tai, kad jų mama dabar atrodo linksmesnė, bet būdama viena vis dar padeda lėkštę ir tėčiui. Šasmina sugavo Dantę, besifechtuojantį su užuolaida.

– Gali laikyti kardą savo kambaryje ir... Palauk. Prieš eidamas žaisti, prieškambaryje turi surinkti nuo grindų visus popierius.

Kol virė padažas, Šasmina į dvi taures įpylė vyno.

– Ar jis žino, kuo dirbai prieš jam gimstant? – išbėgus Dantei paklausė Diana.

– Dar per anksti, – pasakė Šasmina ir ištraukė iš lentos virtuvinį peilį.

Atpjovusi didelį gabalą sviesto, įdėjo į tamsų padažą, atsargiai pamaišė ir žiūrėjo, kaip geltona uodega pamažu ištįsta į spiralę.

– Ar turi su kuo pasikalbėti? – paklausė Diana.

– Neturiu tam laiko, – šypsodamasi atsakė sesuo.

– Neturi, nes tavo žodis turi būti paskutinis.

– Ne, nebūtinai, – pasakė ji ir gurkštelėjo vyno.

– Kai buvai maža, ginčydavaisi su žmonėmis televizoriuje.

– Jeigu jie klysdavo. Juk negalima jiems leisti...

– Vis dar ginčijiesi?

– Ne.

Diana nusijuokė ir žvaliai pažvelgė į seserį, o ši išjungė viryklę ir nukėlė puodą.

– Mama sakė, kad tu dairaisi naujo darbo Gynybos ministerijoje, – tyliai tarė Diana.

– Neketinu prašyti tos vietos, – pasakė Šasmina, košdama padažą per tankų sietą.

– Vis dėlto tas darbas atrodo įdomus, – atsainiai tęsė sesuo.

– Bet ne visi gali būti neurochirurgai, – pasakė Šasmina ir sudėjo maltinukus į didelį stiklinį dubenį. – Įvyksta visokių dalykų, žmogus keitiesi... Man įtampos gyvenime pakanka. Galbūt atrodo nuobodžiai, bet man patinka dirbti sekretore ir dirbu gerai.

– Turėjau galvoje tik tai, kad turi užsiimti tuo, kuo nori, – rimtai pasakė Diana. – Tu su viskuo susidoroji, įveikei karo traumą, pagimdei vaiką, palikai Marką, įsigijai nuosavą butą, susiradai darbą.

– Bet neišgelbėjau Larso ir Niko. Galbūt jie būtų gyvi, jei aš būčiau pasielgusi kitaip, jei būčiau...

– Tu viską padarei teisingai, – pertraukė Diana. – Tyrėjai tai patvirtino, tu gavai medalį, padarei absoliučiai viską, kad juos išgelbėtum...

– Ne uoste, – tarė Šasmina.

Pati nustebo dėl savo atsakymo. Jau seniai nekalbėjo apie uostą, net jei mintimis visą laiką ten sugrįždavo.

– Mama galvoja, kad tu gerai jautiesi, – tyliai pasakė Diana.

– Taip, – ištarė Šasmina ir pažvelgė pro langą.

Virš namų stogų jau buvo tamsu, per plonus naktinius debesis plaukė mėnulio pjautuvas.

– Ar uostamiestis tau vis dar atrodo realus?

– Kokį atsakymą nori išgirsti? – paklausė Šasmina ir nenoriai nusišypsojo.

5

Švedijoje artinosi vasara. Stokholme Karaliaus sode žydėjo vyšnios. Dienos ilgėjo. Kartais Šasmina su Dante pakeliui iš darželio atsisėsdavo ant akmeninės tvoros prie Baleto akademijos ir pasidaliję suvalgydavo pyragaitį.

Kai kurias popietes ji vis dar praleisdavo Karališkojoje bibliotekoje, tyrinėdama religijos istoriją, knygas apie Kinijos kultūros istoriją ir didelius rašto darbus apie ankstyvąjį kapų meną.

Ji vis dar susapnuodavo košmarų.

Siaurame hutonge* tratėdavo fejerverkai. Už dūmų uždangos ir šokinėjančių šviesų triados gauja vilkdavo už plaukų merginą be sąmonės.

Linguojant raudonam žibintui, į seną baržą kraunami vaikų kūneliai.

Nuo prieplaukos nuginami klykiantys tėvai.

Tokiomis naktimis Šasmina pabusdavo kiaurai šlapia nuo prakaito, drebančiomis kojomis nusvirduliuodavo į tualetą ir vemdavo. Prieš grįždama į lovą, išsekusi nusiprausdavo po dušu ir išsivalydavo dantis.

* Hutongai – siauros gatvelės ar skersgatviai, būdingi Beidžingui (Kinijoje). Šiose gatvelėse stovi tradicinės architektūros namai su vidiniais kiemais.

Tą rytą jos garbanos sukėlė nerimtą streiką, nes, prieš miegą skaitydama Dantei pasaką, užmigo jo lovoje šlapiais plaukais.

Ji jautėsi įsitempusi, kai paliko jį darželyje, ir dabar, eidama link Jakobo gatvės, lietui barbenant į skėtį, juto augantį nerimą.

Diana dirbo Geteborge neurochirurge ir priimdavo sprendimus, kurie kasdien lemdavo kitų žmonių gyvenimą. Šasmina daugiau niekada nenorėjo atsidurti tokioje situacijoje. Jau geriau, kol šviesėja debesuotas dangus už raštinės lango, ruošti archyvui nutarimus dėl personalo aprūpinimo.

Vis dėlto ramybės pojūtis buvo apgaulingas.

Iš tikrųjų jos gyvenimo laikrodis labai skubėjo. Artinosi jos gyvenimo lūžio laikas.

Netrukus kiekvienas sprendimas ir kiekvienas žingsnis įgis visai kitokią reikšmę.

Apie vienuoliktą valandą Šasmina į posėdžių salę, kurioje vyko ministerijos posėdis, atsargiai įstūmė serviravimo vežimėlį. Kol ji dalijo kavą su šokoladiniais triufeliais, MFU* atstovas kalbėjo apie Beidžinge greitai įvyksiančią UNODA** konferenciją apie telekomunikacijų svarbą tarptautiniam saugumui.

Ketvirtą valandą Šasmina ėjo Vyriausybės gatve pasiimti Dantės iš Lerkstadeno darželio.

Kartu su kitais vaikais jis buvo pavėsingame vidiniame darželio kieme. Jie buvo ką tik grįžę iš išvykos ir vis dar vilkėjo ryškiai geltonas liemenes su šviesą atspindinčiais elementais.

---

* Švedijos gynybos ministerijos Materialinių resursų, tyrimų ir plėtros departamentas (šved. MFU).

** Liet. Jungtinių Tautų nusiginklavimo reikalų biuras. Angl. *United Nations Office for Disarmament Affairs.*

Pamatęs mamą Dantė pribėgo ir puolė jai į glėbį. Jis buvo išraudęs. Susižavėjęs ėmė pasakoti, kad jie tapo aplinkosaugos didvyriais, nusivedė mamą parodyti keturių pilnų šiukšlių maišų, o paskui juodu nuėjo atsiimti diplomo.

Drabužinėje vienas tėtis, neužsimovęs antbačių, peržengė liniją, už kurios galima eiti tik nusiavus, todėl jo dukra sušuko, kad jam negalima įeiti su batais. Tėvas nekantriai atsakė, kad jeigu ji kels problemų, jie nespės pasiimti diplomo. Mergaitė pravirko. Vyras vienu pirštu atsilaisvino kaklaraiščio mazgą. Šasmina pastebėjo, kad vyro veidas išbalo ir suprakaitavo.

– Eba, mes turime paskubėti, – paragino jis.

Dantė pasakė norįs žaislinių bulvių iš porceliano, tada prisiminė pamiršęs piešinį, vėl nusiavė ir grįžo prie savo lentynos.

Ūžianti skalbinių džiovyklė skleidė drėgną šilumą.

Skubantis tėtis čiupo dukrą už striukės ir nusitempė ją tarp vaikų ir tėvų link durų, bet staiga sustojo, ranką spausdamas prie krūtinės, pamėgino atsiremti į sieną, bet sunkiai kvėpuodamas susmuko tarp batų bei lietaus drabužių ir nugara atsirėmė į vaikišką vežimėlį.

– Tėti! – sušuko mergaitė.

Vyras spoksojo priešais ir nieko neatsakė moteriai, kuri pasilenkusi paklausė, kaip jis jaučiasi.

Jis smuktelėjo dar žemiau, sustūmė po savimi šlapią prieškambario kilimėlį ir nuvertė dėžę su antbačiais, o šių žydri kamuoliukai nuriedėjo grindimis.

Šasminos širdis ėmė trūkčioti. Ji kelias sekundes pabuvo užsimerkusi, jautė, kaip šonais iš pažastų bėga prakaitas. Tada pa-

kėlė ranką prie kairės ausies, nors jau žinojo, kad nėra įsisegusi perlo.

Kažkas paskambino Bendrajam pagalbos centrui, kiti padėjo vyrui atsigulti patogiau ir patraukė vežimėlį, kad jis galėtų padėti galvą ant grindų.

Kai pasuko link jo, Šasminos galva ūžė. Sąmonėje sumirgėjo uostamiesčio vaizdai. Ji nepastebėjo, kad nutempė nuo kablių striukes, kad barškėdama ant grindų nukrito salės riedulio lazda.

Prasibrovusi pro žmones prie gulinčio vyro, atsiklaupė šalia jo.

– Netrukus atsidursi uostamiestyje, – pasakė ji. – Eik kartu su žmonėmis link prieplaukos...

Pasilenkusi drebančiomis rankomis atsirėmė į nešvarias grindis.

– Aš ne viską prisimenu, – tęsė ji, mėgindama pagauti vyro žvilgsnį. – Bet jei tau ant kaklo pakabins metalinę plokštelę...

Kažkas sušuko, kad greitoji atvažiuoja. Šasminos širdis daužėsi. Pamačius, kad vyro lūpos mėlynuoja, ją apėmė panika. Jis neatsakė, kai telefonu kalbanti moteris klausė, kaip jis jaučiasi.

– Jeigu tau užkabins metalinę plokštelę, privalai nusigauti į uostą, – garsiau pakartojo Šasmina.

– Jie sako, kad jam geriau pusiau sėdėti, – pasakė su pagalbos centru kalbanti moteris.

– Tu privalai nusigauti į uostą, – tęsė Šasmina. – Ar girdi, ką sakau?

– Ką tu čia kalbi? – sušuko kažkas.

Šviesiaplaukė moteris timptelėjo Šasminą, bet ši nusipurtė jos ranką. Tada moteris trūktelėjo ją už striukės, ir atsisukdama Šasmina taip trenkė jai dešine alkūne į krūtinę, kad moteriai užgniaužė kvapą ir ji pargriuvo aukštielninka.

Keli žmonės suriko, bet Šasmina vėl atsiklaupė ir suėmė prakaituotą vyro veidą. Žmogus jau nekvėpavo. Kažkas pamėgino ją nutempti, bet Šasmina trenkė jiems per rankas.

– Saugokis triados gaujos, – garsiau įspėjo ji. – Jie mėgins tave priversti...

– Mama? – sušuko Dantė.

– Patraukit ją!

– Kad ir ką darytum, neatiduok plokštelės! – suriko nuo vyro tempiama Šasmina. – Lauk prie uosto, skaityk sienlaikraščius ir lauk...

Ji išmetė rankinę ir visas tos turinys išbiro ant grindų: pudra, lūpdažis, akių kontūro pieštukai, telefonas ir raktai.

6

Šasmina priešinosi, kai policininkai vežė ją į Skubios psichiatrinės pagalbos skyrių Šventojo Jorano ligoninėje. Ji rėkė, kad turi išgelbėti vyrą, kad Centrinis komitetas prarado uosto kontrolę, kad ji turi įspėti vyrą saugotis triados.

Vieną slaugą spyriu parvertė ant žemės, kitam sulaužė ranką, bet paskui buvo pargriauta ant grindų ir jai sušvirkštė į sėdmenis stesolido.*

– Jis turi teisę žinoti tiesą, – gaudydama orą pasakė ji.

Guldymo į ligoninę lape gydytoja parašė, kad psichozės priepuolį sukėlė nepažįstamo vyro mirtis. Dėl Šasminos agresyvumo ir anamnezės apie karo traumą bei psichozės požymius gydytoja Evita Olson nutarė, kad Šasmina turi būti paguldyta į ligoninę pagal įstatymą dėl priverstinio psichiatrinio gydymo.

Pirmą parą jai paskyrė greitai veikiantį neuroleptiką haloperidolį, kuris buvo švirkščiamas į raumenis. Po to, kai ji mėgino pabėgti ir išdaužė langą, buvo nutarta tris kartus pririšti diržais ir nuo psichozės švirkšti cisordinolio**. Ji gulėjo pririšta lovoje ir iki užkimimo rėkė, kad visi pasirengtų mirties karalystei.

---

* Atpalaiduojantis, raminantis vaistas.

** Psicholeptiniai vaistai.

Po dviejų dienų prasidėjo šalutinis ekstrapiramidinis poveikis – ji drebėdama ropojo grindimis, kaklą, žandikaulį ir liežuvį tampė siaubingi traukuliai. Antidoto akinetono jie davė tik po kelių valandų.

Iš pradžių ji jautė stiprų poreikį paaiškinti ligoninės personalui, kad nerimaujanti dėl organizuoto nusikalstamumo. Mėgino paaiškinti nemananti, kad įvyko klaida, kai ji atsidūrė kinų uostamiestyje. Iš tiesų buvo įsitikinusi, kad šitaip bus visai žmonijai. Visos religijos negali būti teisios dėl visko. Tai savaime suprantama. Bet ji pabuvojo anapus ir dabar žinojo, kad seniausi kinų vaizdiniai yra tiesa.

Praleidusi daugiau kaip savaitę psichiatrijos skyriuje Šasmina suprato, kad visi mano ją sergant psichoze.

Ji sukando dantis ir užgniaužė norą kalbėti apie tai, kad ji žinanti apie mirtį daugiau nei kuris nors iš jų, ir laukdama, kol jie išeis, niekam neprieštaraudavo.

– Aš mačiau, ką mačiau, – šnabždėdavo ji.

Dienos ėjo, panika pamažu atslūgo, jos vietą užėmė gėda. Šasminai buvo gėda, kad nesusivaldžiusi darželyje visus išgąsdino.

Dante rūpinosi Šasminos mama. Moteris persikėlė pas juos ir kasryt laiku atvesdavo jį į darželį.

Šasmina prisivertė elgtis santūriai, judėti oriai, kalbėti pusbalsiu, kultūringai ir parodyti, kad gailisi ir suvokia savo ligą.

Ji paprašė sumažinti cisordinolio dozes, bet jos liūdnas veidas vis dar buvo ištinęs nuo vaistų, oda papilkėjusi, ant nosies buvo matyti gili žaizda.

Ji tris kartus prašė pokalbio dėl galimybės būti išrašytai, mėgino paaiškinti, kad ambulatorinis gydymas jai tiktų labiau, nes turinti rūpintis sūnumi.

Dabar Šasmina sėdėjo ant lovos krašto laukdama gydytojos. Ant skruostų krito susivėlę plaukai, ji vilkėjo apdribusius drabužius, o sportiniai bateliai buvo be raištelių.

Pasibeldusi įėjo gydytoja Evita Olson. Ji buvo griežta ir kruopšti, stambaus sprando, žili plaukai surišti į kuodelį, ramios mėlynos akys.

Atsistojusi Šasmina paspaudė jai ranką ir kažką pasakė apie lietingą rytą, tada mostelėjo į kėdę, o pati vėl atsisėdo ant lovos krašto.

– Dabar aš jaučiuosi gerai, – pasakė ji ir nusibraukė nuo veido plaukus.

– Smagu girdėti, – šypsodamasi tarė gydytoja ir atsisėdo priešais.

Šasmina gėdijosi, nes suprato, kad atrodo kaip visi kiti psichozės skyriaus pacientai, užuodė esanti suprakaitavusi ir suvokė, kad per ilgai būna užsimerkusi, nes akys buvo išsausėjusios. Tačiau privalėjo stengtis dėl Dantės, privalėjo pasistengti pasakyti tai, ką jie nori išgirsti.

– Norėjau pasakyti, kad vėl gerai jaučiuosi... ir kad, tiesą pasakius, nežinau, kodėl taip susijaudinau.

– Kaip suprantu, mėginote paaiškinti kažką, ką manėte esant svarbu, vyrui, kuris patyrė širdies smūgį.

– Taip, žinau, apgailestauju dėl to. Kai buvau pašauta Kosove, sapnavau tokį sapną...

– Kaip supratau, sapnavote, kas atsitinka po mirties.

– Tas sapnas mane labai sukrėtė, – rausdama prisipažino Šasmina.

– Žinoma, – linktelėjo Evita Olson ir dirstelėjo į savo užrašus. – Jūs patyrėte siaubingą išgyvenimą ir dvylika savaičių buvote gydoma nuo haliucinacijų.

– Taip... Kurį laiką tikėjau, kad tai buvo daugiau nei sapnas, – paaiškino Šasmina.

– Įdomu... O ką, jei tai iš tiesų daugiau nei sapnas, – rimtai pasiūlė prielaidą Evita. – Juk negali žinoti... Kas, jei jūs tikrai žinote tai, ko kiti nežino?

– Bus matyti, – šypsodamasi pasakė Šasmina.

– Na, taip, – juokdamasi pritarė gydytoja ir atsistojo.

– Ar aš galėsiu netrukus grįžti namo?

– Aš pakalbėsiu su administraciniu teismu, – pasakė gydytoja eidama link durų.

– Ačiū.

Moteris sustojo, atsisuko į pacientę ir prieš prabildama kelias sekundes pagalvojo.

– Iš gryno smalsumo... Jei nekreiptume dėmesio į tai, kad aš gydytoja ir visa kita... Jei visai sąžiningai – kaip manote, ką iš tikrųjų matėte?

– Manau, kad tikrai buvau anapus, – vos girdimai prisipažino Šasmina.

– Tada, ko gero, liksite pas mus ilgai, – netikėtai lediniu balsu pareiškė gydytoja.

Minutėlę ji dar stovėjo stebėdama nustebusią, pažemintą Šasminą, o tada išėjo iš palatos.

Šasmina susitvardė ir ramiai sėdėjo, kol gydytoja rakino duris. Paskui prisivertė susilaikyti, kol buvo stebima pro durų akutę. Akys priplūdo ašarų. Ji sunkiai nurijo seiles, drebančiomis kojomis nuėjo prie praustuvės, nusiprausė veidą ir pajuto, kad akyse temsta, kad nebesuvokia, kur esanti. Net nepajuto, kad kakta trenkėsi į praustuvės kraštą ir susmuko ant grindų.

Pasivertusi ant nugaros atsimerkė ir įrėmė žvilgsnį į lubas, į baltą plaukiantį paviršių. Sumirksėjo, bet vis dar jautėsi tarsi sapne. Jautėsi panašiai kaip per vieną atsitikimą mokymų metu.

Be pagalbinių priemonių Šasmina turėjo paplaukti po dideliu laivu ir ant jo korpuso pritvirtinti minas. Ji prisiminė, kad dvi pritvirtino, žinojo, kad galėtų sulaikyti kvėpavimą dar dvi minutes, nors dėl pieno rūgšties šlaunys jau atrodė sunkios. Ji paniro į aštuonių metrų gylį, kad palįstų po kyliu, bet staiga sustingo netikėtai pajutusi, kad atsitiks kažkas siaubinga.

Dėl vandens slėgio deguonis iš jos kraujo grįžo į besiplečiančius plaučius.

Ji pamiršo, kur esanti, ėmė skęsti. Kol atsipeikėjo, tiesiog spoksojo į tamsiai pilką bedugnę nesuprasdama, ką mato.

Šasmina atsistojo. Ją dar kartą apgavo. Gana. Jei nori juos nugalėti, daugiau niekam negali minėti uostamiesčio. Kitą dieną jai padidino vaistų dozes. Šasminai pasidarė bloga, ji vėmė ir gavo vaistų nuo šalutinio poveikio. Pėdos ištino tiek, kad ji negalėjo apsiauti, o galvos skausmas buvo beveik neištveriamas.

Ji gulėjo susitraukusi prakaituotoje lovoje, spausdama smilkinius pirštų galiukais, sukandusi dantis, ir šnabždėjo:

– Manote, kad tai mane palauš? Daugiau nieko nesugebate? Man tai nieko nereiškia.

7

Po dviejų mėnesių gydytojai pamažu sumažino vaistų dozes ir galiausiai paskyrė cipramilio* ir zypreksos** tablečių. Pirmomis dienomis Šasmina tabletes nurydavo, bet paskui paslapčia viską išmesdavo.

Naktį tamsoje savo palatoje pradėjo daryti atsispaudimus ir pritūpimus, išmėgino smūgių serijas ir kartojo Šekspyro sonetus, kad galėtų pasitikėti atmintimi.

Mažiau nei per savaitę sugrįžo geismas, ji galvodavo apie pirmąsias dienas su Marku ir vėl ėmė masturbuotis.

Šasmina suprato, kad, norint išeiti iš ligoninės, būtina rūpintis savimi, tad pradėjo prižiūrėti odą, valytis dantis, dildyti nagus, trinkti ir pinti plaukus.

Visada vienodos 4-ojo psichozės skyriaus procedūros buvo tokios nuspėjamos, kad tapo beveik neištveriama. Moteris jautėsi, lyg laikas slinktų taip lėtai, kad galėtų sustoti.

Šasmina sėdėjo svetainėje ant blyškiai žalios sofos ir žiūrėjo televizorių. Kažkokia moteris pasakojo apie savo priklausomy-

* Antidepresantas.

** Šiais vaistais gydomos ligos, kurioms būdingas nesančių garsų girdėjimas, nesančių daiktų matymas ar jautimas.

bę nuo cukraus. Ant stalo priešais Šasminą stovėjo iš dažytos skardos padarytas mažas karpis su pravira burna ir dideliais geltonais žvynais. Ji palinko priekin, paėmė karpį, pažiūrėjo į jį ir apvertė.

– *Made in China**, – perskaitė ir abejingai pažvelgė į ją stebintį slaugą.

Šasmina pažadėjo sau išeiti iš ligoninės. Ji taip ilgėjosi sūnaus, kad jau nedrįso įsivaizduoti, jog juodu vėl gyvens kaip visada. Buvo sunku ištverti, kai tikrovė atsitraukdavo.

Evitos Olson siūlymu administracinis teismas buvo pratęsęs priverstinį gydymą jau du kartus, bet liepą Šasmina pasikalbėjo su teisiniu atstovu ir apskundė nutarimą. Jai buvo leista pamatyti savo gydymo pažymą bei ligos istorijos įrašus. Ji pirmą kartą perskaitė apie agresyvią moterį, kurią policija atvežė į Skubios psichiatrinės pagalbos skyrių. Tame aprašyme buvo sunku atpažinti save ir pripažinti, kad ligos istorijoje apibūdinta būtent ji.

Paguldžius ją į ligoninę buvo įrašyta, jog ta psichozės apimta moteris buvo priverstinai gydoma vaistais, kad nesužalotų savęs ir kitų.

Dabar Šasminos ašaros krito ant ligos istorijos ir pilki skrituliai plėtėsi ant gydytojos įrašų. Šasmina jau negalėjo suvokti savo panikos dėl infarktą patyrusio vyro.

Ją buvo ištikusi psichozė.

Tą akimirką, skaitant ligos istoriją, iškart tapo aišku, kad uostamiestis buvo tik sapnas.

* Iš angl. k. pagaminta Kinijoje.

Ji klydo, o jie buvo teisūs.

Ji buvo uždaryta ir gydoma ne todėl, kad papasakojo tiesą, o todėl, kad nebesuvokė tikrovės.

Jų diagnozė buvo teisinga.

Kodėl ji kabinosi į sapną ir tvirtino, kad tai tiesa? Ar čia tik idiotiškas jos užsispyrimas? Kodėl jai prireikė tiek daug laiko pripažinti, kad klydo? Galima paskaityti senų anapusinio vandens ir laivų aprašymų, bet visa tai tik mitai.

Kinų uostamiestis gimė tik jos galvoje, smegenims supanikavus dėl deguonies trūkumo. O jeigu yra įsitikinusi, kad buvo kitaip, vadinasi, ji matė haliucinacijas ir serga psichikos liga.

Atsitiko tai, ko neturėjo atsitikti. Jos gyvenime tokiems dalykams nebuvo vietos.

Jos susitvardymas buvo tik iliuzija. Giliai viduje nebuvo visiškai jokios pusiausvyros. Ji dingo tomis minutėmis Kosove.

Sapnas apie uostamiestį buvo kaip ugnis už popierinės sienos. Popierius bet kurią akimirką galėjo užsiliepsnoti ir vėl tapti jos tikrovės dalimi.

Šasmina atgalia ranka nusibraukė ašaras ir priėjusi prie meškiuko, prifarširuoto neišgertų vaistų, išsitraukė vieną zypreksos tabletę ir nurijo.

Nuo tada ji išgerdavo visus paskirtus vaistus ir dalyvavo visose siūlomose terapijose.

Vėliau ši vasara atrodys kaip tyla prieš audrą, kai gamta įkvepia prieš didelį išmėginimą.

Beveik kiekvieną dieną paskirtu lankymo metu ateidavo mama su Dante. Su juo nebuvo jokių rūpesčių. Jie suvalgydavo po sumuštinį, išgerdavo apelsinų sulčių ir aptardavo tai, kas nutiko nuo praėjusio pasimatymo.

– Tėtis susirado draugę, – vieną dieną pranešė Dantė ir surimtėjo.

– Kuo ji vardu?

– Mija.

– Ar ji gera?

Dantė linktelėjo ir ėmė žaisti su savo plastikiniu Žmogumi Voru. Jo lūpos krutėjo neišleisdamos nė garso, veidelis surimtėjo. Sūnaus akys buvo žalios, kaip ir jos, o strazdanų – tik vos vos ant nosies ir skruostų.

– Ar gali papasakoti, kokios taisyklės galioja, kai esi pas tėtį?

– Man negalima eiti prie ežero ir liesti karštų daiktų.

– Bet gali miegoti priešais televizorių, jei tėtis sako, kad galima.

– Turiu likti savo kambaryje, jeigu jie pykstasi arba rėkia.

– Bet turbūt niekas neberėkauja?

– Ne.

– Dar viena taisyklė?

– Su tėčiu man turi būti linksma, – šypsodamasis pasakė vaikas.

Kai susitiko kitą kartą, Dantė prisipažino, kad Mija laikė jį už plaukų, kai jis norėjo bėgti pas tėtį.

– Ar skaudėjo? – tiesiai paklausė Šasmina. Širdis daužėsi.

– Nelabai.

– Išsigandai?

– Baik, – sumurmėjo sūnus.

Grįžusi į palatą ji atsistojo prie lango ir žiūrėjo į stogą virš įėjimo į Skubios psichiatrinės pagalbos skyrių ir raudonas plytas šešėlyje. Ji ilgai stovėjo, nenuleisdama akių nuo stiklinių priimamojo durų, ir galvojo, kad netrukus pro jas išeis ir daugiau niekada negrįš.

Ketvirtadieniais būdavo pjaunama žolė, tad ji sėdėdavo prie lango ir stebėdavo dirbantį vyrą.

Pagrindą iš po kojų išmušė ir savimi suabejoti privertė suvokimas, kad sirgo, nors tvirtino priešingai.

Šasmina virpėjo iš įtampos, kai Evita Olson paklausė, ar jai atrodo, kad laikas sumažinti vaistų dozes ir važiuoti namo.

– Namo?

– Nenorite?

– Taip, bet nežinau, ar susitvarkysiu.

– Aš manau, kad taip.

Vieną pirmadienį mama atvažiavo be Dantės. Šasmina iškart suprato, kad kažkas atsitiko. Mama atrodė vyresnė, jos mažas veidas buvo susiraukšlėjęs, o lūpos įtemptos.

– Mama? Kas atsitiko?

Mama nebepajėgė sulaikyti ašarų.

– Markas nori atimti iš tavęs Dantę, – verkdama pasakė ji ir padavė laišką.

Šasmina perskaitė pranešimą, kad Markas apskundęs administraciniam teismui nutarimą dėl vaiko globos. Jis manąs, kad Šasmina nesugeba rūpintis vaiku dėl savo psichinės sveikatos, todėl prašąs, kad vaiko globa būtų suteikta jam vienam.

– Tau nebegalima kalbėti keistų dalykų, – šiltu balsu įspėjo mama, suėmusi jos veidą.

– Mane buvo ištikusi psichozė, bet dabar esu sveika, – rimtai pasakė Šasmina.

– Tu privalai būti sveika.

– Man nebereikia psichotropinių vaistų ir...

Viduje sukilo nerimas, išskleidė didelius baltus pumpurus, jų žiedlapiai kutendami atsilenkė. Šasmina nesusilaikė ir nusišypsojo dėl tokios situacijos.

– Tu prarasi Dantę, jei...

– Mama, aš kalbėjau su savo psichiatre, – pasakė dukra, stengdamasi vėl kontroliuoti savo veidą. – Aš visai netrukus išeisiu, bet prieš...

– Tu niekada...

– Klausyk, mama, – pertraukė ji. – Dabar važiuok namo ir surask advokatą, kuris yra šeimos teisės ir globos ginčų ekspertas... Aš sumokėsiu, imsiuosi papildomų darbų, padarysiu bet ką.

8

Buvo jau gruodis. Likimas užgriuvo kvapą gniaužiančiu greičiu.

Per Baltijos jūrą nuo Rusijos į Švediją atėjo pūgos. Juoduose jūros vandenyse sūkuriuojanti baltuma atsispindėjo tarsi skystas plienas. Šiaurrytinėje salyno pusėje visos palinkusios pušelės iki pusės buvo padengtos sniegu. Prie uolų ir uždengtų valčių kaupėsi pusnys, vėjas nešė sniegą keliais, ir per vieną naktį visas Stokholmas sužibo baltumu.

Šasmina buvo išrašyta iš ligoninės rugpjūtį ir dirbo jau tris mėnesius, bet vis dar jautėsi nejaukiai. Ji gėdijosi savo priepuolio ir dirbo tik dalį laiko, lankėsi Serafeno psichikos sveikatos priežiūros centre ir vartojo paskirtus vaistus.

Širdies gilumoje tikėjo, kad sapnas buvo tikras. Kelerius metus ji laikėsi savo haliucinacijų. Negalėjo pasitikėti savimi, jau nebuvo ta, kas manėsi esanti.

Šasminą užvaldė nerimas, jai tapo sunku priimti sprendimus – beveik dėl visko pasitardavo su mama ir visai liovėsi vairavusi automobilį.

Prieš pat Kalėdas administraciniame teisme bus sprendžiamas ginčas dėl globos, bet iki tol galiojo senasis nutarimas.

Dantė gyveno su mama. Jo nuotaika buvo gera, vėl pradėjo miegoti savo lovelėje.

Šasmina galvojo, kad Markas žino, ką ji patyrė. Jis niekada nesumanytų atimti iš jos Dantės vien todėl, kad gali tai padaryti. Tai į jį nepanašu. Matyt, to reikalavo Mija. Šasmina buvo įsitikinusi, kad tai vyksta dėl Mijos, kuri pavydi ir nori nubausti Šasminą už jos santykius su Marku.

Dabar Šasmina buvo darbe, bet vėliau ji su Dante važiuos į Nineshamną susitikti su Marku bei advokatais ir derėsis dėl taikaus susitarimo. Padėtis nebuvo beviltiška. Jos advokatas rado duomenų, kad Markas buvo teistas už narkotikų laikymą ir ginklų įstatymo pažeidimą.

Priešais didžiulį Gynybos ministerijos pastatą Jakobo gatvėje krintantis snaigių tinklas beveik dengė didelius langus ir pusnimis gulė ant ilgų fasado vėliavų stiebų.

Visą dieną Šasmina praleido už uždarų durų, ruošdamasi tam susitikimui. Jos širdis daužėsi.

Kabineto lange švietė elektrinė advento žvakidė. Popietės tamsoje krito sunkus sniegas.

Po darbo ji nuskubėjo į Ostermalmo maisto turgų. Dangų užpildė sulipusios snaigės. Aikštę uždengė balta antklodė ir paslėpė „McDonald's" šiukšles aplink perpildytą šiukšlinę.

Ji įžengė pro dideles duris. Einant pro prekystalius link „Husmans Deli" restorano ir parduotuvės kvepėjo rūkyta mėsa ir kalėdiniais prieskoniais.

Mama su Dante sėdėjo pačiame gale. Dantė buvo suvalgęs visą kotletų porciją. Lėkštėje buvo likusi tik viena bulvė ir padažo bei bruknių uogienės pėdsakų.

– Ar dabar gausiu deserto?

– Nežinau, – atsakė ji.

– Močiutė sakė, kad turėsime atsiklausti tavęs.

– Gali būti sunku suspėti, – pasakė ji ir dvejodama pažvelgė į mamą. – Kaip manai?

– Mes turime daug laiko, – ramiai pasakė močiutė. – Bet nutarti turi tu.

– Aš nežinau... aš...

– Nieko tokio, man nereikia, – tyliai pasakė Dantė, nusivalė lūpas popierine servetėle, pakilo nuo stalo ir pasiėmė savo plastikinį kardą.

Išėjus iš restorano sūnus įkišo rankytę į josios ir Šasminai bloga nuojauta suspaudė paširdžius.

Visą kelią iki automobilio Dantė kardu kapojo snaiges. Dangus aukščiau šviesos lanko, sūkuriuojančio virš miesto, buvo juodas.

– Šasmina, tik nepradėk kalbėti keistų dalykų, – vėl priminė mama.

– Aš save kontroliuoju, – atsakė Šasmina, nors širdyje plazdėjo nerimas.

Mama buvo pastačiusi automobilį Sturės gatvėje. Dantės kėdutė visada būdavo pritvirtinta ant galinės sėdynės.

Šasmina padėjo kardą į bagažinę, paėmė šepetį ir nubraukė purų sniegą nuo priekinio ir galinio stiklo. Tada atsisėdo šalia

sūnaus ir patikrino, ar jis gerai prisegtas. Ji nutraukė jam nuo galvos kepurę ir kaip visada ranka perbraukė per drėgnus plaukus.

Kažką niūniuodama mama užvedė variklį ir pasuko iš kelkraščio. Ratai beveik be garso riedėjo minkštu sniegu.

Šasmina pažvelgė pro langą ir pagalvojo, kad po Kosovo praėjo šešeri metai, bet niekas nesibaigė, niekas nesugijo.

Visos miesto gatvės ir šaligatviai blizgėjo balta spalva. Visur tyla. Automobilio valytuvai vis nubraukdavo lengvą sniegą, pro ventiliatorių angas sklido šiluma.

Šasmina matė, kaip baltas snaiges pagauna vėjas ir nuneša į juodą vandenį, srūvantį abipus Riksdago*. Ji žvilgsniu gaudė snaiges ir sekė jas iki pat žemės, kad tik nereiktų galvoti apie artėjantį susitikimą su Marku ir advokatais.

Dantės skruostai išraudo nuo šilumos automobilyje. Ant kaktos garbanojosi suprakaitavę stori plaukai. Jis kažką murmėjo sau po nosimi, apgaravusiame stikle piešdamas kaukolę.

Automobilio šviesoje sūkuriavo snaigės. Jausmas toks, lyg sėdėtų stikliniame rutulyje su dirbtiniu sniegu teliuskuojančiame skystyje.

– Mija yra turėjusi vaiką, – pasakojo Dantė. – Ji taps...

– Atsargiai! – suriko Šasmina.

Per gatvę ėjo barzdotas vyras. Slusplano gatvėje gausiai snigo, tad jo beveik nebuvo matyti. Jis vilkėjo kelis sluoksnius storų drabužių ir vilko puspilnį maišą tuščių skardinių. Šasminos

* Švedijos parlamentas.

mama paspaudė stabdį, automobilis ėmė slysti. Stabdžių sistema garsiai cypė, po kojomis galėjai justi stiprius smūgius.

Tyloje buvo girdėti garsus Šasminos alsavimas.

Automobilio žibintų šviesoje leidosi didelės snaigės.

Barzdočius stovėjo nejudėdamas, kairę ranką padėjęs ant variklio gaubto. Abipus veido karojo ilgi plaukai. Vokai paraudę, lūpos sutrūkinėjusios. Sniegas krito jam ant kepurės ir storo apkloto, kuriuo buvo apsigaubęs. Jis ilgai stovėjo ir žiūrėjo į Šasminos mamą, o paskui perėjo gatvę.

– Mano pirmas flirtas per amžinybę, – abejingai tarė ji ir vėl ėmė važiuoti.

Važiuodami ilgu tuneliu jie tylėjo. Nineso gatvėje visi važiavo greitai. Mama išjungė radiją ir dėmesį sutelkė į eismą. Buvo tamsu, sūkuriuojančioje pūgoje staiga išdygdavo juodi automobiliai. Mamai išjungus ilgąsias šviesas, kelias dingdavo šešėliuose ir sniege. Toli priekyje buvo matyti raudonos stabdančio automobilio šviesos.

– Kaip rašyti Dantė? – paklausė sūnus.

– Turėtum mokėti, – pasakė Šasmina.

– Nuo kokios raidės pradėsi? – vairuodama teiravosi močiutė.

– Nuo D, – atsakė vaikas ir nubrėžė ant stiklo atvirkščią D.

– O kas toliau? – paklausė Šasmina.

– N, – spėjo vaikas.

– Lėtai ištark „Dantė“.

– Aš negaliu, – sumurmėjo jis.

– Pamėgink, – nekantriai paragino ji.

Visi nutilo. Šasmina pastebėjo, kad Dantė nusiminęs. Pamačiusi priešais atvažiuojantį automobilį, mama išjungė ilgąsias šviesas. Sniegas agresyviu greičiu puolė priekinį stiklą.

– Aš esu kvailys, – tyliai tarė Dantė.

– Ne, nesi, nesakyk taip, – sušnabždėjo Šasmina ir suspaudė jam ranką.

– Visi taip sako.

Mamai vėl įjungus ilgąsias šviesas, prieš jų automobilį staiga išdygo didžiulis vilkikas, atlekiantis iš priekio siauru keliu. Šasmina matė, kad mama abiem rankomis stipriai suspaudė vairą. Ji mėgino pasukti į šalį, bet pusnys privertė privažiuoti arčiau kelio vidurio.

– Kas tie visi? – paklausė Šasmina.

– Visi.

– Turi galvoje darželyje ar...

Vilkikas pradundėjo pro šalį ir aptaškė jų langus šlapiu sniegu. Automobilis pasviro nuo stipraus sūkurio.

– Viešpatie, – sušnabždėjo mama.

Šasmina pajuto, kad kažkas sukuteno kaklą, ir suprato, kad pametė savo perlinį auskarą. Jis gulėjo tarpelyje tarp sėdynės ir vaiko kėdutės, bet, dar nespėjus pasiekti pirštais, įkrito dar giliau, tiek, kad nebebuvo matyti.

– Tu vėl pametei savo perlą, – tarė Dantė.

– Taip, mačiau, – pasakė Šasmina ir ėmė čiuopti greta sėdynės.

– Jis ten, aš matau, – parodė sūnus.

Ji pasilenkė į šalį ir ištiesusi ranką ėmė ieškoti po sėdyne tarp trupinių, saldainių popieriukų ir senų automobilio statymo kvitų. Saugos diržas veržė kaklą. Kaip tik tada, kai rado ir sugriebė auskarą, kažkas trenkėsi į automobilį ir tas pasviro. Mama ir Dantė suklykė, o Šasmina skruostu vožė į dureles.

Padangos sudundėjo į nelygų paviršių.

– Beprotis, – sušvokštė mama, pasuko į kelkraštį ir sustojo.

– Kas atsitiko? – paklausė Šasmina.

– Nebeturime šoninio veidrodėlio, – nustebusi atsakė mama ir atsisegė saugos diržą.

– Dante, kaip tu?

– Ar man atsisegti diržą? – paklausė sūnus.

– Ne, sėdėk vietoje, – skubiai tarė Šasmina.

– Kodėl tu tokia pikta?

Mamai ėmus daryti duris, juos apakino didelio sunkvežimio šviesos. Susidūrimas buvo siaubingas. Nenusakoma jėga sviedė juos priekin. Šasmina spėjo pamatyti iš Dantės burnos tyškantį kraują ir į visas puses žyrančias langų šukes. Jų automobilis pasisuko šonu. Šasmina matė artėjančio sunkvežimio šviesas, bet antro smūgio nepajuto.

Laikas beveik sustojo. Ji nieko nejuto, bet matė, kaip skarda sukasi, susispaudžia ir nupjauna mamai kojas per šlaunis.

Viskas aptemo ir nutilo.

Atsipeikėjusi ji kabojo žemyn galva tarsi kūdikis prieš gimimą. Į šnerves tekėjo kraujas. Į metalą skimbčiojo stiklo šukės.

Saugos diržas braškėjo ir pjovė jai kaklą. Ji negalėjo pasukti galvos ir pamatyti Dantės. Lauke buvo girdėti balsai, pulsavo mėlyna šviesa, per gilų sniegą bėgo žmonės.

Automobilis apvirtęs gulėjo griovyje ratais į viršų. Greitosios pagalbos darbuotojai mėgino atplėšti duris, bet Šasmina galvojo, kad viskas jau per vėlu. Jai atrodė, kad krūtinės ląsta sutriuškinta, ji negalėjo kvėpuoti ir nebeturėjo jėgų kentėti.

9

Kai atsipeikėjo, buvo tylu. Kūnas apsnūdęs. Ji gulėjo užsimerkusi, nejudėdama, mėgindama prisiminti, ką darė vakar, bet atmintyje iškilo tik auskaras.

Baltas perlas jos išgaubtame delne, panašus į baltą pumpurą, neišsiskleidusį jazmino žiedą.

Kažkodėl širdis ėmė plakti tankiau.

Ji prisiminė save vaikystėje, kai mama pasakojo, kad balti jazminų žiedai ant šakų auga tarsi perlų kekės, kad jų kvapas skleidžiasi vasaros naktyje.

Moteris atsimerkė, sumirksėjo tamsoje ir pamėgino pasiekti Dantės lovą, bet jos ten nebuvo.

Ji ne namie.

Šasmina nuoga gulėjo ant lakuoto medžio suolo ir negalėjo prisiminti, kaip čia pateko.

Vieną delną buvo taip stipriai suspaudusi, kad buvo sunku atlenkti pirštus.

Ji laikė sugniaužusi auskarą.

Atsargiai nuleidusi pėdas ant grindų pajuto, kad jos šlapios. Ant plytelių telkšojo drungnas vanduo.

Tą pat akimirką, kai palietė šlapias grindis, jai pasirodė, kad jau yra čia buvusi. Jautėsi taip, lyg prisimintų tai, ką seniai buvo pamiršusi.

Šasmina buvo mažoje kabinoje, lyg ir persirengimo kambarėlyje be durų. Remdamasi į sieną ji išėjo į koridorių. Jos žingsniai šlepsėjo tarp tamsių sienų.

Vos už kelių metrų buvo matyti durys, įrėmintos aplink jas besiskverbiančios pilkos šviesos.

Pažvelgusi į savo nuogą kūną pamatė, kad pilvas ir šlakuotos šlaunys blizga kaip šlapias marmuras.

Buvo maloniai šilta ir drėgna.

Išgirdusi teškantį vandenį sustojo ir pasisuko. Vienoje iš kabinų stovėjo nuogas vyras ir prausėsi veidą. Šasmina atsargiai atsitraukė atatupsta ir išvydo didelę patalpą, kurioje buvo tik baseinas žaliu dugnu. Per jį, apsemtos iki juosmens, ėjo dvi moterys, traukdamos plaustą su labai sena moterimi.

Dabar Šasmina suprato, kur esanti. Ji grįžo į uostamiestį. Sapnas buvo toks pat intensyvus kaip tada, kai buvo sužeista Kosove.

Širdis ėmė daužytis iš nerimo. Ji negalėjo prisiminti, ką veikė vakar, ar kaip visada, paguldžiusi Dantę miegoti, iki vėlumos žiūrėjo trilerį, o gal gulėjo ir skaitė knygą, ant naktinio stalelio pasistačiusi taurę vyno.

Grįžusi į savo mažą kabiną, kurioje atsibudo, ant suolo pamatė sulankstytus drabužius, medžiaginių batų porą ir gabaliuką muilo. Menkoje šviesoje apžiūrėjo drabužius. Tai buvo

juodos jos dydžio kelnės ir šviesesnė palaidinė. Drabužiai buvo sudėvėti, bet kvepėjo švara.

Moteris pagalvojo, kad galėtų čia likti ir laukti, kol sapnas baigsis, bet nerimas vertė ją apsirengti. Kišdama šlapias pėdas sušlapino kelnes. Apsivilkusi palaidinę, pasiėmė batelius ir lėtai nušlepsėjo šlapiomis grindimis.

Blyškioje šviesoje, krintančioje pro aukštų langų pieno baltumo stiklais eilę, buvo matyti, kad vandeniu užlietos grindys eina tarp šimtų medinių kabinų. Palei koridoriaus sienas vanduo tekėjo paprastais mediniais loveliais, o iš jų bėgo į perpildytus didžiulius lovius ir liejosi ant grindų.

Čia buvo didelė pirtis.

Genama nerimo ji išėjo per vienas duris į terasą, kadaise nudažytą šilta geltona spalva.

Tolumoje aidėjo varpas. Dangus apsiniaukęs, tarsi temtų.

Šasmina atsirėmė į turėklą, įkvėpė oro ir nužvelgė didžiulį miestą, mirgantį kiniškais pastatais.

Laiptai nuo terasos vedė tiesiai į prekeivių gatvę. Žmonių srovė plūdo viena kryptimi. Daugelis nešėsi daiktų arba varėsi dviračius. Srovė niekaip nesiliovė. Didele gatve judėjo mažiausiai dešimt tūkstančių – tarsi masinis kraustymasis į tamsesnę miesto dalį tolumoje.

Apsiavusi ji ėmė leistis girgždančiais laiptais ir sagstėsi palaidinę, o paskui mėgino surišti plaukus į uodegą.

Visur buvo matyti skersgatviai su raudonais žibintais, restoranai, geltonos neoninės iškabos su kiniškais hieroglifais,

aukštyn užriesti stogai ir suplėšyti *dadzibao* – propagandiniai kiniški sienlaikraščiai. Tvyrojo sezamų aliejaus, vytintos žuvies, žibalo ir senų šiukšlių kvapai.

Atsigręžusi pamatė, kad pirties pastatas – didžiulis, su daugybe terasų, durų, dažytų langinių ir stačių laiptų.

Žmonės karštligiškai veržėsi iš pirties, skubėjo žemyn į miestą ir įsiliejo į srovę plačioje gatvėje, kurioje kabojo didžiulis Mao Dzedongo plakatas.

Šasmina prisijungė prie žmonių upės. Mieste tvyrojo katastrofos nuojauta. Atrodė, kad visi nori paspukti.

Vienas visą kaklą išsitatuiravęs vyras su ledo ritulio krepšiu alkūnėmis skynėsi kelią pirmyn ir supykęs šūkavo.

Vakaras buvo nemaloniai tvankus. Tolumoje bildėjo perkūnija.

Tamsiuose hutonguose tarp žemų namelių kabojo virvės su skalbiniais, o menkoje šviesoje, sklindančioje pro atviras duris, galėjai įžvelgti surūdijusias statines.

Žybsinti, žioruojanti cigaretė apšvietė kažkieno siaurą veidą.

Už Šasminos prisijungė dar daugiau žmonių ir staiga ji buvo įtraukta į minią. Eidama su srove atsidūrė už kažkokio žmogaus, traukiančio knygų pilną vežimėlį. Pakelėse mėtėsi mobilieji telefonai. Viena sena moteris sustojo, ranka prisidengusi burną. Jos paraudusios akys buvo ašarotos. Priekyje buvo girdėti švilpukai. Vienas išsigandęs vyras kalbėjo hindi kalba ir brovėsi pirmyn. Šasmina buvo priversta įlipti į nuotekų griovelį, pilną šiukšlių.

Ji galva prisilietė prie raudonos popierinės girliandos. Grįžusi į žmonių srovę prasispraudė priešais vyrą, tempiantį sunkų jūreivio maišą.

Spūstis dar padidėjo, bet Šasminai pavyko išlaikyti savo vietą. Kai kurios miesto dalys buvo atitvertos virvėmis. Skersgatviai už jų buvo beveik tušti. Tolėliau, prie pramoninio pastato išdaužytais langais, ji pastebėjo vyrą su karučiu. Virš tuščios kirpyklos žybsėjo neoninė iškaba su ryškiai geltonu drakonu.

Žmonių srovė nunešė ją į didelio uosto teritoriją. Toli palei prieplauką plūduriavo daugybė laivų. Ant stiebų siūbavo raudoni žibintai. Kai kurie laivai buvo panašūs į perdarytus *džonkus**, kiti buvo surūdiję kariniai laivai, prikrauti dėžių ir ryšulių.

Visur vaikštinėjo uniformuoti vyrai ir kontroliavo, kad visi eitų nurodytu keliu.

Dangus buvo tamsus, blizgėjo juodas vanduo.

Matyt, miestas evakuojamas. Tūkstančiai žmonių buvo vedami takais tarp įtemptų virvių link laivų.

Žemose baržose laukdami grūdosi tylūs keleiviai. Kantriai laukė maži, santūrūs vaikai.

Nugriaudėjo, tarsi artintųsi audra.

Paprastomis gervėmis buvo kraunami lagaminai ir vandens bakai. Ilgomis eilėmis srūvantys žmonės greitai užpildydavo laivus. Varikliai skleidė dyzelino kvapą. Vėjyje plazdėjo nušiurusios brezentinės kai kurių laivų burės.

* Plokščiadugnis kinų laivas.

Vienas sargybinis šalin nuvarė moterį, pardavinėjančią cigaretes laukiantiesiems. Vienoje saujoje ji spaudė kelis amerikietiškus dolerius, o kitoje – purviną plastikinį maišelį.

Vienas žmogus mėgino kalbėtis su sargybiniu ispaniškai, bet tas papurtė galvą ir pirštu parodė į priekį, link prieplaukos ir didžiulio laikrodžio su dviem ciferblatais.

Žmonės iš galo stūmė kitus pirmyn, tad Šasmina buvo priversta pasukti su savo eile už aprūkusio sandėlio.

Buvo girdėti švilpukai ir šūksniai. Viename iš hutongų, vedančių link miesto, sargybiniai pasivijo jauną vyrą. Jis mėgino išsilaisvinti, bet sargybiniai stipriai užvožė jam per nugarą juodomis medinėmis lazdomis. Jis parkrito ir pamėgino nušliaužti į šalį, bet sargybiniai nesiliovė mušę.

Smūgiai tarp menčių buvo stiprūs. Jaunasis vyras pasivertė ant šono ir gulėjo nejudėdamas, delnais saugodamas sprandą ir galvą.

10

Žmonės iš galo stūmė ją pirmyn. Buvo taip ankšta, kad kvėpuojant skaudėjo krūtinę. Tarp galvų ir kūnų ji spėjo pamatyti, kad vienas vyro sportbatis liko gulėti skersgatvyje, o patį vyrą sargybiniai parvilko į prieplauką.

Šasminos eilė driekėsi palei dvigubas virves, paskui pasuko už nutriušusio uosto pastato. Kitoje pusėje ji matė didelį laikrodį – trijų metrų aukščio konstrukciją iš juodo metalo. Ji buvo panaši ir į senovines svarstykles, ir į astronominį laikrodį Prahoje.

Visi eilėmis ėjo per tas svarstykles. Laukiantiesiems vienam po kito buvo leidžiama užlipti ant medinės iki blizgesio nuzulintos rampos ir plokščios svarstyklių lėkštės.

Ant tų dviejų ciferblatų buvo trisdešimt įvairių rodyklių ir besisukančių plokštelių bei jaunaties formos perforuotų kortelių. Ant kraštų buvo daug linijų ir auksinių ženklų, brūkšninių padalų ir sudėtingų skalių.

Ant svarstyklių padėjo užlipti kuprotam seniui. Jis prancūziškai vis klausinėjo, ką visa tai reiškia.

Šasmina nespėjo išvysti, kas jam atsitiko, nes jos eilė pateko į siaurą medinį atitvarą. Sienos buvo tokios aukštos, kad nie-

ko nebuvo matyti, bet ji suprato, jog jie juda link rampos, kad būtų pasverti.

Ji atsidūrė už moters, kuri rankose laikė stiklainį su džiovintais jūrų arkliukais.

Sargybinis su nuskalbta uniforma leido eiti vienam po kito. Dauguma tylėjo, bet viena pagyvenusi moteris tolėliau užnugaryje verkė iš baimės.

Tvyrojo aiški grėsmės nuojauta.

Priėjusi prie sargybinio Šasmina paklausė, ar jis kalba angliškai, bet tas tik pamojo eiti link rampos.

– Aš noriu žinoti, ką visa tai reiškia, – paklausė ji angliškai, nepaisydama, kad kažkas stumtelėjo ją į nugarą.

Sargybinis sumosikavo, kad Šasmina liptų ant svarstyklių. Už jos pasigirdo irzlūs balsai. Šalia svarstyklių stovėjo du labai pavargę vyrai. Jie gliaudė saulėgrąžas iš dulkėto plastikinio maišelio, o lukštus spjaudė ant žemės. Pamatę Šasminą juodu kažką pasakė, rodydami į jos rusvus plaukus. Vienas iš jų nusijuokė ir juokaudamas paglostė sau skruostą.

Šasmina palypėjo pakopa aukščiau ir net nepastebėjo, kad svarstyklės nuo jos svorio nusviro žemyn, kelios rodyklės žaibiškai pasisukiojo, o perforuota pusmėnulio formos plokštelė tiksėdama kilstelėjo ir sustojo.

Didžiulių svarstyklių viduje pajudėjo sunkus mechanizmas – dusliai traškėdami krumpliaračiai pasisuko ir po kokios sekundės vienoje lėkštėje kažkas skimbtelėjo.

Vyresnysis iš anų dviejų vyrų paėmė lėkštėje gulintį mažą žetoną. Tai buvo balta, sidabrinė plokštelė su įspaustu pavir-

šiumi, panaši į asmens tapatybės žetonus, kuriuos kai kuriose šalyse nešioja kareiviai.

Staiga Šasmina pajuto tarsi *déjà vu**.

Visam tam vykstant ji prisiminė, kad lygiai tą patį jau yra patyrusi. Ji buvo įsitikinusi, kad anksčiau jau buvo sapnavusi keistas svarstykles ir žetoną, kuris skimbtelėjo į lėkštę.

Paisydama vidinės sapno logikos, ji iškart suvokė, kad kaip įmanoma greičiau privalo grįžti į vietą, kuri vadinama kabotažo uostu, ir kad jai reikia pagalbos, jei nori išvengti pavojingiausių skersgatvių.

Vienas vyras pažiūrėjo į žetoną ir monotoniškai perskaitė ženklus ant jo. Antras vyras pakartojo juos moteriai su tamsiais ratilais po akimis ir tuo pat metu lazdele pažymėjo skirtingas vietas ciferblatuose.

Moteris peržiūrėjo vardų eilutes, pavargusi kažką sumurmėjo, pavartė lapus, kažko paklausė ir pirštu ėmė braukti per vardų eilutes. Stabtelėjo, pakėlė akis ir įtemptu balsu kažko paklausė. Vyresnysis vyras pažiūrėjo į Šasminą, paskui vėl į žetoną.

– Kas negerai? – angliškai paklausė Šasmina.

Vyras su lazdele atsitraukė per žingsnį ir įbedė į ją akis.

Vyresnysis vos vos šypsojosi, verdamas į žetoną grandinėlę, kažką pasakė kiniškai, palietė Šasminos plaukus ir užkabino žetoną jai ant kaklo.

Nerimas viduje ėmė plisti tarsi akvareliniai dažai vandens stiklinėje – Šasmina pagalvojo, kad galbūt vėl bus netekusi rea-

* Iš pranc. k. jau matyta, girdėta ar patirta.

lybės pojūčio ir vėl atsidūrusi psichiatrijos skyriuje Šventojo Jorano ligoninėje, vėl gulinti pririšta prie ligoninės lovos, vėl netekusi sąmonės po skubiai suleistų vaistų.

„Kai atsibusiu, neturiu teisės kalbėti keistų dalykų", – priminė ji sau.

Vienas sargybinis su apvaliais akiniais parodė jai paeiti į šalį ir praleisti už jos stovinčius.

– Jokio laivo, – netaisyklingai angliškai pasakė sargybinis.

– Aš dirbu Švedijos Gynybos ministerijoje. Aš noriu vertėjo ir saugios palydos iki kabotažo uosto, – pareikalavo ji.

Vyras linktelėjo, pasakė kelis žodžius vyresniajam prie svarstyklių ir gavo trumpą atsakymą. Jaunesnysis pastatė purviną taburetę, liepė jai sėstis, o pats kažkur nuskubėjo.

Šasmina stovėjo ir laukė šalia taburetės, viena ranka laikydamasi už įtemptos virvės, kol žmonės ėjo pro šalį.

Po virvėmis, vedančiomis link prieplaukos, buvo nuvirtusi didelė lenta su informacija šimtais kalbų. Ant vieno stulpo vis dar kabojo lempučių girlianda. Žmonės ėjo tiesiai per lentą.

Tolėliau buvo matyti į tamsą išplaukiantis surūdijęs keltas. Keleiviai grūdosi denyje, tvirtai laikydamiesi vieni už kitų.

Vėl pasigirdo griaustinis. Šįkart arčiau.

Akiniuotasis sargybinis artinosi su kažkokiu dvidešimtmečiu kinu. Tas vilkėjo džinsus ir marškinėlius, kurie pažastyse buvo prakaituoti. Vaikinas sustojo priešais Šasminą nutaisęs nepatenkintą miną, pasikabino sportinę striukę ant virvės ir nusibraukė nuo plaukų pjuvenas.

– Administratorius sako, kad tau reikia vertėjo, – pasakė jis švediškai.

– Man reikia nusigauti tik iki kabotažo uosto ir šiek tiek pagalbos dėl...

Kažką pastebėjusi akies kampučiu, ji nutilo. Atsigręžusi į prieplauką apsidairė. Netarusi nė žodžio paliko sargybinį bei vaikiną ir prasibrovė arčiau laivų, kad pamatytų aiškiau.

Kažkas pamėgino sulaikyti ją už drabužių, bet ji trūktelėjo ir išsilaisvino.

Šasminai pasirodė, kad pastebėjo mamą.

Sargybinis šūktelėjo jai, bet Šasmina brovėsi priekin, palei prieplauką dairydamasi mamos.

Viena srovė minioje trūktelėjo Šasminą su savimi, bet mamos niekur nebuvo matyti.

Toliau, prie laivų, stovėjo vyresnio amžiaus tiesios laikysenos moteris. Baltus plaukus ji buvo susirišusi į paprastą kuodelį ant pakaušio visai kaip mama.

Šasmina nematė moters veido, negalėjo prasibrauti arčiau, tad mėgino nusiraminti ir kartojo sau, kad čia tik sapnas. Taip ir buvo, bet ją vis tiek kamavo panika, nes dalis Šasminos esybės nedrįso patikėti, kad tai, kas vyksta, tėra sapnas.

Tikriausiai jai pasivaideno.

Šasmina ėmė trauktis šonu, bet įstrigo prie atitvaro. Viena virvė stipriai įsitempė ant jos liemens ir, žmonėms spustelėjus iš galo, skaudžiai įsirėžė į odą.

Į mamą panaši moteris įlipo į surūdijusį karinį laivą. Šalia jos ant denio gulėjo du kūnai, suvynioti į kruvinas drobules.

Raudonas žibintas siūbavo ir atsispindėjo juodame vandenyje tarsi blizganti ugnis.

Iš ankstesnio sapno Šasmina prisiminė tik fragmentus. Vienas iš jų – kad organizuotas nusikalstamumas čia nevaldomas, kad triados gauja sumuša ir apiplėšia paprastus žmones.

Ji negalėjo prisiminti, kaip sapnas baigėsi, bet, nužvelgus nutriušusią uosto teritoriją, kranus palei prieplauką ir perpildytus laivus, ją užvaldė tiesiog fizinis pavojaus pojūtis, rėžiantis kaip suvirinimo liepsna.

11

Šasmina prasibrovė atgal prie vertėjo, pakeliui netyčia nuvertė plastikinę taburetę. Atsirėmusi į virvę pažvelgė jam į akis. Tas laukė.

– Atleiskite, – tarė ji.

– Aš buvau iškviestas, nes moku švedų kalbą, – pusbalsiu pasakė vertėjas. – Tačiau turiu darbą, į kurį norėčiau sugrįžti.

– Man pasirodė, kad pamačiau mamą.

– Ar pasakyti tai administratoriui? – paklausė vertėjas kasydamasis kaklą.

– Nieko nereikia sakyti. Aš tik noriu, kad mane palydėtų iki terminalo.

Vertėjas pasisuko į uniformuotą vyrą ir kažką pasakė kiniškai. Šasmina pastebėjo, kad vertėjas po purvinais marškinėliais turi tokį pat žetoną kaip jos.

Administratorius išspjovė saulėgrąžų lukštus ir neskubėdamas kažką atsakė.

– Nėra jokios palydos, – paaiškino vertėjas.

– Tai kas atsako už mano saugumą?

Atsidusęs vertėjas nusibraukė nuo akių kirpčius ir uždavė jos klausimą uosto administratoriui. Atsakymas, matyt, nepa-

tiko, nes jis mėgino protestuoti, tačiau administratorius užriko ir diskusija baigėsi. Kasydamasis ausį vertėjas pažvelgė Šasminai į akis.

– Aš palydėsiu jus į terminalą, – nepatenkintas tarė jis ir pasiėmė striukę.

Sargybinis praleido juos ir juodu nuėjo, užnugaryje palikdami ir prieplauką, ir eilėse laukiančią minią. Šasmina ėjo taip arti jaunojo vertėjo, kad galėjo matyti pjuvenų dulkes jo ilgose blakstienose.

Juodu ėjo palei aukštą tinklinę tvorą, skiriančią laivų statyklos teritoriją, praėjo sausuosius dokus ir įvairias dirbtuves, pastatytas iš metalinių konstrukcijų, ir drobines bei brezentines palapines, draskomas vėjo.

Gal dėl sutemų Šasminai viskas atrodė nublukę ir nušiurę. Fasadai ir platūs simetriški stogai atrodė padengti pelenais, o žmonių veidai buvo pilki kaip švinas. Lyg būtum šešėlių pasaulyje.

Vertėjas sustojo, atsirėmė į tarškančią tvorą, švilptelėto ir nužvelgė vieną medžio dirbtuvę. Genamos vėjo žeme riedėjo spiralėmis susivijusios obliaus drožlės. Kieme stovėjo pradėtas laivo karkasas. Dailiai išlenktas dugnas buvo paguldytas ant paprastų medinių ožių.

– Ar jau galime eiti? – paklausė Šasmina.

– Ramiai.

Iš vienos pašiūrės išlindo jauna moteris ir šypsodamasi ėmė artintis. Ji vilkėjo purviną rožinę sportinę striukę. Atsistojo priešais, plačiai išžergusi kojas, prisimerkusi pažvelgė į juos,

įkišo vieną pirštinėtą ranką į pažastį, nusitraukė pirštinę ir nusibraukė nuo veido kelias plaukų sruogas.

Vertėjas kažką šūktelėjo jai kiniškai. Moteris dirstelėjo į Šasminą ir nusijuokė. Vyras paleido tvorą, pasikasė sprandą ir vėl ėmė eiti. Šasmina žengė iš paskos link senos muitinės išdaužytais langais. Paprastos ir krovinių rampos palei ilgąjį namo kraštą buvo tuščios.

– Ar žinote, kur čia saugu? – paklausė ji.

– Dabar jau niekas nebežino, – atsakė vertėjas, dirstelėjęs į ją iš šono.

Juodu praėjo kelias perpildytas šiukšlių statines ir pasuko gilyn į miestą gana siauru skersgatviu, kuriame kvepėjo akmenimis ir drėgme.

Danguje pilka kaskada sprogo fejerverkas. Matinės žvaigždės sūkuriuodamos nusileido ir dingo tamsioje migloje.

Už dryžiais nutekėjusio pramoninio pastato lango šmėkštelėjo penki nuogi žmonės, kurie ant persiško kilimo lytiškai santykiavo. Tai buvo taip netikėta, kad Šasmina net nebuvo įsitikinusi, ar tikrai tai matė. Pažiūrėjusi pro kitą langą teišvydo plikas dirbtuvės grindis.

Viename tarpduryje šalia dėmėtos vatinės antklodės stovėjo keli tušti alkoholio buteliai ir gulėjo drėgmės sugadinta kišeninė knyga.

Juodu praėjo restoraną, kurio lange buvo padėta plastikinių maisto pavyzdžių.

– Palauk, – staiga sustojęs tarė vertėjas.

Jis sukluso. Šasmina stebėjo jį tamsoje. Vaikino veidas buvo išblyškęs, o žvilgsnis keistai intensyvus, lyg akys būtų nupieštos kaligrafijos teptuko potėpiu.

– Kas yra? – sušnabždėjo ji.

– Eisime šiuo keliu, – skubiai atsakė vertėjas.

Jis pasitraukė atatupstas ir Šasmina nusekė paskui jį į kitą hutongą. Ant žemės tupėjo susitraukęs liesas senas vyras ir spoksojo į vaiko nuotrauką.

Skersgatvyje, iš kurio jie ką tik buvo išsukę, nuaidėjo skubrūs žingsniai. Juodu perlipo per surūdijusias dažų skardines ir stiklainius su sukietėjusiais teptukais ir pasuko už kampo.

Nesidairydami atgal, nuskubėjo link didesnės gatvės, kurioje buvo parduotuvių ir šurmuliavo žmonės. Paskui pasuko po senais akmeniniais skliautais ir nuėjo ramesniu skersgatviu. Anapus trijų langų buvo matyti žmonės, sėdintys prie suolų ir žaidžiantys kažką panašaus į bingo.

– Jausmas toks, lyg visa tai būtų tikra, – tarė Šasmina.

– Tikrai? – ironiškai pasiteiravo vertėjas.

– Ar jūs pats žinote, kur esate?

Juodu sustojo šalia karučio, pilno žemių ir vazonų šukių.

– Mes mirę, – paprastai atsakė jis.

– Bet tai tik sapnas, – pasakė ji tyliai ir pajuto, kad širdis pradeda daužytis.

– Gerai, – atsiduso vyras ir dirstelėjo į skersgatvį, kuriame buvo lauko kavinė, pažymėta raudona neonine iškaba su purvinos geltonos spalvos užrašu.

– Kodėl mirę turėtume atsidurti Kinijoje? – paklausė Šasmina. Norėjo nusišypsoti, bet nepavyko.

– Atsiduri ne Kinijoje, o čia, – pasakė vertėjas ir vėl ėmė eiti.

Moteris žingsniavo iš paskos link tamsaus skersgatvio. Žeme skraidžiojo raudonos fejerverkų skiautės.

– Bet aš nemiriau, – tyliai tarė ji.

Vertėjas linktelėjo. Ji papurtė galvą ir žengė žingsnį atgal. Jai į skruostą atsirėmė raudonas popierinis žibintas, sučežėjo ir ėmė linguoti, stuksendamas į metalinį tinklą.

Pasigirdo slopūs riksmai ir vertėjas paėmė ją už rankos. Priešais juos atsidarė durys ir pro jas buvo išstumta jauna moteris. Ji žengė žingsnį į skersgatvį, bet apsisuko ir grįžo. Kažkoks vyras tamsoje kažką griežtai pasakė. Moteris pamėgino prasibrauti vidun, bet vyras tarpduryje pastūmė ją dar toliau į gatvę.

Vertėjas kažką sušnabždėjo ir nusitempė Šasminą link restorano po šviečiančia neonine iškaba.

Juodu praėjo besikeikiančią moterį. Ta nusišluostė ašaras, pakėlė galvą ir nuėjo.

– Man reikia pavalgyti, – pasakė vertėjas ir gnybtelėjo sau apatinę lūpą.

– Galėsite pavalgyti, kai baigsime šį reikalą, – nesutiko Šasmina.

Nekreipdamas į ją dėmesio vaikinas pasuko tarp plastikinių stalų, stovinčių skersgatvyje, ir priėjo prie tarpdurio. Šasmina dvejodama nusekė iš paskos ir žiūrėjo, kaip jis įžengė į ankštą virtuvę su nešvariomis plytelių grindimis. Pagyvenusi moteris ant žibalinės viryklės kepė bambukų ūglius ir šitakius.

12

Juodu sėdėjo prie vieno iš plastikinių staliukų po suplėšytu drobiniu stogu. Priešais juos stovėjo dubenėliai su garuojančia azijietiškų makaronų sriuba. Ant stalo stovėjo dažytos skardos karpis. Plačiai pražiotoje burnoje buvo prikišta į plastiką supakuotų dantų krapštukų.

Vertėjas tikino, kad jie gali ramiai pavalgyti, nes valdžia pakabins naujus sienlaikraščius tik po dviejų valandų.

Šasminos atmintyje kažkas šmėkštelėjo, bet dingo. Taip būna, kai pabundi nuo aštraus garso, o paskui guli suklusęs, bet negali suprasti, ar tikrai girdėjai, ar sapnavai.

– Mano vardas Li Tingas... bet vadinkite tiesiog Tingu, – prisistatė jis ir papūtė sriubą.

– Šasmina.

Gretimą staliuką valė mergaitė apvaliais skruostais ir berniukiška šukuosena. Tingas dirstelėjo į ją ir pasikasė ausį.

– Jūs neatrodote miręs, – pasakė Šasmina.

– Ne, – tyliai tarė jis.

Šasmina pažvelgė į jo rimtas akis, nudelbė žvilgsnį ir nesusilaikiusi nusišypsojo.

– Na... aš tuo netikiu, – pasakė ji ir padėjo lazdeles ant stalo.

– Kuo? – irzliai paklausė jis. – Kuo netikite?

– Kad visa tai tikra.

– Tada nėra tikra, – atsiduso jis. – Mums pasisekė.

– Nepykite, aš nesakau, kad jūs...

– Man nusispjauti, ką jūs sakote, – pertraukė vertėjas.

– Nebūtina kelti balso, – griežtai tarė Šasmina.

– Tiesiog visi žino, kas atsitiko, kaip jie čia pateko... Esu kalbėjęs su daugybe žmonių, – suirzęs paaiškino jis šypsodamasis.

– Bet apie mane jūs nieko nežinote.

– Gerai, pamirškime šį pokalbį, – pasakė Tingas ir pakėlė lazdeles su makaronais prie burnos. – Aš palydėsiu jus iki kabotažo uosto ir išversiu tai, ką norėsite.

Vaikinas valgė nuleidęs akis. Jam ant skruostų virpėjo ilgų blakstienų šešėliai. Per kairį voką ėjo randas. Ir plonas, vertikalus dryžis per skruostą – tarsi klouno.

Jos smegenys ieškojo nelogiškų detalių, kad galėtų protestuoti. Tai turi būti sapnas, nes negalėjo prisiminti, kaip atsidūrė šiame mieste. Turėjo tik iš mamos gautą auskarą.

Pagalvojusi apie auskarą saujoje, prisiminė automobilį.

Stiprus smūgis.

Apšviestame automobilyje pažiro šukės. Besisukančių ir raižomų skardų cypimas.

Įvyko avarija.

„Mes buvome pakeliui į Nineshamną susitikti su Marku ir jo advokatu“, – prisiminė ji.

Atsiminimų fragmentai buvo neįtikėtinai intensyvūs. Visu kūnu pajuto visą susidūrimo smūgio jėgą. Pirmas automobilis įvažiavo į jų. Jų automobilis sukdamasis atsistojo skersai kelio, o tada į juos įsirėžė antras.

Šasmina spėjo pamatyti, kad per susidūrimą sudužo priekinis stiklas, kaip skardos nuo smūgio sulinko vidun, kaip aplink tiško kraujas ir skraidė stiklai.

– Man regis... man regis, kad patekau į avariją, – pasakė ji.

Tardama žodžius jautėsi lyg užliejama šilto vandens. Apėmė liūdna ramybė. Po vidinės audros staiga įsivyravo štilis ir blizganti jūra telkšojo lyg skystas sidabras.

„Aš miriau automobilio avarijoje, krintant pirmam sniegui“, – pagalvojo ji ir pamatė įdėmų Tingo žvilgsnį.

– Ar prisimenate, kokia buvo diena? – paklausė jis ir nuleido lazdeles.

– Į mus įvažiavo kitas automobilis, – sušnabždėjo moteris ir nusuko akis į skersgatvį.

– Kokią dieną?

– Koks skirtumas?

– Man svarbu, – tarė vertėjas ir jo blizgančios akys patamsėjo.

– Buvo gruodžio dvylikta.

– Dvylikta, – pakartojo jis.

– Taip.

Vaikinas linktelėjo, lyg ta data būtų suteikusi jam palengvėjimą, atsilošė ir minutę žiūrėjo į Šasminą. Ji paragavo sūrių

makaronų, bet neturėjo apetito. Šypsodamasis Tingas valgė toliau, kartais vis dirstelėdavo į mergaitę, kuri dabar tupėjo prie virtuvės ir kibire plovė indus.

– Beveik visi mirusieji prisijungia prie anos žmonių srovės link laivų, – po kiek laiko prabilo jis ir plona servetėle nusišluostė lūpas. – Man jie tarsi migruojantys paukščiai, nes niekada nedvejoja.

– O jūs likote uostamiestyje, nes ketinate grįžti į gyvenimą? – paklausė ji.

– Tikiuosi... Laikas čia daug ilgesnis. Valandos uostamiestyje prilygsta sekundėms gyvenime... Jūs galite tebebūti automobilyje, galbūt ką tik į nelaimės vietą atvyko greitoji. Suprantate? Jūsų širdis sustojo, bet gal jus vis dar galima išgelbėti.

Šasmina pakėlė ranką prie krūtinės galvodama, kad jis teisus, ir atsargiai paspaudinėjo, lyg ieškodama vidinio skausmo. Atrodė, kad po susidūrimo praėjo daug metų, bet atsiminė, kad automobilis apsivertė ant stogo, o ji kabojo žemyn galva, prisisegusi saugos diržu.

Jautė, kad jos krūtinės ląsta suknežinta. Prieš baigiantis orui kilo paskutinė mintis, kad niekur nemato Dantės, kad nežino, ar jis sužeistas.

– Dantė buvo automobilyje, – stodamasi pasakė ji.

– Kas toks?

– Mano sūnus, – garsiau tarė ji. Jai pašiurpo nugara. – Jam tik penkeri, man reikia grįžti prie laivų, aš...

– Palaukite.

– Nelieskite manęs.

Ji susvirduliavo ir klubu atsitrenkė į stalą. Iš jos lėkštės ant stalo šliūkštelėjo sultinio.

– Klausykite, – tarė Tingas. – Kad jau vis tiek buvau ten, pasiteiravau uosto administratoriaus, ar yra daugiau švedų. Praėję apie dešimt, bet vaikų nebuvę...

– Nė vieno berniuko?

– Ne, jokių vaikų.

– O jeigu jie pražiopsojo jį, – sušnabždėjo Šasmina ir nusibraukė ašaras.

– Vaikai dažniausiai paguldomi kartu su šeimomis pirtyje.

– Kai atsibudau, buvau viena. Tuo esu įsitikinusi.

– Tada per avariją jis išgyveno, – pasakė Tingas, žiūrėdamas jai į akis.

– Ir jis, ir aš buvome prisisegę saugos diržais.

– Gerai.

Šasmina buvo pernelyg pavargusi ir negalėjo kontroliuoti savo mimikos. Pajutusi, kad šypsosi per plačiai, užsidengė veidą delnais. Ji stovėjo priešais staliuką ir kartojo sau, kad Dantė išgyveno, kad jis buvo prisegtas.

– Aš paprašysiu daugiau kalendrų, – sumurmėjo Tingas ir nuėjo.

Jis dingo virtuvėje, o Šasmina lėtai išėjo į skersgatvį. Tas buvo tuščias ir tamsus. Verkianti moteris jau buvo nuėjusi. Šasmina sulaikė linguojantį žibintą ir pažvelgė į jį. Kadaise buvęs raudonas, dabar jis buvo visiškai išblukęs. Popierius buvo suplyšęs, bet ji aiškiai matė kaligrafijos rašmenų kontūrus.

Pačiupinėjusi auksinį popierių ir geltonus kutus, paleido žibintą ir nuėjo į hutongą.

„Visa tai tikra, – pagalvojo ji. – Aš visą laiką buvau teisi."

Už nugaros girgždėjo žibintas, pakabintas ant metalinės vielos. Ji lėtai ėjo palei plytinę sieną, ant kurios kažkas buvo nupiešęs *Pac-Man** personažą.

Ji žuvo automobilio avarijoje ir atsidūrė čia. Galbūt jos mama išgyveno. Kitaip Dantė dabar vienas. „Jeigu man teks likti čia, jis gyvens ir užaugs pas tėtį", – pagalvojo ji.

Šasmina grįžo į kavinę. Tingas vėl sėdėjo prie stalo.

Visi čia tikėjosi grįžti į gyvenimą.

Žibintas jau nebesiūbavo. Tolumoje buvo girdėti griaustinis. Po kojomis virpėjo žemė.

Pirštais palietusi žetoną Šasmina grįžo prie staliuko.

Jei ne randas per akį, vertėjo veidas būtų keistai harmoningas, tarsi nušlifuotas akmuo. Iškilūs skruostikauliai, graži burna.

– Maistas aušta, – priminė jis, pasiėmė lazdeles ir lūpomis pagavo makaronų.

Ji paėmė indelį su drėgnais kalendrų lapeliais, įsibėrė į sriubą, žiūrėjo, kaip jie pasklinda auksiniame sultinyje, bet negalėjo valgyti.

– Čia, uoste, nėra jokių šviežių prieskonių, – paaiškino Tingas. – Čia niekas neauga.

– Žinau.

---

* Nuotykinis kompiuterinis žaidimas.

Moteris pasilenkė virš stalo, ištraukė vaikinui iš plaukų skiedrelę ir pažvelgė jam į akis.

– Aš esu čia buvusi. Prieš daugelį metų man buvo sustojusi širdis.

– Kai kurie sako, kad niekas negrįžta į gyvenimą visiškai.

– Aš grįžau, tad žinau, kad tai įmanoma.

– Bet turėjo būti taip, kad grįžusi negalėjote prisiminti uostamiesčio.

– Tai buvo panašu į sapną.

Vaikinas pakėlė savo dubenėlį ir atsigėrė sultinio. Kai vėl pastatė ant stalo, jo veidas blizgėjo nuo garų.

– Eime? – paklausė ji.

– Vis dar naktis.

– Iš kur žinote?

– Išmokau atpažinti rytą. Tada būna kitokia prieblanda.

Mergaitė priėjo ir padėjo ant stalo plastikinį dubenį su garuojančiais pilkos tešlos virtiniais, kuriuos pavadino *dziaodzi*.

– Kodėl išmokote švedų kalbos? – paklausė Šasmina ir iškart pasigailėjo.

– Žinote, juk galima gimti Švedijoje kinų šeimoje ir...

– Žinau. Tai buvo kvailas klausimas, – pertraukė ji ir pajuto, kad išraudo.

Vaikinas pažiūrėjo į Šasminą taip, lyg jam būtų malonu matyti ją raudonuojančią. Jis atsilošė ir laukė, kol ji vėl pažvelgs jam į akis. Lazdelėmis paėmęs vieną virtinį, papūtė prieš įsidėdamas į burną. Pasklido sezamų aliejaus kvapas.

– Aš stačiau medinius sportinius laivus, Vaksholme turėjau nuosavą laivų statyklą, – kramtydamas pasakė jis.

– Tai mes beveik kaimynai – aš gyvenu Stokholmo centre.

– Mano senelis Stokholme turi parduotuvę, – pasakė jis ir atsilošė kėdėje.

– Kur?

– Olofo Palmės gatvėje.

Jis paėmė dar vieną virtinį.

– Būtent ten yra daugybė azijietiškų parduotuvių, – pridūrė jis.

– Žinau. Kas nori nusipirkti gerų *pak čoi** arba šviežių svogūnų laiškų, eina būtent ten.

Tingas dirstelėjo link virtuvės, kai ten aplink gilią kinišką keptuvę sukilo liepsnos.

– Mano senelis pardavinėja rankų darbo baldus.

– Kaip vadinasi parduotuvė?

– „Li Kun Mugong", – pilna burna atsakė jis.

– Ką tai reiškia?

– *Mugong* – tai baldų dirbtuvė, o Li Kunas – mano senelio vardas... Kai buvau mažas, po mokyklos visada eidavau į senelio parduotuvę. Pasislėpdavau po prekystaliu, kad nereikėtų padėti. Tiesiog sėdėdavau ir braižydavau, raižydavau medį.

Vaikinas nusišypsojo ir kelias sekundes sėdėjo užsimerkęs. Tuo metu randas per kairį voką sudarė kryžių su išilgai einančiomis juodomis blakstienomis.

* Iš kantono kinų k. kininiai kopūstai.

– Kaip čia patekote?

– Turiu įgimtą širdies ydą. Gruodžio dvyliktą man buvo paskirta operacija, – atsakė jis ir dirstelėjo jai į akis. – Paskutinis dalykas, kurį prisimenu, buvo virš manęs palinkusi seksuali narkoze besirūpinanti slaugė, kuri paprašė suskaičiuoti nuo...

Tolumoje pasigirdo baimingi šūksniai ir Tingas nužvelgė skersgatvį. Kitas užeigos svečias skubiai baigė valgyti ir pakilo nuo plastikinės kėdės.

– Aš įsitikinęs, kad nereikia bijoti, – pasakė Tingas, bet neatrodė ramus.

13

Riksmai pustamsiame skersgatvyje artėjo. Šasmina atsistojo, bet nieko nesakė. Kažkoks vaikas verkė ir išsigandęs šaukė.

– Ateikite, – sušnabždėjo Tingas ir padėjo po savo lėkšte tris dolerius.

Jie nuėjo nuo staliuko, tolyn nuo riksmų. Iš šešėlio išriedėjo nuvirtęs variklinės alyvos „Castrol" butelis.

Atsisukusi Šasmina pamatė, kad padavėja paėmė pinigus, bet palikusi indus skubiai grįžo vidun ir uždarė tvirtas medines virtuvės duris.

Skersgatviu artinosi būrys vyrų.

Neoninė restorano iškaba užgeso.

Šasmina ir Tingas įsispraudė į žemą įėjimą su uždarytomis skardinėmis durimis. Giliau atsitraukti nebuvo galima, nes kitoje pusėje hutongas buvo atitvertas aukšta lentine tvora.

– *Hei šehui*, – sušnabždėjo Tingas. – Triada...

Toliau esančioje šviesesnėje gatvėje šiek tiek buvo matyti, kad stambus vyras, vilkintis kamufliažinėmis kelnėmis, velka pagyvenusį vyrą. Paskui juos bėgo liesa šešiametė mergaitė ir beviltiškai verkė.

Vyrai sustojo tamsoje iškart už restorano.

Raudoni žibintai virš stalų vis dar degė ir metė linguojančią šviesą ant vyrų veidų.

Paskui pasirodė ilga figūra, keistai palinkusi į priekį. Iš pradžių tai buvo tik siluetas didesnėje gatvėje. Jis lėtai atžingsniavo ir sustojo šalia grotuoto lango. Tada atsitiesė ir pilka šviesa, krintanti pro langą, apšvietė jį iki kaklo. Šasmina nematė jo veido. Jis vilkėjo blizgų rudą kostiumą, balti plaukai buvo sušukuoti atgal. Jis buvo atsivežęs labai seną moterį neįgaliojo vežimėlyje. Ant pečių ji buvo užsimetusi nudėvėtą audinių paltą, o raukšlėtoje rankoje laikė mažus teatro žiūronus.

Tolėliau laukė daugiau vyrų. Jie saugojo įėjimą į skersgatvį.

Tingas įtraukė Šasminą į tamsą arčiau savęs. Juodu stengėsi nepatekti į šviesą, bet trukdė ant žemės gulintys apie dešimt tuščių alkoholio butelių.

Ilgšis rudu kostiumu paliko moterį vežimėlyje ir priėjęs prie mergaitės kažką jai pasakė. Ji papurtė galvą. Vyras suriko ant jos, sugriebė už plaukų ir pargriovė ant žemės. Senukas dejuodamas paprašė pasigailėti. Tamsoje galėjai įžvelgti, kad ilgšis atsistojo šalia namo sienos, atsilošė ir per surūdijusį iškabos strypą permetė virvę.

– Nežiūrėkite, – tyliai įspėjo Tingas.

Vėjui papūtus raudonas žibintas virš plastikinio stalo pasisuko ir apšvietė šalia fasado siūbuojančią virvę. Vyras pagavo kybantį galą ir surišo kilpą. Tuo metu senukas sudėjęs rankas maldavo pasigailėti. Ilgšis jo nesiklausė, tik dar kartą suriko ant mergaitės.

– Ką jis sako? – sušnabždėjo Šasmina.

– Kad nužudys jos senelį, jeigu ji neapsikeis vizomis.

Senukas kažką sušuko savo anūkei ir gavo stiprų antausį. Jis susvirduliavo ir ranka atsirėmė į sieną.

Mergaitė verkė.

Pasiūbavusi raudona šviesa pasisuko į kitą pusę.

Ilgšis kažką pakartojo, priėjo prie senuko, užnėrė jam ant kaklo kilpą ir pirštu parodė į dangų. Kitas vyras pakėlė senuką metrą nuo žemės ir tas ėmė siūbuoti palei fasadą, galva trenkėsi į kampą ir ėmė kraujuoti.

Ilgšis ranka perbraukė savo susiglamžiusį kaklaraištį, užsisagstė rudą švarką ir vėl pakėlė pirštą.

Tamsoje jo veido beveik nebuvo matyti, bet šypsantis sublizgo dantys.

Žibintas apšvietė vyrą, laikantį virvę. Jo krumpliai pabalo, kai jis ėmė trauktis ir pakėlė senuką dar šiek tiek.

Vyriškis pametė sandalus, mėgino kabintis į sieną ir išsilaikyti, paskui užkišo pirštus už virvės prie kaklo ir sukosėjo.

Mergaitė rėkė ant vyrų.

Ilgšis nustūmė senuką nuo sienos ir tas spardydamasis ėmė siūbuoti. Iškaba virš jo drebėjo, pabiro cemento dulkės. Iš senuko burnos nutįso kruvinos seilės.

Tingas visa ranka prispaudė Šasminą prie skardinių durų.

Jos skruostais tekėjo prakaitas.

Mergaitė klūpojo ir beviltiškai verkė.

Senuko judesiai lėtėjo. Kojos vos trūkčiojo, o rankos kybojo palei šonus.

Ilgšis ranka persibraukė baltus plaukus ir kažką pasakė mergaitei. Kai ji atsakė ir linktelėjo, tas nykščiu parodė į žemę. Vyras paleido virvę. Senukas žnegtelėjo ant žemės, viena jo koja nenatūraliai sulinko. Jis nuriedėjo į šalį ir atsitrenkė galva į stalą, stovintį po žibintu. Pripuolusi mergaitė verkdama ėmė traukti virvę, šaukdama senelį. Jai pavyko atlaisvinti kilpą. Senukas atsikosėjo krauju ir apsitaškė smakrą. Gerklė buvo įrėžta virvės, jis gargaliavo. Buvo akivaizdu, kad viena koja lūžusi, nes ji rietėsi po vyriškiu nenatūraliu kampu, o šlaunies raumenys mėšlungiškai trūkčiojo.

Staiga ilgšis atsisuko į Šasminos ir Tingo slėptuvę. Viena jo akis sublizgo, kai jis išsitraukė lenktą peiliuką, mažą kaip išlenktas pirštas.

Tingas ėmė petimi stumti duris ir įkišęs į plyšį ėmė judinti savo žetoną.

Ilgšis su peiliu sukluso ir švelniai, viliodamas šūktelėjo:

– *Siaodzie**.

Atrodė, kad jis dairosi, kas juda tamsoje.

Ranka perbraukęs per susiglamžiusį kaklaraištį, pasuko link jų. Tingas skruostu prisispaudė prie durų, dar labiau pasuko žetoną ir atsargiai jį kilstelėjo.

Ilgšis paėjėjo šalin, į skersgatvio vidurį. Šasmina pamėgino atsitraukti dar giliau. Netrukus juodu pamatys. Traukdamasi į šalį Šasmina koja netyčia užkliudė tuščius butelius. Ji pajuto, kad vienas susvyravo. Moteris prisivertė sustingti vietoje, kad jis nenuvirstų.

* Iš kinų k. jauna mergina. Iš mand. k. prostitutė.

Vyras su kamufliažinėmis kelnėmis šūktelėjo ilgšiui, kad laikas eiti, bet tas artinosi link įėjimo. Šasminos nugara kutendamas tekėjo prakaitas. Ji prisivertė kvėpuoti tolygiai ir pasilenkė sulaikyti svyruojančio butelio.

Tingo žetonas įstrigo plyšyje. Vaikinas mėgino jį ištraukti, bet nesisekė.

Šasmina visu svoriu atsilošė į duris. Butelis prie jos kojų nuvirto, pargriovė kitus ir sukėlė aidą visame skersgatvyje. Ilgšis iškart įrėmė žvilgsnį į jų įėjimą.

– Pamėgink dar kartą, – sušnabždėjo ji ir nugara stumtelėjo duris.

14

Du buteliai išriedėjo iš tarpdurio. Ilgšis pamojo prieiti berniukui su mačete. Tingui pavyko įsprausti žetoną į plyšį ir spyna galiausiai spragtelėjo. Durys atsivėrė, juodu įsmuko vidun ir atsargiai jas uždarė.

Buvo visiškai tamsu, bet Šasmina susigaudė, kad juodu atsidūrė didžiulėje drabužių spintoje tarp daugybės pakabintų drabužių. Jie ėmė brautis tarp sunkių audinių. Šasmina vos pastovėjo ant kojų, visas kūnas drebėjo. Ji stengėsi susitvardyti, bet sulaikyti verksmo nesisekė.

„Manęs niekada nebuvo ištikusi psichozė, – galvojo ji. – Aš vėl miriau, vėl esu uostamiestyje. Tą senuką jie pakorė iš tikrųjų."

– Viešpatie, – atsiduso ji ir sustojo.

Tingas atsisuko ir apkabino ją, netaręs nė žodžio. Virš jų subarškėjo medinės pakabos. Šasmina užsimerkė ir klausėsi sunkių Tingo širdies tvinksnių, stengdamasi suvokti, ką matė skersgatvyje.

– Man atrodo, aš žinau, kur mes esame, – sumurmėjo Tingas Šasminai į plaukus ir paleido ją.

Paėmęs moterį už rankos ėmė tempti paskui save tarp drabužių. Tie užkliudyti siūbavo. Saugodama akis Šasmina nuleido galvą. Įvairūs audiniai braukė jai per kaktą ir skruostus, bet ji tik sekė paskui Tingą, skinantį kelią.

Paskui eiti pasidarė lengviau, drabužių sumažėjo, o po kiek laiko jie išlindo į pustamsę patalpą su aprūkusiais stoglangiais.

Ant grindų gulėjo kelios sutryptos skrajutės su vertikaliomis tušu parašytų hieroglifų eilutėmis. Apačioje vietoje parašo buvo antspaudas su drugeliu.

– Toliau yra durys, – pasakė Tingas.

– Duok man tik kelias sekundes, – paprašė Šasmina, sustojo, nusibraukė ašaras ir pamėgino susikaupti.

– Mes vis dar turime daug laiko, – priminė vaikinas.

Priešais ją ant grindų stovėjo trys seni televizoriai, o tolėliau – rikšos vežimėlis be ratų, paremtas pora pagalių. Visur gulėjo išmėčioti įrankiai ir atsarginės detalės.

– Jie jį pakorė, – išspaudė Šasmina pajutusi, kad vėl gali kalbėti.

– Jie norėjo priversti mergaitę...

– Bet mes juk jau mirę.

– Ne visai. Galbūt esame ant ribos, bet egzistuojame, jaučiame savo egzistenciją.

– Tai čia, uoste, galime mirti?

– Triada norėjo priversti mergaitę apsikeisti vizomis su senąja moterimi... o mergaitės senelis mėgino jiems sukliudyti.

– Esu mačiusi juos anksčiau, bet nesuprantu...

– Tai vadinama *čiandženg*, – pasakė Tingas ir parodė savo žetoną. – Tai yra mano kūno viza... mano kūno, kuris dar gyvas.

– Taip, šiek tiek atsimenu... Bet nesuprantu, kaip tai veikia.

– Kai tave svėrė prieplaukoje, paaiškėjo, kad priklausai tai mažumai, kuri galbūt dar gali grįžti. Štai kodėl tau neleido įlipti į laivą, – kantriai paaiškino vertėjas. – Visų čia tokia pat situacija... Mūsų likimas nėra nuspręstas, todėl turime laukti, kitos išeities nėra... Bėgant metams mūsų susikaupė gana daug, nes visi turi teisę laukti tiek, kiek nori.

– Net jeigu paaiškėja, kad tavęs išgelbėti negalima?

– Tai sunku žinoti, bet galbūt kada nors supranti, kad jau per vėlu.

– Ir tada kai kurie nori sugrįžti į kieno nors kito kūną, – spėjo Šasmina ir pasikišo savo žetoną po palaidine.

Tarp krūtų prigludęs metalas atrodė panašus į šalto vandens lašą.

– Bet juk turėtų būti draudžiama tiesiog atimti kitų vizą, – pasakė ji ir greta Tingo nuėjo per patalpą.

– Atimti negalima, nes jos skirtos konkrečiam asmeniui. Bet leidžiama apsikeisti, jei abu sutinka.

– O kodėl kas nors turėtų sutikti atiduoti savo gyvybę?

– Galbūt, kad išgelbėtų savo senelį, – šiurkščiai atšovė Tingas.

– Juk tai visiška beprotybė. Valdžia privalo tai sustabdyti.

– Visi sako, kad anksčiau buvo daug blogiau ir dabar organizuoto nusikalstamumo sumažėjo, bet gaujų vis dar gausu...

– Tada jie turi pakeisti įstatymą, – pertraukė Šasmina.

– Taip, bet visi sako, kad iš esmės sistema veikia. Ji pernelyg biurokratiška, bet veikia.

– Kaip ji gali veikti, jei sena moteris vežimėlyje sumoka vyrams, kad galėtų pradėti naują gyvenimą mergaitės kūne, lyg...

– O ką valdžia gali padaryti, jei mergaitė sako, kad ji laisva valia nori apsimainyti vizomis?

– Dėl to kalti ateiviai, – angliškai pareiškė sodrus balsas.

Šasmina žengtelėjo šalin, atsisuko ir išvydo stambų vyrą apvaliais pečiais, stovintį prieblandoje už rikšos. Jis buvo nuplikęs, bet turėjo vešlią barzdą ir kažką laikė dešinėje rankoje.

– Ar taksi sugedo, Grosmanai? – paklausė Tingas. – O gal jam reikia tik trupučio meilės?

– Tik trupučio meilės, – atsakė vyras. – O tu man vis dar skolingas dvidešimt dolerių ir porą „Hugo Boss“ kojinių.

– Susipažink su Šasmina.

– Labas, – tarė vyras. Dabar ji pamatė, kad jis laiko sumuštinį su kumpiu.

– Labas.

– Staiga ėmei ir išdygai, ar ne? – tarė vyras ir prisiartino prie jos. – Tu nesupranti, kaip tai atsitiko – nes to neįmanoma suvokti, kadangi ateiviai įsiurbė tave į kosmosą.

– Ar turi įrodymų? – paklausė Šasmina.

– Jei tikrai būčiau miręs, būčiau sutikęs Jėzų, ar ne? – atsakė jis, rodydamas į ją sumuštiniu.

– Galbūt, – neutraliai atsakė ji.

– Bet aš Jėzaus nesutikau, vadinasi, esu nemiręs.

– Grosmanai, mums reikia eiti, – pasakė Tingas.

– Žinau, visi sako, kad reikia eiti į terminalą, sėdėti laukimo salėje ir sekti informaciją sienlaikraščiuose.

– Man reikia grįžti namo pas sūnų. Mes patekome į avariją, – pasakė Šasmina ir ją vėl nutvilkė baimės šaltis.

– Jis išgyveno, – netikėtai griežtai pasakė Tingas.

– Na... Aš nežinau, ar jis sužeistas. Jis gali būti sunkiai sužeistas, – tvardydamasi, kad nedrebėtų balsas, tęsė Šasmina.

– Bet jis buvo prisegtas saugos diržu, – pabrėžė Tingas žiūrėdamas jai į akis.

– Taip, bet aš...

Supratusi, kad Tingas nenori, jog ji kalbėtų apie Dantę, Šasmina iškart nutilo. Apsidairiusi pamatė nedidelį vyrą, slenkantį šešėliuose toliau patalpoje.

– Eik į terminalą, – paragino Grosmanas. – Taip ir padaryk, būtinai, bet suprask... Karas – tai išdavystė, o ateiviai slepiasi paprastuose žmonėse...

Tingas pasuko link surūdijusios krovinių pakylos su mechanine rampa. Pabėgėjusi Šasmina jį pasivijo, žetonui skimbčiojant į grandinėlę ant kaklo. Žingsniuodami greta juodu praėjo kelis plastiku aptrauktus krovinių padėklus su dėžėmis, paskui ėjo palei plytinę sieną, ant kurios kažkas buvo pakabinęs raudoną vėliavą. Pro purvinas stiklines duris dešinėje ji pamatė persirengimo kambarį su užrakinamų skardinių spintelių eilėmis. Ant suoliuko sėdėjo prasižiojusi pusamžė moteris drė-

gnomis akimis. Ji vilkėjo nudėvėtą karinį švarką, bet nuo pusės buvo nuoga. Priešais ją, veidu palinkęs tarp jos šlaunų, klūpojo jaunesnis vyras nušviesintais plaukais. Nors moteris matė, kad Šasmina juos pastebėjo, ji visai nekreipė dėmesio ir tik padėjo ranką vyrui ant galvos.

Tingas atidarė sunkias metalines duris ir Šasmina išėjo su juo į prekeivių gatvę. Lietus krapnojo ant nušiurusių markizių su pilkais kutais. Žmonės išskleidė skėčius ir uždengė prekes plastiko plėvelėmis.

Juodu ėjo gatvės viduriu, tarp karučių ir surūdijusių dviračių.

– Aš jau nežinau, kuo tikėti, – rimtai pasakė ji.

– Kodėl?

– Turiu pripažinti, kad Grosmanas kalbėjo gana įtikinamai, – šypsodamasi pasakė ji.

– Na, taip, – nusijuokė Tingas.

Pro raudoną neoninę iškabą prasvirduliavo apgirtęs vyras. Iš pradžių jis pasidarė juodas, o paskui jo nugara švietė tarsi ugnis.

„Kai mano širdis sustojo, automobilyje aš kabojau žemyn galva, – galvojo Šasmina, žiūrėdama į gatvę, blizgančią nuo lietaus. – Girdėjau, kad žyra stiklo šukės, bet neprisimenu, kad būčiau girdėjusi Dantę."

Ji palietė savo žetoną ant krūtinės ir vis kartojo sau, kad Dantė buvo prisegtas saugos diržu. „Žinau, kad jis buvo prisegtas, – galvojo ji. – Jis sėdėjo automobilio kėdutėje. Jam negresia joks pavojus. Aš žinau, kad jis gerai jaučiasi."

Juodu įėjo į kvartalą, kuriame namai atrodė senesni ir tradiciškesni, su plačiais, į viršų užriestais stogais. Juodu praėjo uždengtas gatvės virtuvėles. Viena moteris po skėčiu gėrė arbatą iš plastikinio puodelio. Į plastiko plėveles barbeno lietus.

Užlipus ant šaligatvio Tingas padavė Šasminai maišelį su šiltomis, cukruotomis bandelėmis.

– Ačiū. Kada tu spėjai nupirkti?

– Man davė, – džiugiai atsakė jis.

Eidami tolyn gatve jie suvalgė po bandelę. Langinės beveik visur buvo uždarytos, bet kai kuriuose languose kabojo purvinos užuolaidos.

Viename gatvės kampe stovėjo keli žmonės, susibūrę aplink vyrą su kažkokios loterijos aparatu. Puošto aparato rankeną sukantis vyras buvo panašus į rylininką.

Barškėdami pro plyšį iškrito trys maži skardos gabaliukai. Ant jų buvo nupieštos skirtingos stalo žaidimo *Siangči* figūros: raudonas žirgas, bokštas ir raudonas mandarinas. Vienas iš laukiančių vyrų nusivylęs atsiduso ir trenkė savo kepurę į žemę.

– Ar apsisprendei? Turiu galvoje... jeigu visa tai yra sapnas, tada mums nereikia sėdėti terminale ir laukiant nuobodžiauti, – santūriai šypsodamasis pasakė Tingas.

– Aš noriu grįžti į gyvenimą, – atsakė Šasmina, nors tai buvo savaime suprantama.

15

Lietus liovėsi, bet dangus buvo apsunkęs ir pilkas. Vis dar buvo justi šlapių gatvių kvapas. Priešais vyriškį su dideliu puodu stovėjo trys vyrai. Iš dėžės jis išėmė raudoną banknotą su Mao portretu, iš garuojančio vandens žnyplėmis ištraukė dešrelę, padėjo ją ant banknoto ir užtrėškė kečupo.

– Vietoje popieriaus jis panaudojo šimtą juanių, – nustebusi pasakė Šasmina.

– Tai tik pokštas... Jis rado kelias dėžes netikrų pinigų, žinai, tokių, kurie aukojami mirusiesiems, – einant pro šalį paaiškino Tingas. – Kai žmonės atsiduria čia, netikri pinigai lieka netikri, bet žmonėms tai atrodo smagus juokas...

Kitapus gatvės tarp bespalvių pastatų geltona ir raudona spalva švietė šventykla. Prie įėjimo stovėjo dideli dubenys, pilni pelenų, į kuriuos buvo prismaigstyta smilkalų lazdelių. Palei auksu blizgančią sieną tumulais kilo dūmai. Dvylikametis berniukas stipriais mostais šlavė plačius laiptus. Jo murzinas veidas buvo toks sulysęs, kad po oda kyšojo aštrūs žandikauliai. Pamačiusi berniuko akis Šasmina ištiesė jam maišelį su likusiomis bandelėmis.

– Labai skanios, – pasakė ji.

Nustebęs vaikas paėmė maišelį, dirstelėjo į jį ir apsidžiaugė. Tolėliau pasigirdus riksmams jie pasitraukė arčiau sienos ir praėjo vaiką, besirausiantį perpildytoje šiukšlinėje.

Penki jauni vyrai su pagaliais kabinėjosi prie žemo skrybėlėto vyro. Vienas iš jų ant kaklo šalia vizos žetono turėjo auksinį kryželį. Kažką surikęs ispaniškai stumtelėjo vyrą taip, kad tas pametė skrybėlę. Žmonės traukėsi į šalis. Mažasis vyras maldavo pasigailėti ir siūlė dolerių. Vienas iš jaunuolių, šviesiai rudų plaukų garbanius, žengtelėjo pirmyn ir stipriai vožė lazda vyrui per skruostą. Šis griuvo ant žemės, bet spėjo atsiremti rankomis ir atsigulė ant šono.

Iš vienos ausies bėgo kraujas.

Jaunuolis padėjo pėdą jam ant krūtinės ir pastūmė ant nugaros, atplėšė marškinius ir pažiūrėjo į vizą.

Pasigirdo švilpukai, bet kol keturi policininkai atbėgo į vietą, jaunuoliai jau buvo dingę.

Eidamas gatve Tingas vedėsi Šasminą prilaikydamas už liemens. Vienas akį užsirišęs vyriškis pasitraukė jiems iš kelio ir pavymui ranka padarė kažkokį keistą ženklą.

Prie vieno staliuko stovėjo graži penkiasdešimtmetė moteris ir pardavinėjo saldainius, panašius į spalvotus stiklinius rutuliukus. Tingas įdėmiai pažiūrėjo jai į akis, o jiems praėjus moteris švilptelėjo pavymui.

– Tu su visomis flirtuoji, – šypsodamasi tarė Šasmina.

– Tikrai ne.

Prekiautojų gatvė rėmėsi į akmenimis grįstą aikštę. Miglotoje prieblandoje galėjai įžvelgti, kad viduryje aikštės yra šuli-

nys. Aplink aikštę stovėjo keli dideli įstaigų pastatai išdaužytais langais.

– Jei nori apsimainyti su kuo nors viza, Transporto komitetas yra ten, – juokaudamas pasakė jis ir parodė.

Juodu žygiavo tolyn per aikštę ir dabar Šasmina pamatė, kad tai, ką ji buvo palaikiusi šuliniu, iš tiesų yra žmogus – prie surūdijusio stulpo stovėjo ant kaklo užsegta grandine prirakintas liesas vyras.

– Anas didelis pastatas, – tęsė Tingas, – yra Liaudies magistrato teismas, o čia – Centrinis komitetas... o ten – Disciplinos inspekcija, o...

Jis nutilo ir sustabdė ją.

Per tamsią aikštę ėjo vyras, vilkintis pilką uniformą, ir sargybinis. Jie priėjo tiesiai prie prirakinto vyro. Uniformuotasis kažką paskaitė iš popieriaus, o priėjęs sargybinis užvožė pririštajam per nugarą bambukine lazda.

Tų septynių smūgių nebuvo girdėti. Aplink buvo tylu, minkšta ir jokių šešėlių, tarsi sapne.

Įvykdę užduotį vyrai grįžo link didžiųjų pastatų, palikę prirakintąjį aikštėje.

– Teismas pradėjo viešai rodyti, kas bus triadai... Jie baudžia gana žiauriai, bet tas vyras priklausė pačiai viršūnei, – paaiškino Tingas.

– Rodyti viešai kaip pavyzdį? O kas iš to? Juk triados narių pilna visur.

– Aš taip pat nemanau, kad šis būdas yra tinkamas, bet valdžia apimta nevilties, neužtenka policininkų.

Tingas vėl paėmė Šasminą už rankos ir nusivedė įstrižai per aikštę link pastato, panašaus į geležinkelio stoties laukimo salę.

Didelis terminalo pastatas buvo likęs be šoninio fasado – sienų pakraščiuose buvo matyti nudaužytos plytos, – tačiau pati salė atrodė nepaliesta. Žmonės lūkuriavo ir viduje, ir lauke, o kiek toliau buvo pastatyta palapinė, kurios pilką, apspurusį audinį lėtai judino švelnus brizas.

Vos įėjusi Šasmina iškart atpažino patalpą. Nuzulintos akmeninės grindys buvo ką tik išplautos. Laukimo salėje buvo dešimt ilgų medinių suolų, ant kurių padrikai sėdėjo žmonės. Kai kurie turėjo krepšių, keli gulėjo ir miegojo, bet dauguma laukė įrėmę akis į penkias bilietų kasas arba sieną, apklijuotą hieroglifų skelbimais ir portretais.

Ji nebuvo išprotėjusi. Visa, ką ji prisiminė, buvo tiesa. Tuo pat metu, kai užplūdo baimė ir liūdesys, Šasminą sudrebino ir stiprus triumfo jausmas.

Visai kaip aną kartą čia kvepėjo šlapiais akmenimis.

Ji nusekė paskui Tingą prie sienlaikraščių. Jis sustojo ir ėmė dairytis savo atvaizdo.

– Kiek laiko tu lauki? – tyliai paklausė ji.

– Tris savaites, – tarė jis nerodydamas jokių emocijų.

– Tris savaites?

Tingas sustabdė rūsčiaveidį vyrą, iš minibaro pardavinėjantį alkoholį, nusiderėjo iki vieno dolerio, nusipirko mažą buteliuką „Glenfiddich“ viskio, atsuko kamštelį ir ėmė gerti.

– Mačiau moterį, kuri laukė pustrečių metų, kol buvo pakabinta jos nuotrauka, – pasakė jis ir numetė tuščią buteliuką

į kampą. – Nežinau, kiek laiko tai atitinka gyvenime... Daugelis laukia savaites, kol supranta, kad tai gali užtrukti, ir įsikuria mieste. Visa tai – visi miesto namai – iš tikrųjų yra tik terminalo laukimo salė, kuri vis plečiasi ir plečiasi, kad visiems užtektų vietos.

Palinkęs prie jos Tingas užkišo jai už ausies garbaną. Nuo jo prisilietimo Šasminos sprandu nubėgo šiurpuliukai ir pažadino prisiminimus, kaip ji kadaise stovėjo vėjuotoje verandoje ir pirmą kartą bučiavosi.

Šasmina nusekė paskui Tingą prie bilietų kasų. Visos buvo uždarytos, išskyrus vieną. Ten sėdėjo administratorius retais plaukais, su šviesiai pilka uniforma apspurusiais rankogaliais. Šaliu apsigaubusi aukšta moteris kažko tyliai jo prašė, šluostydamasi ašaras, bet jis tik papurtė galvą. Galiausiai moteris grįžo į savo vietą ant medinio suolo.

Šasmina veltui mėgino prisiminti, ką reikia daryti prie kasos langelio. Ir vėl viskas buvo panašu į keistą sapną.

– Ką turiu sakyti? – paklausė ji.

– Tiesiog turi užsiregistruoti.

Kai palinkęs prie langelio Tingas paaiškino jos reikalą, administratorius stumtelėjo akinius aukščiau ant nosies, jis atrodė baisiai pavargęs. Vyras kažką sumurmėjo. Tingas atsisuko į Šasminą.

– Jis turi pamatyti tavo vizą.

Moteris nusimovė grandinėlę nuo kaklo, padvejojo, bet galiausiai padavė administratoriui. Tas, nežiūrėdamas į ją, apvertė žetoną ir perrašė jo hieroglifus į blanką.

– O kas parašyta ant žetono?

– *Long life, happiness**, – pajuokavo Tingas.

Šasmina nesijuokė, bet vis dėlto pasijuto dėkinga Tingui, kad jis stengėsi su ja juokauti. Jos pirštai virpėjo, kai atgavusi žetoną vėl kabinosi ant kaklo.

Administratorius toliau rašė hieroglifus, paskui uždėjo antspaudą tiek ant blanko, tiek ant plono rožinio popieriaus ir pasirašė abu. Gavusi rožinį dokumentą Šasmina padėkojo ir nuėjo paskui Tingą prie stalo šalimais.

– Pirma reikia įrašyti pavardę, – rodydamas pasakė jis. – Čia parašyta *dzudzi*, tai yra vieta, iš kurios kilę tavo protėviai... O čia surašyk visus savo vardus ir gimimo vietą...

– Gerai, – tyliai tarė ji.

Ji surašė vardus vertikaliose eilutėse. Rankos vis dar virpėjo, tad bijojo padaryti klaidų.

Vėl pasigirdo griaustinis, tada po kojomis sudrebėjo žemė. Žmonės atrodė sunerimę, bet liko sėdėti savo vietose.

Užpildžiusi dokumentą ji nusekė paskui Tingą prie nuotraukų automato, kuriame nebuvo užuolaidos. Jis atrodė lyg pagamintas septintame dešimtmetyje. Šasmina nuleido taburetę tiek, kad atsisėdusi būtų viename lygyje su juodu stiklu. Vos spėjus atsisėsti, ekranas žybtelėjo.

Laukdama nuotraukos ji stovėjo šalia automato ir laikė rožinį šilkinio popieriaus dokumentą, kuris traškėjo ir lankstėsi plazdenamas vėjo.

* Iš angl. k. ilgas gyvenimas, laimė.

16

Kai juodu su Tingu grįžo prie bilietų kasos, administratorius vėl pasikėlė akinius, pažiūrėjo į rožinį dokumentą, ėmė rašyti į blanką hieroglifus, bet liovėsi ir pasakė kelis žodžius. Tingas pasilenkė ir kažką atsakė, bet administratorius papurtė galvą ir padėjo rašiklį.

– Kas dabar? – paklausė Šasmina.

– Jis sako, kad tavo pavardė per ilga.

– Mano pavardė – Paskal-Anderson. Kaip ji gali būti per ilga?

Tingas vėl pasilenkė ir kažką pasakė, bet administratorius tik papurtė galvą ir pastūmė jam rožinį popierių.

– Pasakyk, kad ji ne per ilga.

– Mėginau, bet jis supyks, jeigu mes neatsitrauksime.

– Tai ką man rašyti?

Net nepažvelgęs į ją administratorius pamojo eiti šalin.

– Ji ne per ilga, – angliškai paprieštaravo Šasmina ir žengtelėjo atgal.

Tingas vėl pasilenkė, parodė Šasminos nuotrauką, kažką pasakė ir staiga vyras susidomėjo.

Jis nusiėmė akinius ir pirmą kartą įdėmiai nužvelgė moterį, bet paskui nuleido žvilgsnį ir atrodė pralinksmėjęs. Tingas pasakė dar kažką ir vyras staiga nusijuokė, jo paakiai paraudo. Minutėlę mėgino susitvardyti, tada užsidėjo akinius, vėl paskaitė rožinį dokumentą ir netaręs nė žodžio surašė visus duomenis. Vėl pažvairavo į Šasminą, šyptelėjo ir nuėjo su jos dokumentais tolyn į biurą.

– Kas vyksta?

– Tu užregistruota, – pasakė Tingas ir vyptelėjo. – Dabar lieka laukti. Aš ateinu čia kartą per dieną, bet tai tikrai per dažnai.

Jie priėjo prie margos sienos, kuri laikui bėgant buvo apklijuota tūkstančiais nuotraukų.

– Ką pasakei administratoriui?

– Nieko, – atsakė Tingas ir pasuko link išėjimo.

– Kas buvo taip juokinga?

– Aš tik pajuokavau.

– Apie mane?

Jis sustojo, susidrovėjęs nusišypsojo ir pažvelgė jai į akis.

– Aš pasakiau tik tiek, kad rusvaplaukės merginos būna priekabios, bet labai karštos lovoje, – dalykiškai paaiškino jis.

– Karštos lovoje? – nustebusi pakartojo ji.

– Ir dar pasakiau, kad kai kam nors pajunti seksualinę trauką, tau ant veido atsiranda taškelių.

– Tai vadinama strazdanomis, – sausai atšovė ji.

– Tai buvo pokštas.

– Labai brandu, – atsiduso ji.

– Ne, bet...

– Bet tau juk atrodė juokinga, – tęsė Šasmina.

– Ne, tai buvo labai nuobodu, – atsakė Tingas ir ilgai linksmai juokėsi.

– Taip, – tarė ji, bet ir pati ėmė šypsotis, eidama tarp suolų link tamsios aikštės.

Grindys buvo pradėjusios džiūti. Nuo lauke deginamo nedidelio laužo vidun skrido suodinos plėnys. Moteris pardavinėjo vakuuminiuose maišeliuose supakuotą kukurūzinę duoną, kurią kepė ant žibalinės viryklės.

– Tu alkana?

– Aš tik noriu grįžti namo, – tyliai atsakė Šasmina.

– Gali praeiti savaitės, mėnesiai.

– O kaip išgyvena laukiantieji?

– Eina į gatvės virtuvę va ten, – parodė Tingas.

– Ir miega čia ant suolų, ar ką?

– Nemiega.

– Bet jei praeina savaitės, kol...

– Uoste niekas nemiega, – pertraukė jis. – Tiesiog taip yra. Čia niekada neišaušta ir niekas nemiega nė sekundės.

– Mes praėjome kelis viešbučius.

– Ten užsiimama kitais dalykais. Žinai, uostas ribojasi su amžinybe... Mes turime per daug laiko, tad lošiame, geriame ir mylimės.

– Skamba kaip rojus, – ironiškai pratarė ji.

Jie greta patraukė link prekeivių gatvių.

– Laukiant man patinka statyti laivus, – po kiek laiko pasakė jis. – Man tinka, be to, gerai moka...

Prie Tingo priėjo, jį apkabino ir į lūpas pabučiavo apgirtusi jauna moteris su aukštakulniais, trumpu sijonu ir storu megztiniu.

– Tai Ana, – angliškai pristatė jis.

– Labas, Ana.

– Eini? – tempdama jį paklausė moteris.

– Eik su ja, – švediškai pasakė Šasmina.

– Mieliau eičiau su tavimi, – atsakė Tingas.

– Tu be galo gražus, – pasakė Šasmina ir iki kaklo užtraukė jam užtrauktuką. – Bet aš suaugusi ir man patinka suaugę žmonės.

Tiesą pasakius, Šasmina nesuprato, kodėl jo neprisileidžia. Gal todėl, kad jis akivaizdžiai norėjo ją suvilioti, nieko apie ją nežinodamas, gal todėl, kad priminė ją pačią, kai užvaldo stiprus geismas ir tiesiog nori su kuo nors pasimylėti, negalvodama apie jokias pasekmes.

Ana paleido Tingą ir nusvirduliavo.

– Aš suaugęs, – pasakė jis nenuleisdamas akių.

– Turiu galvoje žmones, kurie elgiasi kaip suaugusieji, – nenusileido ji.

– Atsiprašau, kad mėginu juokauti. Atsiprašau, kad manau, jog tu patraukli, atsiprašau, kad padedu...

Suskambus varpui Tingas staiga nutilo. Jis atsisuko į terminalą, o paskui į Šasminą. Jo akys jau nesišypsojo.

– Netrukus pakabins sienlaikraštį, – pasakė jis ir pasuko atgal.

Moteris nusekė iš paskos. Visi žmonės, gulėję laukimo salėje, atsisėdo, paliko krepšius bei plastikinius maišelius ir priėjo prie sienos. Tie, kurie laukė lauke, sugužėjo vidun. Staiga ant įstaigų laiptų pasipylė žmonės, plūdo iš gatvių kitapus aikštės. Iškart pasklido vibruojančio lūkesčio nuotaika.

Juodu įsigavo į terminalą, bet salė tuoj užsipildė ir jie buvo nustumti atgal, kai kiti grūdosi priekin.

Iš biuro išėjo vyras su klijų kibirėliu ir sulankstomosiomis kopėčiomis. Žmonės atsitraukė, kad jis galėtų praeiti. Visi nuščiuvo. Minia žiūrėjo į vyrą su kopėčiomis. Jis sustojo prie sienos, užlipo ir neskubėdamas ant senų popierių užklijavo ploną lapą, plačiu šepečiu išlygino raukšles ir nulipo. Šasmina matė, kad žmonės braunasi prie sienos, stabteli, o paskui nusivylę grįžta į savo vietas.

Tingas patraukė ją arčiau. Šlapiuose klijuose atsispindėjo lubų šviestuvas. Juodu pasitraukė į šalį ir pamėgino prasibrauti pirmyn. Staiga žmonės sužiuro į juos. Visi žvilgsniai sekė Šasminą ir traukėsi jai iš kelio. Priešais ją atsivėrė šnibždantis koridorius, vedantis tiesiai prie nuotraukos tos, kuri grįš į gyvenimą.

17

Žinoma, sienlaikraštyje buvo Šasminos Paskal-Anderson veidas. Neseniai fotokabinoje padarytą nuotrauką supo kiniški hieroglifai.

Tingas stovėjo šalia ir spoksojo į jos atvaizdą. Jo akys buvo niūrios, o veidas išblyškęs.

– Tingai, – tarė ji ir suprato, kad jos balse girdėti baimė. – Ką man daryti? Aš nieko neprisimenu.

– Tu grįši.

Žmonės, kurie prieš tai buvo atsitraukę, ėmė artintis. Šasmina pastebėjo žemą vyrą, kuris prie šlaunies spaudė peilį.

Ji nesuprato, ką Tingas pasakė, bet nusekė paskui jį atgal prie bilietų kasų.

Kalbėdamas su paniurusiu administratoriumi jis vis dar atrodė sukrėstas. Vyriškis dirstelėjo į ją, linktelėjo ir parodė į laukimo salę, kurios gale prie uždarų durų ant kėdžių sėdėjo du sargybiniai.

– Palydėsiu tave iki durų, bet paskui turėsi suktis pati.

Jiems kelią pastojo moteris. Ji bakstelėjo į Šasminą vaiku. Tai buvo mergaitė plonomis kasytėmis. Ji didelėmis akimis

žvelgė į Šasminą. Moteris maldaudama kažką pasakė, stengdamasi šypsotis.

– Ko ji nori? – paklausė Šasmina.

– Ji tiki, kad gali jai padėti. Nori, kad paliestum mergaitę.

Šasmina palietė mergytei skruostą. Ta sugriebė jos ranką savosiomis ir pamėgino sulaikyti, bet Šasmina išsilaisvino ir nuėjo.

Jiems artinantis sargybiniai atsistojo. Vienas dėkle turėjo seną pistoletą, o kitas laikė ilgą lazdą.

Jie pažvelgė į ją ir patikrino vizą ant kaklo. Viskas gerai. Sargybiniai paėmė raktą, įkišo į spyną ir kelis kartus pasuko. Tvirtų durų spynos mechanizmas tiksėdamas sukosi.

– Kas vyksta?

– Jie atveria duris į šaltinius, – vos ištarė Tingas.

– Aš turiu eiti vidun?

– Visi tik to ir laukia, – šiltai pasakė jis ir švelniai nubraukė jai nuo kaktos plaukų sruogą.

Žmonės grūdosi už jos, stumdėsi, mėgindami ją pamatyti, paliesti ją ir jos vizą. Vienas sargybinis lazda ginė žmones šalin, o kitas atvėrė jai duris. Ištiesęs rankas į šalis Tingas stengėsi savo kūnu atitverti žmones nuo jos.

– Jei grįšiu, ar galiu padaryti ką nors dėl tavęs? – paklausė Šasmina.

– Mes neturime laiko kalbėtis. Tu turi eiti...

Kažkas stipriai stumtelėjo jį į nugarą ir Tingas klupdamas priartėjo prie jos. Šasmina išsisegė perlo auskarą ir atidavė jį vaikinui. Tas sugniaužė jį saujoje ir rimtai linktelėjo.

– Ačiū, – sušnabždėjo ji.

– Kai būsiu Stokholme, išgersime kavos, – pasakė jis.

Šasmina pažvelgė jam į akis ir nusisuko. Viena moteris sugriebė jai už plaukų, bet tie išslydo jai iš rankų, kai Šasmina žengė pro duris ir nulipo dvi pakopas.

Durys užsidarė jai už nugaros, raktas sunkiai pasisuko.

Ji stovėjo viena galiniame laukimo salės kieme, apsuptame aukštų, belangių fasadų. Šalia vienos sienos gulėjo keli dulkėti alaus buteliai ir sudužusios čerpės.

Tiesiai priešais ją buvo tarpas tarp dviejų namų, bet jis buvo uždengtas gofruotąja skarda, o viršus apipintas spygliuota viela. Ji perėjo kiemą ir pamatė, kad žemėje priešais skardą yra įspaustas pusmėnulio formos pėdsakas. Akivaizdu, kad skardą galima atlenkti tarsi duris.

Šasmina trūktelėjo, kad galėtų pažiūrėti, kas už jų, bet lakštas užstrigo. Ji ėmė spardyti smėlį, kad galėtų šiek tiek atitraukti skardą. Sukilo dulkės, barškėjo akmenukai. Ji tempė tol, kol galėjo prasisprausti. Palaidinės sagos brūžinosi į metalą. Galiausiai ji išlindo į žvyru išpiltą kiemą.

Už penkiolikos metrų stovėjo dešimtmetė mergaitė, galvą apsirišusi skarele, ir grėbstė žvyrą tobulomis linijomis.

Už jos prie uolos spaudėsi medinis namelis. Stogas buvo geltonas, jo smailūs kampai užriesti į viršų. Trijuose languose žaliuzės buvo nuleistos, bet siauros durys atviros. Šasmina atpažino namelį, kaip sapne atpažįstama tam tikra aplinka.

Mergaitei stumdant grėblį grikšėjo žvyras. Jos veidas buvo rimtas, o žvilgsnis protingas. Baigusi darbą, pastatė grėblį ir nuvedė Šasminą vidun.

Ji nusekė iš paskos į kambarį, kuriame stovėjo sena moteris ir virš žibalinės viryklės garuose kaitino rankšluosčius.

Išvydusi Šasmina prisiminė kambarį, bet šįkart moteris buvo kita – paniurusi, pusamžė.

Virš protėvių altoriaus su rūkstančiais smilkalais kabojo grifelinė lentelė, pilna hieroglifų. Mergaitė tyliai perskaitė įspaudus Šasminos vizoje ir palygino su ženklais lentelėje. Senoji moteris priėjo ir pažvelgė Šasminai į akis, tada numovė nuo kaklo grandinėlę, o nuo jos – žetoną ir įdėjo jį mergaitei į delną. Ta priėjo prie dangčio grindyse ir įmetė žetoną pro plyšį.

Šasmina buvo nuvesta prie žemo stalo, nurengta ir nuauta, sušukuota ir nušluostyta karštais rankšluosčiais. Jos suskaičiavo Šasminos kojų ir rankų pirštus ir palietė visus randus. Mergaitė tarsi atpažinusi pirštų galiukais ilgai čiuopė didįjį randą, likusį po šautinės žaizdos nugaroje.

Šasminą pradėjo imti toks nuovargis, kad ji beveik nieko nebematė.

Senoji moteris kalbėjo jai pusbalsiu, iš arti, tarsi gydytoja, ir vis pažvelgdavo jai į akis.

Šasmina linksėjo, dėkojo ir mėgino pasakyti, kad jai reikia pamiegoti, kad būtų dėkinga, jei galėtų valandėlę pagulėti ant suolo.

Stovinčią ir užsimerkusią, jos toliau prausė ją šiltais rankšluosčiais.

Mergaitė kažką pasakė tokiu balsu, kad Šasmina atsimerkė. Ji paėmė Šasminą už rankos ir ėmė tempti link plonų stumdo-

mųjų durų iš ryžių popieriaus, užtempto ant rėmo. Pro duris buvo matyti, kad lauke naktis.

Senoji moteris be garso atstūmė duris ir vidun plūstelėjo stiprus kalnų ir mineralų kvapas. Mergaitė padėjo Šasminai nulipti laiptais, tada skubiai grįžo vidun ir užstūmė duris.

Šasmina ėmė atsargiai leistis ir sustojo pasiekusi šlapias grindis. Ji buvo dideliame prieškambaryje, per kurio akmenines grindis bėgo drungnas vanduo.

Sienos kadaise buvo išklijuotos portugališkomis plytelėmis. Šviesiai mėlynos spalvos raštai baltame fone buvo beveik nusitrynę.

Ji ėjo tolyn.

Suskilinėjusios plytelės baigėsi. Vietoje sienų toliau ėjo uolos. Siauroje oloje tarpas virš galvos siaurėjo iki smailės. Viduje turėjo būti juoda, bet atrodė, kad vanduo skleidžia šviesą.

Šiltas upelis pagilėjo ir ėmė tekėti į didelį plyšį, į tarpą, pro kurį vanduo tekėjo iškaltais laiptais.

Upelio srovė stūmė jos kojas pirmyn.

Vanduo buvo nušlifavęs olos grindis iki marmurinio glotnumo.

Kūną užplūdo nuovargis, jį dar sustiprino upelio čiurlenimas ir teškėjimo aidas gilioje oloje.

Giliau tekantis vanduo buvo visiškai auksinis, tarsi kalnų upelis. Mirguliuojantis paviršius blizgėjo it auksas.

Šasmina buvo tokia pavargusi, kad turėjo prisiversti išlikti atsimerkusi.

„Kur nors turi būti vieta, kur galėčiau pamiegoti", – pagalvojo ji, bet aplink buvo tik uolos ir žvilganti tėkmė.

Ji ėjo gilyn, žemyn laiptais ir takais, brisdama per vandenį iki pusės. Ji vis ėjo ir ėjo, pamiršusi, kad eina. Jau negalėjo suprasti, eina aukštyn ar žemyn.

Paskui bridо užsimerkusi.

Dabar buvo taip gilu, kad jai atrodė, jog plūduriuoja. Ji ėjo, bet nebuvo įsitikinusi, kad kojomis siekia dugną.

Šasmina pasidavė miegui, ją apgaubė nuostabus vanduo, šilta srovė ėmė nešti, o ji šypsojosi, jausdamasi lengva.

18

Skausmas toks, lyg per krūtinę būtų gavusi lazda, o tiesiai į širdį būtų žaibiškai įkandusi gyvatė.

Šasminos kūną tampė mėšlungis. Atrodė, kad jos plaučiai dega, kad skausmas sklinda iki pat pirštų, bet ji negalėjo rėkti. Pro kruviną deguonies kaukę ji spoksojo į mėlyną, sūkuriuojantį sniegą ir tuo pat metu girdėjo kaukiančias greitosios pagalbos automobilių sirenas.

– Yra pulsas, yra pulsas! – sušuko vienas vyras ir ėmė daryti dirbtinį kvėpavimą, tuo pat metu garsiai skaičiuodamas.

– Paruoškite *Larynx**...

Deguonies kaukę jai uždėjo kiek skersai. Ji matė, kad aplink pilna žmonių, policijos automobilių ir kruvino sniego. Netoliese stovėjo vyras, vilkintis marškinėlius su užrašu „Motörhead“**. Jis buvo užsidengęs burną ranka ir, regis, verkė.

Šalia jos buvo pjaustomas suknežintas automobilis – nuo kampinio šlifuoklio lanku skraidė žiežirbos.

Šasmina pamėgino pakelti galvą, bet Dantės nematė.

---

* Iš lot. k. gerklos.

** Britų sunkiojo metalo grupė.

Visai šalia per spragsinčią radijo stotelę kalbėjo moteris. Ji vartojo tokius žodžius kaip širdies kontūzija, kardiogeninis šokas ir intraveninis adrenalinas.

Vienos greitosios vairuotojas kažką šūktelėjo ir nusibraukė nuo akių purvą ir kraują.

Šasmina nesuprato, ką jis pasakė. Jai skruostu į ausį bėgo šiltas skystis.

Pabudusi po narkozės ji gulėjo ant nugaros baltoje palatoje. Aplink juto vėsų orą, tarsi garus, bet ir stiprų vaistų kvapą.

„Skauda“, – pagalvojo ji. Akyse susitvenkė ašaros. Ji prisiminė fragmentus ir suprato, kad pateko į avariją, bet mintys vis nuklysdavo.

Užsimerkusi prisiminė, kad delne laikė perlo auskarą, kad aplinkui lėtai skriejo raudonos šukės.

Įėjo gydytojas. Šasminai pavyko susikaupti ir pažvelgti jam į akis. Priėjęs jis įsidėjo akinius į kišenę ant krūtinės.

– Pradėsiu žinia, kad jūs gyva, – šypsodamasis pasakė jis.

Ji prasižiojo mėgindama paklausti, kur Dantė, bet pasigirdo tik švokštimas. Gydytojas atsistojo priešais Šasminos lovą. Ji matė, kad jo žvilgsnis susidomėjęs, bet ne šiltas.

– Jūs patekote į eismo įvykį. Ar prisimenate?

Ji linktelėjo.

– Per susidūrimą jūsų širdį suspaudė, pulsas tebebuvo, bet, prieš ištraukiant iš automobilio, jūsų širdis sustojo.

Gydytojas užsidėjo akinius, pažiūrėjo į ligos istoriją, minutėlę žvelgė į pacientę, o tada pratęsė:

– Bet jūs atsigavote po trijų defibriliacijų, vieno miligramo adrenalino ir trijų šimtų miligramų kordarono.

Jo balse nuskambėjo lyg ir pagyra pačiam sau.

Ant blizgančios metalinės konstrukcijos kabojo maišelis su infuziniu skysčiu. Lašeliai ritmiškai kapsėjo plastikiniu vamzdeliu. Skystis pilka žarnele bėgo link skausmingo taško Šasminos rankos linkyje.

– Pagal senąjį apibrėžimą jūs buvote mirusi beveik dvi minutes ir...

Nuo siaubingo smūgio automobilis ėmė suktis kaip vilkelis, aplink taškėsi kraujas ir skriejo šukės. Ji prisiminė suslegiamos skardos garsus ir pradingusį orą.

– Dantė, – sušnabždėjo ji.

Gydytojas jos nesiklausė. Kai ekrane pasirodė, kad jos širdies tvinksniai dažnėja, gydytojui tarp antakių susimetė raukšlė, o plonų lūpų kampučiai nukaro.

– Mes jus sutvarstėme, – kalbėjo jis aukštu balsu. – Dar savaitę stebėsime aritmiją, bet viskas rodo, kad jūs visiškai pasveiksite.

– Dantė...

Šasmina sudejavo ir pamėgino pasisukti ant šono, kad galėtų išlipti iš lovos, bet jos kūnas buvo toks sunkus, jog atrodė, kad yra pririšta.

Galiausiai gydytojas pažvelgė į ją.

– Ką mėginate pasakyti?

Ji padėjo galvą ant pagalvės, pasistengė kvėpuoti ramiai ir prieš prabildama apsilaižė lūpas.

– Mano mama... ar ji rūpinasi Dante?

Gydytojas linktelėjo, bet neatsakė.

– Turite pasakyti mamai, kad aš gerai jaučiuosi.

Jo mėlynos akys buvo tokios rimtos, kad Šasmina pajuto, jog jos smakras pradeda drebėti. Kažkas negerai. Atsitiko kažkas siaubinga.

19

Vos išėjus gydytojui Šasmina ištiesė ranką ir paspaudė skambutį, kad ateitų slaugytoja, kurios galės paklausti apie sūnų ir mamą.

– Būkite gera, – silpnu balsu paprašė ji. – Aš tik noriu sužinoti, kad jiems viskas gerai.

– Apgailestauju, bet aš nieko nežinau, – išsisukinėdama atsakė moteris ir Šasmina suprato, kad ji meluoja.

Slaugytoja išėjo iš palatos, o Šasmina atsiminė, jog jos mama buvo atsivežusi Dantę į Ostermalmo turgų, kad jis gerai pavalgytų prieš jiems važiuojant į Nineshamną susitikti su Marku ir advokatais.

„Dantė suvalgė visą kotletą, bet aš vis tiek neleidau jam valgyti deserto, – prisiminė Šasmina. – Mes skubėjome, be to, snigo."

Ji prisiminė, kad snigo, baltus kristalus minkštoje tamsoje. Tada kažkas pasibeldė.

Į palatą įžengė aukštas vyras su nukarusiais žilais ūsais. Jo oda buvo raukšlėta, lyg būtų per daug kaitinęsis saulėje. Nuo jo dvelkė cigarečių dūmais. Vyras vilkėjo džinsus ir džinsinę striukę.

– Šasmina? – tarė jis ir prisitraukė prie lovos kėdę.

– Taip.

– Mano vardas Gabrielis Popovas. Aš esu psichologas, – prisistatė jis ir atsisėdo. – Ar galėtumėte pasakyti, kaip jaučiatės?

Ji linktelėjo. Akyse besitvenkiant ašaroms, raukšlėtas vyro veidas išsiliejo. Nurijusi gumulą ji pamėgino kalbėti, bet nepavyko. Dėl blogos nuojautos jos širdis plakė taip stipriai, kad net skaudėjo krūtinę. Iš nerimo ją ėmė pykinti.

– Jei norite, galiu užeiti vėliau.

Šasmina papurtė galvą, tačiau lūpos per daug drebėjo, kad galėtų ką nors pasakyti.

Vyras suraukė raktą ir ramiai, beveik smalsiai pažvelgė į ją.

– Kur mama ir Dantė? – sušnabždėjo Šasmina. Ją užliejo baimės banga – šaltesnė ir stipresnė nei kada nors anksčiau.

– Aš girdžiu jūsų klausimą, tikrai... bet noriu, kad pradėtumėte nuo to, ką atsimenate apie nelaimę.

– Aš nenoriu apie tai kalbėti. Aš tik noriu pamatyti sūnų, – sušnabždėjo moteris. Jos balsas buvo šiurkštus tarsi smėlis.

– Suprantu, – tarė Gabrielis. Jo akys paniuro. – Šasmina, man labai gaila... Jūsų mama mirė iškart... o sūnus labai sunkiai sužeistas.

– Bet jis gyvas?

– Guli operacinėje.

– Kas jam? – paklausė Šasmina ir neatpažino savo balso. – Kokia operacija?

– Gausiai kraujuoja blužnis, kurią...

– Jūs negalite leisti jam mirti, – pertraukė ji ir sugriebė lovos krašto groteles, norėdama atsikelti.

Gabrielis mėgino išlaikyti ją lovoje, bet moteris nustūmė jo rankas, lašelinė nuvirto, žarnelė iš jos rankos linkio iškrito, o maišelis su infuziniu skysčiu nukrito ant grindų ir suplyšo.

– Klausykite, – tvirtai tarė Gabrielis. – Jūsų sūnus užmigdytas, jam perpilamas kraujas ir...

– Jis turi išgyventi, – gaudydama orą lemeno Šasmina.

Ji pamėgino nuslinkti ant žemės per kojūgalį, bet kūnas buvo sunkus kaip kiaurai šlapias audeklas.

– Ar galite pasakyti, Šasmina, ką jūs dabar darote? – paklausė Gabrielis ir ranka persibraukė žilus ūsus.

Ją taip pykino, kad negalėjo nuryti. Gerklę skaudėjo nuo kieto gumulo. Ji prisiminė, kaip prieš pat susidūrimą rado auskarą. Paskui iš Dantės burnos ištiško kraujas, skardos ėmė spaustis ir lūžinėti.

– Juk aš žinau, ką tai reiškia, – atsakė ji tarsi apmarinta. – Jums Dantė tik pacientas, vienas iš daugelio, o man... Jis viskas, ką turiu, negaliu be jo gyventi.

– Jaučiate, kad negalite pasitikėti chirurgų komanda?

– Nežinau, – prisipažino Šasmina ir pažvelgė į jį. – Kaip galėčiau? Turiu pakalbėti su jais...

– Gali būti sunku suspėti prieš operaciją.

– Aš nežinau net chirurgo vardo.

– Johanas Dubas. Vyriausiasis gydytojas, krūtinės ląstos chirurgijos specialistas.

– Ar anksčiau yra operavęs vaikus?

Jos širdis vis dar daužėsi taip stipriai, kad juto tvinksnius ir gerklėje. Ji atsigulė, kad sukauptų jėgų, o paskui vėl pamėgino atsisėsti. Galvojo tik apie tai, kad turi atsistoti ant grindų. Reikia surasti gydytoją ir priversti pažadėti, kad kovos už Dantės gyvybę, lyg tai būtų jo paties vaikas.

Kai jai pavyko pasiversti ant šono, Gabrielis iškvietė slaugytoją. Ta prasižiojusi įbėgo per šlapias grindis. Šasmina pastebėjo, kad jos dantys nelygūs. Nudiegė petį ir Šasmina net prisimerkė iš skausmo. Slaugytoja pasakė norinti padėti jai atsipalaiduoti.

– Aš turiu pamatyti sūnų...

Slaugytoja atsistojo jai už nugaros. Paaiškinusi, ką darys, atsargiai patraukė žemyn pižamos kelnes ir įdūrė Šasminai į sėdmenį.

– Kokie čia vaistai? – vos išspaudė ji.

Gabrielis kažką sumurmėjo ir išėjo iš palatos. Moteris užtraukė kelnes ir dėmesingai padėjo Šasminai atsigulti patogiau. Ši užsimerkė, kvėpavimas sulėtėjo, o skaudūs širdies dūžiai prislopo.

20

Šasmina ramiai gulėjo, kai kūną užplūdo vaistų sukelta šiluma. Užsimerkus tamsoje ėmė mirgėti negatyvo atvaizdai, ji prisiminė raudonas šviesas, mirguliuojančias juodame uosto vandenyje.

Aiškiai atmintyje iškilo, kad bėgant metalinis žetonas daužėsi į kaklą, apėmė visiškos vienatvės ir netekties jausmas.

Ji apsilaižė lūpas, atsimerkė, keliskart sumirksėjo ir vėl išvydo Gabrielį.

– Aš pakalbėjau su Johanu Dubu, – ramiai tarė psichologas. – Deja, jis nespės užeiti pas jus prieš operaciją... Jie nebegali laukti. Bet aš perdaviau, kad jūs nerimaujate, o jis pasakė, kad yra vaikų chirurgijos ekspertas... Juk tai gerai?

– Taip, bet...

– Jis dvejus metus specializavosi vaikų širdies chirurgijos srityje, galbūt pačioje žymiausioje pasaulio krūtinės ląstos chirurgijos klinikoje Honkonge.

– Aš norėčiau tik pažiūrėti jam į akis.

Gabrielis atsisėdo ant kėdės. Džinsinė striukė išsitempė ant pilvo taip, kad bronzinės sagos pakrypo į šalis.

– Kiek supratau, jie pašalins Danieliui blužnį ir perriš arteriją, – paprastai pasakė jis.

– Nesuprantu, – sušnabždėjo Šasmina. Jos burna išdžiūvo. – Ar jis galės gyventi be blužnies?

– Taip, žinoma, jis gali gyventi be blužnies, net jei...

– Tai jis pasveiks? Jis pasveiks? Ar galite prisiekti?

– Johanas Dubas visai nesijaudino. Operacija nesunki... Tad, ko gero, galite nusiraminti.

Ji vėl atsirėmė į pagalvę, užsimerkė ir padėkojo Dievui, kad Dantė išgyvens. Nubrozdintais skruostais į rusvus plaukus tekėjo ašaros. Dantė turi gyventi. Svarbu tik tai, o visa kita išsispręs.

Dantė turi gyventi.

Mintis apie jo mirtį priminė didžiulę prarają.

Ji ramiai gulėjo ant nugaros ir jautė, kad užvaldo pieno šiltumo nuovargis. Miegas artinosi tarsi balta besiskleidžianti burė, bet ji vis kartojo norinti sutikti Dantės gydytoją ir pažiūrėti jam į akis.

– Operacija užtruks keletą valandų, – pasakė Gabrielis.

– Aš noriu sėdėti prie durų ir laukti, – užsispyrusi sugergždė ji.

– Šasmina, jūs žinote, kad slaugytoja sušvirkštė jums raminamųjų vaistų, malšinančių nerimą... Dabar jūs užmigsite, kai pabusite, bus rytas ir tada galėsite pamatyti Dantę.

– Aš nenoriu miegoti, – sušvebleno ji.

– Dantei reikės jūsų rytoj, o dabar niekuo negalite jam padėti.

Šasmina pažvelgė į jo kantrias akis, prasižiojo, ketindama paprieštarauti, bet neturėjo jėgų. Pagalvojo, kad išlips iš lovos, vos tik jis išeis.

Minkštas, šiltas mieguistumas kėlė jai nerimą. Vaistai ją per daug nuramino, suteikė netikrą pasitenkinimą, atitraukė nuo realybės.

Mintys apie Dantę vis dėlto sugrįžo. Motina prisiminė jo neužtikrintą žvilgsnį, kai mėgino parašyti savo vardą ant apgaravusio automobilio stiklo.

Atrodė, kad sekundės iki nelaimės buvo prieš daug metų, bet kartu beveik fiziškai juto, kaip jos pirštai suspaudė auskarą.

Kai atsibudo, laikė jį rankoje.

„Miestas“, – prisiminė Šasmina. Kūnas nutirpo.

Uostamiestis.

Ji vėl atsimerkė ir įbedė akis į Gabrielį, kuris vis dar sėdėjo šalia lovos.

– Kas yra? – paklausė jis.

Ji neatsakė, bet staiga viską prisiminė: eiles, prieplauką, laivus, ką valgė ir atsainią Tingo šypseną.

Viskas egzistuoja iš tikrųjų. Jai ne psichozė.

Kol širdis buvo sustojusi, ji lankėsi tamsiame mieste kartu su daugybe tūkstančių žmonių, stovinčių eilėje palei ilgą prieplauką, kad patektų į kurį nors iš laivų.

– Neišeikite, – sušnabždėjo ji.

– Ką?

Ji prisiminė dulkes, nugulusias išblukusius popierinius žibintus, kalendrų lapelius geltoname sultinyje ir vyrą, nubaustą lazdos smūgiais viduryje aikštės priešais teismą.

– Noriu paklausti, – pasakė ji ir apsilaižė lūpas. – Tikriausiai esate sutikęs daug pacientų, patyrusių nelaimę.

– Taip.

Šasmina trumpai užsimerkė ir prisiminė rožinį šilkinio popieriaus dokumentą, nuo vėjo besiplaikstantį jos rankoje.

– Man reikia paklausti vieno dalyko, – lėtai tarė ji.

Žinojo, kad jai negalima kalbėti apie uostą, kad rizikuoja vėl būti uždaryta į psichiatrijos skyrių.

– Jūs negalite kovoti su miegu.

Ji prisivertė atsimerkti ir išvydo jo veidą su juoko raukšlelėmis ir ratilais po akimis.

– Ar turite kokių kitų reikalų?

– Ketinau išsmukti parūkyti, – prisipažino jis.

– Tuoj, – sušnabždėjo ji.

– Ką norite sužinoti? – paklausė jis ir išsiėmė cigarečių pakelį iš džinsinės striukės kišenės.

– Ar esate sutikęs žmonių, kurie buvo mirę?

– Turite galvoje, jiems buvo sustojusi širdis? – žiūrėdamas į ją paklausė Gabrielis.

– Ką jie sakė? Ką prisimena?

– Galvojate apie tokius dalykus kaip tuneliai ir švytėjimas? – guviai paklausė jis.

– Maždaug.

– Tiesą pasakius, kai kurie apie tai pasakojo.

– Ar visada būna tuneliai?

– Gana įprasta, kad mato savo kūną, – sausai atsakė jis ir pauostė cigaretes.

– Nieko daugiau? – sumurmėjo Šasmina ir vėl užsimerkė.

Vokai apsunko. Jautėsi taip, lyg kas laikytų jai ant krūtinės šiltas rankas ir spaustų ją gilyn į miegą.

– Miegokite.

– O ką manote jūs? – paklausė ji ir atsimerkė. – Iš kur visi tie mitai apie anapusinį pasaulį?

Psichologas jau žingsniavo link durų.

– Turbūt yra taip, kad visos kultūros mėgino surasti mirties prasmę.

– Ar galėtumėte pažiūrėti, kaip jaučiasi Dantė?

– Dar per anksti, – kantriai atsakė jis ir suėmė durų rankeną.

– Aš turiu sužinoti, – atkakliai paprašė Šasmina.

– Suprantu, bet jie sakė, kad ne anksčiau kaip ryt ryte.

Pamatęs jos žvilgsnį, vyras paleido durų rankeną ir grįžo prie kėdės šalia jos lovos.

– Jūs esate davęs priesaiką tylėti, ar ne? – sušnabždėjo ji.

– Žinoma, – ramiai tarė jis.

21

Prie prakaituotų Šasminos skruostų buvo prilipusios plaukų sruogos. Kovodama su miegu ji giliai įkvėpė, sumirksėjo ir apsilaižė lūpas.

Žinojo, kad dėl raminamųjų yra šiek tiek praradusi nuovoką, bet vis dėlto jautė, kad galėtų paklausti, per daug neišsiduodama.

– Mano širdis buvo sustojusi du kartus, – kimiai pasakė ji. – Abu kartus sapnavau, kad atsidūriau uostamiestyje su kiniškomis iškabomis ir laivais. Ar tai nekeista?

– Taip, – šypsodamasis tarė jis.

Moteris nutilo, nes balsas vos vos virpėjo, išduodamas, kad ji jaudinasi.

– Ar esate sutikęs ką nors, kas pasakojo apie uostamiestį? – pratęsė ji po minutėlės. – Kad mirusiųjų karalystė būtų panaši į uostamiestį Kinijoje?

– Ne, niekada.

– Ar manote, kad po mirties žmonės kur nors patenka?

– Ar jums svarbu, ką aš manau?

– Tik noriu žinoti, – pasakė ji ir užsimerkė. – Juk jūs kalbėjote su daug pacientų, buvusių ant ribos tarp gyvybės ir mirties.

– Smegenys yra labai sudėtingos, – ramiai atsakė Gabrielis. – Vos per kelias sekundes jos gali sukurti fantastiškus pasaulius...

– Taip.

– Bet aš netikiu mirusiųjų karalyste, – nuoširdžiai tęsė jis.

– O siela ar tikite? Ar sielos nėra? – paklausė ji ir prisivertė neužsimerkti.

– Gyvenimas, be abejonės, yra, – pasakė jis ir įsikando cigaretę.

– Sakoma, kad mirties akimirką kūnas palengvėja dvidešimt vienu gramu, – tęsė Šasmina.

Vyras vėl atsistojo ir susiraukęs pažvelgė į ją.

– Žinau, kad dabar pasakysiu nelinksmą dalyką, bet apie palengvėjimą nėra jokių mokslinių įrodymų.

– Gerai, – sušnabždėjo ji ir užsimerkė.

– Ir net jeigu mes palengvėjame, skirtumas toks mažas, kad tai būtų galima paaiškinti padidėjusiu prakaitavimu mirties akimirką arba tuo, jog infuzinis skystis grįžta į žarnelę.

– Galbūt jūs klystate, – sumurmėjo ji.

– Aš nesakau, kad mirusiųjų karalystės nėra, tik tiek, kad nėra jokių įrodymų... Nėra net mokslinių indikacijų... Bet meilės taip pat negalima įrodyti... arba gyvybės atsiradimo.

– Psichologai man nepatinka, – tyliai pasakė ji.

– Man taip pat.

– Miestas tarsi po vulkano išsiveržimo padengtas pelenais... Jame gyvena šešėliai, švino spalvos šešėliai, – sumurmėjo ji ir prisiminė biurokratinę tvarką uoste, tai, kad visi dirbo, nors

buvo mirę. – Žmogus yra ant ribos, bet tai ne gyvybė, – sušnabždėjo ji pati sau ir užsimerkė. – Net jei kai kurie, užsibuvę ilgiau, regis, įsivaizduoja esą gyvi... Jie mėgina pasiekti teisybę, bet... bet pamiršo gyvenimą... kad gyvenimas yra viskas ir... Tada nėra jokios teisybės...

Šasminos lūpos krutėjo ir tada, kai ji nutilo. Ji ramiai gulėjo ir galvojo apie laivus, apie tai, kad mirtis išdilina egzistenciją ir galiausiai individai susilieja su aplinka. Ji girdėjo, kad Gabrielis išėjo iš palatos ir tyliai uždarė duris.

Jei Dantė išgyvens, ji daugiau niekada nekalbės apie uostą su niekuo daugiau – tik su juo ir daugiau niekada nerizikuos, kad ją vėl priverstinai gydytų.

Šasmina niekuomet nesitikėjo, kad po mirties yra gyvenimas. Nelaikė savęs itin tikinčia, beveik nesilankydavo bažnyčioje ir net nežinojo, ar tikrai tiki Dievą. Vis dėlto ji negalėjo liautis galvojusi apie tai, ką matė, kai buvo mirusi.

Labiau nei anksčiau jautėsi taip, lyg būtų apsilankiusi ten iš tikrųjų.

Vis dar juto, kaip einant žetonas stukseno į krūtinę. Tiksliai prisiminė, kaip Tingas pasikasė ausį, žiūrėdamas į ją prisimerkė ir kalbėjo pilna burna.

Dabar ją apgaubė miegas tarsi drėgnos plunksnos, saugančios nuo aplinkinių.

Ji miegojo beveik negyva tol, kol sąmonę pasiekė tolima daina. Kažkur lyg ir buvo girdėti šviesūs vaikų balsai, bet kai atsimerkė, viskas dingo. Ligoninėje viešpatavo nakties tamsa.

Šasmina užsimerkė, užmigo dar kelias sekundes, bet paskui vėl išgirdo balsus.

Sukaupusi jėgas pasuko galvą ir pažvelgė pro praviras duris.

Visur buvo ramu, bet koridoriaus sienomis šokčiojo ugnelių šviesa.

Durų vyriuose ir rankenoje atsispindėjo liepsnos.

Pasigirdo daugiabalsė daina – artėjo skambūs vaikų balsai.

Tik išgirdusi melodiją suprato, kad artėja Šv. Liucijos šventės eisena*.

Turi būti gruodžio trylikta, jau ne žiemos naktis, o ankstyvas rytas.

Pro duris praėjo mergaitė su degančių žvakių vainiku ant galvos, o paskui ją – ilga vora baltai vilkinčių vaikų su žvakėmis rankose.

Reikia keltis ir surasti Dantę.

Daina nutilo, vėl pasidarė tamsu.

Šasmina ištiesė ranką ir pamėgino užčiuopti mygtuką, kad išsikviestų naktinę slaugytoją, bet jo nerado. Nuleido ranką. Burna buvo išdžiūvusi. Pajuto, kad prieš lipdama iš lovos turi pailsėti.

Kai pabudo, ant kėdės šalia lovos sėdėjo jos sesuo. Diana visada buvo ta tvarkingoji. Dabar sesers kaktoje buvo matyti susimetusi gili raukšlė, strazdanos baltoje odoje buvo išblyškusios tarsi žvaigždės vidurdienį.

* Tradicinė švedų šventė gruodžio 13 d. – Šv. Liucijos diena.

Lauke buvo juoda, o koridoriuje visiškai šviesu.

Kai Šasmina ir Diana buvo mažos, mama rengdavo jas vienodai, todėl visi manė, kad jos dvynės. Mergaitės pačios matė, kad yra labai panašios. Bet skirtingesnių asmenybių už ją ir seserį negalėtų būti.

Diana visada buvo brandi ir susitelkusi, visada atrodė suaugusi, nors vyresnė tik dvejais metais. Kai Šasmina vis dar buvo maištinga paauglė, Diana jau mokėsi medicinos programoje gimnazijoje, o kai Šasmina kovojo Kosove ir iki penkių ryto gerdavo tekilą, Diana gelbėdavo gyvybes per ilgus budėjimus Salgrenskos ligoninėje Geteborge.

– Atnešiau kelias bandeles su šafranu, – pasakė Diana rodydama maišelį.

– Mama mirė.

– Žinau, – atsakė sesuo.

Dianos lūpos ėmė virpėti, akys sudrėko.

– Atskridau pirmu lėktuvu...

– Ar klausei jų apie Dantę?

Sesuo linktelėjo ir užbraukė už ausies blizgančią garbaną – tai buvo Šasminai pažįstamas judesys.

– Operacija praėjo gerai, – tyliai pasakė ji. – Dar nebuvau pas jį, bet kalbėjau su vyriausiuoju gydytoju ir jis pasakė, kad, atsižvelgiant į aplinkybes, Dantė jaučiasi gerai.

Šasmina linktelėjo ir iš palengvėjimo nusišypsojo, nusišluostė ašaras ir vėl linktelėjo.

– Oro uoste paskambinau Markui, – tęsė Diana. – Telefonas buvo išjungtas, bet palikau jam žinutę.

– Diana, turiu paklausti tavęs... Ar užmigdyti žmonės sapnuoja?

– Jie tave skubiai užmigdė sušvirkštę narkozės preparato „Ketalar“, – paaiškino sesuo ir peštelėjo savo megztinio rankovę.

– Ką tai reiškia?

– Jis labai stiprus haliucinogenas, prilygsta LSD ir *Angel Dust**.

* Iš angl. k. angelų dulkės.

22

Nuo kiekvieno žingsnio kūnas suvirpėdavo iš skausmo, nugara tekėjo prakaitas. Taip bijojo, kad visą laiką teko tvardyti besiveržiantį verksmą.

Diana ėjo iš paskos, stumdama vežimėlį, bet Šasmina norėjo eiti ir keliskart pakartojo, kad jai viskas gerai.

Vaikų intensyviosios slaugos skyriuje sienos ir grindjuostės buvo subraižytos skubiai stumdomų neštuvų, atgabentų sraigtasparniais arba greitosios pagalbos automobiliais.

Prie Dantės durų Šasmina buvo priversta sustoti ir ranka atsiremti į sieną. Ji atsargiai dirstelėjo į palatą pro langelį. Prieblandoje galėjo įžvelgti mažą kūnelį lovoje.

Koridoriuje priėjusi prie valytojų vežimėlio pasilenkė virš šiukšlių maišo ir norėjo išsivemti, bet nepavyko.

– Palauk čia, – sušnabždėjo ji seseriai ir atidarė duris.

Palatoje atsidavė dezinfekcijos priemonėmis ir kažkuo saldžiu. Artinantis prie kūnelio Šasminos širdis daužėsi. Palei šoną gulėjo bejėgė rankytė. Ant plono dilbio vis dar buvo matyti vaikiškos tatuiruotės – kaukolės su sukryžiuotais kaulais – likučių.

– Dante?

Kvėpavimo nebuvo girdėti, bet jai pasirodė, kad pilvukas kilnojasi. Prie plonos alkūnės linkio odelės buvo pritvirtintos tamsios žarnelės. Blausiai šviečiantys aparatai registravo visas kūno funkcijas.

Šasmina pasuko arčiau lovos, tačiau pajuto, kad ima stabarėti, kad žingsniai vis lėtėja. Galiausiai pamatė sūnų.

Jo plaukai buvo nuskusti, visa galva apklijuota juodais lipdukais, o viena akis buvo visiškai juoda ir ištinusi.

– Mielasis, – sušnabždėjo ji.

Vaiko pirštukai sujudėjo, busdamas jis atsargiai išsitiesė, pažvelgė į ją sveikąja akimi, sunkiai nurijo seiles ir apsilaižė lūpas.

– Mama, aš išsigandau, kai tu neatėjai, – silpnai ištarė jis.

– Nebijok, – sušnabždėjo ji ir paėmė jo rankytę.

– Tu dirbai?

– Norėjau būti su tavimi, mėginau, bet nepavyko.

Šasmina nutilo išgirdusi, koks silpnas jos balsas – ji išsigandusi. Tramdomas verksmas, regėjosi, tuoj sudraskys gerklę. Stengdamasi šypsotis ji atsargiai atsisėdo ant kėdės šalia lovos ir paglostė jam skruostus.

– Turi papasakoti, kaip jautiesi, – tyliai pasakė ji.

– Mes pamiršome mano kardą močiutės automobilyje.

– Taip.

– Noriu paskambinti jai.

– Branguti, papasakok, kaip jautiesi.

– Man gerai, mama.

Šasmina išgirdo, kad jai už nugaros atsidarė durys. Vidun kartu su Diana įėjo vyras, vilkintis gydytojo chalatą.

– Jūs turite šaunų berniuką, – pasakė gydytojas ir mirktelėjo Dantei.

– Kaip jis? – paklausė Šasmina, nepaleisdama sūnaus pirštų.

Vyriausiasis gydytojas Johanas Dubas buvo trumpai apsikirpęs, jo veidas siauras, simetriškas, išvagotas gilių raukšlių. Akys atrodė pavargusios, lyg būtų nemiegojęs ištisas savaites.

– Taigi mes atlikome splenektomiją ir uždeginome arteriją, kuri aprūpina blužnį krauju. Lotyniškai ji vadinama *Arteria lienalis*, – dalykiškai paaiškino jis.

– Bet be blužnies galima gyventi, – silpnai ištarė Šasmina ir pamatė, kad sesuo ramindama ją linksi.

– Žinoma, – patikino gydytojas.

Šasminos veidas nušvito nevaldoma šypsena. Iš dėkingumo ji būtų galėjusi prieš jį atsiklaupti.

– Didžiausias pavojus – kraujo užkrėtimas, – įspėjo gydytojas. – Bet tiesiog reikia saugotis.

– Mes būsime labai atsargūs, – užtikrino Šasmina ir nusibraukė ašaras.

Dantė silpnai pamojavo Dianai ir sukosėjo. Motinai pasirodė, kad jis šiek tiek išblyško. „Gal tik pasirodė", – pagalvojo ji, bet priglaudė delną jam prie kaktos. Ji buvo vėsi, tačiau šiek tiek sudrėkusi.

– Ar jis turi temperatūros? – paklausė gydytojas.

– Ne.

Diana skubiai priėjo prie lovos ir neslėpdama nerimo paėmė jo riešą patikrinti pulso. Jai ant veido užkrito kelios rusvos

sruogos. Sesuo prikando lūpą. Dantės veidelis išbalo kaip drėgnas popierius.

– Dante, ar tau bloga? – paklausė motina.

Vaikas papurtė galvą, bet paskui ėmė sukiotis, lyg jam būtų nepatogu.

– Ar tau kur nors skauda?

– Baik, mama, – sušnabždėjo jis.

– Turi pasakyti mums, kaip jautiesi, – paprašė Diana.

Berniukas keistai įdėmiai pažvelgė į ją. Jis išsižiojo, lyg norėtų ką sakyti, bet neištarė nė žodžio. Įėjo jauna slaugytoja, susirišusi plaukus į juodą blizgantį kuodą. Akies krašteliu Šasmina pastebėjo, kad susirūpinusi Diana susižvalgė su gydytoju. Ją sukaustė ledinė baimė.

– Pamatuokite kraujo spaudimą, – liepė gydytojas. Jo balsas buvo keistas.

Tvirtindama aparatą Dantei ant žasto, slaugytoja draugiškai jį kalbino. Šasmina nepaleido kitos sūnaus rankos. Jos mintys paniškai skriejo. Kad nepargriūtų, moteris buvo priversta atsiremti į kėdę. Slaugytoja susikaupusi pakłausė Dantės krūtinę stetoskopu, o paskui linktelėjo gydytojui.

– Kas darosi? – paklausė Šasmina. – Diana, kas darosi?

– Dante, – tarė gydytojas, nežiūrėdamas į ją, – kaip jautiesi, kai kvėpuoji?

– Labai sunku, – sušnabždėjo vaikas.

Jis giliai įkvėpė ir pamėgino apsiversti, lyg norėdamas nuo kažko pasitraukti.

– Kas darosi? – paklausė Šasmina, nebegalėdama nuslėpti baimės.

– Ar gali įkvėpti? – paklausė Diana ir patapšnojo Dantei skruostą. – Ar jauti, kad gali įkvėpti?

Dantė linktelėjo, bet lūpytės tapo beveik pilkos. Jis plačiai išsižiojo, įsikišo pirštus į burną ir vėl sukosėjo.

– Kodėl jis negali kvėpuoti? – spigiai paklausė Šasmina.

– Nieko baisaus, mama, – gaudydamas orą pasakė Dantė.

– Paruoškite širdies echoskopą, – skubiai liepė gydytojas slaugytojai.

– Kodėl, kodėl jam reikia echoskopijos?

– Leisk jiems dirbti savo darbą, – sušnabždėjo Diana ir paėmė ją už parankės.

– Mes tik ištirsime širdį ultragarsu, – nežiūrėdamas į ją atsakė gydytojas.

– Kodėl?

Sesuo išsivedė Šasminą iš palatos. Ši nenorėjo išeiti, bet suprato privalanti. Prieš užsidarant durims ji atsigręžė ir spėjo pamatyti mėšlungiškai spurdančias plonas sūnaus kojytes.

23

Viena slaugytoja įstūmė Dantei į nosį žvilgančią deguonies žarnelę. Jis vis dar muistėsi, veidelis buvo papilkėjęs.

Šasmina stovėjo už durų, bet pro langelį matė, kaip vyksta echoskopija. Atrodė, kad vyriausiasis gydytojas Johanas Dubas stebėdamas didelį monitorių šypsosi – raukšlės ant siaurų skruostų įsitempė, kaip įsitempia per ankšta palaidinė. Šasminos rankos buvo tarsi ledinės, o padažnėjęs pulsas tvinksėjo, regis, ir ausyse. Jautėsi taip, lyg kojos sulinks bet kurią akimirką.

Išėjusi iš operacinės Diana paaiškino, kad širdies maišelyje jie aptiko išsiliejusio kraujo. Ji buvo apsiverkusi, šviesiai žalios akys buvo paraudusios ir sudrėkusios. Klausantis Dianos, Šasminos panika augo ir stiprėjo tarsi audra.

– Šiek tiek kraujuoja viena iš vainikinių kraujagyslių, – pasakė Diana. Balsas išdavė, kad ji jaudinasi. – Todėl širdžiai sunku dirbti ir jam trūksta deguonies.

– Ką jie darys? – sušnabždėjo Šasmina ir pažvelgė į virpantį Dantės kūnelį, kai viena iš slaugytojų ėmė švirkšti vaistus.

– Reikia išsiurbti kraują – tai vadinama perikardiniu kraujo nuleidimu... Po kairiuoju šonkaulių lanku įdurs stambią adatą, kad pasiektų širdies maišelį.

– Ar jį vėl užmigdys?

– Nėra laiko, – atsakė Diana, stebėdama Šasminos žvilgsnį, įsmeigtą į operacinę. – Reikia skubėti – jie iškart turi įvesti kateterį.

Šasmina žiūrėjo, kaip slaugytoja skubiai tepė Dantės krūtinės ląstą rūdžių rudumo skysčiu, jo nubėgo ir ant grindų. Gydytojas priėjo, pažiūrėjo į berniuką ir perbraukė per šonkaulius. Galbūt blykstelėjo koks stiklas, bet motinai pasirodė, kad vyro žvilgsnis keistas – tarsi aptrauktas aklumo plėvele.

– Ar tai pavojinga...

– Gal tau geriau nežiūrėti, – pertraukė sesuo.

Šasminos širdis plakė taip stipriai, kad ji drebėjo, bet vis dėlto stovėjo prie lango kartu su Diana ir žiūrėjo, kaip į sūnaus kūnelį įsmeigiamas smailus metalinis vamzdelis. Iš pradžių, kol adata buvo spaudžiama tarp šonkaulių, ėjosi sunkiai, o paskui lengviau. Iš angos ištekėjo šviesiai raudono kraujo srovelė. Dantė buvo išsigandęs, skruostais bėgo ašaros. Šasmina pamojo, kad sūnus žiūrėtų jai į akis, bet jo išsigandęs žvilgsnis klaidžiojo.

Matydama virpančią sūnaus rankytę motina galvojo apie tai, kad ji restorane sudvejojo ir sūnus negavo deserto. Galbūt nelaimė niekada nebūtų įvykusi, jei būtų pati išdrįsusi priimti sprendimą, jei būtų buvusi ramesnė ir užsakiusi ledų.

– Atrodo, gerai, – pasakė Diana ir įėjo į operacinę.

Dabar Dantė gulėjo ramiai, o jo pilvas judėjo ritmingai pagal greitą alsavimą. Šasmina stebėjo su gydytoju kalbančią seserį.

Palei Dantės kūnelį slaugytojos pritvirtino žarnelę.

Šasmina žinojo nebeturinti jėgų, bet vis tiek stovėjo prie langelio, iš veidų stengdamasi suprasti, kas vyksta.

Gydytojui už nugaros virpėjo saulės zuikutis, atsispindintis nuo kažkokios chromuotos detalės. Jis slydo žemyn siena šalia plastikinės lentos su specialios paskirties rozetėmis.

Šasmina užsimerkė ir ėmė kartoti sau, kad gydytojas atrodo ramus, kad jie žino, ką daro. Dantė pasveiks.

„Aš žinau, – galvojo ji. – Jis turi pasveikti. Jam tik penkeri."

Ji atsimerkė, kai Diana sugrįžo ir uždarė duris.

– Gydytojai nepastebėjo kraujavimo iš vainikinės kraujagyslės, nes...

– Kaip jie galėjo nepastebėti? – pertraukė Šasmina. – Juk jie ekspertai, ar ne?

– Nes visus tokio sužalojimo simptomus paslepia gausus blužnies kraujavimas, – paaiškino Diana.

– Kad tik viskas gerai baigtųsi, – pasakė Šasmina. – Jie išsiurbė kraują, ar ne?

– Žinoma, – patvirtino sesuo, bet vis dar atrodė labai sunerimusi.

– Taigi jis vėl gali kvėpuoti?

– Taip, gali, – atsakė Diana ir nusisuko į langelį. – Ir jeigu pasiseks, kraujavimas liausis savaime.

– Kaip suprasti – pasiseks? Ar jie taip pasakė? Ką jie nori pasakyti? – kamantinėjo Šasmina. – Ar jie sako, kad dabar jam bus gerai?

Suraukta Dianos kakta buvo išvagota nerimo raukšlių. Staiga Šasmina suvokė, kad šalia savęs mato suaugusią moterį žilstelėjusiais rusvais plaukais ir pamirštomis mielomis juoko duobutėmis veide, kuris priprato būti rimtas.

– Jie nėra įsitikinę... Vis dar per smarkiai kraujuoja, – galiausiai pasakė sesuo ir pažvelgė Šasminai į akis. – Jie kalba apie tai, kad šiąnakt gali tekti operuoti.

– Kodėl jie laukia nakties? Nesuprantu. Ar tai pavojinga operacija?

– Jie išmano savo darbą, – išsisukdama atsakė sesuo.

– Aš noriu žinoti tiesą, Diana, – užsispyrė Šasmina paėmusi sesers ranką. – Aš turiu žinoti, kad ir kas būtų.

– Yra taip... Deja, kraujuoja iš vainikinės kraujagyslės, kuri vadinama *Arteria circumflexa*... Ji eina palei užpakalinę širdies pusę.

– Bet ją galima susiūti, ar ne?

– Taip. Problema ta, kad prie tos pusės negalima prieiti, kai širdis pulsuoja.

– Ką tu nori pasakyti?

– Jie turi sustabdyti širdį, kad...

– Jie sustabdys Dantės širdį?

– Šasmina, turi suprasti, kad...

– Jie negali to daryti, – pertraukė Šasmina.

Jai aptemo akyse, regos laukas susitraukė, ir ji nepajuto, kaip žnegtelėjo ant grindų, ir nuvertė kėdę.

Atsimerkusi pastebėjo, kad palubyje atšokusi lubų juosta, o po ja matyti pluoštas kabelių.

Diana klūpėjo šalia. Šasmina mėgino pasakyti, kad jai viskas gerai, bet virpėjo taip, kad negalėjo ištarti nė žodžio.

Jie negali sustabdyti Dantės širdies, negali, negali.

Vėl užsimerkė, girdėjo, kad priėjo daugiau žmonių, juto, kad ją kelia ant neštuvų ir veža koridoriais pro automatines duris.

Šasmina ramiai gulėjo, kol ją apžiūrėjo ir ėmė mėginius. Jie kažką sakė, bet ji neturėjo jėgų atsakyti ir tiesiog laukė, kol liks viena su seserimi.

Diana sakė, kad nuo narkozės preparato kyla haliucinacijų, tačiau uostamiestis su jomis nesusijęs.

Šasminos apsilankymas ten buvo nuoseklus ir chronologiškas.

Ji peržiūrėjo visus atminties fragmentus, ieškodama nelogiškų spragų, vietų, kur sapnas būtų „sutirštėjęs“, arba haliucinacijų metamorfozių, bet nebuvo jokių trūkumų.

Viskas nepajudinama.

Ji nesapnavo ir nebuvo ištikta psichozės.

O ką, jeigu ji iš tiesų matė pirmąją mirusiųjų karalystės stotelę. Kaip tą kartą Kosove.

Jausmas toks, lyg tai būtų visiškai tikri prisiminimai, lyg būtų buvusi ten fiziškai.

– Aš esu šiuolaikiškas žmogus, – pasakė ji sau.

Nekeista, kad psichiatrai tai pavadino psichoze, karo traumos pasekme, bet jie žino ne viską.

Ji užtikrinta dėl to, ką matė.

Skruostu nuriedėjusi ašara kaptelėjo į ausį.

Šasmina sunkiai nurijo seiles, prisivertė kvėpuoti ramiau ir apsisprendė, ką darys, vos tik jie išeis iš palatos.

Vien nuo minties širdis ėmė plakti smarkiau.

Tiesą sakant, juk yra vienas būdas įrodyti, kad uostamiestis egzistuoja iš tikrųjų.

24

Atsimerkusi Šasmina Paskal-Anderson išvydo blyškią žiemos šviesą, sklindančią pro dryžuotą langą.

Ji privalo tai padaryti, privalo rasti jėgų.

Li Tingas pasakojo, kad jo senelis Stokholme, Olofo Palmės gatvėje, turėjo baldų dirbtuvę.

„Turiu ten nuvykti, – pagalvojo ji. – Rasiu parduotuvę ir paprašysiu pakviesti Tingą. Jeigu viskas yra taip, kaip jis man pasakojo, vadinasi, kai mano širdis sustojo, aš buvau uostamiestyje."

Ji sunkiai nurijo seiles ir pajuto kraujo skonį. Suvokė, kad tikrai turi galimybę įrodyti esanti teisi.

Mintis svaigino.

Jei mirties karalystės uostas egzistuoja iš tikrųjų, jei visi mirusieji atsiduria ten, tai, jei šiąnakt Dantę operuos ir jo širdis bus sustabdyta, uostamiestyje jis bus vienas.

Galbūt esama atskiros sistemos padėti vaikams, kurie ten patenka vieni. O jeigu nėra? Kaip jis nusigaus iki kabotažo terminalo ir susigaudys painioje biurokratijoje?

Dantė net nemoka užrašyti savo vardo.

Šasmina prisiminė verkiančią mergaitę skersgatvyje ir ilgšį rudu kostiumu, kuris rėkė ant jos reikalaudamas atiduoti vizą moteriai neįgaliojo vežimėlyje.

Per daugelį metų, praleistų su kariais, ji buvo sutikusi keletą tikrai pavojingų vyrų.

Ilgšis priminė Šasminai tokio tipo žmones, nors jo veido nematė. Atpažino iš jo ramių judesių, smurto, kuris jam tarsi amatas, ir panirimo į save.

Policija, prokurorai ir teisėjai kovojo su triada, kad neleistų jai visiškai užvaldyti miesto, bet po to, kai organizuotas nusikalstamumas įsitvirtino, mirtis toli gražu nebuvo teisinga.

Patekęs į uostą Dantė neturėtų jokių galimybių. Triada pagautų jį, išgąsdintų ir priverstų atiduoti savo vizą.

Ji girdėjo, jog sesuo slaugėms pasakė, kad jos galinčios išeiti, kad likusiais dalykais ji pasirūpinsianti pati. Vos tik durys užsidarė, Šasmina prisivertė pasikelti ant alkūnių.

– Išrašyk mane, – paprašė ji Dianos.

– Gerokai per anksti.

– Bet man viskas gerai, o aš privalau...

– Tu ką tik nualpai, – pertraukė sesuo. – Prisimeni? Artimiausiomis dienomis tavęs neišrašys.

– Suprantu, ką sakai, – nenusileido Šasmina. – Bet aš turiu išsiaiškinti vieną dalyką.

– Gal aš galiu vietoje tavęs? – paklausė sesuo.

– Aš net nepakalbėjau su tavimi, ką perskaičiau, ką radau bibliotekoje – apie tokius dalykus kaip mūsų kapai su laivais, –

susijaudinusi bėrė Šasmina ir nusibraukė nuo veido plaukus. – Visoje Skandinavijoje vikingai laidojo vieni kitus mediniuose laivuose... Vien Upsaloje iškasta devyniolika kapų... Laivai buvo dešimties metrų ilgio, juose buvo vietos aštuoniems irkluotojams, daugybei ginklų... O Anglijoje, vietovėje Saton Hu, yra didelis kapas, kuriame...

– Ką tai įrodo? – pertraukė ją Diana.

– Nieko.

– Šasmina, aš klausausi, bet...

– Aš žinau, kad dabar su manimi sunku, bet juk neprivalau likti ligoninėje, ar ne? – nenusileido ji.

– Kaip visada, – atsiduso Diana ir atsisėdo ant kėdės. – Nežinau, kodėl tu man aiškini, jeigu jau esi apsisprendusi...

– Nes tu turi važiuoti kartu.

– Šasmina, aš pasiruošusi išklausyti tave, jei tu šiek tiek užvalgysi, – pasakė sesuo ir įdėmiai pažvelgė jai į akis.

– Neturiu tam laiko.

– Vėl nualpsi.

– Aš nealkana. Gal gali pažiūrėti, ar yra kokių paliktų drabužių?

– Ką tu turi išsiaiškinti?

– Būk gera, ilgai netruksime. Aš esu priversta, aš privalau tai padaryti, kad nebegalvočiau apie tai.

– Ar man jau nerimauti?

25

Jos sėdėjo Dianos išsinuomotame automobilyje. Eismas Stokholme buvo intensyvus. Naujų sėdynių ir plastikinių detalių kvapas sumišo su dėvėtų Šasminos drabužių kvapu. Lauke skrajojo mažos, sausos snaigės. Eismui trukdė sniego valytuvo pakraščiuose sustumtos aukštos krūvos. Ratai dunksėjo riedėdami minkštu pagrindu.

Šasmina suvalgė sumuštinį ir atsigėrė Dianos nupirktų sulčių. Tada atlenkė apsauginį skydelį nuo saulės ir pažvelgė į šioje jo pusėje esantį veidrodėlį. Rusvus plaukus buvo susirišusi į uodegą, o visas mėlynes ir žaizdas ant veido pamėginusi užpudruoti.

– Vis dėlto buvai šiek tiek išalkusi, – pasakė Diana ir nusišypsojo žiūrėdama į seserį iš šono.

– Ne, – vaikiškai paprieštaravo Šasmina.

Nespėjusi pasukti į kairę iš Svejos gatvės, Diana pasuko į Tegnerio gatvę, buvo priversta sustoti ir palaukti, kol Olandų gatve išvažiuos sunkvežimis su prekėmis. Jis be galo lėtai leido platformą su prekėmis, supakuotomis į plastiką.

– Aš galiu čia išlipti, – nekantravo Šasmina.

– Jie netrukus baigs, – atsakė Diana. – Suprantu, kad tu kuo greičiau nori grįžti pas Dantę, bet negerai per daug save vargin-ti.

Žiūrėdama į galinio vaizdo veidrodėlį ji ėmė važiuoti atbula. Už jų stovintis taksi automobilis ėmė signalizuoti. Kai jos pervažiavo sniegu užstumtą kelkraštį, užriedėjo ant šaligatvio ir išsuko į Kamakaro gatvę, Šasmina pamojavo vairuotojui.

– Ar galiu pasakyti vieną dalyką apie terakotos karių armiją ir už tai nebūti vėl pririšta prie lovos? – paklausė Šasmina. – Tu žinai, pirmasis Kinijos imperatorius buvo palaidotas kartu su aštuoniais tūkstančiais molinių karių. Visų veidai visiškai skirtingi...

– Taip, bet...

– Gali būti, kad buvo atvaizduoti tikri kariai, – tęsė ji suprasdama, kad jos šypsena atrodo labai įtempta.

– Gali būti.

– Kai imperatorius atvyko, jie jau stovėjo ir laukė jo uoste.

– Šasmina, – atsiduso sesuo.

– Žinau, bet kodėl visi slepia kaklus? – paklausė Šasmina ir pati atsakė: – Nes kariams negalima nešioti vėrinių, o...

– Apie ką tu kalbi?

– Jie slepia savo vizas. Kito paaiškinimo nėra.

– Vizas?

– Na, tas, apie kurias aš pasakojau, – nekantriai priminė Šasmina. – Štai kodėl jie ryši šalikus. Visi terakotos armijos kariai ryši šalikus.

– Bet šalikai yra...

– Šaansi provincijoje nešalta.

– Gerai, – pavargusi kimiai pasakė Diana. – Aš peržiūrėsiu nuotraukas.

Adolfo Fredriko bažnyčios varpai ėmė skambinti aidinčią kalėdinę giesmę. Šasmina juto, kad sprando skausmas vis stipręja, bet Dianai nieko nesakė.

Olofo Palmės gatvė prasidėjo ten, kur buvo nužudytas ministras pirmininkas, ir buvo pavadinta jo atminimui. Tarp jos, tamsios Luntmakaro gatvės ir Tegnerio gatvės buvo įsikūrę nemažai azijietiškų parduotuvių, tą vietą būtų galima vadinti Stokholmo Kinų kvartalu.

Diana privažiavo prie kelkraščio, sustojo greta „Chongdee Fastfood" greitojo maisto kavinės ir trečią kartą paklausė, gal jai pastatyti automobilį, kur galima, ir eiti kartu.

– Aš patikrinsiu tik vieną dalyką, – pakartojo Šasmina ir atidarė automobilio duris.

– Jei po pusvalandžio negrįši, aš išsigąsiu, – pavymui šūktelėjo Diana, kai sesuo lipo per sniegu užverstą kelkraštį.

Kelnės iš ligoninėje pamirštų drabužių sandėlio buvo per didelės, o megztinis kyšojo iš po striukės su gobtuvu.

Šasminos pėdos šalo nuo sniego, kurio buvo pribirę į pasiskolintus sportbačius.

Nužvelgus Kinų kvartalą, tarsi gūdus aidas ją užplūdo prisiminimai apie didelį uostamiestį.

Atslenkančioje žiemos prieblandoje ryškiai švietė raudonos ir geltonos iškabos.

Ji ėmė eiti, skaitė visų parduotuvių pavadinimus, užmesdavo akį vidun pro kiekvieną vitriną, apžiūrėdavo duris ir šviečiančias iškabas.

Baltu šaligatviu skriejo palaido sniego šydai.

Ji neprisiminė parduotuvės pavadinimo, bet pamanė, kad čia negalėtų būti daug baldų parduotuvių.

Viename apgaravusiame restorano lange buvo pakabinti spalvoti patiekalų paveiksliukai, o prie durų laukė didelis keraminis drakonas su kalėdiniais blizgučiais ant galvos.

Šasminos kojos virpėjo iš įtampos ir jaudulio. Einant siauru šaligatviu ją praleido aukštas vyras pasišiaušusiais šviesiais plaukais.

– Pasirūpinkite savimi, – pasakė jis su suomišku akcentu.

Šasmina pažvelgė į jo sidabro pilkumo akis ir nustebusi padėkojo, o tada nuėjo prie kitų durų perskaityti iškabos.

Prie „East World Import“ parduotuvės buvo sustojęs sunkvežimis, iš kurio buvo kraunami padėklai su žemės riešutų aliejumi ir juoduoju vyno actu.

Kelionių biuras „Jade Travel“ reklamavosi saulės išblukintomis nuotraukomis, kuriose buvo matyti pajūris ir Kinų siena.

Šasmina praėjo „Yu Hua“ akupunktūros kabinetą, „China Trading“, „Good Fortune“ ir „Kukyo“. Kitapus gatvės buvo „China Supermarket“, „Wang Thai“ masažo salonas ir drabužių parduotuvė „Year of the Dragon“.

Perėjusi Karalienės gatvės sankryžą ji stabtelėjo. Čia baigėsi azijiečių parduotuvės.

Akimirką tiesiog stovėjo, krintant trapiam sniegui. Jau buvo sutemę, žmonės skubėjo pro šalį tarsi šešėliai.

Ji perėjo gatvę ir pasuko atgal.

Iš pietų restorano „Pong Buffé“ sklido įkaitinto sezamų aliejaus ir anyžių kvapas. Prie vieno staliuko buvo matyti vyras, palinkęs virš lėkštės ir skubiai valgantis ryžius.

Dabar jai buvo taip šalta, kad visa virpėjo. Skausmas iš sprando pasklido po galvą. Ji apkabino save ir klampojo per minkštas pusnis, stengdamasi nesuklupti. Prieš pat jos nosį nuo vieno stogo nučiuožė sunkaus, šlapio sniego krūva.

Šasmina sustojo ir įkvėpė šalto oro, dirstelėjo už kampo, nužvelgė Olandų gatvę, „Maimai Asian Market“ su apgaravusiais langais ir ranka rašytomis iškabomis.

Toliau buvo ankštas tatuiruočių kabinetas ir mažas restoranas su raudonu apsnigtu popieriniu žibintu.

Į siaurą gatvelę įlingavo purvinas sunkvežimis. Dyzelinio variklio išmetamosios dujos pasklido tarsi šviečiantis debesis. Sunkvežimiui nuvažiavus, kitapus gatvės Šasmina pastebėjo rūsio duris su gražiais auksiniais kaligrafiniais rašmenimis ant juodo metalo. Ji perlipo per sniego krūvą į gatvę, žengė tarp dviejų laukiančių automobilių, perlipo kitą sniegu užverstą kelkraštį ir atsistojo ant šaligatvio. Ant žalvarinės pašto angos buvo užklijuota lipnioji juostelė su vardu ir adresu – Li Kun Mugong, Olandų gatvė 3, 123 22 Stokholmas.

Štai kaip vadinosi parduotuvė.

Ji yra.

Šasmina buvo beveik įsitikinusi, kad Tingas minėjo būtent šį pavadinimą.

„Beprotybė, – pagalvojo ji. – Bet tai vienintelis dalykas, kurį galiu padaryti."

Nerimą kėlė labai greitai stiprėjantis galvos skausmas. Kelias sekundes reikėtų pabūti užsimerkus, bet teko pasitraukti į šalį ir praleisti moterį su vaiko vežimėliu. Šasmina slystelėjo ir neteko pusiausvyros, kojos linktelėjo ir ji žengtelėjo tiesiai į gatvę. Pravažiuojantis juodas furgonas brūkštelėjo jai per petį, kažkas suriko.

Ji vėl užlipo ant šaligatvio ir atsirėmė į apsnigtą elektros skydinę. Delną pervėrė ledinis šaltis. Šasmina priėjo prie juodųjų durų, atidarė jas ir atsargiai nusileidusi stačiais laiptais pamatė šviesias medines duris su įrėmintu langeliu.

26

Atvėrus duris nuaidėjo trapus varpelio garsas. Ji įžengė į rūsį, pilną spintų, komodų ir skrynių. Tvyrojo malonus, tarsi prieskonių, ką tik supjautos medienos kvapas. Baldai buvo sustatyti taip, kad tarp jų liko takai įvairiomis kryptimis.

– Auuu? – atsargiai šūktelėjo Šasmina eidama gilyn.

Knygų spintos duryse, dekoruotose raudonu laku, su juodais ir sidabriniais drugeliais, sušmėžavo jos atspindys.

– Auuu?

Ji apėjo sekciją, praėjo aukštą sekreterą su vingria inkrustacija ir mažais įmantriais stalčiukais, praėjo pro drabužių spintas ir gražias skrynias su išraižytomis figūromis bei puoštais dangčiais.

Ant kai kurių spintų buvo užklijuotos pageltusios etiketės, nuo jos sukelto oro gūsio sujudėjo kiniškais ženklais puošti šviestuvai iš ryžių popieriaus.

Ji sustojo priešais prekystalį su senovišku juodo metalo kasos aparatu ir dirstelėjo pro praviras duris.

– Atsiprašau, – šūktelėjo ji į tarpdurį.

Po minutėlės sučežėjo žingsniai, durys atsidarė ir prieblandoje pasirodė senas vyras. Už jo buvo matyti dailidės dirbtuvė su medienos sandėliu ir varstotu.

– Norite įsigyti baldų?

– Tiesą pasakius, noriu tik paklausti...

– Aš jau uždarau parduotuvę, – pertraukė senukas.

– Ar tai jūsų parduotuvė?

– Eikite iš čia, – piktai pasakė vyras ir nekantriai pamojo jai.

– Atleiskite, aš noriu...

– Aš skambinu policijai.

Šasmina susivokė, kaip ji atrodo: mėlynėmis nusėtas veidas, susiūtas antakis, apsirengusi žmonių ligoninėje pamirštais drabužiais.

– Prieš išeidama turiu paklausti apie jūsų anūką, – neatlyžo ji ir šiek tiek atsirėmė į komodą su keista žalvarine spynele.

– Aš neturiu anūkų. Niekada neturėjau.

– Bet aš buvau sutikusi jauną vyrą vardu Tingas ir jis pasakė...

– Neturiu laiko kalbėtis. Prašau dabar išeiti.

– Jis pasakė, kad čia yra jo senelio baldų dirbtuvė, – nepasidavė Šasmina, stengdamasi pažvelgti jam į akis.

– Turiu dirbti.

– Ar nepažįstate nieko vardu Li Tingas?

– Ne, – nukirto jis ir nekantriai pažvelgė.

– Suprantu, išeinu, – sušnabždėjo Šasmina. – Atleiskite...

Ji grįžo takais tarp baldų, atidarė vidines duris, skambtelėjo varpelis. Ji vėl prisiminė uostą ir sustojo.

Atmintyje atgijo, kaip Tingas lūpomis gaudė makaronus ir pasakojo apie senelio dirbtuvę, apibūdino skryneles, spintas,

kasos aparatą ir pasakė, kad būdamas mažas slėpdavosi po prekystaliu ir raižydavo medyje.

Šasmina vėl grįžo į parduotuvę, ėjo taku tarp spintų. Senukas išniro priešais ją pasiėmęs šluotą ir užstojo jai kelią.

– Lauk, elgeta, – šaižiai liepė jis.

Nustūmusi šluotą, Šasmina praėjo pro jį. Tas murmėdamas nusekė iš paskos tarp siaurų spintų. Viena buvo balta su juodais hieroglifais, o kita juoda, žvilganti, su šimtais perlamutrinių žiedlapių.

– Pinigų vis tiek nėra, – pavargęs pasakė jis, kai moteris apėjo prekystalį, ant kurio stovėjo senovinis kasos aparatas.

– Aš noriu tik pažiūrėti po prekystaliu.

– Po prekystaliu? – tarė vyras ir atsisėdo ant taburetės. Šasmina atsitūpė šalia prekystalio, bet buvo taip tamsu, kad nieko nebuvo matyti. Teko atsigulti ant nugaros ir pasislinkti gilyn.

Kvepėjo medžiu ir dulkėtais akmenimis. Ledinės grindų plytelės šaldė nugarą. Ištiesusi rankas pirštų galiukais palietė apatinę medžio plokštės pusę.

Nieko.

„Turėsiu pasiduoti“, – pagalvojo Šasmina.

Ją užliejo baimė, kad negali atskirti tikrovės nuo fantazijos. Reikia grįžti pas Dantę. Jai visai nereikėjo išeiti iš ligoninės.

Kažkur parduotuvėje buvo girdėti krebždesys – lyg mentele būtų braižoma ketaus keptuvė.

Ji dar pačiupinėjo ir staiga užčiuopė įdubas.

Kažkas buvo įrėžta.

Pulsas padažnėjo.

Ranka keistai apsunko, bet Šasmina jos nenuleido ir laikė pirštus ant įrėžių tol, kol akys priprato prie tamsos ir ji galėjo perskaityti.

„Metallica“.

Ji nuleido ranką, pasuko galvą ir pažvelgė į šalį. Senuko ant taburetės jau nebuvo.

27

Šasmina nejudėdama gulėjo po prekystaliu, jusdama po nugara vibruojančias grindis. Tikriausiai giliai po žeme pravažiavo metro traukinys. Ji sumirksėjo tamsoje, dar kartą perskaitė sunkiojo roko grupės pavadinimą, pasislinko giliau po prekystaliu ir įsistebeilijo į plokštę.

Po kiek laiko, akims apsipratus, ji išvydo plokštėje daug paviršinių įrėžių – ilgas hieroglifų eilutes. Viduryje tarp jų buvo sakinys – *Ting and Lisbet 4-ever**.

Pasijuto taip, lyg širdis tuoj sustos.

Ji stengėsi kvėpuoti ramiai ir pasislinko į šalį.

Giliau buvo išraižyta moteris su didelėmis krūtimis ir praskėtusi kojas, kitoje vietoje – raudonu rašalu parašyta „Ting rules“**.

Pabirusios ašaros kutendamos nutekėjo į plaukus.

Šasmina išlindo iš po stalo ir sunkiai atsistojo. Senukas buvo nuėjęs į dirbtuvę. Vienišas ir pavargęs, sulenkęs nugarą jis šlifavo spintą.

---

* Iš angl. k. Tingas ir Lisbeta amžinai.

** Iš angl. k. Tingas valdo.

Ji drebančia ranka užsidengė burną. Galvoje skriejo mintys. „Aš buvau jį sutikusi. Iš tikrųjų."

Ji buvo tokia sukrėsta, kad ašaros tiesiog liejosi, dirgindamos nubrozdintus skruostus ir suskilinėjusias lūpas.

Atsirėmusi į prekystalį pamėgino susitvardyti, nusišluostė veidą, priėjo prie atvirų dirbtuvės durų ir pasibeldė.

Senukas nekreipė į ją dėmesio, tik nupūtė medienos dulkes ir šlifavo toliau. Jam už nugaros buvo lentyna su rankų darbo įrankiais, maži obliai, kaltai, pjūklai ir įvairūs peiliukai.

– Man reikia žinoti, ar Tingas vakar buvo operuotas, – netvirtai ištarė Šasmina.

– Išeikite, – sumurmėjo vyras žiūrėdamas į spintą.

– Aš su juo kalbėjau, – tęsė ji nusibraukdama ašaras. – Jis papasakojo, kad būdamas mažas slėpdavosi po senelio prekystaliu, kad nereiktų padėti.

Senuko rankos sustingo, jis lėtai linktelėjo.

– Apatinėje pusėje jis yra įrėžęs daugybę dalykų, – tyliai pasakė ji.

– Jam buvo draudžiama. Tai gražus prekystalis.

Vyras atsisuko. Plonos rankos karojo palei šonus, akys buvo pavargusios ir liūdnos.

– Aš turiu sužinoti, kas atsitiko Tingui, – pakartojo Šasmina, stengdamasi, kad balsas netrūkinėtų.

– Mes nepalaikome jokio ryšio, – nukirto vyriškis.

– Aš patekau į avariją, mano širdis sustojo ir neplakė dvi minutes. Kol buvau mirusi, sutikau jauną vyrą vardu Tingas.

Senukas keistai skėstelėjo rankomis. Jis taip susijaudino, kad pradėjo virpėti smakras.

– Ar jis miręs? – paklausė vyras.

– Taip, bet yra tarp tų, kurie turi grįžti. Tingas man papasakojo, kad paskutinis dalykas, kurį prisimena, yra tai, kad jam turėjo suleisti narkozę, jis skaičiavo atgaline tvarka. Bet širdies operacija, matyt, nepavyko...

Senasis giliai įkvėpė, lyg staiga būtų pasijutęs visiškai išsekęs.

– Tingas guli Intensyviosios slaugos skyriuje Danderiudo ligoninėje, bet ne dėl širdies operacijos, – rimtai pasakė jis.

– Galbūt ne taip supratau.

– Jūs jo nepažįstate, ar ne?

– Sutikau jį vakar. Tai buvo vienintelis kartas.

– Tingas narkomanas jau keleri metai... Vakar paskambino jo mama ir pasakė, kad jis perdozavo...

– Bet jis išgyveno? Juk patekę į ligoninę žmonės dažniausiai išgyvena.

– Nežinau. Pasakiau jai, kad nenoriu turėti nieko bendra.

Žodžiais nenusakysi kambaryje įsivyravusios tylos.

– Sakėte, kad sutikote Tingą, kai buvote mirusi, – galiausiai prabilo senukas.

– Mes abu buvome mirę.

– Ar atsimenate, kaip atrodė ten, anapus?

– Taip.

– Ar matėte mirusiųjų karalystę?

– Manau, kad taip.

– Ar gatvės išklotos auksu?

– Galbūt būna visaip, bet aš patekau į uostamiestį, kuris... man pasirodė kiniškas – beveik visos iškabos kiniškos, namai kiniški... Žmonės prieplaukoje buvo iš viso pasaulio, bet jausmas toks, lyg būtum Kinijoje.

Vyras susimąstęs linktelėjo.

– Tai primena gana žinomą mitą iš Rytų Kinijos, iš Dziangsu provincijos, – prisiminė senukas.

– Tikrai?

– Jis byloja, kad mirusiųjų karalystė prasideda nuo uostamiesčio ir ilgos prieplaukos su septyniomis laivų eilėmis...

– Mažiausiai dešimt, – sušnabždėjo Šasmina.

– O kai generolas Li Dzingas grįžo iš mirusiųjų, pasakė, kad imperatoriaus teismas neteisingas, ir pareikalavo, kad jo byla būtų išspręsta žaidimų aikštelėje.

– Atrodo, kad imperatoriaus nebėra.

– Žinoma, ne.

– Dabar uostą naikina organizuotos nusikaltėlių gaujos.

– Tas pats kaip Šanchajuje, Čongčinge, Šenjange...

– Bet kodėl... kodėl mirusiųjų karalystė yra kiniška?

– Džiangsu sakoma, kad yra atvirkščiai...

– Kaip suprasti?

– Tai graži mintis, nes mes, kinai, visada gerbėme savo protėvius... Visada norėjome padaryti taip, kad jiems būtų kuo geriau, – patenkintas aiškino jis. – Taigi mes klausinėdavome ir klausydavomės grįžusiųjų. Valdant pirmosioms dinastijoms grįžusių iš uosto buvo jau pakankamai daug, kad jų vaizdiniais persiimtų visa visuomenė.

Šasmina suprato, ką jis turi galvoje : ne uostas primena Kiniją, o atvirkščiai – mirusiųjų karalystė gyvavo dar iki visų kultūrų.

Ji linktelėjo, įėjo į dirbtuvę ir išvydo altorėlį, ant kurio buvo pastatyta Tingo nuotrauka, o prieš ją degė smilkalai. Nuotraukoje jis buvo keleriais metais jaunesnis, veidas apvalesnis. Atrodė nekaltesnis, bet jau tada jo žvilgsnyje buvo kažkas nenusakoma. Jo šypsena Šasminą sušildė.

– Na ir gerai, kad jis mirė, – pasakė senukas jai už nugaros. – Jis niekam neteikė džiaugsmo.

– Jis padėjo man sugrįžti į gyvenimą, – žiūrėdama į nuotrauką pasakė Šasmina.

– Jis norėjo tik apgauti jus, pavogti jūsų pinigus ir...

– Aš tuo netikiu, – pertraukė moteris. – Jis lydėjo mane, viską paaiškino... nieko neprašydamas, nieko nesitikėdamas... nes buvo įsitikinęs, kad, grįžęs į gyvenimą, mirusiųjų karalystės neprisiminsi.

Senukas kilstelėjo pavargusią ranką.

– *Huang hun*, – tarė jis.

– *Huang hun?*

– Mes sakome, kad vaikai, kurie gimsta su neplakančia širdimi, turi *huang hun* – geltoną sielą... Jie prisimena tai, ko neįmanoma prisiminti – mirusiųjų karalystę. Tai jie sukūrė senąją Kiniją.

Vyriškis papurtė galvą ir kažką sumurmėjo. Šasmina prisivertė nusukti žvilgsnį nuo švelnių Tingo akių ir išėjo iš dirbtuvės.

28

Grįždama prie laukiančio automobilio ji pamatė prie stiklo prilipusias rusvas sesers garbanas ir prisiminė visada jutusi, kad mama daugiau dėmesio skiria ne Dianai, o jai. Mama nuolat dėl jos jaudinosi, o iš Dianos tikėjosi, kad ji susitvarkys pati. Gimdoje Šasmina neapsivertė, kaip priklauso vaisiui. Ji žinojo, kad mama gimdė sunkiai, nors niekada to neminėjo. Dar būdama maža žinojo, kad jai gimstant kažkas atsitiko.

Grįžtant į ligoninę Diana paklausė, ar ji rado atsakymą. Žiūrėdama į juodą dangų už žemai kybančių debesų, Šasmina tik linktelėjo. Šviestuvų šviesoje lakiojo baltos snaigės. Valytuvai braukė nuo lango sniegą.

Sesuo buvo vienintelis žmogus, kuriuo ji pasitikėjo. Šasmina užsimerkė ir nusprendė viską papasakoti.

– Mes sakėme, kad apie tai nekalbėsime, – prabilo ji. – Bet dabar... Žinai, kai mano širdis po avarijos sustojo, tai atsitiko vėl... Aš grįžau į uostamiestį ir viskas buvo lygiai taip pat...

– Bet...

– Aš suvokiu, kaip tai skamba, – pripažino Šasmina.

– Tikrai?

– Ir jau nežinau, kuo tikėti...

Šasmina suprato, kad sesuo pamanys, jog ją vėl ištiko psichozė. Galbūt nutars, kad ji niekada nebuvo pasveikusi. Vis dėlto Šasmina papasakojo apie hutongus su raudonais žibintais, apie sunkiai suvokiamą biurokratiją ir kad visi sveriami ant didžiulių svarstyklių.

Sustingo pagalvojusi, kad uostamiestis egzistuoja iš tikrųjų, kad po jį slankioja triados gauja, ieškodama ką tik atvykusių vaikų.

Diana tylėdama klausėsi. Ji sustojo prie įėjimo į ligoninę, kol Šasmina pasakojo apie terminalo laukimo salę ir klijuojamus sienlaikraščius.

Išlipusios iš automobilio jiedvi kartu nuėjo per baltą aikštelę link įėjimo.

Šasmina suvokė, kad kalba kaip maniakė – suprato tai iš savo balso, – bet negalėjo liautis.

– Aš nemanau, kad apskritai buvau susirgusi. Bet man nesvarbu. Vis tiek turiu papasakoti, ką patyriau, kad tu suprastum...

Šasmina suvokė savo pasakojimo komizmą, bet buvo priversta atpasakoti viską, ką Tingas jai pasakė. Nutilo tik tada, kai į liftą įėjo dvi slaugytojos.

Skruostais tekėjo prakaitas, ji vėl nevalingai plačiai nusišypsojo.

Lifte Diana nežiūrėjo jai į akis. Stovėjo nuleidusi galvą, rimta ir sučiaupusi lūpas. Atsidarius liftui jos įžengė į laiptinę ir nuėjo Vaikų intensyviosios slaugos skyriumi, o Šasmina dar ty-

liau ėmė pasakoti apie Tingo senelį, dailidės dirbtuvę ir tikrai egzistuojančius įrėžius po prekystaliu.

Prie Dantės palatos stovėjo slaugė su metaliniu vežimėliu ir skimbčiodama kažką rūšiavo.

– Ar galime įeiti? – paklausė Šasmina.

– Jis dar miega, – dvejodama atsakė slaugė.

– Mes palauksime, – tyliai tarė Diana.

– Ana ten yra svetainė, – parodė slaugė.

Jos nė neketino į ją eiti, bet vis dėlto patraukė parodyta kryptimi. Šasmina jau rengėsi tęsti savo pasakojimą, tačiau koridoriuje pasirodė Gabrielis Popovas. Jos sustojo priešais jį. Pavargusį psichologą supo cigarečių dūmų ir šaltų drabužių kvapas.

– Čia mano sesuo, – pristatė Šasmina.

– Jūs atrodote kaip dvynės, – tarė jis spausdamas ranką.

– Ar ne? – neprieštaravo Diana.

– Šasmina, aš netrukdysiu, bet apgalvojau tai, ką minėjote vakar, – dvejodamas pasakė vyras.

– Nuo sesers neturiu jokių paslapčių, – patikino ji.

– Nieko svarbaus. Tiesiog radau vieną kinų paveikslą, kuris jums gali būti įdomus.

Įsitempusi Diana skubiai dirstelėjo į ją.

– Jis yra psichologas, davęs priesaiką visiškai tylėti, – nuramino Šasmina.

– Tiesą pasakius, mudu psichologų nemėgstame, – pareiškė Gabrielis Dianai.

– Bet jūs visai nieko, – šypsodamasi pripažino Šasmina.

Gabrielis paglostė savo nusvirusius ūsus, užsidėjo akinius ir garsiai perskaitė tekstą telefone:

– Songų dinastija... dešimtas amžius. Vienas senis vardu Guo Džongšu nutapė „Kelionę upe“.

Psichologas parodė joms paveiksliuką – bronzos spalvos šilke buvo pavaizduoti du perpildyti laivai. Šasmina matė panašių uostamiestyje, prie prieplaukos. Naktinį dangų ir vandenį dailininkas pavaizdavo susiliejusius į liūdną prieblandą. Paveikslas dvelkė beviltiškumu. Viršutiniame denyje esantys žmonės atrodė suparalyžiuoti vienatvės.

– Aš žinojau tai visą laiką, – sušnabždėjo Šasmina ir grąžino telefoną.

– Mums reikia eiti, – pasakė Diana.

– Aš išgersiu kavos. Jei norite, šįvakar mielai pasikalbėčiau, – pasiūlė Gabrielis ir nuėjo, Šasminai nespėjus atsakyti.

29

Seserys stovėjo tamsiausioje vietoje ant ribos tarp dviejų dienos šviesos lempų ir pusbalsiu kalbėjosi.

– Tau negalima kalbėti apie uostą, – susirūpinusi įspėjo Diana.

– Aš tik paklausiau, ką yra pasakoję kiti, kurie buvo mirę.

– Pagalvok apie Dantę – jam tavęs reikia.

– Tai, ką pasakiau Gabrieliui, yra saugoma Paslapties įstatymu.

– Šasmina, jei tave vėl paguldys į psichiatrinę...

– Nepaguldys, – pertraukė ji kiek per garsiai.

Į jas atsisuko vyras, laukiantis prie liftų.

– Apie uostą gali kalbėti su manimi, – sušnabždėjo Diana. – Bet aš sakau rimtai – tu rizikuoji netekti vaiko globos.

– Diana, aš netikiu, kad man psichozė, bet...

– Ir aš netikiu.

– Bet turiu neleisti jiems sustabdyti Dantei širdį.

– Apie ką tu kalbi? Jie mėgina jam padėti. Tu turi pasitikėti, kad jie žino, ką daro... Johanas Dubas yra garsus vaikų chirurgas ir...

– Tada, kaip jis galėjo pražiopsoti tokį svarbų...

– Šasmina, mieloji... Nėra jokios prasmės ieškoti kaltų. Nes net jei... net jeigu jie iš karto būtų pastebėję pažeistą vainikinę kraujagyslę, situacija būtų tokia pat – nesustabdžius širdies, operuoti negalima.

– O ką, jeigu jis tyčia pažeidė tą kraujagyslę per pirmą operaciją.

– Nesakyk taip, – sudraudė Diana ir pasibaisėjusi pažvelgė į ją. – Kas tau darosi?

– Bet ar jis galėjo tai padaryti?

– Ko tu sieki iš tikrųjų?

– Jeigu uostamiestis buvo tik sapnas, – tęsė Šasmina, dirstelėjusi link Dantės palatos durų, – tada Tingo senelio nebūtų, ar ne?

– Šasmina, aš nežinau, kaip paaiškinti. Nenoriu sakyti, kad po mirties tikrai nėra gyvenimo. Aš apie tai nieko nežinau. Tačiau esu tikra, kad smegenys yra neįtikėtinai sudėtingos... Mes turime šimtus milijardų neuronų, kurie sujungti šimtais trilijardų sinapsių... Mokslas mėgina perprasti atmintį, bet ji milžiniška. Tai visiškai neištirta visata.

– Bet iš kur aš visa tai žinočiau, jeigu ne...

– Tai tik... Atleisk, kad pertraukiau, bet tu juk supranti, kad visi turime daugybę žinių, kurių šaltinių negalima atsekti. Niekas net nenutuokia, iš kur jos.

– Taip, bet...

– Tu įsikabinai to sapno ir tiki, kad tada kalbėjai su vaikinu, statančiu laivus. Aš tave suprantu, tikrai, bet vien todėl, kad

jo senelis egzistuoja iš tikrųjų, dar nereiškia, kad sapnas buvo tikras.

– Gerai, – tyliai tarė Šasmina.

– Tai, kad tie dalykai sutapo, man reiškia tik tiek, jog tu neatsimeni, kada girdėjai juos tikrovėje, – tęsė Diana ir pataisė įstiklintą akvarelę ant sienos. – Smegenys išsaugo nežmonišką informacijos kiekį. Noriu pasakyti, kad tu galbūt netyčia prieš penkerius metus tik stovėjai šalia to vaikino metro stotyje, kai jis draugui pasakojo apie savo senelį... Bet tik per avariją, kai tavo smegenys buvo apimtos panikos dėl deguonies trūkumo, žodžiai išsilaisvino ir tapo sapno dalimi.

– Aš visa tai suprantu, – pasakė Šasmina ir įkvėpė. – Tai irgi galimas paaiškinimas.

– Bet? – po minutėlės paklausė Diana.

– Bet jeigu Tingas mirė vakar ir buvo miręs tuo pat metu kaip ir aš...

– Taip nebuvo, – pertraukė sesuo.

Kai Šasmina pakėlė galvą, norėdama pažvelgti seseriai į akis, jai suskaudo sprandą.

– Taip sakė jo senelis.

– Man į tai nusispjaut, – nukirto Diana ir išraudo iki pat kaklo. – Nes taip negali būti – prisiekiu.

– Bet išsiaiškink tai. Tu, kaip gydytoja, gali tai padaryti.

Diana papurtė galvą, dirstelėjo į koridoriumi praskubančią slaugę ir vėl pažvelgė į Šasminą.

– Kuo jis vardu?

– Li Tingas, – skubiai pasakė Šasmina. – Kaip supratau, Li yra pavardė.

– Kokioje ligoninėje?

– Danderiudo.

Diana palietė sesers žastą.

– Aš matau, kad tu tuo pernelyg tiki, – rimtai pasakė ji. – Man tai nepatinka. Tiesą pasakius, nesuprantu, ko tu tikiesi.

– Man atrodo, kad mačiau uostą į mirusiųjų karalystę. Tačiau vis dar tikiuosi, kad taip nėra, nes tada man nereikėtų...

Ji nutilo, kai iš personalo kambario išėjo Dantės slaugytoja ir pasuko link jų.

– Deja, turėsiu jį pažadinti, kad galėčiau paimti keletą mėginių, – pranešė moteris.

– Kaip jis jaučiasi?

– Apie tai pakalbėsite su vyriausiuoju gydytoju.

– Ar galiu įeiti su jumis? – paklausė Šasmina.

– Žinoma, – pasakė moteris ir prieš uždegdama šviesą įleido jas vidun.

Nuo šviesos Dantė pabudo ir sumirksėjo. Priėjusi Šasmina paglostė jam skruostą.

– Tu šiek tiek pamiegojai, – sušnabždėjo ji.

Slaugytoja paklausė berniuko, kaip jis jaučiasi, ir tuo pat metu patikrino deguonį bei kraujo spaudimą.

Pajutusi, kad trukdo, Šasmina atsisėdo ant kėdės ir laukė. Jos kojos drebėjo. Dantė atsakinėjo į slaugytojos klausimus. Jo lūpytės buvo išblyškusios ir sutrūkinėjusios. Dreno žarnelė

buvo pilna kraujo. Motina suprato, kad kraujagyslė pati dar nesugijo. Dantė pamojavo mamai, o ji jam.

– Kur tėtis? Turiu pasakyti jam vieną dalyką.

– Aš įsitikinusi, kad jis gali įeiti bet kurią akimirką. Diana skambino jam kelis kartus ir paliko žinutę jo telefono atsakiklyje.

– Galbūt jis žvejoja su draugais, – spėjo Dantė.

Šalia puspilnio maišelio, prijungto prie Dantės linkio, slaugytoja ant lašelinės pakabino naują infuzinio skysčio maišelį ir išėjo iš palatos. Motina prisitraukė kėdę prie lovos ir paėmė Dantės rankytę. Pirštukai buvo supjaustyti, ranka susiūta, o veido patinimai dar patamsėję.

– Aš ne visada teisingai elgiuosi su tėčiu. Man atrodo, kad jis per dažnai išvažiuoja. Bet jis geras tėtis ir myli tave labiau už viską, – patikino Šasmina.

– Tėtis yra plėšikų kapitonas.

– Spėju, kad taip, – sušnabždėjo ji ir palinko arčiau sūnaus.

Išblyškusios vaiko šnervės virpėjo, atmerktosios akies blakstienos metė ant skruosto didelį šešėlį. Sūnus linksmai nusišypsojo jai.

– Dabar manęs paklausyk, – pasakė Šasmina, delnais suėmusi jo veiduką. – Gali būti, kad greitai išvyksi į kelionę.

– Kur?

– Tiesiog klausyk... Ten bus daugybė žmonių, bet tu tiesiog eisi eilėje per miestą iki didelių svarstyklių...

Viena jos ašara kaptelėjo tiesiai jam ant skruosto.

– Mama, aš nesuprantu, – sušnabždėjo Dantė.

– Žinau, bet aš...

Grįžus slaugytojai Šasmina nutilo. Moteris paklausė vaiko, kaip jis jaučiasi.

– Šiek tiek pavargau, – atsakė tas.

Slaugytoja pamatavo temperatūrą per ausį ir vėl paliko juos vienus.

– Aš tau pasakojau, kad galbūt išvyksi į kelionę, – pratęsė Šasmina. – Tu atsibusi ant suolo – bet nėra ko bijoti. Ten gulės drabužių – jie skirti tau... Pats apsirengsi ir išeisi į miestą, seksi paskui kitus... Tave pasvers ir duos pakabuką, kurio, šiukštu, negalima pamesti... Pakeliui su niekuo nesikalbėk, bet kai gausi pakabuką, paklausk, kur yra Li Tingas. Ar gali prisiminti jo vardą?

Dantė tik papurtė galvą ir silpnai spustelėjo pirštus. Šasmina suprato, kad vaikas nesuvokia, ką ji sako, bet vis tiek turėjo jam papasakoti, nes jei ten pateks, galbūt jis ką nors atsimins.

– Dante, tu į laivus neik, – tęsė ji jausdama, kad lūpos ima virpėti. – Bet jeigu privalėsi... pamėgink susirasti gerą moterį, su kuria galėsi eiti kartu.

Už durų pasigirdo balsai. Ji nurijo gumulą ir nusišluostė ašaras marškinių rankove.

– Ko tau reikės ieškoti? – paklausė ji.

– Nežinau, mama, pamiršau. Atsiprašau.

– Jo vardas – Li Tingas. Pakartok.

– Li Tingas.

– Jis geras. Pasakyk jam, kad jis padėjo man. Pasakyk, kad aš tavo mama, kad Šasmina yra tavo mama.

30

Šasmina nutilo ir priėmė siaubingą sprendimą. Paskui nejudėdama sėdėjo ir tarp delnų laikė Dantės rankytę, kol kažkas pasibeldė į duris. Tai buvo Diana ir Dantės gydytojas. Su jais įėjo dvi slaugės. Šasmina atsistojo ranka remdamasi į kojūgalį, kad neprarastų pusiausvyros.

– Kas vyksta? – paklausė ji, stengdamasi valdytis.

– Kraujagyslė vis dar kraujuoja, bet kai įvestas drenas, jis jaučiasi gana gerai, – pasakė gydytojas. – Iš esmės kraujavimas nestiprus, bet man ši būklė nepatinka... Taigi ketinu kaip galima greičiau susiūti vainikinę kraujagyslę.

Jis atrodė taip, lyg būtų atėjęs su džiugia, netikėta žinia, bet Šasminos skruostai ir lūpos išbalo.

– Juk jūs manėte, kad ji sugis pati, – sumurmėjo Šasmina neįstengdama įkvėpti.

– Aš galiu paaiškinti, – pasakė Diana ir nusitempė ją prie durų.

– Paaiškink, – paprašė Šasmina.

– Šasmina, – ramindama tarė sesuo.

Jos išėjo į koridorių ir, vos uždariusi palatos duris, Šasmina drebančiu balsu paklausė:

– Ką tu man paaiškinsi?

– Jie operuos anksčiau, nes kraujavimas šiek tiek stiprėja.

– Galbūt tai pasikeis, – silpnai ištarė Šasmina.

Diana stipriai ją apkabino.

– Viskas bus gerai, – sušnabždėjo sesuo.

– Kodėl jie negali palaukti, kaip sakė? – jai į petį paklausė Šasmina.

– Mes turime gerbti jų sprendimą, – pasakė Diana ir paleido seserį.

– Jie sustabdys Dantės širdį?

– Teks, kad išgelbėtų jo gyvybę.

– Gerai, aš suprantu, – tarė Šasmina ir nusibraukė ašaras.

– Johanas Dubas žino, ką daro, – patikino Diana, bet jos akys buvo niūrios ir rimtos.

Šasmina paėmė ją už rankos ir nusivedė toliau nuo kelių slaugytojų, ateinančių su vežimėliu, pilnu mėlynų apklotų.

– Dabar paklausyk. Tu mano sesuo, o visa kita pamirškime, – kalbėjo Šasmina, stengdamasi išlikti santūri. – Turi pasakyti man, ar yra koks nors būdas man mirti ir atsigauti.

– Ką nori pasakyti? – išsigandusi paklausė Diana.

– Juk širdį galima sustabdyti elektros iškrova, ar ne? – paklausė Šasmina, pati suvokdama, kad jos balse girdėti isterijos gaidelių. – Kaip rodoma filmuose. Juk tai įmanoma, juk taip?

– Defibriliacija, – rimtai atsakė Diana.

– Ar tai pavojinga?

– Taip, žinoma.

– Ar labai pavojinga?

– Nežinau, tai priklauso nuo to, kaip...

– Bet ar aš išgyvenčiau?

– Šasmina, – prislopinusi balsą tarė Diana. – Aš tau garantuoju, nėra nė vieno gydytojo pasaulyje, kuris sustabdytų tau širdį todėl, kad nori nukeliauti į mirusiųjų karalystę.

– Išskyrus tave. Tu privalai tai padaryti.

– Niekada, – šypsodamasi atsakė nustebusi sesuo. – Net nemėgink manęs spausti, nes aš negaliu net... Ne, palauk, leisk man baigti. Aš negaliu, aš neturiu nei kompetencijos, nei įgaliojimų.

– Pažadėk, kad įsivaikinsi Dantę. Pakalbėk su Marku – pasakyk, kad jis gali ir toliau matytis su sūnumi, kaip ir anksčiau, bet...

– Apie ką tu kalbi?

– Jeigu jie sustabdys Dantės širdį, aš nusižudysiu, – pagrasino Šasmina, ne visai įsitikinusi, ar tiki tuo pati.

– Dabar tu mane supykdei, – rimtai įspėjo Diana.

– Suprantu.

– Kad ir kaip būtų skaudu, tu privalai susitaikyti su gyvenimo aplinkybėmis, Šasmina.

– Nesuprantu, kodėl turėčiau.

– Nes privalai, nes tai ir reiškia būti žmogumi.

– Ne, – sušnabždėjo Šasmina.

Diana tiesiog stovėjo ir valandėlę žiūrėjo į ją. Galiausiai, valdydamasi, kad netrūkinėtų balsas, pasakė:

– Šasmina, tu ištikta šoko... Galbūt pati tai supranti. Patyrei labai sunkią avariją, tavo širdis buvo sustojusi, tu skubiai buvai užmigdyta, o atgavusi sąmonę sužinojai, kad mama mirė, o Dantė sunkiai sužeistas...

– Ką mėgini pasakyti? Kad man psichozė?

– Aš bijau, jog tu tokia sutrikusi, kad iš tiesų rimtai ketini tai padaryti.

– Aš nenoriu mirti, – ramiai atsakė Šasmina. – Bet Dantė negali parašyti net savo vardo. Jie atims iš jo vizą ir...

– Nėra jokios mirusiųjų karalystės, – pertraukė Diana ir iš nevilties apsiverkė.

– Gal ir ne...

– Viešpatie, kokia nesąmonė. Tai... tai... Sesute, aš nenoriu, kad tu tai darytum, – pasakė ji šluostydamasi ašaras.

Durys atsidarė ir iš Dantės palatos išėjo vyriausiasis gydytojas. Diana nusisuko ir išsitraukė telefoną. Gydytojas nuėjo į kitą koridoriaus galą. Diana vėl pažvelgė į seserį.

– Tu turi pakalbėti su gydytojais iš Psichozės skyriaus, kuriame gulėjai. Galbūt jie galės tau padėti, – pasiūlė ji ir tą pat akimirką jos rankoje suzvimbė telefonas.

– Jau per vėlu, – pasakė Šasmina.

Diana pažvelgė į telefono ekraną ir atsiliepė, nenuleisdama nuo sesers akių.

– Diana klauso... Taip, čia aš... Taip, būtent...

Ji atsitraukė per žingsnį nuo Šasminos ir klausėsi, kas sakoma telefonu. Jos skruostai ir lūpos išbalo.

– Taip, suprantu, – pasakė ji ir sunkiai nurijo seiles. – Ar žinai tikslų laiką?

Po tokio trumpo pokalbio ji stovėjo ir žiūrėjo į grindis, nuleidusi ranką su telefonu. Galiausiai vėl pažvelgė į Šasminą.

– Skambino kolega iš Danderiudo ligoninės, – dusliai pasakė ji. – Aš... aš nežinau, kaip pasakyti... bet tu teisi – ten yra vienas Li Tingas, jį ištikusi koma... Jo širdis sustojo lygiai trimis minutėmis anksčiau už tavąją.

Šasmina linktelėjo ir atsirėmė į sieną.

– Tai beprotybė, – tyliai tarė Diana.

Šasmina stovėjo koridoriuje, ranka glaudėsi prie vėsaus tapeto ir jautėsi taip, lyg kristų į prarają.

Diana nusibraukė nosį ir pažvelgė į seserį.

– Yra vienas būdas, kurį galiu parodyti, – tyliai pasakė ji. – Aš žinau, kad pasigailėsiu to... Jei tau į veną suleistų preparato, vadinamo adenosinu, apie šimtą penkiasdešimt miligramų, tada tavo širdis sustos... gal minutę.

– Be narkozės?

– Taip, bet...

– Kas bus paskui? Kas mane pažadins?

– Yra taip – kūnas išskaido tą medžiagą gana greitai... ir širdis dažniausiai vėl ima plakti pati.

– Koks šalutinis poveikis?

– Jokio... jei širdis pradeda plakti.

– Ar ji pradeda plakti?

– Taip, jei žmogus sveikas...

Šasminą užliejo baimės banga. Ji nenorėjo šito daryti, ji nenorėjo jokios injekcijos, kuri sustabdytų širdį, bet negalėjo pamiršti mergaitės, kurią matė skersgatvyje. Jie pakorė jos senelį, kad atimtų iš jos vizą. Senoji moteris, sėdinti vežimėlyje, atsigaus mergaitės kūne.

Vienas Dantė uoste jokiu būdu nesusitvarkys. Jis neprisimins, kad reikia teirautis Tingo, jis niekaip nepersigaus per miestą iki terminalo. Jis negali parašyti net savo vardo.

31

Nežinodamas aplinkybių Gabrielis pažadėjo pastovėti už durų ir pasaugoti, kad niekas neįeitų ir netrukdytų Šasminai lemiamomis minutėmis.

Pro langą ji matė ryškiai apšviestą operacinę. Dantė buvo užmigdytas ir uždengtas šviesiai žaliu audeklu, buvo matyti tik nuogo torso stačiakampis nuo saulės rezginio iki kaklo duobutės.

Diana įėjo pas Šasminą, stovinčią stebėjimo kambaryje. Ji atrodė lyg ir atitolusi nuo visko, kai užrakino duris ir parodė seseriai švirkštą su permatomu skysčiu ir plona adata. Šasmina tyliai padėkojo, atsargiai suvyniojo švirkštą į tualetinį popierių ir paslėpė jį prie grindjuostės, visai šalia vežimėlio ratuko.

Kai grįžo prie operacinės stebėjimo lango, ant liesos Dantės krūtinės buvo pilamas rūdžių rudumo skystis.

Vyriausiasis gydytojas Johanas Dubas įžengė į ryškiausią šviesą. Jo pavargusios akys staiga pašviesėjo, tarsi nusišypsojo.

– Jis nėra geras, – sumurmėjo Šasmina.

– Dabar nežiūrėk, – liepė Diana.

– Kodėl? – paklausė Šasmina, bet iškart pakluso seseriai.

Ji prisivertė žiūrėti į vežimėlį, į mažą tualetinio popieriaus ryšulėlį prie ratuko, o paskui nusuko žvilgsnį link durų, kur buvo nutiškę kavos lašelių, tada į paveikslą su beržynu.

– Ką jie daro?

– Perpjauna krūtinės ląstą.

– Dieve...

Ji negalėjo ramiai nustovėti, perėjo kambarį, atrėmė kaktą į vėsų tapetą, nerimastingai patapšnojo sieną, atsigręžė, nužvelgė blizgantį linoleumą ir pamėgino kvėpuoti ramiau.

– Ar jiems gerai sekasi? – sušnabždėjo ji.

– Taip.

– Ką jie daro dabar?

– Išspaudžia orą iš kairiojo plaučio.

Šasmina priėjo prie lango ir po žalia medžiaga, dengiančia Dantės kūną, išvydo kraujuotą ertmę. Kairėje pusėje blizgėjo pilkai rausva širdiplėvė. Skalpelio ašmenys minkštai slydo plėve, ištekėjo tiršto kraujo ir tada Šasmina išvydo Dantės širdelę, ritmiškus jos tvinksnius, virpinančius raumenį.

Ji vos nenualpo. Šasmina atsitūpė, ją ėmė pykinti. Nurijusi seiles pamėgino kvėpuoti ramiau.

– Ar jie tai padarys dabar? – paklausė ji ir atsistojo. – Sustabdys širdį?

– Taip. Įšvirkš į vainikinę kraujagyslę atšaldyto kalio tirpalo, kad...

– Nenoriu... – pravirko Šasmina. – Nenoriu...

Diana pamėgino apkabinti seserį ir nuvesti nuo lango, bet ši nesileido ir palinko prie stiklo. Gydytojai darbavosi nesku-

bėdami. Jie ramiai kalbėjosi ir ant aukšto staliuko ruošė injekciją.

Šasmina nuėjo prie vežimėlio, pakėlė nuo grindų savo švirkštą ir drebančiais pirštais nuplėšė tualetinį popierių.

– Tau nebūtina to daryti, – paprašė Diana.

Šasmina atsiklaupė ant grindų ir atitraukė kairę rankovę. Rankos drebėjo taip, kad ji sunkiai matė, ką daro. Atsargiai išstūmė iš adatos lašelį tirpalo.

– Kas ten vyksta? Kas ten vyksta? – paklausė ji.

– Šasmina, pasitikėk gydytojais. Jie išgelbės Dantę, – beveik verkdama prašė Diana.

Šasmina pamėgino įdurti adatą į kraujagyslę, bet oda pasislinko ir adatos smaigalys nepataikė. Moteris ištraukė adatą ir vėl pamėgino.

Diana skubiai dirstelėjo į operacinę, tada atsisėdo šalia sesers, paėmė iš jos švirkštą, pasuko ranką į šviesą po lubų šviestuvu ir įdūrė adatą į veną.

– Sušvirkšk, – sušnabždėjo Šasmina.

Diana stipriai suspaudė lūpas ir sušvirkštė vėsų skystį į sesers kraują, ištraukė adatą ir prispaudė kompresą.

– Aš palaikysiu, – pasakė Šasmina negirdėdama pati savęs.

Diana atsistojo ir atsitraukė. Šasmina atsisėdo ant grindų ir pajuto, kad kūne ima sklisti stingdanti ugnis. Širdis ėmė greitai plakti tarsi pašauto žvėries. Ji atsigulė ant nugaros ir įbedė žvilgsnį į lubų kvadratus.

Kai pasidarė sunkoka įkvėpti oro, Šasmina iš tikrųjų išsigando.

Užplūdo į paniką panaši mirties baimė, kilo noras pabėgti nuo savęs pačios. Ji nebežinojo, ką daro. Atsispyrusi kojomis į grindis išsiriėtė šalia vežimėlio, tada link sienos, stipriai prisispaudė prie grindjuostės, juto, kad petį liečia kabantis kabelis.

Diana buvo atsitraukusi dar per porą žingsnių ir dabar stovėjo ranka užsidengusi burną, iš siaubo išsiplėtusiomis akimis.

Kažkas stipriai pasibeldė į duris.

Šasminos kūnas įsitempė, galva nusviro. Tarpelyje tarp vežimėlio ir sienos ji matė lengvas dulkes, oro gūsio keliamas aukštyn.

Moteris pajuto, kad gerklė ima siaurėti.

„O jeigu aš dabar mirsiu, – šaukė panikos apimtas vidinis balsas. – O jeigu tai klaida."

Akyse akimirką aptemo, staiga užgniaužė gerklę. Ji negalėjo kvėpuoti, nepajėgė įkvėpti, mėgino susikišti pirštus į burną, kad praplėstų gerklę.

Krūtinę spaudė vis labiau, akys mirksėjo, kambarys mirgėjo ir drebėjo.

32

Ji pabudo, kai kažkas timptelėjo už rankos.

Pagalvojo, kad Diana mėgina ją prikelti, nors dar per anksti.

Ausyse gaudė. Ji stipriai užsimerkė.

Žinojo, kad turi eiti į uostą, bet vis dar jautėsi pavargusi. Gulėjo nejudėdama ir vėl užsnūdo.

– Mama, – pasigirdo šnabždesys.

Šviesus balselis iškart išsklaidė visus miegus, jos širdis ėmė daužytis. Moteris atsimerkė. Aplink buvo tamsu, bet kažkas vėl timptelėjo ją už rankos.

– Dante? – tarė ji ir sulaikė mažą rankytę.

– Mama?

Šasmina atsisėdo ir apkabino sūnų. Virpėdamas visu kūnu, jis apkabino mamą.

Beveik nieko nebuvo matyti, bet Šasmina suprato, kur esanti.

Ji grįžo į uostamiestį, dabar kartu su Dante. Šią akimirką jie abu buvo mirę.

„Uostamiestis“, – pagalvojo ji ir nuleido kojas ant drėgnų grindų.

– Kodėl čia taip tamsu? – baikščiai paklausė Dantė.

– Viskas bus gerai. Dabar vyksime namo, – pasakė ji ir plačiai nusišypsojo.

Prieš pastatydama jį ant suolo, dar palaikė glėbyje, pauostė jo galvą ir prisiglaudė skruostu prie jo garbanotų plaukų. Prie vieno altoriaus tuoj sudegs smilkalų lazdelės. Dabar Šasmina jau įžvelgė sūnaus veiduką ir blizgančias akis. Jis vilkėjo šortus ir kiek per didelę striukę.

– Ar tu pabudai čia?

– Mane čia atvedė mergaitė. Visur buvo vandens.

– Ką ji pasakė? – paklausė Šasmina ir ranka atsirėmė į sieną.

– Nežinau. Ji kalbėjo labai keistai.

– Tai kinų kalba. Man ji graži, – skubiai rengdamasi pasakė Šasmina.

Jos akys dar labiau apsiprato su tamsa ir jau galėjo įžvelgti vandenį, lėtai tekantį loveliais palei sienas. Jis kaupėsi dideliuose jau perpildytuose loviuose ir čiurleno ant plytelėmis išklotų grindų.

Apsirengusi apglėbė sūnų ir išsinešė iš kabinos. Kojos virpėjo. Dar nesijautė visiškai tvirta.

Už nugaros šūktelėjo kažkokia sena išsigandusi moteris.

Buvo šilta ir labai drėgna.

Vienoje kabinoje klūpojo nuogas vyras ir arabiškai meldėsi. Prieblandoje buvo matyti tik jo nugarkaulis, raumeningi pečiai ir nuleista galva.

Juodu atsargiai ėjo palei turėklą šalia baseino. Lygus vandens paviršius švelniai liūliavo ir driekėsi kažkur tolyn, į juodą tamsą.

Iš baseino link jų kažkas artinosi. Tai buvo Šasminos amžiaus moteris. Ji ėjo per vandenį apsemta iki pusės. Nuo drėgmės bliz-

gėjo sunkios krūtys ir apvalūs pečiai. Ji ištiesė rankas į šalis, lyg bijodama netekti pusiausvyros.

Dvi moterys vedė link vienos kabinos sutrikusį seną vyrą. Jo nuogu kūnu bėgo vanduo. Moterys paguldė jį ant suolo. Viena liko šalia ir paglostė skruostą, kad jis vėl užmigtų.

Šasmina perkėlė Dantę ant kitos rankos, papurtė pavargusiąją ir pasuko taku tarp kabinų.

Kažkur toli tamsoje verkė kūdikis.

Tolėliau priekyje išvydusi pilką šviesą ji paspartino žingsnį. Prie kojų teliūškavo vanduo. Rankos pavargo, bet motina nenuleido Dantės ant žemės tol, kol juodu išėjo į terasą.

Jos oda garavo nuo pirties šilumos, prie veido buvo prilipę šlapių sruogų. Apačioje buvo matyti uostamiestis. Degė raudoni žibintai, pro plyšius tarp bambukinių stogų sklido neoninių iškabų švytėjimas.

Dangus virš jų iš tiesų buvo ne naktinis – jame nebuvo nei žvaigždžių, nei mėnulio. Tamsa buvo panaši į tvyrančią saulės užtemimo metu.

Dantė nustebęs žiūrėjo į žmonių srautą ir sunerimęs pažvelgė į mamą.

– Ar atsimeni, kad močiutė susidūrė su kitu automobiliu? – paklausė sūnus ir jo nusvirę lūpų kampučiai ėmė trūkčioti.

– Buvo baisu.

– Mama? O jeigu mes mirėme...

– Čia tik sapnas, – kimiai patikino Šasmina.

Sugirgždėjus medinėms grindims ji skubiai atsisuko. Į terasą išėjo storas vyras, vilkintis žalias sportines kelnes ir baltus

marškinėlius. Rankoje jis laikė mobilųjį telefoną, laukdamas, kol atsiras jo operatorius. Sutrikęs pažvelgė į juodu, sumurmėjo itališkai atsiprašymą ir ėmė leistis laiptais.

Pirties pastatas buvo milžiniškas – visą šlaitą dengė jos aukštai, durys, balkonai, tvoros ir atitverti skyriai, loveliai ir spiraliniai laiptai.

Šasmina buvo jau beveik išsibudinusi ir vėl pajuto įtampą. Dianos injekcija veiks tik minutę.

– Paklausyk manęs. Šiame mieste yra labai daug žmonių, – rimtai pasakė ji. – Dante, tu visą, visą laiką turi būti šalia manęs.

– Kodėl tu pikta?

– Aš nepikta. Aš visiškai nepikta. Tiesiog labai svarbu, kad tu suprastum, jog turi manęs klausyti.

– Gerai.

Ranka už rankos juodu nusileido mediniais laiptais ir įėjo į hutongą už pagodos. Reikėjo skubiai atsidurti prieplaukoje ir gauti vizas. Šasmina pagalvojo, kad galbūt jie išvengtų ilgųjų eilių, jei eitų ne pagrindinėmis gatvėmis.

Juodu paskubomis praėjo pro tuščią biurų pastatą su suodinais langais. Nuo stogo karojo nuplėšti kabeliai, ant sienos kabojo lenta su maisto kortelėmis, ant grindų gulėjo rašomoji mašinėlė su atlankstytais mygtukais. Tolimiausiame kambaryje grupė žmonių užsiėmė *taidzičiuan** – tarsi sapnuodami, sinchroniškai, lėtai ir išraiškingai jie atliko šio kovos sporto judesius.

---

* Kitaip – taiči. Kinų kovos menas, pasižymintis švelniais ir lėtais judesiais. Sveikatingumo, savigynos ir fizinio poilsio bei dvasinio nušvitimo visuma.

33

Tamsiame skersgatvyje Dantė pustekine ėjo šalia mamos. Visur buvo primėčiota neveikiančių telefonų. Vienas vyras stovėjo prie vežimėlio su aplamdytais virduliais. Jis prekiavo arbata, bet prie plastikinių staliukų niekas nesėdėjo. Vis dėlto jis prie staliukų pašlakstė vandens, kad svečiai nekvėpuotų sausos gatvės dulkėmis.

Praeidamas Dantė jam pamojavo ir vyras juos nužvelgė. Mama su sūnumi skubinosi tolyn palei sieną, apklijuotą rankų darbo sienlaikraščiais. Jie priėjo kampą, ant kurio pakabinta ūžė vertikali elektrinė iškaba.

– Palauk, mama. Aš noriu pailsėti, – gaudydamas orą paprašė Dantė.

– Paeikime dar galelį, – pasakė ji ir ėjo toliau, nepaleisdama jo rankos.

Ant žemės gulėjo suplėšyta girlianda su mažais raudonais popieriniais žibintais, senos burnos kaukės ir rėksmingų spalvų kiniškų traškučių maišelis.

Šasmina dar kiek panešėjo Dantę. Ji vėl prisiminė Tingo senelį, kuris pasakojo apie provinciją, kurioje buvo tikima, kad ne mirusiųjų karalystė pamėgdžiojo Kiniją, o atvirkščiai. Gal-

būt ten buvo kalbos ir architektūros pradžia. Apie uostamiestį galėjo papasakoti kai kurie žmonės, prieš tūkstančius metų sugrįžę į gyvenimą po širdies sustojimo, ir taip pamažu Kiniją paveikė tai, ką protėviai buvo sukūrę anapus.

Tokiu atveju uostamiestis yra visų civilizacijų lopšys. Jeigu kurią nors kultūrą norima laikyti pirmine, tai turėtų būti kinų kultūra.

Jie ėjo paraleline gatve palei pagrindinę gatvę, tačiau net ir čia žmonių srovė tirštėjo, nes vis daugiau įsiliedavo iš hutongų.

Šasmina pastatė Dantę ant žemės, apsidairė ir pagalvojo, kad turi rasti geresnį kelią.

Dvi moterys traukė karutį, pilną namų apyvokos daiktų. Virš miesto grumėjo perkūnija. Senas vyras liesomis, įsitempusiomis rankomis glėbyje nešė sunkų suslėgtųjų dujų balioną.

Šasmina stengėsi prisiminti, ką Tingo senelis pasakojo apie iš mirties sugrįžusį kinų generolą. Minėjo kažką apie žaidimų aikštelę. Jis pareikalavęs, kad jo byla būtų ištirta žaidimų aikštelėje, nes teismas buvęs neteisingas.

Kažkam stumtelėjus į nugarą ji įžengė į nuotekų griovelį, bet Dantės rankos nepaleido.

Viename tarpduryje stovėjo moteris, vilkinti trumpą džinsinį sijoną ir rožinę palaidinę, sumegztą po krūtine. Jos veidas buvo smarkiai išbertas, spuogeliai buvo pažeisti infekcijos, o vokai apsunkę nuo narkotikų.

Visur pilna žmonių. Dantės pirštai suprakaitavo ir pasidarė slidūs. Jiems artėjant prie laivų šviesų, Šasmina jautėsi vis labiau įsitempusi.

Čia hutongai jau buvo atitverti virvėmis, todėl teko stoti į eilę.

Pro vieną langą su alyvinėmis užuolaidomis ji pamatė barzdotą vyrą, kišantį pinigus į žaidimų automatą su užrašu „Teksaso reindžeris".

Tolumoje buvo girdėti švilpukai, vėl nugriaudėjo perkūnija.

Šasmina stipriai spaudė sūnaus ranką. Kartais petimi atsitrenkdavo į langines ir surūdijusius lietvamzdžius. Juodu pateko į vieną iš vidinių atitvarų palei uosto kraną. Keletas liesų moterų norėjo parduoti jai maišelių su tirpiąja kava. Dabar visi ėjo vora palei terminalo pastatus su atsilaupiusiais dažais ir išdaužytais langais. Galiausiai pasiekė prieplauką.

Pagalvojusi, kad ji arba Dantė gali būti keleivių sąraše, Šasmina beveik sustingo iš baimės. Vienam iš jų gali būti nurodyta eiti prie laivų.

Kur nors pakeliui galėjo nutrūkti jų ryšys su kūnu.

Raudoni žibintai siūbavo į bangų taktą. Rūkstantis, drebantis pakabinamas variklis skleidė išmetamųjų dujų kvapą.

– Žiūrėk, mama, kiek daug laivų, – vis kartojo Dantė.

Žmonės stumdėsi ir šiurkščiai gynė savo vietą eilėje, bijodami nepatekti į laivą. Priešais juodu atsidūrė paauglė. Su kiekvienu žingsniu skimbčiojo ant jos žalios medžiaginės rankinės pakabintas emaliuotas puodelis.

Šasmina pajuto, kad spūstyje Dantės ranka baigia ištrūkti iš josios. Motina prisitraukė sūnų ir pastatė priešais save.

Du sargybiniai praleido vyrą, kuris karutyje vežė negyvą vaiką. Jis nuėjo link vieno iš tuoj išplauksiančių laivų. Šasmi-

na spėjo pamatyti baltą, murziną dvimečio berniuko veidą. Jo šnervės buvo pilnos juodo kraujo.

Jie pamažu buvo stumiami į priekį, į atitvarus. Sargybinis pamojo jiems prieiti. Juodu kartu užlipo rampos šlaitu.

– Kas čia? – paklausė Dantė, žiūrėdamas į dideles, dabar aiškiai matomas svarstykles priešais.

– Mus pasvers, – išsigandusi dusliai ištarė Šasmina.

– Kodėl?

Ji atsakė, kad nežino, bet sveriami visi. Norėdama numaldyti Dantės baimę, ji mėgino pajuokauti, kad jie pamatys, jog ji priaugo kilogramą. Šypsodamasi padėjo užlipti jam ant svarstyklių ir nusisuko, kai iš nerimo ėmė byrėti ašaros.

Metalas žvilgėjo juoda matine spalva. Virš jų kabojo du apvalūs ciferblatai. Kelios iš daugelio rodyklių judėdamos girgždėjo kaip pririšti laivai, kitos sukosi žaibo greičiu, o sena, metalinė pusmėnulio formos plokštė tiksėdama kilo aukštyn.

Skimbtelėjo, svarstyklių prižiūrėtojas iš lėkštės paėmė vizą ir abejingai perskaitė hieroglifus. Šlubuojanti moteris rodomąja lazdele užrašė rezultatą ant laikrodžių ciferblatų.

Kai Dantei ant kaklo buvo užkabinta viza, Šasmina užlipo ant svarstyklių, nenuleisdama nuo sūnaus akių.

Viskas greitai baigėsi ir štai ji jau stipriai spaudė Dantės ranką, stovėdama priešais moterį su keleivių sąrašais. Moteriai galėjo būti ne daugiau kaip dvidešimt, bet veidas iš nuovargio buvo papilkėjęs, o žvilgsnis keistai sustingęs.

34

Neskubėdama moteris palygino sąrašus su jų vizomis, dar paieškojo kažkokiame priede, o paskui pažvelgė į juos lyg ir su panieka. Sargybinis su trumparankoviais marškinėliais ir saulės akiniais nukabino virvę, išleido juos iš atitvaro ir parodė eiti į miestą.

– Norime palydos į terminalą, – maloniai paprašė Šasmina.

– Ne šiandien, – atsakė tas angliškai.

– Bet kaip galite garantuoti, kad mes būsime saugūs?

– Eikit, – liepė sargybinis žiūrėdamas jai į akis.

– Jūs net neketinote įspėti mūsų dėl triados, – nustebusi pasakė ji. – Argi visa, kas čia vyksta, neturi būti teisinga?

– Nutilk.

– Su manimi yra mano sūnus ir aš reikalauju...

Sargybinis abiem rankomis pastūmė Šasminą už pečių taip stipriai, kad ji griuvo per vandens baką ir parkrito ant nugaros, susitrenkė klubą ir petį.

– Mama, mama, – išsigandęs sušuko Dantė.

– Eime, nieko baisaus, – stodamasi pasakė ji.

Sargybinis išsitraukė lazdą. Iš gulinčio bako ant sausos žemės kliuksėjo vanduo. Šasmina sugriebė Dantės ranką ir ėmė

tempti jį link miesto. Staiga moteris su sąrašais kiniškai kažką šūktelėjo.

Kitas sargybinis juos sustabdė, liepė eiti kartu ir privedė prie vyro su bloknotu rankoje. Tas pakišo po pirmuoju lapu aptriušusią kalkę, skubiai dirstelėjo į jų žetonus, kažką parašė, nuplėšė popierių ir padavė jai.

– Stumdytis negalima, – pasakė Dantė.

– Žinau, bet dabar nekreipkime dėmesio.

Vyras linktelėjo į juos ir parodė, kad įdeda kopiją į plastikinį segtuvą. Šasmina nieko neklausinėjo apie tą popierių, tik paėmė Dantę už rankos ir ėmė eiti tolyn nuo žmonių vorų ir prieplaukos su laivų eilėmis. Bijodama, kad jų vėl nepašauktų atgal, Šasmina nuskubėjo link didelės teritorijos, nusitęsusios palei laivų statyklą, kurioje buvo dirbtuvių, sausųjų dokų ir į angarus panašių palapinių.

Šasmina suprato, kad policija negali suteikti apsaugos visiems, nes kiekvienas žmogus šiame mieste iš tiesų laukė, kad galėtų sugrįžti į gyvenimą. Jeigu valdininkai nedarė išimčių ką tik atvykusiems vaikams, apie teisybę negalima nė kalbėti.

Atsargiai perlenkusi popierių įsikišo į kelnių kišenę. Dabar reikėjo pamėginti surasti Tingą ir paklausti, ar jis galėtų palydėti iki terminalo. Paprašytų jo išversti dokumentą, kad žinotų, kas ten parašyta, ir galėtų pasirengti, jei tas popierius sukels problemų.

Juodu apėjo didžiulę krūvą krovinių padėklų, praėjo juodus aliumininių laivų šešėlius pašiūrėje ir pasiekė Tingo dirbtuvę.

Šasmina svarstė, ar paerzinti jį ir pasakyti, kad nuotraukoje jis gražiai atrodė.

Už surūdijusios tinklinės tvoros buvo matyti laivo korpusas, panašus į medinį banginio skeletą.

Ji ėjo taip greitai, kad Dantė greta jos beveik klupinėjo. Įėję pro vartus, pasibeldė į dirbtuvės duris, bet niekas neatidarė.

– Aš noriu pažiūrėti įrankius, – užsimanė Dantė.

Kažkur netoliese nusijuokė moteris.

Laikydama Dantę už rankos, Šasmina apėjo pastatą, dirstelėjo į skersgatvį už šiukšlių statinių ir padėklo su plytomis.

Iš dirbtuvės sklido ritmiškas dunksėjimas.

Pagalvojusi, kad kažkas darbuojasi kaltu ir kūju, ji priėjo prie purvino lango. Šviesiame kambaryje ant kėdės sėdėjo nuoga moteris. Tarp blizgančių krūtų jai buvo ištatuiruotas žydras drugelis. Ji šypsojosi nuleidusi akis, pasikasė pilvą ir kažką pasakė.

Ant grindų tarp suglamžytų drabužių, apsauginių akinių ir ausinių stovėjo alaus buteliai.

Dantė timptelėjo mamą už rankos ir ji žengtelėjo atatupsta, bet sustojo viename veidrodyje pastebėjusi Tingo veidą. Vaikinas užsimerkęs gulėjo ant lovos. Kita moteris sėdėjo apžergusi jį ir vis intensyviau judino klubus. Lovos galvūgalis dunksėjo į sieną. Moteris tankiai alsavo, jos krūtys blizgėjo nuo prakaito. Veidą dengė užkritę juodi plaukai. Staiga ji liovėsi, jos įsitempusios šlaunys virpėjo. Ji sudejavo, ištiesė nugarą, paplekšnojo Tingui skruostą, kažką pasakė ir nulipo nuo jo, vieną ranką laikydama tarp kojų.

– Mama, ateik, – sušuko Dantė Šasminai už nugaros ir ji pasitraukė nuo lango.

Grįžtant prie namo priekio jos skruostai kaito. Sūnus būtinai norėjo apžiūrėti ant varstoto gulinčius įrankius.

Tolumoje virš namų stogų sūkuriavo aitvaras iš geltonos ir raudonos medžiagos. Vietoje uodegos vėjyje vinguriavo ilga girlianda.

Dantė stovėjo pasistiebęs ir žiūrėjo į įrankius. Prieblandoje žvilgėjo stambių grąžtų, pjūklų, replių ir kaltų metalas.

Šasmina susigėdo ir susierzino, kad kažkodėl įsivaizdavo, jog tarp jos ir vertėjo buvo atsiradęs ypatingas ryšys.

Dirbtuvės durys atsidarė ir Tingas išėjo mūvėdamas džinsus ir apsivilkęs išvirkščius apatinius marškinėlius. Vienoje rankoje laikė sunkų oblių. Rankų raumenys buvo priplūdę kraujo lyg po treniruotės. Šasmina pastebėjo, kad kairėje ausyje siūbuoja jos auskaras. Pamatęs juos Tingas nustebo, nuleido akis ir svajingai šypsodamasis pasuko link jų.

– Tu grįžai, – pasakė jis ir sustojo.

– Buvau priversta palydėti Dantę, – sausai atsakė Šasmina.

– Labas, Dante.

Tingas atsitūpė ir pažvelgė berniukui į akis.

– Tavo mama yra gana nepaprasta moteris.

– Neketinau tavęs trukdyti, bet mums reikia išversti vieną dokumentą.

– Mano vardas Tingas, – prisistatė jis Dantei ir padėjo oblių.

– Mama apie tave pasakojo.

– Juk nepasakojau, – paprieštaravo Šasmina ir pastebėjo, kad tamsiaplaukė moteris stovi dirbtuvės tarpduryje su alaus buteliu rankoje, vilkėdama tik kelnaites.

Pastebėjęs, kad Šasmina žiūri į namą, Tingas pasitrynė sprandą.

– Tu buvai sutikusi Džang Na aną kartą, – tyliai tarė jis.

– Apsirenk, – angliškai šūktelėjo Šasmina moteriai.

Žinojo, kad elgiasi neteisingai, mėgindama priversti ją susigėsti ir pasijusti pigia, bet buvo užvaldyta erzinančio nusivylimo.

– Kai užaugsiu, aš vesiu mamą, – pasakė Dantė Tingui.

– Aš tau pavydžiu.

– Kas čia bus? – rodydamas pirštu paklausė Dantė.

– Laivas, – stodamasis atsakė Tingas.

Dantė priėjo prie paremto karkaso – dailiai išriestos laivo dugno išilginės sijos su kyliu. Išlenkti mediniai rėmai styrojo vienas šalia kito tarsi šonkauliai. Karkasas buvo panašus į trimatį eskizą.

– Daugiau nieko nepadarei? – žiūrėdama į karkasą paklausė Šasmina.

– Šasmina, nuo to karto, kai čia buvai, aš spėjau pastatyti ir vandenin nuleisti keturis laivus, – pavargęs tarė jis.

Džang Na vėl pasirodė vilkėdama atsagstytą frotinį chalatą. Ji traukė iš maišelio ir valgė pacukruotas želės širdeles.

– Aš juk negalėjau žinoti, kad tu sugrįši, – pamėgino pasiaiškinti Tingas.

– Grįžau ne dėl tavęs.

– Suprantu, bet...

– Ar galėtum paskaityti šitą popierių, – pasakė Šasmina tiesdama jam dokumentą.

– Gerai, – paprastai tarė jis.

– Kam reikalingi tie kreivi pagaliukai? – rodydamas paklausė Dantė.

Tingas nuėjo per čežančias obliaus skiedras prie karkaso, uždėjo ranką ant gražiai išlenktos medžio detalės ir atsisuko į Dantę.

– Tai vadinama skersinėmis sijomis. Šitie išlenkti pagaliukai suformuoja apatinę laivo dalį – tą, kuri yra svarbiausia...

Jis nutilo, kai kita moteris, Šasminos matyta dirbtuvėje, išėjo nešina dideliu geležiniu apkaustu. Dabar ji avėjo darbinius aulinius, vilkėjo džinsus žemu liemeniu ir plonus marškinėlius, pro kuriuos švietė tamsūs speneliai. Tingas apžiūrėjo apkaustą, linktelėjęs kažką pasakė, grąžino jai detalę ir vėl atsisuko į Dantę.

– Mes ką tik iškėlėme skersines sijas, – tęsė jis, – o kai viską būsiu suderinęs, tada pritvirtinsime borto sijas ir laivas bus beveik baigtas.

– O kaip išlenkti pagaliukus? – paklausė Dantė.

– Reikia užvirti labai daug vandens ir...

– Ar tu gali dabar paskaityti šitą popierių, – pertraukė Šasmina.

Tingas paėmė dokumentą, perskaitė hieroglifus ir gūžtelėjo.

– Tai atsakomybės deklaracija. Čia parašyta, kad tu atvykai su mažamečiu, o pagal Centrinio komiteto įstatymus ir taip toliau, ir panašiai tu esi atsakinga už jį ir jo gerovę... Čia ir čia – jūsų vizų hieroglifai.

– Ačiū, – tarė Šasmina ir įsikišo popierių į kišenę.

– Kiek laiko esate grįžę? – paklausė jis.

– Vienuolika dvylika valandų, – pamelavo ji ir paėmė Dantę už rankos.

– Dėl mano bylos tai skamba ne itin gerai, – tyliai tarė vaikinas. – Per tiek laiko jie jau turėjo būti apsvarstę mano klausimą.

Jo akys paniuro, tačiau Šasmina vis dar virė noru jį nubausti, ji dar nesijautė patenkinta.

– Mes tavęs nebetrukdysime, – šaltai pasakė ji ir pasuko link vartų.

– Jūs netrukdote. Galiu palydėti jus iki terminalo, kad...

– Nereikia, – pareiškė ji.

– Bet gal būtų malonu...

– Kad aš tavimi nepasitikiu, – pertraukė Šasmina.

– Ką nori pasakyti? – nustebęs paklausė jis šypsodamasis.

– Tu man melavai. Be to, aš manau...

– Ką nori pasakyti? Aš nesuprantu.

– Aš manau, kad yra sunku, kai tu meluoji, – prisivertė ramiai ištarti ji. – Sakei, kad turėjai širdies ydą, bet tu... tu tiesiog narkomanas, ar ne? Tu atsidūrei čia, nes perdozavai.

Tingo šypsena užgeso. Vaikinas stovėjo priešais ją nuleidęs galvą, jo dailus veidas, regis, nublanko ir susmuko. Pasijutęs

nejaukiai Dantė atsitūpė ir ėmė krapštyti susiraičiusias obliaus drožles.

– Tavo seneliui dėl tavęs gėda, – tęsė Šasmina, nors ir jautėsi bjauriai, kad nuėjo per toli. – Jis sako, kad neturi jokio anūko.

– Suprantu, – sušnabždėjo Tingas ir palinkęs prie ilgo rąsto, padėto ant dviejų ožių, pirštų galiukais perbraukė per rieves.

– Atleisk, bet aš, deja, negaliu pakęsti melagių ir piktnaudžiaujančių kvaišalais, – pasakė Šasmina. Jos skruostai degė.

Vaikinas lėtai atsitiesė. Jo veidas buvo išblyškęs, o randas per voką beveik pajuodęs.

– Aš pasikeičiau. Grįžęs padėsiu seneliui jo dirbtuvėje.

– Ar tu manai, kad nusipelnei sugrįžti?

– Ne.

35

Tempdama paskui save Dantę ji išėjo pro vartelius. Gerklę draskė užspaustas verksmas. Akies krašteliu matė, kad vaikinas vis dar stovi. Šasminai iš nerimo nudiegė širdį, kad jos reakcija buvo neadekvati.

Tegu daro, ką nori.

Jis kvailys, bet galbūt nereikėjo jo liūdinti.

„Ne mano reikalas jam sakyti, kad iššvaistė gyvenimą, – pagalvojo ji. – Mes net nepažįstame vienas kito. Nežinau, ko aš tikėjausi."

Nuo pakrantės vėjas atrideno tuščią plastikinį butelį.

Šasmina pagalvojo, kad turėtų paaiškinti Dantei, kas atsitiko, bet nežinojo, kaip. Pati nesuprato, kodėl taip sureagavo.

Ji įdėmiai nužvelgė skersgatvį, vedantį tiesiai tarp kraštinių laivų statyklos teritorijos pastatų ir seno muitinės pastato su užkaltais langais.

Toléliau buvo matyti žibintų šviesos, bet skersgatvio pradžioje buvo tamsu.

Šasmina buvo įsitikinusi, kad ras kelią iki terminalo.

Ji ketino aplenkti spūstį prieplaukoje, bet visur kitur eiti didelėmis gatvėmis, kuriose daug žmonių ir judėjimo.

Moteris paėmė Dantę už rankos.

– Gal bėgam? – paklausė ji.

Sūnus linktelėjo ir juodu nubėgo į skersgatvį, tarp sienų aidint žingsniams. Palei statyklą nebuvo jokio apšvietimo, bet tolėliau, viename tarpduryje, regis, stovėjo žmogus.

Artėdama pamatė, kad jis slepiasi įėjime. Juodu praėjo pro šalį, nežiūrėdami į jo pusę. Tai buvo storas vyras su geležiniu vamzdžiu rankose. Jis abejingai nužvelgė moterį su vaiku.

Juodu praėjo kelis rakandais ir šiukšlėmis užverstus skersgatvius, kol atsidūrė apšviestame plote prie restorano. Čia stabtelėjo atsikvėpti. Ant plastikinių kėdžių palei pailgą barą, priveržtą prie sienos, sėdėjo šeši svečiai. Iškaboje buvo matyti ranka parašytas pavadinimas „Bangalore Deli“.

Šasmina žvilgtelėjo į suprakaitavusias sūnaus garbanas, apvalius skruostus, ilgas, riestas blakstienas.

– Tu jau greitai bėgioji, – alsuodama pasakė ji.

– Bet netrukus man gali pradėti skaudėti šoną, – tikino Dantė, vieną ranką spausdamas prie šono.

– Ar turi jėgų dar pabėgėti?

Vaikas rimtai linktelėjo, motina vėl paėmė jį už rankos, tada juodu bėgte apsuko kampą, prabėgo kelias uždarytas parduotuves ir pasuko už tamsaus kazino.

Gatvė čia buvo platesnė, tačiau beveik tuščia.

Juodu sulėtino tempą ir galiausiai ėmė žingsniuoti. Ji buvo beveik įsitikinusi, kad rado kelią. Pavojingiausi kvartalai liko už nugaros. Tolėliau geltonoje iškaboje švietė raudoni hierogli-

fai. Viename antro aukšto lange kabojo skalbiniai. Lauke prie vienų durų sėdėjo vaikinas ir rožiniu laku lakavosi nagus.

Pasigirdus griaustiniui ji pasitraukė su Dante arčiau namų dešinėje pusėje, bet nesustojo.

– Aš išalkau, – pasakė Dantė.

– Aš taip pat.

Ant čiužinio gulėjo susirietusi pusnuogė sena moteris, rankoje suspaudusi butelį be etiketės.

Už dvidešimties metrų buvo matyti aikštė, kurią juodu su Tingu perėjo aną kartą. Dabar joje knibždėjo žmonės. Blyškiai mėlynos dujų liepsnos kaitino cinko puodus. Nebuvo aiškiai matyti, kuo žmonės užsiima, bet akivaizdu, kad vyko kažkokios lažybos.

Reikėjo pereiti aikštę, tad ji paspartino žingsnį. Niekas į juos nežiūrėjo. Kai buvo jau pusiaukelėje, nuaidėjo švilpukas. Šasmina pamatė, kad žmonės šiek tiek atsitraukė.

Vėl pasigirdo švilpukas ir dabar dulkių debesyje išryškėjo būrelis vyrų. Blykstelėjo mačetė. Jie kažką šaukė ispaniškai. Šasmina įtraukė Dantę į šešėlį už metalinių laiptų. Ko gero, jie medžioja vizas.

Juodu sustingę stovėjo prie sienos, nugara prisispaudę prie gumbuotos skardos, apklijuotos laikraščiais. Vyrai brovėsi priekin, o minia skyrėsi, duodama jiems kelią. Vienas pargriautas pagyvenęs vyras pametė kepurę.

– Mama? – sušnabždėjo Dantė.

Traukdamasi giliau į siaurą skersgatvį, Šasmina girdėjo, kad jos drabužiai čeža į skardą. Tai buvo vos pusmetrio tarpas tarp

dviejų namų. Nesidairydami juodu perlipo šlapias kartonines dėžes, pasuko už kampo ir pasileido bėgti palei medinę tvorą, ant kurios viršaus buvo ištempta spygliuota viela.

Už jų buvo girdėti šūksniai.

Juodu taip staigiai pasuko už kampo, kad Šasminos viza barkštelėjo jai į dantis.

Viename atvirame lange sulig žeme stovėjo nuoga jos amžiaus moteris ir niūniavo. Plaukai buvo supinti į šimtus plonų kasyčių, kurios krito ant jos siaurų pečių.

– Terminalas? – paklausė Šasmina, rodydama tolyn.

Moteris linktelėjo ir pakrapštė dažus ant lango rėmo. Už jos ant sofos sėdėjo trys nuogi vyrai.

Šasmina nusitempė Dantę per sklypą, kuriame buvo griaunamas namas. Tarp senų plytų ir stiklo šukių stovėjo ant atramų pakeltas troleibusas. Geltoni dažai buvo atsilaupę, o abi antenos ant stogo styrojo tarsi juodi vabzdžio jutimo organai.

Priėjusi arčiau, virš troleibuso durų Šasmina išvydo perbrauktą baikerių klubo „Hells Angels“ emblemą. Keli langai buvo aptiškę krauju, o viduje buvo priklota apklotų ir senų čiužinių, primėtyta tuščių butelių ir saldainių popieriukų.

Juodu pasuko į kitą tamsų skersgatvį, pabėgėjo galelį, pasuko už dar vieno kampo ir gaudydami kvapą sustojo prie parduotuvės, kurioje buvo parduodami pjaustytos antienos ir šitakių konservai.

Kai juodu jau ėmė žingsniuoti tolyn, suskimbo durų skambutis ir laukan išėjo šešiasdešimtmetis vyras su balta smailia

barzdele. Jis draugiškai pažvelgė į juos per viršutinį skaitymo akinių kraštą.

– Aš gavau porą skardinių „Campbell's" pomidorų sriubos, – angliškai su britišku akcentu prakalbo jis.

– Mes neturime pinigų, – atsakė Šasmina.

– Gaila, – tarė jis ir išsitraukė cigarečių pakelį.

Šasmina nužvelgė tuščią sklypą, už kurio buvo matyti siauri hutongai. Ten nieko nebuvo, bet vis dėlto ji prisitraukė Dantę arčiau savęs.

– Linkiu jums labai malonaus vakaro, – pasakė vyras, nusisuko ir pasigrožėjo savo vitrina.

– Koks geriausias kelias nuo čia iki terminalo? – paklausė Šasmina.

– Jūs ką tik atvykote?

– Ne, bet kiekvieną dieną peržvelgiame sienlaikraščius, – pamelavo ji.

– Ar seniai mieste?

– Greitai pusmetis.

– Nusigauti iš čia iki terminalo ne taip lengva. Daugelis anų gatvių gali būti pavojingos. O šiuo paros metu, ko gero, turėtumėte vengti rytinių kvartalų.

– Parodykite mums kryptį.

– Anava ten, – parodė vyras. – Bet kad pereitumėte kanalą, turite eiti palei jį priešinga kryptimi... Aš, deja, negaliu palikti parduotuvės, bet paprašysiu Riko. Jis tik nuneš keletą skardinių vienam klientui.

Vyras pabeldė į langą ir po minutėlės tarpduryje pasirodė plonas vaikinukas. Jam buvo gal penkiolika, vilkėjo purvinas sportines kelnes ir per didelius marškinėlius. Jis droviai šypsodamasis pasisveikino, paskui išklausė kiniškai duodamus nurodymus, linktelėjo, kažką atsakė, skubiai užėjo į parduotuvę, grįžo su dviem skardinėmis ir išbėgo.

– Jei norite, galite jo palaukti. Jis grįš po penkiolikos minučių, – pasiūlė vyras ir dirstelėjo į nubėgantį berniuką, kuris netrukus dingo už kampo.

Šasmina nužvelgė į apleistą sklypą. Prie seno kamino vėjas nešiojo šiukšles.

– Jus vejasi? – atsargiai pasiteiravo vyras.

– Ne. Man tik pasirodė, kad pamačiau... bet nieko tokio.

– Jei norite, galite palaukti parduotuvėje.

– Aš noriu gerti, – pasakė Dantė, timptelėjęs mamą už rankos.

– Ką jis pasakė? – paklausė parduotuvės šeimininkas.

– Jis ištroško, – angliškai atsakė Šasmina.

– Deja, aš turiu tik vandens ir arbatos.

– Jei galima – šiek tiek vandens.

Vyras nusišypsojo taip, kad jo primerktos akys beveik išnyko. Jie įėjo į parduotuvę, kurioje atsidavė drėgnu rūsiu.

Laikydama Dantę už rankos Šasmina sekė paskui šeimininką tarp lentynų su konservais. Ji žiūrėjo į jo nugarą, nutrintus marškinius, kaip jis juda ir staiga suledėjo apimta nuojautos, kad bus padariusi klaidą. Vis dėlto nuėjo paskui jį į virtuvėlę.

Ant suolo stovėjo surūdijusi viryklė ir didelis vandens bakas. Dantė iškart įėjo vidun ir atsisėdo prie stalo, o Šasmina dvejodama sustojo prie durų.

– Stiklinės yra viršutinėje spintelėje, – rodydamas pasakė vyras.

Ji padėkojo ir įėjo vidun, bet vos spėjo atidaryti dureles, vyras užtrenkė duris ir užrakino, jai nespėjus sugriebti rankenos.

36

„Spąstai, tai spąstai!“ – rėkė vidinis balsas. Šasmina ėmė spardyti duris, bet jos buvo atidaromos vidun, be to, plieninės. Daužomos jos tik dusliai dunksėjo. Stakta – taip pat metalinė ir įtvirtinta mūro sienoje.

– Mama, ką darai? – išsigandęs sušuko sūnus.

– Durys užstrigo, – pasakė ji ir trūktelėjo rankeną.

Šasmina atsitraukė, žengė du žingsnius ir iš visų jėgų spyrė. Viršutinis staktos kampas sugergždė, nubyrėjo šiek tiek cemento, bet durys nė kiek nepajudėjo.

Nuo čiurnos link kelio ir aukštyn nuvilnijo skausmas, koja atrodė beveik apmirusi, bet moteris vėl atsitraukė ir spyrė dar kartą.

– Ką darysime?

– Viskas bus gerai, – atsakė ji ir ėmė sukiotis ankštoje virtuvėlėje, apžiūrinėdama stalčius ir spinteles.

Rado tik plastikinių valgymo lazdelių, keletą šaukštų, stiklinių puodelių ir ritinėlį tualetinio popieriaus. Nieko tinkamo.

Susivaldė, kad nepasiduotų panikai, nes žinojo, kad turi mąstyti blaiviai.

Drebančia ranka paėmė stiklinę, įpylusi iš bako vandens išskalavo, pripylė šviežio ir padavė Dantei. Jis išgėrė visą stiklinę. Ji vėl pripylė, atsigėrė pati ir darsyk davė Dantei.

– Gal nori dar?

– Kas atsitiko?

– Nežinau. Bet tau nereikia bijoti, – pasakė Šasmina ir apsižvalgė. – Aš rasiu išeitį, o tu turi daryti taip, kaip liepsiu.

– Mama, aš stengiuosi.

– Žinau. Aš tik šiek tiek įsitempusi, – prisipažino ji ir dar kartą patikrino stalčius. – Kartais man taip būna, bet nieko baisaus. Juk tu žinai, ką aš apie tai sakau.

– Kad tu nepakenti įtampos.

– Nepakenčiu, – šypsodamasi patvirtino ji ir atsiklaupė priešais. – Bet aš galvoje turėjau savo balsą – koks jis būna, kai aš įsitempusi?

– Lyg būtum pikta, bet nesi pikta.

– Aš ant tavęs niekada nepykstu. Aš myliu tave ir tu tai žinai. Myliu labiau už viską...

Staiga už durų pasigirdo balsai. Priėjusi prie durų Šasmina dirstelėjo į parduotuvę pro rakto skylutę.

Toli tarp lentynų ji pamatė raumeningą vyrą, vilkintį kariškos žalios spalvos marškinėlius ir kamufliažines kelnes. Jis, sugriebęs už žasto, tempėsi pasiuntinuką. Ant grindų nubarškėjo keli sojų padažo buteliukai.

Parduotuvės savininkas kalbėjo pasipiktinęs ir įsitempęs.

Į parduotuvę įėjo daugiau žmonių. Viena moteris kažką pasakė nutęsdama, o vyras stabtelėjo prie ryžių maišo. Šasmina matė tik jo rudus pusbačius ir purvinas kelnių apačias.

Akivaizdu, kad savininkas nenorėjo atrakinti virtuvėlės. Pro rakto skylutę jo veido nebuvo matyti, bet iš balso ir gestų buvo aišku, kad prieš atiduodamas raktą norėjo gauti užmokestį.

Moteris kažką šūktelėjo, berniukas labai išsigando ir lemendamas ėmė kažko prašyti.

Savininkas papurtė galvą.

Vyras kamufliažinėmis kelnėmis užsijuosė prijuostę, pasiėmė nuo lentynos konservų skardinę ir ėmė artintis.

– Užsidenk ausis, – liepė Šasmina Dantei kaip tik tą akimirką, kai vyras smogė skardine berniukui per veidą.

Vaikas aiktelėjo ir netekęs pusiausvyros pargriuvo ant šono, išsigandęs garsiai pravirko, pamėgino atsistoti, bet vyras vožė jam dar kartą.

Moteris vėl kažką sušuko ir tada priekin žengė vyras su pusbačiais. Berniukas svirduliuodamas atsistojo, delnu užsidengęs kruviną skruostą.

Tramdydamas verksmą parduotuvės savininkas ėmė derėtis.

Berniukas nuleido galvą ir dešine ranka susiėmė už širdies. Nuo jo veido ant cementinių grindų kapsėjo kraujas.

Šasmina matė, kad vyras laukia, kol berniukas pažvelgs į jį, o tada vėl smogė jam tiesiai į veidą. Ji atatupsta atsitraukė nuo durų. Riksmas iš skausmo virto šoko ištikto žmogaus verksmu.

Anapus vėl pasigirdo žingsniai, stiprūs smūgiai ir riksmai. Paskui jie nutilo. Pamatęs motinos žvilgsnį Dantė atitraukė nuo ausų rankas.

– Aš turiu sulaužyti stalą, – pasakė ji ir nuėmė nuo jo stiklinę.

Apvertusi stalą aukštyn kojomis, ji vieną koją nulaužė spyriu, tada stalą pastatė ant krašto ir liepė sūnui už jo atsigulti.

Pati atsistojo priešais stalą, laikydama nulaužtąją koją. Į spyną buvo įkištas ir pasuktas raktas. Parduotuvės savininkas kažką šaižiai suriko. Už durų kelis kartus kažkas dunkstelėjo, o paskui pasidarė tylu.

– Mama, kas darosi?

– Gulėk ten, – sušnabždėjo ji.

Šasmina atsargiai prisiartino prie durų, tvirčiau suėmė stalo koją, pasilenkė prie rakto skylutės ir vos spėjo pamatyti išpūstą akį, durys staiga atsivėrė ir trenkė jai į kaktą.

Ji pargriuvo ir nualpo, bet suprato tai tik atsipeikėjusi ant grindų. Kakta degė iš skausmo, akyse žaibavo. Praėjo šiek tiek laiko, kol atgavo regą, nors vaizdas tebebuvo miglotas. Paskui pajuto, kad kažkas apvertė ją ant pilvo ir užnėrė ant kaklo kilpą. Ji gulėjo virtuvėlėje ant grindų ir mėgino užkišti už kilpos pirštus, kosėdama ir stengdamasi apsiversti. Virš jos buvo vyras su prijuoste. Ji pamėgino nustumti jį, bet nebeturėjo jėgų.

Dantės niekur nebuvo matyti. Ji ėmė šliaužti ir išgirdo vyrą kikenant. Nuo jo sklido salsvas prakaito kvapas.

– Ant keturių, – sušnopavo jis. – Stokis ant keturių.

Vyras sugriebė už jos kelnių juosmens ir tarsi pavadį įtempė virvę taip, kad atkragintų jos galvą. Akyse vėl aptemo. Šasmina ėmė graibyti ant grindų, ieškodama, kuo apsiginti.

Tempimui kiek atlėgus, ji prisivertė atsimerkti ir suprato, kad jai už nugaros kažkas vyksta. Garsas buvo toks, lyg ant grindų būtų nukritęs šlapias teniso kamuoliukas. Ją slėgęs kūnas dingo. Vyras suriko. Jo balsas buvo žemas ir gergždžiantis.

Šasmina nusiplėšė virvę nuo kaklo, giliai įkvėpė ir užsikosėjo.

Vyras laikėsi susiėmęs už peties, svirduliuodamas atsitrenkė į virtuvės spintelę, bet atgavo pusiausvyrą. Šasmina apsivertė ant nugaros, gaudydama orą pasitraukė į šalį ir tada išvydo Tingą.

Jis abiem rankomis laikė plieninį vamzdį. Iš akių buvo matyti, kad yra baisiai išsigandęs, bet jis nusekė paskui vyrą ir trenkė dar kartą, tačiau pataikė ne į jį, o į viršutinės spintelės dureles. Vamzdis nudaužė vyrius ir durelės nulėkė ant grindų.

Šasmina susirado stalo koją ir atsistojo. Kelias sekundes akyse žaibavo, tad jai teko atsiremti į suolą. Vyras su prijuoste išsitraukė trumpą peilį. Nukreipęs į jį vamzdį Tingas traukėsi. Nieko nebegalvodama Šasmina nusekė paskui vyrą ir trenkė jam per nugarą. Smūgis buvo toks stiprus, kad jis suklupo.

Tingas iškart smogė jam vamzdžiu į smilkinį. Vamzdis skambtelėjo. Vyro galva siūbtelėjo į šalį. Ant Šasminos veido užtiško jo seilių. Jo didelis kūnas susmuko ant grindų tarp Šasminos ir Tingo.

– Dante! – sušuko Šasmina ir iškart išėjo į parduotuvę, rankoje spausdama stalo koją.

– Kas atsitiko? – žengdamas iš paskos paklausė Tingas.

Eidama tarp lentynų ji rado ant grindų pasiuntinuką. Jis gulėjo tamsioje kraujo baloje. Šasmina pasilenkė prie jo, bet, dar nespėjus užčiuopti vaiko pulso, ją pasivijo Tingas.

– Kai aš atėjau, jis jau buvo miręs, – pasakė jis.

Pažiūrėjusi, ar Dantės nėra už paskutinių lentynų, Šasmina išpuolė į gatvę. Joje buvo visiškai tuščia. Numetusi stalo koją, ji įkišo ranką į kišenę. Dokumento nebuvo. Jie pasiėmė pažymą, liudijančią, kad Dantė su ja ir kad ji už berniuką atsakinga.

Netarusi nė žodžio moteris ėmė eiti. Po kojomis grikšėjo stiklo šukės. Nugara buvo suprakaitavusi, bet Šasminai vis tiek buvo šalta. Ji girdėjo, kad Tingas atbėga iš paskos, žinojo, kad turėtų pailsėti, jos kojos vis dar drebėjo iš šoko, bet ji negalėjo sustoti.

– Triada pasiėmė Dantę, – pasakė ji nežiūrėdama į Tingą.

Jis dideliais žingsniais ėjo šalia. Apimta baimės moteris jautėsi apsunkusi, kojos judėjo sausa gatve, bet ji nežinojo, kur eina. Nebuvo matyti jokių žmonių, visos durys ir langinės buvo uždarytos. Prieš kiek laiko ji buvo užpulta?

– Tai beprotybė, tai...

– Jeigu jie turi pirkėją, mums reikia skubėti, – tarė Tingas.

– Aš žinau, kad pasielgiau bjauriai, žinau, kad buvau neteisinga, – prisipažino ji ir atsikrenkštė. – Bet padarysiu bet ką, jei padėsi man surasti Dantę...

Šasmina nutilo, kad nusiramintų ir balsas nevirpėtų. Baimės bangos užspaudė gerklę.

– Kol dar ne per vėlu, turime nusigauti pas Transporto komitetą, – pasakė Tingas.

37

Šasmina ir Tingas bėgo siaurais skersgatviais greičiau, nei ji iš tiesų turėjo tam jėgų. Moteris jautėsi taip, lyg tuoj uždus.

Baimė buvo prislėgusi ją tarsi didelė ir vibruojanti tamsa.

To negali atsitikti.

Ją pykino. Žvyrkelio duobėse telkšojo rudos balos. Ant fasadų ir skersgatvių gulė šešėliai.

Ji nedrįso pagalvoti, ką triada galėjo padaryti Dantei, kad priverstų jį su kuo nors apsikeisti vizomis.

Jiems praeinant ėmė ginčytis keli vyrai, po sulūžusiu skėčiu žaidžiantys stalo žaidimą.

Tingas parodė į skersgatvį ir juodu pasuko ten. Gatvė ėjo stačiu šlaitu. Nuojauta Šasminai kuždėjo, kad jie bėga ne į tą pusę.

– Ar tu įsitikinęs dėl šito kelio?

Jis pirmas užbėgo laiptais, šokdamas per dvi pakopas. Galiausiai Šasmina jį pasivijo. Juodu apėjo iš neobliuotų lentų pastatytą namą.

Prie jo sienos stovėjo atremta šluota su iki blizgesio nuzulintu kotu, kurio plonas šešėlis krito išilgai raidžių, įdegintų sienoje.

Tingas sustojo priešais duris, dirstelėjo į Šasminą ir įėjo vidun. Ji sekė iš paskos tarsi apimta karštinės. Prie bambukinio baro sėdėjo būrelis vyrų su taurelėmis rankose. Nedidelėje scenoje be muzikos šoko nuoga moteris.

Šasmina skubiai ir nerimastingai nužvelgė patalpą, atkreipdama dėmesį į nereikšmingas detales. Prožektoriaus kabelis buvo pritvirtintas lipniąja juosta prie grindų palei juodą pakylą. Dulkėse po keliomis į stirtą sukrautomis plastikinėmis kėdėmis gulėjo dvi kortos.

Ant sienos už baro kybojo raudonas drugelis, kadaise nužudytas kažkokio kolekcionieriaus, kuris prismeigė jį prie lentos ir įrėmino po stiklu.

Tingas priėjo tiesiai prie vieno iš vyrų ir kažką pasakė. Vyras iškart atsistojo ir Šasmina atpažino, kad tai Grosmanas – barzdočius, kalbėjęs apie ateivius.

– Už kampo stovi mano gražiausia rikša, – pasakė Grosmanas, jiems išėjus į gatvę.

– Skubėk, – paprašė Tingas ir atsisuko į Šasminą. – Tu turi važiuoti su juo. Reikia skubėti. Turi sustabdyti juos, turi pasakyti sūnui, kad jam negalima sutikti su mainais.

Rikšos dviratis buvo papuoštas taikos simboliais ir apkabinėtas šimtais įvairiaspalvių stiklinių prizmių, virš jo ant plonos antenos buvo iškelta vaivorykštės spalvų vėliava. Ratų purvasaugiai buvo murzini, stebulės nusėtos rūdžių dėmių, o stipinai apsilaupę.

– Blizgesys mirtinai išgąsdina ateivius, – paaiškino Grosmanas ir išpylė stogo baldakime susikaupusį vandenį.

Šasmina atsisėdo ant pūkuotos sėdynės, aptrauktos nusitrynusia leopardo kailio spalvos medžiaga. Tingas šūktelėjo, kad jis atvyks iš paskos kaip galėdamas greičiau. Grosmanas sėdo ant dviračio ir ėmė minti žemyn nuo kalniuko.

Skersgatvio nuokalnėje dviratis girgždėdamas įgavo pagreitį. Prizmės siūbavo ir skimbčiojo viena į kitą. Pro šalį lėkė namai. Vežimėlis taip drebėjo, kad Šasmina turėjo laikytis abiem rankomis.

– Tu grįžai, – per petį šūktelėjo Grosmanas.

– Turėjau palydėti sūnų.

– Prisipažink, kad ilgėjaisi manęs, – pasakė jis ir šypsodamasis atsisuko.

– Aš demaskuota, – apmirusi atsakė moteris.

Ji galvojo apie tai, kad privalo atrodyti santūri, nepaisydama vidinio chaoso. Net jei žmogus yra toks susijaudinęs, kad beveik nesupranta, ką sako, jis vis tiek stengiasi šypsotis ir atsakyti į klausimus.

Vienas iš galinių ratų atsitrenkė į akmenį. Rikša palinko ant šono, o Grosmanas – į priešingą pusę, kad atsvertų. Vaivorykštės spalvų vėliavėlė pliaukštelėjo per atvertą langinę ir dulkių debesyje jie vėl išriedėjo į gatvę.

Grosmanas greitai mynė. Jis pasuko šiek tiek į kairę, arčiau krūvos plytų, kad būtų lengviau pasukti į dešinę. Stambus ir sunkus vyras garsiai alsavo.

Jiems iš kelio pasitraukęs senas vyras įkritusiais skruostais palydėjo juos pavargusiu žvilgsniu.

„Važiuojame per greitai", – pagalvojo Šasmina, sėdėdama drebančiame vežimėlyje. Labai staigiame posūkyje Grosmanas pasuko rankeną ir persisvėrė į šoną, kad jie neapvirstų dėl išcentrinės jėgos.

Jiems užkabinus sieną sudžeržgė metalas ir Šasmina skruostu trenkėsi į rikšos rėmą. Atgavęs pusiausvyrą Grosmanas mynė toliau. Kairysis ratas brūkštelėjo per kitą sieną, nuplėšė lietvamzdį ir šis nubarškėjo už jų ant žemės.

Kažkas riktelėjo iš vieno tarpdurio.

Išsukę į kelią jie perlėkė šlapią kartoninę dėžę ir pavažiavo akmenimis grįsta atkarpa. Padangos ėmė slysti nugludintais akmenimis, jie čiuožtelėjo į šalį ir brūkštelėjo per šaligatvio kraštą. Pro šalį lėkė tamsūs langai. Viename galiniame kieme, papuoštame šviesos girliandomis, nedidelei publikai šoko jauni vyrai baltomis trumpikėmis.

Grosmanas pamynė dar stipriau. Pasukus į sauso molio kelią, padangos, keldamos blyškias dulkes, ūžė jau kitaip.

Prie dulkinos kavinės su pusiau nuleistomis metalinėmis žaliuzėmis stovėjo mergaitė. Ji sviedė į juos pagaliuką, bet nepataikė.

Kelias tapo tiesesnis, tad Grosmanui teko minti stipriau. Jis garsiai puškavo, riebalų klostės ant jo šonų liūliavo.

Prie vieno lango kabėjo skalbiniai. Tarp kelių sugriuvusių namų buvo apleistas sklypas, kuriame gulėjo armatūros tinklas.

– Tingui pakanka išgerti bokalą alaus ir jis pradeda kalbėti apie tave, – gaudydamas orą vapaliojo Grosmanas. – Jis pliur-

pia, ką darys grįžęs į Stokholmą... Nupirks tau perlų auskarus ir...

Jie greitai artėjo prie didelės, tamsios balos. Grosmanas aukštai iškėlė kojas. Vanduo šniokšdamas prasiskyrė ir ištiško į abi puses.

Šasmina daugelį metų sakė sau, kad nežino, ar tiki Dievą, bet šią akimirką ji vis dėlto meldėsi, kad Jis apsaugotų Dantę ir vyrai berniuko nenuskriaustų.

Barškėdami jie įsuko į didesnę gatvę ir dabar moteris atpažino, kur esanti. Jie pravažiavo plačius laiptus suskilinėjusiomis pakopomis ir geltoną šventyklą, viduje žvilgančią auksu.

Grosmano marškinių pažastys buvo kiaurai šlapios. Mindamas į kalną jis garsiai dejavo.

Šviesesnių debesų dryžiai kiek atskiedė tamsą, todėl dangus atrodė plieno pilkumo. Kalno šlaito fone buvo matyti didžiulė pirtis.

Jie atsidūrė aikštėje, apsuptoje valdžios įstaigų, kurių langai buvo išdaužyti, ir nulėkė tiesiai per ją, pro surūdijusį geležinį stulpą, prie kurio ji matė mušamą vyrą. Tamsoje šmėkšojo riestas terminalo stogas. Grosmanas mynė link Magistrato teismo, bet pasuko prie pilko pastato, kuriame buvo Transporto komitetas, ir staigiai sustojo prie laiptų. Ryškiaspalvės prizmės siūbuodamos skimbčiojo viena į kitą. Tarp namų pučiantis smėliu kvepiantis vėjas palei fasadą rideno šiukšles.

38

Šasmina užbėgo laiptais, įpuolė pro duris, perlėkė per fojė, kur palei sienas stovėjo stovai su lankstinukais, ir atplėšė vidines duris.

Nušiurusioje Transporto komiteto salėje buvo keletas žmonių. Jie šnekėjo tyliai, lyg būtų bibliotekoje.

Priešais stalą stovėjo trys plačiapečiai vyrai ir kalbėjosi su smėlio spalvos uniformą vilkinčiu tarnautoju. Anapus stalo buvo matyti keturios durys su gofruotu stiklu.

Ant medinio suolo palei sieną sėdėjo moteris, vilkinti iki blizgesio nutrintą tamsų švarką ir sijoną. Šalia jos – stambus apsnūdęs vyras. Moteris atsisegė portfelį ir nustebusi pažvelgė į praeinančią Šasminą.

Vyrai prie stalo jos nepraleido. Ji atsiprašė, bet tie liko stovėti. Pro tarpą tarp jų Šasmina pamatė, kad tarnautojas pamirkė antspaudą į rašalo pagalvėlę ir iš pradžių paspaudė jį ant pribraižyto lapo.

Ji atsistojo šalia vyrų, persisvėrė per atitvarą ir pažvelgė į tarnautoją, mėgindama pagauti jo žvilgsnį. Jo pirštai buvo ištepti tušu, nešvarūs buvo ir rankogaliai.

– Mama!

Vieno iš keturių kambarių tarpduryje pasirodė Dantė. Jis pribėgo prie motinos. Atrodė linksmas, skruostai buvo raudoni ir šilti. Šasmina pasilenkė, perkėlė jį per atitvarą ir stipriai suspaudė glėbyje.

– Aš laimėjau! Aš laimėjau! Aš laimėjau – puikiai žaidžiau vieną žaidimą!

– Ką laimėjai? – įsitempusi paklausė ji.

– Žmogų Vorą.

Iš to paties kambario išėjo liekna moteris berniukiška šukuosena ir pasuko tiesiai link jų.

– *Excusez-moi, madame, mais il faut que le garçon reste ici**, – pusbalsiu pasakė ji.

– Kas čia dedasi? – angliškai paklausė Šasmina.

Moters akys blizgėjo, ji vengė pažvelgti Šasminai į akis ir apsilaižė lūpas, lyg norėdama paslėpti šypsnį. Šasminos širdis ėmė daužytis iš baimės. Ji pastatė sūnų ant grindų, paėmė jį už rankos ir stumdydamasi prasibrovė prie tarnautojo. Vienoje stalo krašto vietoje buvo atšokusi šoninė juostelė, todėl buvo matyti faneros plokštė. Ant stalo sukosi ventiliatorius, po juo plazdėjo ant siūlo pakabinta kainos etiketė.

– Kas čia darosi? – išspaudė ji žiūrėdama į bukas tarnautojo akis.

Jis atsakė kiniškai ir parodė į laukiančiųjų suolą. Šasmina spaudė sūnaus ranką taip stipriai, kad jis pamėgino ją ištraukti.

* Iš pranc. k. „Atleiskite, ponia, bet berniukas turi likti čia."

– Kas čia sprendžia? Aš turiu pakalbėti su atsakinguoju asmeniu, – pareikalavo ji pakeltu balsu.

Kažkieno siluetas užstojo stalinės lempos šviesą. Šasmina pažvelgė link durų. Gofruotame stikle vėl blykstelėjo šviesa. Šįkart ji pastebėjo už rašomojo stalo sėdintį pagyvenusį vyrą nukarusiais skruostais.

Priešais jį stovėjo aukštas vyras. Jo balti plaukai buvo sušukuoti atgal. Jis kalbėjo šypsodamasis, lyg pasakotų paslaptį, ir vis timpčiojo savo rudo švarko rankovę.

– Ar jūs iš viso suprantate, ką aš sakau? – paklausė ji tarnautojo.

– Čia tik Transporto komitetas, – angliškai ištarė balsas jai už nugaros.

Atsisukusi Šasmina išvydo moterį, kuri sėdėjo ant suolo su portfeliu, o dabar buvo prasibrovusi iki jos.

– Jūs čia dirbate?

– Aš esu juristė. Buvau čia dėl vieno kliento ir...

– Paklauskite jų, kas čia darosi, – pertraukė Šasmina. – Paklauskite, ką čia daro mano sūnus.

Moteris kreipėsi į tarnautoją, atsargiai pasiteiravo, gavusi atsakymą linktelėjo ir padėkojo.

– Berniukas lošė dėl savo vizos ir pralošė, – tyliai paaiškino ji.

– Su kuo jis lošė?

– Su Vu Vangu, – pasakė juristė ir pažvelgė į gofruotą stiklą.

Aukštasis vyras paspaudė tarnautojui ranką ir išėjo iš kambario, pirštu braukdamas per susiglamžiusį kaklaraištį. Jis elgėsi tarsi senas karys.

– Juk jis – suaugęs vyras, – pasipiktino Šasmina. – Juk suprantate, kad jis Dantę apgavo?

– Yra liudininkų...

– Man nerūpi. Tai netiesa. Triada atėmė jį iš manęs... Jie mėgino...

– Jūs turite nuleisti balsą, – paprašė moteris. Jai, regis, buvo labai nejauku.

– Jie mėgino nužudyti mane. Ar suprantate, ką sakau?

– Tada turite eiti į policiją.

– Eisiu, bet tik su sūnumi.

Šasmina apglėbė Dantę ir susivokė, kad moteris teisi. Reikia susikaupti. Ji turi apsimesti, kad yra susitelkusi. Kitaip jie nesiklausys. Ji pamėgino kvėpuoti ramiai, bet nesisekė – vis dar alsavo per tankiai ir ėmė drebėti iš panikos.

– Prašau, jūs turite man padėti, – paprašė ji. Balsas buvo toks, kad pačiai pasirodė svetimas. – Šito negali būti. Juk negalima tiesiog atimti iš vaiko vizos ir pasakyti, kad...

– Mama, kodėl tu tokia pikta?

– Leisk man baigti, – tarė ji ir prasibrovė tiesiai prie tarnautojo.

– Palaukite, – mėgino sulaikyti advokatė.

– Pažiūrėkite į mus, – pasakė Šasmina ir pastatė Dantę priešais tarnautoją. – Čia mano sūnus. Juk jūs suvokiate, kad jis dar per mažas visa tai suprasti.

Advokatė prasibrovė šalia jos ir išvertė jos žodžius, nutaisiusi skaidrų ir malonų balsą. Tarnautojas kelioms sekundėms pakėlė akis ir pusbalsiu atsakė. Advokatės skruostu nutekėjo prakaito lašas. Ji linktelėjo ir atsisuko į Šasminą.

– Jau per vėlu, – apgailestaudama pasakė ji.

– Negali būti per vėlu, tai neteisinga...

– Apgailestauju, – pertraukė moteris, – tačiau byla baigta ir...

– Prašau, ką man daryti, – sušnabždėjo Šasmina.

Du prie stalo stovėję vyrai suėmė ją už žastų. Iš vieno jai pavyko išsilaisvinti ir laisvąja ranka ji pamėgino sugriebti Dantę. Antras vyras jos nepaleido ir ėmė tempti link išėjimo. Šasminos palaidinė atsismaukė iki krūtinės, plona medžiaga braškėjo per siūles. Advokatė visą laiką ėjo šalia, mėgindama įkalbėti vyrą paleisti Šasminą, tačiau nekėlė balso. Šasmina priešinosi, spyrėsi ir apsigręžusi pamatė, kad prancūzė dalykiškai nukabina žetoną Dantei nuo kaklo.

– Jūs neturite teisės, – suriko ji.

39

Šasminos riksmas nuaidėjo tarp pageltusių Transporto komiteto sienų. Šaltoje dienos šviesos lempų šviesoje jos pasišiaušę plaukai švytėjo tarsi varis.

Stambusis vyras, tempiantis ją link durų, stengėsi atrodyti abejingas. Jis skaudžiai spaudė jos žastą.

– Mama! – sušuko Dantė.

Šasmina klupinėjo ir slydo. Ji besipriešindama po kojomis sustūmė sausu smėliu ir žvyru apibirusį kilimėlį. Ant grindų nubarškėjo nuversta kėdė. Šasmina galvojo tik apie viena – kaip grįžti pas sūnų. Advokatė sekė iš paskos ir kalbėjo vis šaižiau. Šasmina įsitempė visu kūnu, pasisuko į šalį ir jai pasisekė laisvąja ranka sugriebti vyro ranką.

Ji nebegalvojo – viskas įvyko savaime. Jos delnas apglėbė vyro plaštaką, o pirštai nuslydo po ja. Iš pradžių ji staigiai sustojo ir atsispyrė. Kai vyras trūktelėjo stipriau, ji netikėtai pasidavė, žengė žingsnį pirmyn ir užlaužė jam ranką kilstelėjusi įstrižai aukštyn ir tuo pat metu pasukusi. Šasmina daug metų treniravosi atlikti kovinius veiksmus, tad žinojo, kas atsitiks, kai ji pakeis kryptį. Ji žengtelėjo atatupsta ir trūktelėjo.

Riešas trakštelėjo ir vyras suriko iš skausmo.

Buvo akivaizdu, kad jam skauda, nes nulaužė plaštakos kaulą nuo kremzlinio audinio ir nutraukė raiščius.

Šasmina žiūrėjo į jį, jausdama viduje virpančią jėgą. Išraudęs vyras stovėjo susilenkęs, susiėmęs už riešo ir gaudė orą.

Ji atsitraukė, susivaldžiusi netrenkti jam per sprandą.

Advokatė spoksojo į ją negalėdama ištarti nė žodžio.

Kiti vyrai skubiai artinosi, bet atsidarė durys ir vidun dideliais žingsniais įėjo Tingas.

– Jie tai jau padarė, – sušuko Šasmina. – Jie paėmė...

– Pasakyk, kad nesutinki su mainais, – pertraukė jis.

– Jie sako, kad jau per vėlu, – atsakė ji šluostydamasi ašaras.

– Ar apskundėte? – angliškai paklausė Tingas advokatės.

Tingo veidu tekėjo prakaitas. Vaikino kūnas garavo iš karščio, nes jis visą kelią bėgo.

– Ne, bet...

– Tada ne per vėlu, – nukirto Tingas.

Kiti vyrai, kurie, regis, buvo broliai, kažką sušuko olandiškai ir pasuko link Šasminos, ketindami išvaryti ją iš salės. Vyras prie stalo ėmė antspaudu žymėti dokumentus ir perrašinėti Dantės vizos hieroglifus į blanką.

– Kaip paprieštarauti? Ką sakyti?

– Tiesiog pasakykite tai, – patarė advokatė. – Bet mandagumas reikalauja, kad...

– Aš prieštarauju mainams! – sušuko Šasmina tarnautojui, o Tingas griežtai pakartojo jos žodžius kiniškai.

Įsivyravo tyla. Vyrai atsitraukė. Šasmina girdėjo savo pačios kvėpavimą. Prancūzė vyptelėjo ir nusivedė Dantę link kambario su stiklinėmis durimis.

Aukštasis vyras baltais atgal sušukuotais plaukais laikė rankoje savo paties žetoną. Jis kažką pasakė tarnautojui.

– Jis užtikrina, kad pats berniukas pasiūlė lošti iš vizos, – sušnabždėjo Tingas.

Šasmina perėjo salę ir drebančiomis rankomis atsirėmė į stalą. Ventiliatorius ant stalo trakštelėjo ir pasisuko į kitą pusę. Aukštasis vyras perbraukė siaurą kaklaraištį ir šypsodamasis pažvelgė į ją.

– Aš prieštarauju vizų mainams, – pakartojo Šasmina, spitrydama jam į akis.

Tingas išvertė jos žodžius į kinų kalbą. Tarnautojas susiraukęs kažką pusbalsiu atsakė ir ėmė vartyti popierius.

– Ką jis pasakė? – paklausė ji.

– Jie nori, kad tu susiprotėtum.

– Aš nesuprantu.

Iš kabineto atėjo anas tarnautojas nukarusiais skruostais, glėbyje nešdamasis krūvą knygų.

– Galbūt turėtumėte apsigalvoti, – tyliai pasiūlė advokatė. – Kita instancija – Liaudies magistrato teismas, bet tai jau senieji laikai.

– Ką norite pasakyti?

– Ji turi galvoje paskutinę instanciją, – paaiškino Tingas.

– Tai jokia instancija, tik imperatoriaus laikų liekana. Tai pasenę įstatymai, kurie savo ruožtu buvo sukurti interpretuo-

jant „I Dzing“*, – pasakė advokatė ir nusibraukė nuo blyškios kaktos juodą sruogą.

– Bet aš negaliu tiesiog imti ir pasiduoti.

– Jei bylos neišnagrinėja žmonės, ji perduodama moteriai vardu Esiu, – tęsė advokatė rimtai žiūrėdama į Šasminą. – Liesdama vėžlio kiautą įkaitintomis lazdelėmis, ji pasiklausia seniausiųjų dvasių.

– Aš turiu pasipriešinti mainams, – nenusileido Šasmina ir atsisuko į salę.

– Argi jūs nesuprantate? Juk tai tarsi loterija, kuri...

– Aš prieštarauju mainams, – garsiai pakartojo Šasmina, kad girdėtų visa salė.

Abu tarnautojai ėmė karštligiškai šnabždėtis. Jie vartė kelias knygas, baksnojo pirštais ir diskutavo. Advokatė sunerimusi klausėsi jų pokalbio.

Ilgšis rudu kostiumu, regis, visai nekreipė į tai dėmesio. Jis ramiai stovėjo ir žiūrėjo į Dantę ramiomis, drėgnomis akimis.

Kalbantis su tarnautojais Tingo veidas atrodė sustingęs. Vienas iš jų suirzęs užtrenkė knygą, o kitas papurtė galvą.

– Kas dabar vyksta? – paklausė Šasmina advokatės, kuri įsitempusi klausėsi diskusijos.

– Jūs užginčijote vizų mainus, tad dabar byla perduodama Liaudies magistrato teismui...

---

* „I Dzing“ – „Permainų knyga“, arba „Permainų kanonas“ – yra vienas seniausių klasikinių filosofinių veikalų Kinijoje. Jame išdėstyta senovinė filosofinė kosmologinė sistema, sudaranti kinų kultūros pagrindą. Knygą sudaro simboliai (heksagramos), jų paaiškinimai ir komentarai.

Šasmina linktelėjo. Atmintyje kažkas šmėkštelėjo – lyg ir kitoks nerimas, lyg šį tą būtų girdėjusi apie tai anksčiau. Bet dabar negalėjo prisiminti.

– Ką tai reiškia?

– Juk Transporto komitetas jau priėmė sprendimą, tad kalba eina apie civilinę bylą... Formaliai jūs paduodate Vu Vangą į teismą.

– Gerai.

– Tikiuosi, – dvejodama pratarė moteris ir pamaigė portfelį.

– Ko aš nesuprantu? – paklausė Šasmina. – Jūs atrodote... Noriu pasakyti... Juk jeigu aš bylą laimėsiu, vizomis nebus apsikeista, Dantei liks jo žetonas ir jis galės grįžti į gyvenimą?

– Taip, bet...

– Man to pakanka, – pertraukė ji ir priėjo prie atitvaro.

– Dante, mūsų reikalai čia baigti, – šūktelėjo ji.

Prancūzė šaltai pažvelgė į ją, bet leido Dantei bėgti pas mamą. Šasmina jį apglėbė ir pasuko link durų, bet už nugaros išgirdusi beldimą atsisuko.

Stalą mediniu plaktuku daužė tarnautojas nukarusiais skruostais. Paskui jis šūktelėjo kažką per salę.

– Jūs turite prisistatyti į Liaudies magistrato teismą po trijų valandų, kad susipažintumėte su savo juridiniu atstovu prieš bylos nagrinėjimą sesijų salėje... Be to, jis rekomenduoja šalims parodyti teisėtvarkai deramą pagarbą, – išvertė advokatė.

– Ką jis turi galvoje, kalbėdamas apie pagarbą?

– Jus, – tyliai tarė advokatė.

– Ką aš padariau?

– Nieko tokio, dėl ko reiktų jaudintis.

– Tiesiog išverskite, ką jis pasakė.

– Jis pasakė, kad jūs murzina ir bjauri.

Jie perėjo fojė, o lauke ant laiptų Šasminai apie save priminė senoji šautinė žaizda nugaroje – jai taip suskaudo, kad turėjo paleisti Dantę ant žemės. Priešais Transporto komitetą laukė Grosmanas su savo rikša, rankoje laikydamas *Fantos* skardinę.

– Gerai, aš turiu tris valandas, – pasakė ji advokatei. – Kaip man jas panaudoti? Ką galima padaryti?

– Jums reikia nusiprausti ir susirasti naujų drabužių, – šypsodamasi priminė moteris.

– Aš turiu galvoje... Ar galite pasakyti, kaip man pasiruošti teismui?

– Jums bus paskirtas teisinis atstovas, kuris paaiškins visas procedūras.

– Ar manote, kad aš galiu tikėtis, jog teismas atšauks Transporto komiteto nutarimą?

– Jeigu norite, palydėsiu jus į teismą.

– Bet aš neturiu pinigų, – sąžiningai prisipažino Šasmina.

– Jei žmogus negali sumokėti, aš paprašau paslaugos.

– Kokios?

– Kad padėtumėte mano mamai, jei grįšite į gyvenimą, – pasakė moteris ir jos tamsios akys sudrėko.

– O jūs negrįšite?

– Aš čia jau dvejus metus.

– Bet kartais...

– Žinau, bet man čia gerai. Čia, uoste, yra ir mano vyras, ir dukra. Mes kartu, o tai svarbiausia.

Šasmina linktelėjo ir pagalvojo apie savo seserį Dianą, likusią prie jos negyvo kūno ligoninėje, apie Gabrielį, saugantį duris, ir Dantę ant operacinio stalo. O tuo metu Stokholmo automobilių aikštelės ir tušti šaligatviai dengėsi sniegu.

– Mano vardas Marta Kristiano dos Santos. Prieš atsidurdama čia aš dirbau advokatų biure Kaza Verdėje, San Paule, – pasakė moteris ir pasisuko taip, kad iš kuodelio išslydusi sruoga uždengė jos dešinį skruostą.

– Marta Kristiano dos Santos, – pakartojo Šasmina.

– Mano mama liko visiškai viena, – tęsė moteris, įbedusi į Šasminą rudas akis. – Taigi jei jūs... jei jūs tikrai grįšite į gyvenimą, noriu, kad surastumėte ją ir pasirūpintumėte ja.

– Ką norite, kad pasakyčiau? Ką jai perduoti?

– Jūs tikrai tikite, kad grįšite? – šypsodamasi paklausė Marta.

– Aš buvau grįžusi jau du kartus, – žiūrėdama jai į akis atsakė Šasmina.

40

Marta su šeima nuomojosi nedidelę buto dalį Čianmenio gatvėje netoli aikštės. Du kambariai buvo labai maži, bet atspindėjo kolonijinį turtingųjų buržua stilių – penkių metrų aukštis, didžiuliai langai su vidinėmis medinėmis langinėmis, nusitrynusios medinės grindys ir apsilaupę medžio drožinių plokštės ant sienų.

Pakeliui Šasmina aptarė dienos įvykius su Dante ir Marta, norėdama užsitikrinti, kad visų tiesa būtų tokia pat: juodu su Dante kartu atsibudo pirtyje, nuėjo į prieplauką, kartu buvo pasverti, o tada įvilioti į spąstus.

Dabar Dantė sėdėjo prie stalo virtuvėje, popieriuje rašė neva raides ir antrą kartą pasakojo, kas atsitiko maisto parduotuvėje.

– Įėjo dėdė ir prispaudė man prie burnos šaltą skudurą.

– Ar tai padarė Vangas?

– Mama, aš nežinau.

– Nes nualpai, – priminė ji. – Man atrodo, kad...

– Šasmina, jūs negalite spekuliuoti tuo teisme, – priminė Marta. – Jūs turite laikytis tik to, ką žinote esant visiška tiesa.

– Bet, Dante, juk vis dėlto tiesa tokia, kad tu atsibudai kažkur kitur, ar ne?

– Lovoje... ir ten buvo Vangas su teta, kuri šiek tiek mokėjo švediškai. Man davė kokakolos ir labai keistų traškučių „McDonald's" maišelyje. Jis pasakė, kad čia nėra tikrų „McDonald's", o aš pasakiau, kad nieko tokio. Jis buvo juokingas, parodė man daug žaislų, mes varžėmės, aš jį nugalėjau ir išsirinkau Žmogų Vorą.

– Tai jis iš tavęs nieko neišlošė? – paklausė Šasmina, stengdamasi nuslopinti pasipiktinimą, kad jis neatsispindėtų balse.

– Tik mano pakabuką. Bet aš gavau tokį patį, – pasakė Dantė ir parodė patamsėjusią Vango vizą.

– Ar žinai, kas čia? – paklausė Šasmina, palietusi savo vizą.

– Pakabukas, kokį turi visi, – tyliai atsakė vaikas.

– Pakabukas, – pakartojo Šasmina ir pažvelgė Martai į akis.

– Man atrodo, kad Vu Vangas manė, jog procedūra praėjo, kaip priklauso, – atsargiai prabilo Marta. – Todėl jis, ko gero, labai nustebo, kai įėjote jūs ir užginčijote nutarimą.

– Tada kodėl jis tiesiog negrąžina vizos?

– Negali... Kadangi Transporto komitetas pateikė savo nutarimą, tai turi būti perduota kitai instancijai.

– O kas bus ten?

– Na... Apie Vu Vangą aš nežinau nieko, bet jis, regis, gerbiamas. Man taip pasirodė.

– Kaip manote, ar jis mėgintų eiti iki galo, kad apsikeistų vizomis, nors suprastų, jog įvyko klaida?

– Nemanau. Man sunku tai įsivaizduoti, – žvaliai atsakė advokatė.

– Taigi, iš tikrųjų teisminio ginčo nebus?

– Jūs papasakosite, kaip atsitiko, kad Dantė buvo pagrobtas, tai, jog buvo pavogta jums uoste išduota pažyma... Vu Vangas sakys, kad berniuką rado ir pamaitino jį... o jūsų atstovas paaiškins, kad Dantė nesupranta, kas yra viza, todėl negali nuspręsti dėl apsikeitimo vizomis... Be to, kadangi mūsų įstatymai aiškiai draudžia apgaudinėti mažamečius, teismas pakeis Transporto komiteto nutarimą.

– Gerai.

– Eikite susitvarkyti, – priminė jai Marta.

Šasmina nuskubėjo į ankštą vonios kambarį. Maudantis po dušu teko atsiklaupti subraižytoje vonioje, kad nepritaškytų ant grindų ir pūslėtų tapetų. Vandenį praleidžiantis tarpas tarp žarnos ir pageltusio plastikinio antgalio buvo apvyniotas sidabro spalvos lipniąja juosta. Kanalizacija veikė taip prastai, kad vonioje pamažu kaupėsi šiltas, drumstas vanduo.

Nusipraususi Šasmina gavo iš Martos švarių drabužių. Liemenukas visai netiko, o suknelė buvo tokia maža, kad vaikštant pasikeldavo iki kelnaičių.

– Galbūt kiek per įžūlu taip pasirodyti teisėjui, – juokdamasi tarė Marta. – Rasime naujų drabužių teatre – ten yra sandėlis, pilnas kostiumų.

Dantei Marta paskolino dukters džinsus ir marškinėlius su užrašu „San Paulo FK“.

Prieš jiems išeinant į restoraną Marta parodė ant sienos kabantį San Paulo miesto planą, o jame – savo mamos gatvę.

Lauke buvo vėsu, galėjai užuosti kepimo ir cigarečių dūmus. Dantė visą laiką nepaleido mamos rankos. Marta rodė kelią.

– Restoranas yra tame pat name kaip teatras... Mano vyras yra atsakingas už visas kultūros institucijas, – pasakojo Marta. – Formaliai veikia tik Meno muziejus, bet mes teatre mėginame įsteigti vaikų būrelį.

Šasmina praėjo suskilusį šulinį ir statų skersgatvį, kuriuo ją vežė Grosmanas.

Jos plaukai vis dar buvo tokie šlapi, kad suknelės nugara kiaurai sušlapo, todėl nuskalbtos violetinės rožės patamsėjo.

– Jūs turite galvoti tik apie tai, kad teismas vis dar gana tradiciškas ir patriarchališkas, todėl iš jūsų tikimasi, kad būsite daili ir pagarbi... ir laikysitės tik to, ką tikrai žinote... nes jeigu jie pagauna bent kiek meluojant, nelieka beveik jokių galimybių laimėti.

– O kaip rodyti pagarbą?

– Įprasti dalykai: jaunesni rodo pagarbą vyresniems, moterys gerbia vyrus... Reikia kalbėti kultūringai ir mandagiai, nekelti balso ir nerodyti per daug emocijų.

– Gerai, – linktelėjo Šasmina.

– Nesijaudinkite.

– Vis dėlto jaudinuosi.

– Savaime suprantama, bet galvokite apie tai, kad... net jei teismui tai yra įprasta byla, jie nori priimti teisingus nutarimus.

– Taigi aš stengsiuosi aiškiai pateikti pagrindinį dalyką – Dantė gavo žaislą, bet prarado vizą. Ar tai teisinga? Juk tai baisu.

– Viskas bus gerai, – išsiblaškiusi atsakė Marta.

– Aš niekada nepasiduosiu, – tyliai tarė Šasmina.

Jie praėjo raukšlėtą vyrą, pardavinėjantį alkoholį iš skardinio karučio. Pro vieno rūsio langą Šasmina pamatė du vyrus, kurie gulėjo lovoje ir bučiavosi.

– Tik jūs turite būti pasiruošusi, kad Vango pateikta tiesa gali būti tokia, jog Dantė nenorėjo grįžti, – įspėjo Marta ir subraukė nuo sprando plaukus. – Jis sakys, kad Dantė žinojo, ką darąs, bet nutarė, jog...

– Teismas juk negali tuo patikėti, – nesutiko Šasmina, stengdamasi pagauti advokatės žvilgsnį.

– Tik noriu pasakyti, kad mažamečiams nedraudžiama apsimainyti vizomis. Draudžiama tik apgaudinėti vaikus, kad jie...

– Dantei penkeri, jis nemoka net savo vardo parašyti, – išrėžė Šasmina.

– Jūs laimėsite, – patikino Marta. – Tačiau turite prisiminti, kad viską reikia daryti teisingai, nes negerai įsigyti priešų.

– Man nerūpi.

Ji pagalvojo apie uostą, apie visus mitus, susijusius su šia vieta, kad laikas čia – ištęsta naktis be aušros. Visas miestas atrodė toks nenusakomai nutriušęs. Jos neapleido jausmas, kad čia yra senų senovės ateitis.

– Šita sistema egzistuoja jau nežinia kiek metų, – po kurio laiko pasakė Šasmina. – Juk ji turi veikti, ar ne?

Prie vienų durų Marta sustojo ir paspaudė telefonspynės mygtuką. Balsas kiniškai kažko paklausė, ji trumpai atsakė ir, suūžus spynai, atidarė duris. Lipdama siaurais laiptais Šasmina laikė Dantę už rankos.

41

Antrame aukšte buvo tamsus restoranas, kuriame kvepėjo šviežiais svogūnų laiškais ir sezamų aliejumi. Blizgančio veido ir draugiško žvilgsnio vyras palydėjo juos prie apvalaus stalo, prie kurio jau sėdėjo Grosmanas, Tingas ir dar vienas vyras.

– Pedras, – pristatė Marta. Ji pirmą kartą atrodė tikrai linksma.

Nuplikęs žemo ūgio vyras atsistojo, apkabino ją ir pakėlė nuo grindų. Vyras kažką sušnabždėjo jai į ausį. Marta šypsodamasi išsilaisvino iš jo glėbio.

– Čia mano vyras Pedras.

Šasmina paspaudė jam ranką ir pristatė Dantę.

– Visi vadina mane Buliumi iš Kaza Verdės, – pasakė Pedras.

– Gal ne visi, – juokdamasi paprieštaravo Marta.

– Aš buvau San Paulo futbolo klubo dešinysis krašto saugas. Man puikiai sekėsi mušti kampinius, kol kartą netyčia prarijau kamuolį, – pasakė jis ir paplekšnojo savo storą pilvą.

– Erika, – šiltai tarė Marta, – ateik pasisveikinti.

Iš po stalo išlindo labai graži mergaitė ilgais, garbanotais plaukais. Marta švelniai žiūrėjo į savo dukrą, kai ši su visais sveikinosi – paspaudė ranką ir pasakė savo vardą.

– Ji nepaprastai graži, – pagyrė Šasmina. – Kokios akys.

– Ačiū, – padėkojo moteris ir žvilgančiomis akimis pažvelgė į savo vaiką.

– Ji yra mano atvaizdas, – pajuokavo Pedras.

Visi susėdo aplink stalą. Savininkas ilgu pagaliuku uždegė žvakes. Jam pasilenkus iš po apykaklės išsmuko žetonas. Jis buvo toks nusitrynęs, kad nebebuvo matyti hieroglifų.

Žvakių šviesos ratas tarsi suartino aplink stalą sėdinčius žmones.

Prie jų priėjusi stora moteris pastatė ant stalo butelių su raudonomis etiketėmis, rudų alaus butelių ir „Laoshan Colos" skardinių. Ant stalo buvo dubuo su troškintomis daržovėmis. Kininiai kopūstai, daigintos pupelės, bambukų ūgliai, kolokazijų stiebagumbiai ir batatai žvilgėjo apšlakstyti Sičuano* pipirų aliejumi.

Šasmina pastebėjo, kad daržovės džiovintos arba konservuotos, bet viskas nuostabiai kvepėjo.

Buvo atnešti dubenėliai su garuojančiais virtiniais, lipniais jazmininiais ryžiais, juostelėmis supjaustyta kiauliena ir paprikomis, riebi kiauliena su saldžiarūgščiu padažu ir tamsiu vyno actu, vištienos vėrinukai ant suodinų medinių lazdelių, imbieras ir žvaigždanyžiai, kepti makaronai iš kiaušinių su svogūnų laiškais ir sojų padažu, juostelėmis supjaustyta jautiena ir dygliučiai**, kvepiantys sezamų aliejumi ir kalendra.

* Kinijos provincija, garsėjanti aštraus skonio maistu.

** Grybų rūšis.

Šasmina prisiminė parodą, kurią kadaise matė kultūros namuose Stokholme. Ten buvo demonstruojami piešiniai žydų vaikų, uždarytų Terezienštato* koncentracijos stovykloje. Vaikai buvo nupiešę ne stovyklos košmarus, siaubą ar kančias. Beveik visi buvo nupiešę įprastus šeimos pietus namie – motina, tėvas ir vaikai prie stalo.

Sunkiai nurijusi gumulą ji mėgino pamokyti Dantę, kaip naudotis valgymo lazdelėmis, bet netrukus malonusis vyras su nutrintu žetonu atnešė jam porcelianinį šaukštą.

Šasmina padėkojo ir pastebėjo, kad kramtydamas Dantė stebi Eriką, kuri sėdėjo priešais jį prisimerkusi ir be jokio vargo valgė lazdelėmis.

– Ar nori? – paklausė Tingas, atsukdamas plastikinį vieno iš butelių kamštelį.

– Kas čia?

– *Baidžiu* – populiariausias alkoholinis gėrimas pasaulyje.

– Kitą kartą.

Vaikinas gūžtelėjo ir įpylė sau, Grosmanui, Pedrui ir Martai.

Dantė pamojavo Erikai. Mergaitė nusijuokė, abiem rankomis paėmė savo subraižytą stiklinę ir gerdama užsivertė taip, kad tekėjo net per smakrą.

– Ta moteris, – staiga prabilo Pedras ir, regis, ketino atsistoti.

– Pedrai, būk geras, nereikia...

– Kai tą rytą įlipau į tarpmiestinį traukinį ir pamačiau tave, – tęsė vyras ir paėmė žmonos ranką, – tu vilkėjai kremi-

* *Theresienstadt* (Čekija).

nės spalvos palaidinę su karoliukais puošta apykakle ir buvai įsisegusi nedidelę segę su... *Bellis perennis**... Nežinau, kaip ta gėlė vadinasi angliškai.

– Jis visada šitaip, – pamėgino paaiškinti Marta.

Erika padėjo lazdeles ir abiem rankomis užsidengė ausis, bet vis tiek plačiai šypsojosi.

– Marta yra šventoji... Na, gal ne visada, todėl man labai pasisekė, – užbaigė Pedras ir išgėrė savo degtinę. – Tačiau ji išgelbėjo mane ir pavertė laimingiausiu vyru pasaulyje.

– Aš tave myliu, – vos girdimai ištarė Marta.

Grosmanas žiūrėjo į juos susijaudinęs.

– Vienas bučinys, – sušnabždėjo Pedras ir pasilenkė prie žmonos.

Kai ji pabučiavo vyrą, Tingas paplojo.

– Ir taip mums gimė Erika, – tęsė Pedras. – Vienos problemos – vagiliauja iš kišenių, keikiasi... Ne ne, aš juokauju.

Tėvas pasiuntė dukrai oro bučinį ir nusišluostė ašaras.

– Draugai, draugai, – pakėlęs taurę kreipėsi Grosmanas. – Aš nežinau, kaip jaučiatės jūs, bet aš jaučiuosi beveik gyvas.

Jo žodžiai sujaudino visus – tarsi jie būtų pajutę tą patį širdies tvinksnį. Lyg būtų beveik pamiršę, kur esą. Šasmina nužvelgė žmones aplink stalą. Išpūtęs akis Dantė žiūrėjo į Eriką. Tingas, susikėlęs kojas ant laisvos kėdės, užsimerkęs gurkšnojo alų. „Aš žinau, kad mes mirę, – pagalvojo Šasmina, – bet mes nesunaikinti, mes vis dar egzistuojame."

* Iš lot. k. daugiametė saulutė.

Kai Dantė pavalgė, Šasmina priminė jam padėkoti už valgį ir tik tada leido nueiti nuo stalo kartu su Erika. Vaikai atsisėdo nuošaliau ant grindų ir ėmė žaisti.

Šasmina atsilošė. Jautėsi soti. Ji prisiminė tėtį, kuris juokaudamas demonstruodavo savo raumenis ir perkeldavo virtuvinį stalą savo storu pilvu. Jiedvi su seseria plodavo ir šaukdavo „valio".

– Tu šypsaisi, – tarė Tingas, pasilenkė ir ištiesė jai butelį su kiniška degtine.

– Tik prisiminimai, – tarė ji ir žvilgtelėjusi į butelį papurtė galvą.

Tingas vėl ėmė valgyti, išrikiavo lėkštėje blizgančius vištienos kaulus ir šypsodamasis nučiulpė riebaluotus pirštus.

– Į sveikatą! – sušuko Pedras.

– Bulius iš Kaza Verdės, – šypsodamasis pasakė Tingas ir susidaužė su juo taurėmis.

– *Youtube* yra įrašas, kuriame nufilmuota, kaip aš pašokęs ore susidūriau su dviem gynėjais iš „Santos" ir mes visi trys netekome sąmonės. Taip gavau pravardę.

Grosmanas nusijuokė ir vėl ėmė valgyti. Kaskart, kai pakeldavo lazdeles, jam nubyrėdavo daug maisto, todėl marškiniai buvo apdrabstyti ryžiais ir aptaškyti sojų padažu.

– Ar tau irgi reikia šaukšto? – pajuokavo Šasmina.

– Ne, – sumosavo Grosmanas. – Galbūt taip neatrodo, bet aš taip darau tyčia – šitaip metu svorį.

Pedras šūktelėjo, kad atneštų daugiau alaus, ir servetėle nusišluostė veidą. Tingas sėdėjo sukryžiavęs rankas už galvos ir prisimerkęs žiūrėjo į Šasminą.

Ji stebėjo, kaip atsistojusi Erika rodė Dantei šokio žingsnius. Sūnus mėgino atkartoti, bet mergaitė papurtė galvą ir vėl parodė. Erika jo ranką uždėjo sau ant kryžkaulio, pasuko Dantės smakrą profiliu ir pamėgino parodyti jam žingsnelį.

– Šasmina, kaip jaučiatės? – paklausė Marta. – Aš seku laiką – turime dar dvi valandas. Jūs galite atsipalaiduoti... Į teismą nereikia nueiti per anksti, o iki jo nėra nė penkių minučių... Viskas bus gerai.

Šasmina pažvelgė į ją ir pagalvojo, kad Marta teisi – reikėtų atsipalaiduoti. Visi supras, kad Transporto komitetas padarė klaidą. Šasmina pasakė sau turinti pamiršti senąjį jausmą, kad žmonės agresyvūs ir nepatikimi. Blyškus Martos veidas buvo išraudęs ir atsipalaidavęs, o akys blizgėjo aliejinių lempų šviesoje.

– Ačiū, – padėkojo jai Šasmina.

Grįžęs į savo vietą Dantė užvalgė dar, tačiau nesisėdo, nes turėjo skubėti atgal pas Eriką.

– Aš šoku tango, – užsidegęs pareiškė jis.

Po pietų visi nuėjo į teatrą ir Pedras viską ten aprodė. Jie pradėjo nuo kostiumų sandėlio, kuriame apžiūrėjo manekeną su geltono šilko drabužiais iš tų laikų, kai čia būdavo statoma Pekino opera. Paskui įvairiais koridoriais jie nuėjo į ložę, kuri priklausė pačiam Čeng Jančiu*.

Leidžiantis tamsiais laiptais į sceną už nuleistų užuolaidų, Tingas paėmė Šasminą už rankos. Pedrui pasakojant teatro is-

* Kinų Pekino operos solistas (XX a. pirmoje pusėje), atlikdavęs moterų vaidmenis.

toriją, Šasmina stovėjo prie pat Tingo ir jautėsi tarsi paauglė. Jų pirštai susipynė. Užvertę galvas į lubas jie apžiūrinėjo kabančius kulisus, virš scenos pakabintų įrenginių virves ir smėlio maišus.

Kai Pedras įžiebė ryškią lempą, juodu iškart paleido vienas kito ranką ir nukreipė žvilgsnius į dėžes, kurias vyras išvilko į šviesą.

Tobulose skrynelėse su stikliniais dangteliais gulėjo gražios medinės lėlės, atsukusios į juos liūdnus lakuotus veidus.

Pedras pridėjo prie lūpų pirštą, kad visi nutiltų, ir staiga senas gramofonas užgrojo melodiją iš „Spragtuko". Visi pasitraukė iš šviesos rato. Grosmanas ir vaikai atsisėdo ant grindų. Marta palietė Šasminos ranką, pasilenkė ir tamsoje sušnabždėjo:

– Šasmina, vaidinimas truks beveik valandą. Jums reikėtų pasinaudoti proga ir nueiti į kostiumų sandėlį.

– Ko man ieškoti?

– Vakarinės suknelės – taip parodysite pagarbą...

Iš vienos skrynelės išsiropštė lėlė – keista, kreiva – ir lėtai nušlubavo į šviesą.

– Kokios spalvos? – sušnabždėjo Šasmina.

– Ne geltonos ir ne raudonos, – įspėjo Marta ir padavė jai raktą. – Bet kad būtų graži.

– Nežinau, ar aš rasiu sandėlį.

– Tiesiog išeikite pro duris, pakilkite...

– Aš parodysiu, – pasisiūlė Tingas.

42

Jie ištykino iš scenos į tamsą, užlipo stačiais laiptais ir praėjo ložes. Šasmina puikiai suprato, ką juodu daro. Dėl Tingo artumo ji juto, kad kiekvienas judesys kupinas geismo.

Rakinant kostiumų sandėlio duris, vis dar buvo girdėti „Spragtuko“ muzika. Tingas pasuko elektros jungiklį, tas spragtelėjo ir palubėje įsižiebė krištolinis sietynas. Mirguliuojanti šviesa pasiekė manekeną su geltonais šilko drabužiais ir kelis tapytus kulisus, atremtus į sieną.

– Tai, ką pasakiau prie laivų statyklos... – atsargiai pradėjo Šasmina. – Aš nenorėjau. Pasielgiau siaubingai.

– Nieko tokio.

– Ne... Nežinau, kodėl aš... kodėl aš tai pasakiau. Man gėda, man be galo gaila. Ne mano reikalas, ką tu padarei su savo gyvenimu.

– Ne, – dusliai atsakė jis.

– Atleisk.

Tingas linktelėjo ir nuėjo palei kulisus, kur buvo nutapytas Beidžingas – Uždraustasis miestas.

– Nors meluoti yra negerai, – pasakė ji pavymui.

– Bet aš nelabai galėjau pasakyti, kaip buvo iš tikrųjų...

– Galėjai.

– Labas – aš idiotas. Perdozavau heroino.

– Ar tai visa tiesa? – tyliai paklausė ji.

Tingas priėjo arčiau. Kai ėmė pusbalsiu aiškintis, jo veidas atrodė sustingęs, bet skruostai degė.

– Tiesa tokia, kad aš Vaksholme įkūriau nedidelę laivų statyklą... Gaminau išskirtinius sportinius laivus. Kad tu būtum mačiusi... Keturiasdešimties pėdų, penkiasdešimties, lakuotas raudonmedis, kiekviena detalė – rankų darbo... Pats niekada nebūčiau galėjęs tokių įsigyti. Mane kvietė į vakarėlius, man atrodė, kad gyvenimas – šventė... Per ketverius metus netekau statyklos, buto, gavau lygtinę bausmę, perdozavau pirmą kartą, pavogiau iš senelio pinigų, perdozavau antrą kartą ir atsidūriau čia... Taigi tu teisi – aš nesu vertas sugrįžti į gyvenimą.

– Žinoma, kad vertas.

– Ne visi gali būti tobuli, – pasakė jis ir nudelbė akis.

– Turiu prisipažinti, kad jaučiuosi keistai, būdama vienintelė visiškai tobula.

– Tu esi tokia.

– Taip, – juokdamasi tarė ji.

– Išskyrus tai, kad tavo žodis visada turi būti paskutinis, – šypsodamasis pridūrė jis.

– Tokia buvau vaikystėje.

– Ir vis dar esi.

– Galbūt čia tu toks, – nesusilaikiusi pareiškė ji.

Šypsodamasis Tingas palietė jai skruostą, bet Šasmina nusisuko. Ji dar nebuvo pasiruošusi – jautė, kad privalo pasakyti.

– Tingai, tiesiog, kad žinotum – aš tokia tobula, kad du kartus buvau gydoma psichotropiniais vaistais... Paskutinį kartą, matyt, buvo taip prastai, kad mane prievarta paguldė į Psichiatrijos skyrių ir...

Ji nepajėgė pažvelgti jam į akis.

– Aš suvokiu, kaip visa tai neseksualu, bet vis dėlto norėjau papasakoti.

– Ačiū.

– Žinoma, yra tūkstančiai gerų paaiškinimų, pavyzdžiui, traumuojantys išgyvenimai – ir tai tiesa... Dirbdama klaidingai įvertinau situaciją, todėl... todėl du iš mūsų mirė ir keli buvo sužeisti.

– Kas atsitiko?

– Nesvarbu... Svarbu tai, kad aš nesusivaldžiau, kai privalėjau. Turėjau rūpintis Dante, bet vis tiek išskydau...

– Kartais reikalai susiklosto blogai, – ramiai pasakė jis.

Šasmina praėjo pro jį. Tingas kvepėjo supjauta mediena. Pastebėjus, kad vaikinas eina iš paskos tarp drabužių eilių, Šasminai pašiurpo nugara.

Dabar ji žinojo, ką daro. Puikiai atpažino savo senąjį troškimą kelias akimirkas užsimiršti ir pajusti save.

Tolimiausių kostiumų sietyno šviesa nesiekė. Moteris sulėtino žingsnį. Pamačiusi ant komodos lempą, tamsoje ėmė ieškoti laido. Ji visą laiką už nugaros girdėjo Tingo kvėpavimą ir juto savo besidaužančią širdį.

– Aš paieškosiu suknelės, – pasakė ji, pirštais užčiuopusi jungiklį.

Įsižiebus šviesai pasirodė, kad šviestuvas yra natūralaus dydžio kiškio formos. Pro jo rožinį plastikinį kūną sklindanti minkšta šviesa krito ant ilgos suknelių eilės. Kai kurios buvo nudėvėtos, nuo jų kraštų karojo siūlai, o kitos, regis, galėjo būti naujos.

Per teatro sienas nuskambėjo vaikų juokas, o paskui vėl muzika.

– Šita graži, – pasakė Tingas ir ištraukė šviesiai rožinę šilkinę suknelę.

– Bet man aiškiai per maža, – juokdamasi pasakė ji.

– Tikrai?

Tingas iškėlė suknelę, o Šasmina priėjo ir priglaudė prie savęs vėsų audinį. Jo ranka lietė jos klubą.

Šasmina geidė jo labiau nei kurio nors kito anksčiau.

Gal tai lėmė jos gyvybė, taip žemai nusvėrusi svarstyklių lėkštę.

Šią sekundę jų širdys buvo sustingusios kaip akmenys ant žemės mieste, švytinčiame po stikliniu gaubtu, po kuriuo sūkuriuoja sniegas.

Ji negyva, bet kūnu skleidėsi karštis. Jai nutirpo kojos. Jautėsi taip, lyg vėl būtų paauglė ir nuoga maudytųsi mėnesienoje su pirmuoju vaikinu.

– Ar susitiksi su manimi, kai būsime grįžę? – paklausė jis.

– Taip, – tarė ji ir palietė jo ausyje įvertą perlo auskarą.

– Meluoji, – šypsodamasis pasakė jis.

– Tai tu melagis.

– Tavo žodis – visada paskutinis.

– Ne, – tarė ji ir pakštelėjo jam į lūpas.

– Šasmina, aš...

– Blogai padariau? – paklausė ji ir žengtelėjo atatupsta.

– Nežinau, – išraudęs atsakė jis.

– Tu tikrai jaunas, – pasakė ji ir pastebėjo, kad jis dar labiau išraudo.

Paėmusi jo delną, priglaudė sau prie skruosto ir laikė, žiūrėdama jam į akis. Vaikinas buvo bent dešimčia centimetrų žemesnis. Jo ranka atsargiai nuslydo jos sprandu, Šasmina pasilenkė ir vėl pabučiavo jį, vos vos liesdama lūpas.

– Mes padarysime, kaip norėsime, – sušnabždėjo ji jam į lūpas. – Mes suaugę... mes netgi mirę.

– Dar ne visai, – tyliai priminė jis.

– Žinau. Kodėl visi sako, kad mes mirę?

– Jie meluoja.

Juodu ėmė bučiuotis. Ji pravėrė burną ir įsileido jo šiltą liežuvį. Kūnas dilgsėjo iš ilgesio. Krūtine juto jo besidaužančią širdį.

– Dauguma čia patekusių netenka spalvų, – pasakė Tingas verdamas ją žvilgsniu. – O tu švyti – tavo rusvi plaukai, oda, kiekvienas šlakelis...

– Tu juk žinai, kodėl man išryškėja šlakai?

Jis nusijuokė, bet paskui surimtėjo. Randas ant kairiojo voko patamsėjo. Šasmina atsispindėjo kažkur giliai jo juoduose vyzdžiuose.

– Aš nesu įsitikinęs, kad noriu, jog mes tai padarytume.

– Kodėl?

– Nes tu bjauri.

– O jeigu aš pasidarysiu geresnė? – sušnabždėjo ji ir pamėgino atsegti jo džinsus.

– Nepasidarysi.

Tingas suėmė jos riešus ir atsargiai atitraukė rankas.

– Nepasidarysiu, – pripažino Šasmina. – Bet mes vis tiek tai padarysime, – nenusileido ji, jusdama savo kaistančią lytį.

– Ne.

Degant skruostams ji ištraukė rankas ir vėl pamėgino atsagstyti jo džinsus. Šie buvo siauri ir įsitempę. Ant antros sagutės buvo apsipainioję daug siūlų.

– Ką tu darai? – sušnabždėjo jis ir vėl patraukė jos rankas.

– Mėginu sugundyti tave, bet man nelabai sekasi.

– Kodėl nori mylėtis su manimi? – tyliai paklausė jis.

Šasmina jau buvo leidusi jausmui ją užvaldyti ir žinojo, kad dabar nenurims. Ji norėjo šito, norėjo būti su juo, pajusti jį savyje.

Tingas nusitraukė marškinėlius ir numetė juos ant senos, velvetu aptrauktos sofos. Jo kūnas buvo jaunas ir gražus, pilvas plokščias, o krūtinė be plaukų.

Nusimovusi kelnaites Šasmina staiga susigėdo. Visa tai išaugo į kažką daugiau. Ji niekada nesidrovėdavo. Skirtingai nuo kitų dalykų, seksas jai atrodė gana paprastas reikalas. Bet dabar jautėsi kitaip. Širdis plakė per greitai. Ji nesuprato, kodėl taip stipriai geidžia šio vaikino.

Tingas ėmė glamonėti jos krūtis per suknelę ir pabučiavo į kaklą. Žetonas nusmuko ant šono. Šasminos kvėpavimas padažnėjo. Ji dirstelėjo į užrakintas duris. Užčiuopęs po plona medžiaga, Tingas suėmė spenelį švelniomis lūpomis.

Jis kažką sušnabždėjo, pabučiavo dar kartą ir pažvelgė į ją tamsiomis akimis.

Šasmina vėl pamėgino atsegti jo džinsus, bet rankos virpėjo, jai nesisekė ir ji ėmė kikenti.

– Saga užkliuvo už...

Jis pamėgino pats, pasakė kažką ir taip trūktelėjo džinsų prarėžą, kad subraškėjo siūlės.

Šasmina atsargiai atsmaukė suknelę virš klubų, nusimovė ją per galvą ir stovėjo rožinėje šviesoje, kol Tingas mėgino nusitraukti nuo pėdos klešnę.

Iš lėlių teatro sklido varpelių muzika.

Šasmina atsisėdo ant sofos suglaudusi šlaunis, jusdama savyje žioruojantį, slidų karštį.

– Ateik, – sušnabždėjo ji.

Viena jos ranka įsmuko tarp pagalvių. Ten buvo susikaupę dulkių ir smėlio.

Tingas priėjo. Ji pagalvojo, kad jiems galbūt reiktų palaukti, bet vis tiek atsigulė.

Viena pagalvė nukrito ant grindų, kai ji išskėtė šlaunis tiek, kad įsitempė paslėpsnių raumenys. Tingas ją užgulė. Dejuodama įsileido jį vidun, jusdama jo karštą odą ir greitai plakančią širdį. Visas jos kūnas vibravo. Ji vos nepatyrė orgazmo, bet sustabdė Tingą ir laikė jį tol, kol pati nurimo.

Kai paleido jį, Tingas ėmė judėti, ji mėgino pagal jo ritmą judinti klubus, bet jis pernelyg skubėjo.

– Ramiau, – sušnabždėjo ji.

Jis sudejavo jai į skruostą ir ėmė judėti lėtai. Apkabinusi jo prakaituotą nugarą, Šasmina nebegalėjo atsilaikyti, užsimerkė ir paskendo palaimoje.

43

Po valandos Marta atidarė Šasminai duris ir įleido ją į kambarį šalia Magistrato teismo posėdžių salės. Dantė jau sėdėjo klausytojų vietoje kartu su Grosmanu, Pedru ir Erika, o Tingas sėdėjo sinchroninio vertimo kabinoje.

– Teismo posėdis prasidės po trijų minučių, – eidama iš paskos sušnabždėjo Marta.

Prie salės durų ant kėdės sėdėjo labai senas vyras plonomis kojomis. Virš jo galvos kabojo pageltusio plastiko telefonas su nutrauktu laidu, kuris buvo apvyniotas apie aparatą. Ant sienų nebuvo nieko, tik veidrodis mediniais rėmais ir apdulkėjęs paveikslas, kuriame buvo pavaizduotas Konfucijus, priešais save sudėjęs delnus taip, lyg rodytų drugelį. Viename kampe stovėjo atvira spintelė, o joje – grafinas ir trys stiklinės.

Marta padėjo Šasminai nusivilkti paltą, atsitraukė per žingsnį ir įdėmiai nužvelgė. Jos akys buvo didelės, o vyzdžiai – tarsi juodos salos tamsiuose ežeruose.

– Jūs neįtikėtinai graži, – sušnabždėjo Marta.

– Jaučiuosi taip, lyg būčiau pasipuošusi mokyklos išleistuvėms, tik keleriais metais per vėlai.

Tingas gulėjo ant sofos, kai ji, vis dar nuoga, kostiumų sandėlyje susirado suknelę. Tai buvo siaura, ilga, padūmavusio mėlynumo, šiek tiek žvilganti šilkinė suknelė. Matuodamasi užuodė, kad medžiaga vis dar šiek tiek skleidžia kvepalų aromatą.

– Jūs traukiate dėmesį ir tai gerai, – pasakė Marta.

– Ar jūs įsitikinusi, kad tai gerai?

– Taip, aš įsitikinusi.

– Puiku.

– Per šimtą civilinių bylų gal tik vienas iš teismo tarėjų pakelia akis... Mums reikia panaudoti viską, kas priverstų juos klausytis.

Nutrintas parketas sugirgždėjo, kai Šasmina priėjo apsižiūrėti prie sieninio veidrodžio.

Suknelė, regis, buvo pasiūta kaip tik jai. Vietoje petnešėlių ant jos šlakuotų pečių buvo tik dvi blizgančios virvelės. Medžiaga buvo taip prigludusi prie torso ir klubų, kad Šasmina atrodė lieknesnė ir ne tokia raumeninga.

– Vu Vangas jau čia. Jam atstovaus keturi inžinieriai, – pranešė Marta dirstelėjusi pro duris į salę.

– O kur mano teisinis atstovas? Juk atėjusi čia turėjau su juo susitikti.

– O štai ir aš, – sumurmėjo senukas ant kėdės.

Jis netvirta ranka suėmė lazdą ir stodamasis susitrenkė galvą į ant sienos pakabintą telefoną.

– Anksčiau čia buvo biliardo kambarys, – gergždamas pasakė jis. – Bet tuomet čia buvo laiptai garbingiems komiteto svečiams.

– Ar jis advokatas? – tyliai paklausė Šasmina.

– Ne visai taip, – paaiškino Marta. – Aš visą laiką sėdėsiu šalia kaip patarėja, tačiau negaliu jums atstovauti kaip advokatė, nes priklausau *Corpus juris**... Jei teisinis atstovas yra advokatas, tai rodo, kad klientas netiki savo teisumu.

Senukas lėtai priėjo prie jų ir pažvelgė į Šasminą pro didžiulius skaitymo akinius, už kurių buvo matyti įkypos akys.

– Girdėjau, kad šiandien būsime posėdžių salėje, – pasakė jis tiesdamas liesą, pigmentinėmis dėmėmis išmargintą ranką.

– Taip, – tarė ji ir paspaudė jam ranką.

– Dong Hongli, teisės magistras, – prisistatė jis.

– Šasmina Paskal-Anderson.

Senukas pridėjo už ausies delną, kad geriau ją girdėtų, ir nustebęs palinksėjo.

– Taip, kai buvau jaunas, aš taip pat vairavau kadilaką.

– Mano vardas...

– Žinau, aš pajuokavau, – juokdamasis pasakė vyriškis ir paglostė jai skruostą. – Aš dar ne toks senas.

Dideli langai už jų nugarų buvo užnešti drumzlinai geltonos spalvos dulkėmis, todėl sutemų dangus anapus jų atrodė purvinas.

– Kaip esate viską suplanavęs? – žiūrėdama jam į akis paklausė Šasmina.

– Iš pradžių civilinė byla čia, didžiojoje salėje, paskui stiklas *single malt***, ankstyva vakarienė ir madžiongo*** partija su brangiąja žmona.

* Iš lot. k. teisės sąvadas, teisės rinkinys – teisės normų (įstatymų, teisės aktų) rinkinys, išdėstytas viename dokumente.

** Iš angl. k. vieno salyklo viskis.

*** Stalo žaidimas.

– Aš turėjau galvoje teismo posėdį.

– Štai kaip. Na, tai paprasta... Po kelių mandagumo frazių pasistengsiu, kad teisėjas paklaustų jūsų, kodėl apskundėte Transporto komiteto nutarimą. Tada jūs atsistosite ir papasakosite tiesą.

– Kaip manote, ar teisėjas geras? – paklausė Šasmina jausdama, kad iš nerimo jai vėl ima mausti paširdžius.

– Dauguma sako, kad jis yra teisingas... Beveik visą laiką skiria kovai su triada.

– Skamba gerai.

– Be to, jis turi širdį... Aš žinau bent jau tokį faktą, kad jis prieš keletą metų buvo taip beprotiškai įsimylėjęs mokinę, jog sumaišė jos seiles su medumi ir išgėrė kaip vaistus.

Išgirdusi, kad salėje renkasi žmonės, Šasmina prisivertė žiūrėti į nuzulintą parketą, išsėdėtą sutrūkinėjusios odos minkštasuolį, kėdės atlošo nutrintą sieną ir nejudančiame ore pakibusias dulkes.

– Šasmina? Jūs tai įveiksite, – padrąsino Marta. – Mes viską aptarėme, jūs žinote, ką daryti... Turite būti mandagi ir papasakoti apie sūnų, laikydamasi tiesos... Ir stenkitės prisiminti, kad emocijos gali juos trikdyti.

– Jau laikas? – paklausė Šasmina.

– Mes įeisime anksčiau. Duokite mums bent dvidešimt sekundžių.

Marta atidarė duris, leido pirmam prašlepenti senukui, tada dirstelėjo į Šasminą ir nusekė jam iš paskos. Durys užsidarė. Šurmulys salėje nutilo, bet suolai vis dar braškėjo.

Šasmina palaukė dvidešimt sekundžių – bent jau taip jai atrodė. Palūkėjusi dar šiek tiek, lėtai kvėpuodama suskaičiavo iki dešimt, pasitempė, kilstelėjo smakrą ir atidarė duris.

Sunkus šilko audinys švelniai glostė jos kūną. Jai lėtai žingsniuojant, suknelė skleidė šaltą žvilgesį.

Nukabinusi nuo sienos sinchroninio vertimo ausines, ji ėjo toliau.

Didelė magistrato posėdžių salė buvo panaši į Rytų Europos aulas septintame dešimtmetyje – pilki kilimai, pageltusios garso kolonėlės palei sienas ir žalvarinės peleninės ant suolų ranktūrių.

Spėjusi pamatyti, kad Dantė sėdi pačiame priekyje tarp Grosmano ir Erikos, Šasmina sutelkė visą dėmesį tik į tai, kaip nusileisti nuolaidžiu taku link teisėjo ir keturiasdešimt dviejų teismo tarėjų.

Klausytojai sėdėjo pasklidę ant suolų. Kai ji pasirodė prie pakylos, salėje kilo šnabždesys.

Tingas sėdėjo vertėjų kabinoje už blizgančio lango, kuriame atsispindėjo lubų šviestuvų šviesa.

Vaikinas tyliai švilptelėjo į jos ausines.

Iškilusis mokytasis teisėjas laukė nutaisęs sustingusį veidą, primerkęs sunkius vokus, bet Šasmina aiškiai juto, kad jis nenuleidžia nuo jos akių. Marta ir Dong Hongli sėdėjo ieškovo pusėje. Ji ten ir nuėjo, lėtai. Tyčia. Mirguliuojantis suknelės audinys metė mažus, žvilgančius atspindžius.

Marta ranka parodė, kur jai sėstis, bet Šasmina liko stovėti ir nužvelgė salę. Keturiasdešimt du tarėjai buvo panašūs į sim-

foninį orkestrą be instrumentų. Atrodė, kad visi abejingi, kad nė vienas nepastebėjo, jog ji įėjo. Vu Vangas sėdėjo savo vietoje, apsivilkęs ką tik išlygintą kostiumą. Šalia sėdėjo keturi inžinieriai. Ant jo kaklo aiškiai buvo matyti blizganti Dantės viza.

– Dar pastovėkite, – sušnabždėjo Dong Hongli.

Teisėjas vis dar nenuleido nuo jos akių. Jo plaukai buvo kaip balti pūkai, akys – tamsios, o veidas rimtas ir raukšlėtas. Priekyje, ant jo stalo, kuris stovėjo aukščiau, buvo pakabinta šilkinė juosta su kiniškai ir angliškai parašytais žodžiais „Revoliucija nėra kviestinė puota“.

– Toli gražu ne tradiciška, – galiausiai pasakė jis Šasminai. – Bet gana blizgi medžiaga privertė mane prisiminti Makau*.

Užgniaužęs šypseną jis mostelėjo kviesdamas ją sėstis. Staiga į ją akis pakėlė penki ar šeši tarėjai. Ant grindų nukrito ir nuriedėjo rašiklis. Šasmina dėkodama linktelėjo teisėjui ir atsisėdo.

– Ką jūs padarėte plaukams, kad būtų tokie ryškiai rusvi? – paklausė teisėjas pasilenkęs virš stalo.

– Tai natūrali mano plaukų spalva.

Dabar akis pakėlė gal jau penkiolika tarėjų. Marta tildydama uždėjo ranką ant josios, bet Dong Hongli atrodė patenkintas.

Iškilusis mokytasis teisėjas atsistojo ir, prieš kreipdamasis į tarėjus, timptelėjo į uniformą panašų švarką žemyn ant storo pilvo.

* Makau, arba Aomenas, (oficialus pavadinimas – Makau specialusis administracinis regionas) – nedidelė Kinijos teritorija pietinėje šalies pakrantėje. Svarbus turizmo centras, garsėjantis lošimo namais.

– Aš iš šito niekaip nepasipelnysiu, aš nesu šališkas, – pradėjo berti teisėjas lyg mintinai išmoktą pamoką. – Aš neturiu išankstinės nuomonės, nepažįstu nei ieškovo, nei atsakovo, aš neapgaudinėjau sverdamas svarstyklėmis, aš nelošiau ir nesilažinau. Aš esu tik teismo tarnautojas.

Jis atsisėdo, kažką pasižymėjo ir pažvelgė į Dong Hongli, tada šis iškart atsistojo ir sumirksėjo už savo akinių.

– Vu Vangas žaidė su berniuku ir išlošė jo vizą, – pradėjo jis ir atsikrenkštė. – Tai visiškai teisėta, tai gali paliudyti liudininkai. Tačiau mano klientė užginčijo mainus, nes tai susiję su ką tik atvykusiu mažamečiu, kuris dar nesuvokė savo vizos vertės.

– Jis sumanus, – sušnabždėjo Marta.

– Bet jis juk turi pasakyti, kad aš jo mama, – sušnabždėjo Šasmina.

– Ar ieškovė nori ką nors pridurti?

– Pasakykite, kad jums atstovauja Dong Hongli, – tyliai liepė Marta.

– Man atstovauja Dong Hongli.

– Tu turi atsistoti, – Šasminos ausinėse sušnabždėjo Tingo balsas.

– Aš neišgirdau, ką pasakė penktoji gražuolė*, – šypsodamasis tarė teisėjas.

* „Penktoji gražuolė“ (*The Fifth Beauty*, aut. Ellison James) – moderni pasaka suaugusiesiems, paremta kinų legenda.

44

Kai Šasmina Paskal-Anderson atsistojo, didelė teismo salė nuščiuvo. Kaskart įkvėpiant, audinys ant jos krūtinės įsitempdavo. Moteris nužvelgė salėje išsibarsčiusius klausytojus, keturiasdešimt du tarėjus, Vu Vangą ir jo keturis inžinierius. Tingas sėdėjo kabinoje prie mikrofono, pasiėmęs rašiklį ir popieriaus. Kabinos lange atsispindėjo lempų šviesa, bet Šasmina pastebėjo, koks jis susirūpinęs. Arčiausiai sėdėjo Dantė ir žaidė su Erika. Pedras ir Grosmanas žiūrėjo į ją.

– Man atstovauja Dong Hongli, – pakartojo moteris.

– Bet maloniau žiūrėti į jus, – pasakė teisėjas.

Keli vyrai nusijuokė, bet Šasmina neprisivertė nusišypsoti. Užuot šyptelėjusi, ji kilstelėjo smakrą ir pažvelgė teisėjui į akis, kurį laiką taip pastovėjo ir tik tada prabilo.

– Nenoriu būti nemandagi, – pasakė ji ir drebėdama įkvėpė. – Šito reikalo būtų galima nelaikyti net konfliktu... Gal tai tik nesusipratimas? Tikrai taip, bent jau aš noriu tuo tikėti, nes... nes aš visai neketinu kuo nors kaltinti Vu Vango. Tačiau aš pažįstu Dantę – jis mano sūnus, mano vienintelis vaikas... ir žinau, kad jis su niekuo nenori keistis savo viza... Todėl užginčijau Transporto komiteto nutarimą.

Ausinėse tyliai spragsėjo. Teisėjas susidomėjęs pažvelgė į ją ir Šasmina suprato, kad turi pasakyti dar ką nors.

– Aš sakysiu tik tiesą, – tęsė ji ir ieškodama pagalbos žvilgtelėjo Dong Hongli į akis.

– Ji nori pabrėžti, kad pasitiki Liaudies magistrato teismu, – gergždamas pasakė senukas.

– Aš pasitikiu Liaudies magistrato teismu, – pakartojo Šasmina ir vėl pažvelgė į teisėją. – Ir pasitikiu Iškiliuoju mokytuoju teisėju bei keturiasdešimt dviem tarėjais.

– Papasakokite, kaip čia atvykote, – patarė Dong Hongli.

– Mes patekome į automobilio avariją Stokholme. Pirmą kartą snigo... Važiavome pas Dantės tėtį, bet taip ir nepasiekėme tikslo... Atsidūrėme čia.

– Mums visiems tai pažįstama, – pasakė teisėjas ir jo niūrios akys dar patamsėjo.

– Mudu kartu atsibudome vienoje kabinoje, tada nuėjome į prieplauką, gavome vizas ir pakeliui į terminalą mus įviliojo į spąstus.

– Jie klausosi jūsų, – sušnabždėjo Dong Hongli.

– Triada pasiėmė Dantę... Jie norėjo, kad aš mirčiau ir kad niekas negalėtų jam atstovauti.

– Jei triada būtų norėjusi jus nužudyti, mes nebūtume turėję malonumo čia susitikti, – draugiškai tarė teisėjas.

– Jie pagrobė mano sūnų.

– Atvykus čia gali taip pasirodyti, – užjausdamas pasakė Vu Vangas ir atsistojo.

Šasmina pajuto, kad jos lūpos ima virpėti, bet žinojo, kad negali pravirkti. Salėje buvo taip tylu, kad tapo aišku, jog visi tarėjai klausosi. Dantė pažvelgė į ją išpūtęs akis, klausydamasis to, ką jam mėgino išversti Erika.

– Dabar sėskitės, – sušnabždėjo Marta.

– Jūs taip pat esate tai matę, – liūdnai pasakė Vu Vangas tarėjams. – Tėvai, kurie atvyksta į uostą ir ieško savo šeimos. Širdis plyšta. Apimti nevilties jie blaškosi tamsoje, prisiriša prie svetimų vaikų...

– Ką jis sako? – sutrikusi paklausė Šasmina.

– Šis berniukas yra ne tas vaikas, kurio netekote, o...

– Dantė yra mano sūnus, – nustebusi pertraukė jį Šasmina.

– Mes suprantame, kad jūs taip manote, – rimtai pasakė Vu Vangas.

– Aš jį pagimdžiau ir pažįstu geriau nei kas kitas, – drebančiu balsu patikino ji. – Jis net nežino, kur yra, nesupranta, ką reiškia viza. Dantė mano, kad tai pakabukas. Jis per mažas tokiems dalykams, visiškai per mažas. Jis supranta tik tiek, kad iš Vu Vango gavo žaislą... Taigi, jei egzistuoja teisybė, mainai turi būti paskelbti negaliojančiais.

Vu Vangas atsisėdo.

Atsistojo vyriausias iš jo inžinierių. Jis perbraukė ranka savo retą, žilą barzdą ir prabilo.

– Iškilusis mokytasis teisėjau, gerbiamieji tarėjai... Neketinu nei koketuoti, nei isterikuoti, nes čia yra Magistrato teismas... Taigi geriau tiesiai prie reikalo. Jūs visi žinote, kad Vu Vangas

aktyviai užsiima labdara miesto rajone, kuris vadinamas Dzipinu. Tai pavojingi kvartalai, bet juose pilna vargstančių žmonių. Vu Vangas asmeniškai išdalijo tūkstantį šimtą dubenėlių sriubos. Jis buvo jau pakeliui į kitą vietą, kai po plastikine uždanga už turgaus aptiko apleistą vaiką... Murziną, labai ištroškusį, kelias dienas nevalgiusį berniuką, kuriam reikėjo...

– Jis atvyko čia šiandien, su manimi, – pertraukė jį Šasmina.

– Lankydamas mokyklą išmokau tylėti šalia daugiau išmanančių vyrų, – pasipūtęs pareiškė inžinierius.

– Gal blogai atsimenu, – pasakė Dong Hongli ir pamėgino atsistoti, bet jam nepavyko. – Šiaurės Rytų Kinija garsėjo sunkiąja pramone... Bet ar tikrai garsėjo gerais mokytojais?

Daugelis klausytojų nusijuokė ir pažvelgė į inžinierių, o keli tarėjai vyptelėjo.

– Tęskite, – griežtai liepė teisėjas.

– Vu Vangas buvo pakeliui į pasitarimą Miesto planavimo taryboje, tačiau jam širdis neleido palikti berniuko. Pamaitino jį, pagirdė ir įsileido į savo namus, kad būtų saugus.

Klausydamasi ausinėse traškančio Tingo vertimo, Šasmina ėmė visa drebėti supratusi, kad jie neįvertino Vu Vango. Gavus galimybę sugrįžti į gyvenimą, tiesa jam visiškai nerūpėjo.

– Vu Vangas sėdėjo su berniuku ir paaiškino jam miesto taisykles: kad reikia saugoti savo vizą, jei nori grįžti, kad gali ją iškeisti arba parduoti, jei labiau nori pasilikti...

– Jis meluoja, – pertraukė jį Šasmina ir atsistojo taip staigiai, kad kėdė barkštelėjo į sieną. – Viskas, ką jis sako, melas.

– Tylos salėje, – griežtai pareikalavo teisėjas.

– Šasmina, – įspėdamas sušnabždėjo Tingas ausinėse. – Raminkis, jie nubaus tave, jei...

– Dantė mano sūnus, – ryžtingai pareiškė motina. – Aš galiu įrodyti, kad...

– Tylos!

Vu Vangas apgailestaudamas nusišypsojo, lyg duodamas suprasti, kad jos išsišokimo buvo galima tikėtis, kad ji, kaip gaila, sutrikusi. Kai dirstelėjo į popierių ant stalo, jam ant kaktos užkrito kelios baltos atgal sušukuotų plaukų sruogos.

Vienas iš tarėjų atsistojo, o kiti ėmė murmėti. Jis buvo aukštas, liesas, jo lūpos siauros, suskilinėjusios, o akys anapus akinių stiklų atrodė neramios.

– Ją reikia išvesti iš posėdžių salės į aikštę, – pasakė jis plonu balsu.

– Atleiskite, aš nenorėjau...

– Išveskite ją, – šaižiai pertraukė tarėjas. – Ją reikia pririšti prie...

Norėdamas atsistoti Dong Hongli pametė lazdą, ši subarškėjo parkritusi ant grindų ir nuriedėjo prie Vango atstovų.

Lazda gulėjo prie inžinieriaus kojų, o tas matė, kaip sunku senukui atsistoti. Nebuvo ką daryti – dėl amžiaus skirtumo inžinierius buvo priverstas pakelti lazdą, prieiti prie Dong Hongli ir jam paduoti.

Senukas paėmė lazdą, bet nepadėkojo. Sunkiai atsistojęs jis prabilo:

– Girdžiu kaltinimus, kilusius dėl moteriško afekto būsenos, – pasakė Dong Hongli. – Tačiau girdžiu ir jaunikliu̧s, ku-

rie pučiasi... Netrukus pasensiu, turėjau daug laiko studijuoti Konstituciją... Man atrodo, kad esama formuluotės, jog žmogus turi teisę klausytis savo bylos.

– Taip, – linktelėjo teisėjas, kažką pasižymėjo ir vėl pažvelgė į Dong Hongli.

– Mano sūnus nori grįžti į gyvenimą, – braukdama ašaras pasakė Šasmina. – Juk aš tai žinau. Todėl taip susijaudinau.

– Pasienio sargybinio dukra liejo ašaras, kai ją vedė kunigaikštis Cinas, – niūriai šypsodamasis pasakė teisėjas. – Bet kai išmėgino su juo didžiulę lovą, pasigailėjo verkusi.

Keli tarėjai paplojo. Tingo balsą užgožė garsai. Pamačius, kad Vu Vangas mojuoja Dantei, Šasminai sukilo staigus šleikštulys. Vangas ketina grįžti į gyvenimą Dantės kūne. Jeigu jis laimės bylą, jo minkštas žvilgsnis žvilgės Dantės akyse.

– Ar jūs gailitės kaltinusi dėl melo? – beveik geranoriškai paklausė teisėjas.

– Taip, aš gailiuosi, – pasakė ji ir sunkiai nurijo seiles.

– Tada suteikiame žodį...

– Aš gailiuosi kaltinimų... bet iš pagarbos teismui vis dėlto noriu, kad žinotumėte, jog Vu Vangas meluoja.

– Vu Vangas – gerbiamas vyras! – suriko vienas iš inžinierių.

– Kuris meluoja, – tyliai tarė Šasmina nepaisydama, kad Marta tempia jai už suknelės, duodama ženklą tylėti.

– Aš mėginau padėti vienišam vaikui, – tikino Vu Vangas.

– Jūs meluojate, – nepasidavė ji.

45

Vyras nušlavė nuo stalo kelis popierius, nustūmė vieno iš jį mėginančių raminti inžinierių ranką ir vėl atsistojo.

Pavargęs Vango veidas buvo išblyškęs, bet drėgnos akys tokios draugiškos, kad Šasminą nukratė šiurpas.

Ji spoksojo į rudą kostiumą, baltus plaukus ir ploną pirštą, nukreiptą į lubas, kai vyras pakartojo gerbiąs amžiną teismo institucijos tradiciją.

Šasmina iškart suvokė, kad Vu Vangas, ko gero, bus tas pats vyras, kurį matė aname tamsiame skersgatvyje. Tai jis pakorė mergaitės senelį.

Šasminos širdis ėmė daužytis taip, kad ūžė ir ausyse. Vu Vangas – žudikas, jis tiesiogiai susijęs su triada ir jam pavyko visus apgauti.

Dabar jis išsitiesė ir nužvelgė tarėjus bei teisėją. Kai pasisukęs kreipėsi į Šasminą, ant jo kaklo susiūbavo Dantės žetonas.

– Jūs sakote, kad gerbiate teismą, – ramiai tarė jis. – Nors anksčiau tvirtinote, kad, ilgiau pabuvus uoste, negalima suprasti, kur teisybė... Tai galėjo būti pasakyta tik apie mūsų teisėją ir keturiasdešimt du tarėjus.

– Ne, tai...

– Argi jūs nesakėte, kad mes esame tik švino spalvos šešėliai pelenais užklotame mieste? – baigė jis ir pirštu perbraukė kaklaraištį.

Prisiminus savo žodžius Šasminai nukaito skruostai. Būtent taip ji pasakė ligoninėje psichologui, kai jai suleido raminamųjų. Ji negalėjo suvokti, iš kur Vangas žino apie pokalbį ir dabar, stovėdamas prieš visus, jį atpasakoja.

– Ar jūs taip sakėte? – paklausė teisėjas žiūrėdamas jai į akis.

Šasmina užgniaužė norą neigti.

– Taip, – prisipažino ji. – Tačiau aš...

– Gėdykitės.

Šasmina linktelėjo ir pajuto, kaip iš įtampos sustiro jos sprandas.

– Kartais aš, ko gero, jaučiuosi esąs švino spalvos, – pamėgino pajuokauti Dong Hongli.

– Tačiau tiesa tokia, kad mes nesame šešėliai, – pasakė Vu Vangas ir ranka persibraukė baltus plaukus. – Nes mes egzistuojame, mes kraujuojame, jei mums įduri... o be teismo uoste viešpatautų chaosas.

– Mano klientė nori pabrėžti, kad ji gerbia teismą, – pasakė Dong Hongli.

– Ponas Vu gali tęsti.

– Turiu pasakyti nematąs jokios savo klaidos, – pasakė jis nerūpestingai šypsodamasis ir skėstelėjo rankomis. – Aš pasikviečiau į namus apleistą berniuką. Ten jau buvo keli draugai iš komiteto, jie virtuvėje žaidė kauliukais... Aš įspėjau berniuką,

kad nežaistų, bet jis neklausė, būtinai norėjo žaisti su manimi „Liars' dice"*...

– Dantė nemoka žaisti kauliukais, – įsiterpė Šasmina.

– Tėtis mane išmokė, – pasakė Dantė.

– Mažamečiai negali kalbėti posėdžių salėje, – įspėjo teisėjas.

– Sūnus man niekada to nesakė.

– Bet jūs sakote, kad pažįstate jį geriau nei kas kitas, – iškart metė repliką vienas iš inžinierių.

– Taip, pažįstu. Ir žinau, kad jis nesuvokia, ką reiškia pralošti savo vizą.

– Bet jis pasirašė pažymą, – pasakė Vu Vangas.

– Tai absurdas, – beveik juokdamasi pasakė ji. – Dantė nemoka net savo vardo parašyti.

Vienas iš inžinierių išėmė iš odinio segtuvo popierių ir iškėlęs parodė teisėjui ir kitiems, sėdintiems teismo salėje. Šasmina atsistojo, jausdama, kad kojos vos laiko, o veidas dega. Kairėje lapo pusėje, apačioje, po kiniškais hieroglifais buvo vaiko ranka parašyta „Dantė".

Motina žengė link sūnaus, bet turėjo sustoti ir ranka atsiremti į stalą.

– Dante? – tarė ji.

– Ar viskas jau baigėsi? – džiugiai paklausė jis.

– Juk ne tu parašei savo vardą ant popieriaus, kurį...

– Taip, aš. Dabar aš moku, – džiūgaudamas pasakė jis. – Aš išmokau. Aš galėjau parašyti savo vardą...

* Iš angl. k. „Melagio kauliukai" – žaidimas su kauliukais.

– Koks tu šaunuolis, – pagyrė ji ir susmuko ant kėdės.

– Laikas baigti bylą, – nežiūrėdamas į ją pasakė teisėjas.

– Ji verkia kaip melagė, kuri gailisi ir pripažįsta savo kaltę, – pašiepė Vangas.

Tarėjai nusijuokė. Šasmina sumirksėjo, kad ašaros nuriedėtų, tada pakėlė galvą ir atsistojo. Ji nekreipė dėmesio į popieriaus gniužulus, kuriuos jai į nugarą sviedė keli klausytojai.

– Jūs manimi netikite, bet aš sakau tiesą, – pakėlusi balsą pasakė ji. – Aš atėjau į prieplauką kartu su sūnumi – buvo būtent taip. Aš gavau pažymą, kad esu už jį atsakinga... bet pakeliui į terminalą mus uždarė parduotuvėje, o triada atėmė iš manęs Dantę ir pažymą...

Vienas iš inžinierių mandagiai pakėlė ranką, paprašė žodžio ir tik tada atsakė:

– Mes patikrinome šį reikalą, – tarė jis ir iškėlė dokumentą. – Berniukas turėjo dokumentą, kuriame parašyta, kad jis atvyko į prieplauką vienas ir...

– Dantė negavo jokio dokumento. Tai aš gavau... ir jame buvo parašyta, kad aš už jį atsakinga, – sušuko Šasmina.

Vu Vango inžinierius parodė dokumentą, panašų į tą, kurį ji gavo uoste ir kuris buvo iš jos pavogtas.

– Čia pažyma, išrašyta pasvėrus, – tęsė inžinierius ir nesusilaikęs nusišypsojo. – Joje aiškiai parašyta, kad uosto administracija užregistravo berniuką, atvykusį vieną.

– Jūs meluojate! – sušuko ji.

Prasibrovusi prie inžinieriaus pastūmė jį į krūtinę, bet gavo tokį antausį, kad atsitrenkė į stalą ir numetė nuo jo kelias kny-

gas. Skruostas degė, ausyje lyg vėjai ūžė. Nepaisydama to, ji priėjo prie teisėjo. Akyse tvenkėsi įtūžio ašaros, kai ji pareikalavo, kad būtų pristatyta kalkės kopija iš uosto segtuvo.

– Savaime suprantama, mes turime ir kopiją, – pareiškė inžinierius ir padėjo teisėjui ant stalo ir originalą, ir kopiją su antspaudu.

– Tai tik suklastoti dokumentai, – prieštaravo Šasmina. – Mano vertėjas žino, kad popierius buvo išduotas man.

– Niekur neparašyta, kad uoste buvo pasamdytas vertėjas.

– Ne, bet aš nuėjau pas jį vėliau. Jis stato laivus prie...

– Posėdis baigtas, – pertraukė teisėjas.

– Dante! Pasakyk, kad aš tavo mama!

– Mažamečiai teisme neturi balso.

– Pasakyk! – sušuko ji.

– Tu esi mano mama, – išsigandęs pasakė berniukas.

Teisėjas pasilenkė virš stalo ir rimtai pareiškė, kad teismas išnagrinėjo jos bylą.

– Nors aš mieste praleidau daug metų, esu įsitikinęs, kad esu teisus teigdamas, jog Transporto komiteto nutarimas buvo teisingas.

Šasmina sustingo lyg suparalyžiuota. Dantė spoksojo į ją. Tingas sėdėjo stiklinėje kabinoje ranka užsidengęs burną.

– Liaudies magistrato teismas priėmė sprendimą nepatenkinti ieškinio, – susitvardęs paskelbė teisėjas. – Mainai įvyko teisingai, todėl Vu Vangas lieka berniuko vizos savininkas.

Vu Vangas įdėmiai ir švelniai pažvelgė į Dantę. Jo drėgnos akys buvo pilnos ilgesio. „Vangas taps šiuo vaiku, – pagalvojo

Šasmina. – Nutarimas priimtas. Po operacijos jis pabus Dantės kūne. Jis bus mano vaikas, o Dantė bus pasodintas į laivą ir dings amžiams.“

Jai ėmė svaigti galva. Moteris nusitraukė ausines ir numetė jas ant grindų. Į posėdžių salę įėjo keli sargybiniai. Ji negalėjo suprasti, kas atsitiko. Ji vis rijo, rijo seiles, kad neimtų vemti, išsižiojo, bet negalėjo išspausti nė žodžio. Marta sėdėjo šalia sustingusiu veidu, o Dong Hongli purtė galvą.

Tingas stovėjo kabinoje. Pažvelgusi jam į akis Šasmina staiga prisiminė jo senelio žodžius apie generolą, kuris tvirtino, kad mirusiųjų karalystės teismas buvo neteisingas.

– Žaidimų aikštelė, – sumurmėjo ji.

– Ką ji pasakė?

Šasmina neskubėdama atsisuko į Vu Vangą, pakėlė ranką ir parodė tiesiai į jį.

– Aš noriu išspręsti tai žaidimų aikštelėje.

Kilo sumaištis ir triukšmas. Bilsnojo kojos ir kėdės. Tarėjai atsistojo ir ėmė šaukti vieni per kitus. Teisėjo vandens stiklinė nulėkė ant grindų, į visas puses pažiro šukės. Aprėkęs vieną inžinierių Vangas pargriovė ant laiptų.

Šasmina atsitraukė ir vėl užsidėjo ausines. Stipriai traškėjo, bet ji girdėjo, kad Tingas ragina ją bėgti.

Klausytojai veržėsi iš suolų. Viena moteris suklupo ant nuvirtusios kėdės ir užmynusi nulaužė jai koją. Dantė pribėgo prie motinos ir prisispaudė prie jos. Nuo jo karšto kvėpavimo šilkinis suknelės audinys sudrėko.

Vienas iš Vango inžinierių norėjo išeiti iš salės, bet sargybinis jo neišleido. Šasmina pastebėjo, kad vyras išsitraukė dolerių ir ėmė kišti sargybiniui už apykaklės.

Teisėjas kažką parašė savo grifelinėje lentelėje ir atsuko ją į salę. Angliško žodžio raidės buvo parašytos vertikaliai, kaip ir kinų hieroglifai:

遊	P	G
樂	L	R
場	A	O
	Y	U
		N
		D*

Teisėjas iškėlė grifelinę lentelę, kad visi matytų, tada vėl paguldė ant stalo ir pažvelgė į Šasminą. Jo lūpų kampučiai keistai trūkčiojo.

– Ar suprantate, ką pasakėte? – paklausė jis.

– Aš suprantu, ką tai reiškia, – atsakė ji, nors visai nenutuokė.

Į salę įėjo daugiau sargybinių ir durys buvo uždarytos. Žmones apėmė panika, jie ėmė brautis link išėjimų. Nuaidėjo pikti riksmai. Vienas vyras gavo smūgį lazda per veidą ir nusvirduliavo į šalį, ranka užsidengęs burną. Tarp pirštų lašėjo kraujas.

* Iš angl. k. žaidimų aikštelė.

– Visai nesvarbu, ar jūs suprantate – žaidimų aikštelės atšaukti negalima, – nežiūrėdamas į ją, keistu balsu pasakė teisėjas.

Dong Hongli veidas išprakaitavo. Atsistojęs jis buvo priverstas krumpliais atsiremti į stalą.

– Ką man daryti? – paklausė Šasmina ir padavė jam lazdą.

Dong Hongli buvo toks sukrėstas, kad virpėjo. Jo senutė žmona Sin, sėdėjusi ant vieno iš artimesnių suolų, priėjo prie jo ir pamėgino sugirdyti jam vaistų iš rudo buteliuko.

– Aš žinau tik vieną seną atvejį, – silpnu balsu ištarė Dong Hongli. – Tuomet priešininkai kovėsi aikštėje... Tojoda nepripažino, kad antrasis teisus, kol tas jam neišdūrė abiejų akių.

– Iš pradžių žaidimų aikštelė vadinosi „Vieta, kurioje žaidimas baigiasi“, – pasakė teisėjas salei.

– Taigi aš turėsiu kautis su Vu Vangu? – paklausė Šasmina.

Jos suprakaitavusi šilkinė suknelė lipo prie nugaros.

– Niekas nežino... Žaidimas kaskart vis kitoks, – atsakė Dong Hongli.

– Mes rasime kokią nors įstatymo spragą, – angliškai sušnabždėjo Marta. – Aš pasirūpinsiu...

– Nei per mano karjerą, nei per pirmtako žaidimų aikštelėje nebuvo sprendžiama nė viena byla, – tarė teisėjas ir susimąstęs palietė barzdos šerius ant smakro. – Taisykles nustato mūsų protėviai... Reikia pakviesti Esiu.

46

Dauguma klausytojų buvo sugrįžę į savo vietas salėje, niekas neberėkavo, bet visur buvo primėtyta popierių, medžio nuolaužų ir šukių. Šasmina buvo pasisodinusi Dantę ant kelių ir pasakojo jam, kad būdamas mažas jis kartą darželyje darė nykštuką. Tas buvęs raukšlėtas, vietoje akių buvo kryžiukai, o vietoje barzdos – vata.

– Aš prisimenu, – sušnabždėjo Dantė ir atsilošė į mamą.

Atsidarė vienos durys ir sargybiniai pasitraukė į šalį. Vidun įėjo labai sena moteris. Ji vilkėjo geltono šilko drabužius, siuvinėtus auksu. Ėjo taip, lyg jai kraujuotų kojos. Šasmina iškart suprato, kad čia Esiu. Senutė neturėjo antakių, veidas buvo liesas ir raukšlėtas. Ji tempė juodą maišą.

Iškilusis mokytasis teisėjas skubiai patraukė nuo stalo savo dokumentus, kad Esiu galėtų pasidėti sunkų aksomo maišą. Atrišusi moteris išskleidė maišą tarsi skepetą, patraukė „Marlboro“ cigarečių pakelį ir uždegė storą vaškinę žvakę.

Dantė nusmuko mamai nuo kelių ant žemės ir atsistojo taip, kad geriau matytų. Šasmina laikė jį už rankos ir vis labiau nerimaudama stebėjo moterį.

Dėliodama savo daiktus ji kalbėjosi su teisėju. Buvo matyti, kad ta procedūra jai įprasta. Lūpos koketiškai suspaustos, tylus, plonas balsas, o tonas keistai tolygus.

– Aš beveik nieko nesuprantu, – pasakė Tingas per ausines. – Labai keista tarmė... Bet ji kalba apie tai, kad žaidimų aikštelė buvo dar iki Šangų dinastijos...

Senolė išrikiavo septynis į dubenėlius panašius daiktus, apvertė juos dugnu į viršų ir atsainiai pataisė, kad visi būtų vienoje linijoje.

– Vėžlių kiautai, – sušnabždėjo Marta.

Esiu atrėmė į akinių dėklą suodinas adatas su mažomis tamsaus medžio rankenėlėmis ir ėmė kaitinti adatas žvakės liepsnoje.

– Dabar ji sako, kad protėviai nusprendžia taisykles pagal „I Dzing“, – vertė Tingas. – Tai sena knyga, kuri... tiesą pasakius, nežinau...

Įkaitusios adatos ėmė žioruoti ir šviesti tarsi ryškiai geltonas žvaigždynas.

Marta, regis, mėgino nusiraminti – ji lingavo visu kūnu, rankas suspaudusi tarp šlaunų.

Esiu paėmė pirmą adatą. Palietus aštriu galu vienas kiautas suspragsėjo.

– Ji sprendžia pagal įtrūkimus kiaute, – pašnibždomis paaiškino Marta.

Senolė padėjo adatą ant suglamžytos aliuminio folijos skiautės, o tada apžiūrėjo įtrūkimą, beveik negrabiai apvertė kiautą ir kažką sumurmėjo.

– Tarsi mėnesiai moters pilve, – išvertė Tingas.

– Po devynis kiekvienoje komandoje, – nutarė teisėjas.

– Kokioje komandoje? – garsiau paklausė Šasmina.

– Jūs ir jūsų atstovai kausitės kartu, – atsakė jis ir taip išsišiepė, kad atsismaukus lūpai pasirodė dantys.

– Aš turiu tik vieną ir jis...

– Ji taip pat įskaičiuota, – pertraukė teisėjas rodydamas į Martą.

– Tai neįmanoma, aš turiu šeimą, – pasakė Marta ir atsistojo. – Aš, deja, negaliu padėti. Aš nesusijusi...

Advokatė nutilo. Atrodė, kad tuoj nualps. Jos lūpos išbalo iš baimės. Pedras apkabino Eriką.

– Man nereikia jokios pagalbos, – tarė Šasmina. – Šis reikalas tik mano ir Vu Vango.

– Palaukite, – ryžtingai liepė teisėjas.

– Aiškinsimės tik mudu – jis ir aš. Tai...

– Nutilkite, – griežtai pertraukė teisėjas.

Esiu dirbo nesustodama. Padėjusi antrą kiautą, ji adata palietė trečią. Kai spragtelėjo, ji apžiūrėjo, apvertė, kažką sumurmėjo ir paėmė cigarečių pakelį. Iškračiusi vieną cigaretę, prisidegė nuo žvakės ir giliai įtraukė dūmo.

– Ji rūko, – sušnabždėjo Dantė.

Esiu palietė kitą kiautą nauja adata. Tas trakštelėjo, pakilo plonas dūmelis. Senolė apvertė kiautą ir kažką pasakė, cigaretei šokinėjant tarp lūpų.

– Jie nenori, – išvertė Tingas.

– Kas tokie? Ką ji pasakė?

– Nebus jokių taisyklių, – pasakė teisėjas. Atrodė, kad jam šiek tiek pristigo oro.

– Ką norite tuo pasakyti? – paklausė Šasmina. – Kaip žinosime, kas laimės, jei nebus taisyklių?

– Tiesiog leiskite jam pasilikti vizą, – suinkštė Marta.

– Negaliu, – atsakė Šasmina ir prisitraukė Dantę.

– Vis tiek jau per vėlu, – priminė Hongli. – Jei nebus taisyklių, mes galėsime laimėti tik nužudę Vu Vangą ir visą jo komandą.

– Juk tai visiška beprotybė, – sušnabždėjo Šasmina.

Marta apglėbė save rankomis ir suaimanavo.

Šasmina prispaudė Dantę sau prie kojų, o veiduką priglaudė prie kelių.

– Jų komanda turi išžudyti mus, kad Vangas gautų berniuko vizą, – pasakė Hongli.

– Aš negaliu, – vos išspaudė Marta.

– Aš tai padarysiu, – patikino Šasmina. – Aš kausiuosi, o jūs du nesikiškite. Turi pavykti...

Teisėjas priėjo ir pirštu palietė Dantės pakaušį. Vyro veidas buvo beveik malonus.

– Berniukas bus jūsų komandos narys.

– Ką norite pasakyti? – sušnypštė motina, nustūmusi jo ranką. – Jūs negalite taip sakyti.

– Sveiki atvykę į žaidimų aikštelę, – nervingai šypsodamasis atšovė jis.

Šasmina jau norėjo jį pastumti, bet įsikišo sargybiniai. Vienas taip stipriai smogė jai lazda per žastą, kad ji trenkėsi į stalą.

– Bet jam tik penkeri! – suriko moteris taip, kad lūžo balsas. – Jis dėl viso šito nekaltas!

– Mama, – pravirko Dantė.

Iš kabinos atėjo išraudęs Tingas. Po smūgio Šasminos ranka pulsavo, ji nebejautė pirštų.

– Darykite ką nors! – sušuko ji Hongli.

Tas jau vartė seną įstatymų rinkinį ir mėgino parodyti teisėjui kažkokį paragrafą.

– Draudžiama įtraukti vaikus į...

– Mes už įstatymo ribų, – užriaumojo teisėjas ir išplėšė jam iš rankų knygą.

Ta bilstelėjo ant grindų, nugarėlė sutrūko ir pusė lapų atsiskyrė.

– Palaukite, – sušuko Tingas ir prasibrovė pro du sargybinius. – Aš užimsiu berniuko vietą.

Teisėjas papurtė galvą. Juos apsupo dar daugiau sargybinių ir nustūmė šalin Šasminą su Dante.

– Jie apsikeis vietomis, – pasakė ji.

– Ne, – tarė teisėjas. – Tačiau vertėjas taip pat gali priklausyti jūsų komandai ir...

– Dantė jai nepriklausys, – pakeltu balsu paskelbė Šasmina.

– Mes apskųsime, – netvirtu balsu tarė Hongli.

Esiu palietė paskutinį kiautą paskutine adata. Kiautas spragtelėjo, cyptelėjo, tyla. Moteris apvertė kiautą, palietė jį pirštu, kažką sumurmėjo ir ėmė rinkti savo daiktus.

– Ne, ne, ne, – sušnabždėjo Marta.

Raukšlėti teisėjo skruostai išraudo, kai jis įsikarščiavęs pirštu parodė į seną Hongli žmoną ir tarpduryje stovintį Grosmaną.

– Šeši, septyni, – skaičiavo jis, o paskui bedė į Pedrą ir Eriką. – Aštuoni, devyni... Ieškovės komanda surinkta.

Marta sukliko iš baimės, ranka griebėsi už gerklės, žengtelėjo atatupsta, kluptelėjo ant vieno kelio.

– Ar jie žudys vaikus? – garsiai paklausė Šasmina per salę. – Ar jūs leisite jiems žudyti vaikus?

47

Jie stovėjo tamsoje didelėje aikštėje – būrelis žmonių, suvarytų į tuščią vietą tarp didžiulių pastatų. Tolumoje buvo matyti kabotažo terminalas. Per namų kampus ūžė vėjas. Šasmina nedrįso pažvelgti į Martą, tik stovėjo padėjusi rankas Dantei ant pečių ir šnabždėjo, kad nėra nieko baisaus. Už nugaros kūkčiojo Erika. Nugara bėgo prakaitas, todėl su suknele jai buvo šalta ir nemalonu.

Teisėjas ir tarėjai susėdo už vieno ilgo stalo. Aplink aikštę susirinko vos keli žiūrovai.

Aikštėje ir aidėjo, ir buvo tylu kaip prie įlankos prieš pat audrą.

Dong Hongli ir jo žmona Dong Sin mėgino Tingui ir Grosmanui aiškinti, kad jie turi teisę pareikalauti dviejų dienų pasiruošti, o per tiek laiko galima spėti surasti precedentinių bylų.

Vu Vangas sėdėjo jam išneštame gėlėtame fotelyje ir ramiai kalbėjosi su savo komandos nariais. Vėjas pakėlęs šiaušė kelias baltas sruogas.

Be keturių inžinierių, jo komandai taip pat priklausė prancūzė, pristatyta kaip Koletė Darlo. Trys vyrai atrodė panašūs į profesionalius karius. Iš jų Šasmina atpažino du, buvusius

Transporto komitete, – tai buvo išties augaloti vyrai, šviesūs, regis, broliai, kurie tarpusavyje kalbėjosi olandiškai. Trečias buvo gal iš Indijos. Jo nugara buvo plati, rankos tvirtos. Vyras sukiojo galvą, lyg ruošdamasis muštis.

Tingas priėjo prie Šasminos ir pasikasė pažastį. Jis atrodė pavargęs ir nusiminęs.

– Kas bus dabar? – paklausė ji.

– Atrodo, kad niekas nežino.

– Jei vyks kautynės, mes niekaip nelaimėsime.

– Aš jų nebijau, – pasakė Grosmanas.

– Atrodo, kad Dong Hongli mano, jog nutarimą galima apskųsti.

– Tokiu atveju jis turi padaryti tai iškart.

Laikydamas žmoną už rankos, Dong Hongli priėjo prie Šasminos.

– Aš pareikalausiu, kad man duotų dvi dienas teismo archyve, – pasakė jis. – Rasiu precedentinį nuosprendį, kurio jie negalės apeiti.

– Ar jau kalbėjote su teisėju?

– Aš pažinojau jo pirmtaką. Ne artimai, bet daugelį metų dirbau archyvaru... Iš didžiojo archyvo, esančio už penkių kvartalų, eina požeminis koridorius... iki pat senojo teismo, – pasakė jis rodydamas į Disciplinos inspekciją.

– Pakalbėkite su juo, padarykite bet ką, – paprašė Šasmina.

– Mano žmona prieis prie jo ir praneš apie mūsų reikalą... Ji tik nori sulaukti tinkamos akimirkos, – ramiai paaiškino jis.

Tarėjai sujudo, o tada atsistojo teisėjas, timptelėjo savo uniforminį švarką ir nužvelgė aikštę.

– Jūs esate po devynis kiekvienoje komandoje, – pradėjo jis. Jo balsas tyliai nuaidėjo tarp namų.

Šasmina nužvelgė priešininkų komandą. Vu Vangas sėdėjo, kramtė saulėgrąžas ir linksmai šnekučiavosi su olandais. Vienas iš jų valgė šokoladą, vis atsilauždamas po gabaliuką nuo plytelės.

Vienintelė silpna jų komandos grandis – vyriausias retabarzdis inžinierius ir gal Koletė Darlo.

– Čia – žaidimų aikštelė, – tęsė teisėjas ir mostelėjo.

„Mes negalime kovoti su Vango komanda. Nėra jokių šansų laimėti“, – pagalvojo Šasmina, jusdama augančią paniką.

Jos komandoje – du senukai, du vaikai, dvi moterys ir trys vyrai. Žiūrint į juos nebuvo nė minties, kad kuris nors galėtų turėti kovos įgūdžių.

– Žaidimas tęsis, iki mirs visi priešininkai, – paskelbė teisėjas. – Jokių kitų taisyklių nėra.

Hongli žmona pasitaisė apvalius akinius, paskubomis persibraukė palaidinę ir mažais, oriais žingsneliais nutipeno link teisėjo. Virš miesto ritosi tolimo griaustinio garsai. Pedras stovėjo apkabinęs Martą ir Eriką. Jo veidas buvo pilkas, po akimis išryškėjo tamsūs ratilai.

Koletė Darlo persibraukė trumpus plaukus ir kažką pasakė. Vangas atsistojo ir pasuko link teisėjo ir Dong Sin.

Stebėdamas žmoną Hongli atsikrenkštė. Ji buvo ką tik sustojusi priešais teisėją, jam trumpai ir oriai nusilenkė.

Vangui artinantis prie teisėjo stalo, Koletė kažkodėl stebėjo jį lyg ir išsigandusi.

Suskambo terminalo laikrodis.

Vienas iš inžinierių – stambusis, su pigmentinėmis dėmėmis išmargintu veidu – iš vienos moters minioje nusipirko lėkštę virtų pupelių su pomidorų padažu.

– Ar jie pasakė, kada reikės pradėti? – paklausė Marta.

– Man atrodo, kad viskas jau prasidėjo, – dusliai atsakė Šasmina.

Atsiprašiusi Dong Hongli žmona šypsodamasi išsakė savo reikalą. Teisėjas tik pamojo senutei eiti šalin. Vu Vangas priėjo prie jų ir nedvejodamas suvarė jai į pilvą peilį. Visi sustingo. Vango žvilgsnis buvo švelnus ir drėgnas. Šasmina su Dante ėmė pamažėle trauktis. Iš pradžių ji nebuvo įsitikinusi, kad regėjo tai, ką regėjo. Dong Sin vis dar šypsojosi, bet, jai pasijudinus, blyškų Vango veidą aptaškė plona kraujo čiurkšlė.

– Mes turime bėgti, – pasakė Šasmina.

Vangas suėmė moterį už kaklo, ištraukė peilį ir kažką pasakė. Sin prispaudė rankas prie pilvo, plūstančio krauju.

Šasmina spėjo pamatyti, kad Vango peilis padarytas iš durtuvo, pagaląsto iki pusės. Nuo jo ant žemės lašėjo kraujas.

Nepaleisdamas Sin kaklo Vu Vangas smeigė jai du kartus į krūtinę. Geležtė giliai įsmigo į kūną. Moteris susvirduliavo, o su ja ir Vangas. Sin mostelėjo viena ranka, mėgindama išlaikyti pusiausvyrą. Nuo jos pirštų tiško kraujas.

Kova prasidėjo.

Jie jau žaidimų aikštelėje.

Supratę, kas atsitiko, žmonės suklykė ir instinktyviai atsitraukė. Dairydamasi, kur bėgti, Šasmina pastebėjo, kad Vango komanda nejuda.

Vangas dar kartą smeigė senutei į krūtinę, tada paleido ją ir atsitraukė. Moteris žnektelėjo ant žemės, bet dar mėgino atsikelti. Ji pažvelgė į Vangą, kuris atsainiai šypsodamasis kažką pasakė.

Šasminai ausyse ėmė skambėti – ji pasijuto taip, lyg būtų grįžusi į Kosovą.

Dong Hongli patraukė prie žmonos. Jis ėjo tarsi apmiręs, trūkčiodamas. Tai pamatęs, vienas iš olandų pasuko link jo, prie šono slėpdamas mačetę.

– Palaukite! – sušuko Šasmina.

Tingas spėjo pasivyti senuką ir partempė jį atgal. Augalotasis vyras su mačete sustojo ir svajingai pažvelgė į juos.

– Laikykimės kartu! – sušuko Šasmina.

– Jie ketina mus išžudyti, – išlemeno Grosmanas.

Komanda ėmė trauktis. Keli smalsuoliai pasitraukė jiems iš kelio. Tingas traukė šoko ištiktą, nerišliai murmantį Hongli. Erika pargriuvo. Tėvas pasiėmė ją į glėbį. Kelį nusidrėskusi mergaitė pravirko.

48

Stipriai apkabinusi Dantę Šasmina galvojo, kad reikia susirasti ginklą. Atsigręžusi ji pamatė, kad Dong Sin stovi keturpėsčia. Iš jos krūtinės ant žemės plūdo kraujas, lašėjo nuo smakro, bėgo rankomis. Vu Vangas buvo atsmaukęs jos suknelę, kad jo komanda pamatytų nuogą moters užpakalį.

– Turime pasislėpti, – sušuko Šasmina.

– Čia aikštė, – priminė Pedras. – Čia neįmanoma pasislėpti...

– Mes neprivalome čia likti, negi nesuprantate? Nėra jokių taisyklių, mes turime bėgti iš aikštės, turime...

– Jie ateina! – isteriškai suriko Marta.

Link jų pasuko trys iš Vu Vango vyrų. Kažkuris iš žiūrovų garsiai nusijuokė. Šasmina traukėsi atatupsta, tempdama Dantę ir prilaikydama suknelę, kad nepargriūtų.

– Bėkite į Disciplinos inspekciją! – sušuko ji. – Ten rūsyje yra tunelis.

– Mama, – pravirko Erika.

– O jeigu man neužteks jėgų? – išsigandęs paklausė sūnus.

– Tada aš sustosiu ir ginsiu tave. Bet mes pamėginsime bėgti, – susikaupusi pasakė Šasmina.

Jiems bėgant link tamsaus pastato, žmonės traukėsi iš kelio. Jie spoksojo išsigandę, bet susižavėję. Grosmanas kažką griežtai šūktelėjo ir sargybinių vora praleido jį ir Martos šeimą.

Dantė ėmė kosėti, todėl teko sustoti. Jis įkvėpė ir vėl sukosėjo. Pro juodu praėjo Tingas su Dong Hongli. Atsigręžusi ji pamatė, kad anie trys vyrai paspartino žingsnį. Du nešėsi mačetes, o trečias – kažką panašaus į kirtiklį.

Paėmusi Dantę už rankos jau ketino bėgti toliau, bet juos sustabdė keturi sargybiniai. Jie užstojo kelią, o vienas kažką pasakė kiniškai.

– Nėra jokių taisyklių, – pasipiktino Šasmina. – Mes neprivalome likti aikštėje.

– Šasmina? – šūktelėjo Tingas ir grįžo.

– Ko jie nori? – suriko ji. – Ką jie sako?

– Jie sako, kad tavo nuotrauka yra sienlaikraštyje, kurį dabar pakabino kabotažo terminale.

– Ne dabar, – aiktelėjo ji. – Tai neįmanoma, aš negaliu... Viešpatie...

Vienas sargybinis suėmė ją už žasto, bet ji ištraukė ranką, trūktelėjo su savimi Dantę, bet vėl buvo sustabdyta. Tingas mėgino jiems paaiškinti, bet buvo nustumtas.

– Aš lieku, aš nutariau pasilikti! – sušuko ji Tingui. – Pasakyk, kad aš lieku!

Vienas sargybinis suriko ant jos ir stumtelėjo įrėmęs lazdą į krūtinę. Dantė taip išsigando, kad pradėjo verkti.

– Jūs turite eiti su mumis.

– Kodėl? Aš apsikeisiu vizomis su bet kuo, aš...

– Per vėlu – jūsų nuotrauka jau pakabinta.

– Aš nenoriu, nenoriu.

Vienas iš sargybinių taip skaudžiai trenkė jai tarp menčių, kad Šasminai užgniaužė kvapą ir ji suklupo.

– Mama, mama, – verkė Dantė.

– Nieko baisaus, aš grįšiu, mama grįš, – pasakė ji ir aiktelėjo iš skausmo, kai vyrai užlaužė jai rankas ir surakino antrankiais.

Jie pastatė ją ant kojų ir pastūmė į priekį. Dantė vis dar laikėsi įsikibęs suknelės. Tingas ėjo šalia ir paskubomis kažką kalbėjo kiniškai.

– Tingai, pažadėk, kad pasirūpinsi Dante, kol aš grįšiu, – sušuko Šasmina. – Pasislėpkite tunelyje, užsibarikaduokite. Aš jus rasiu...

– Pažadu.

– Dante, dabar tu turi eiti su Tingu.

– Mama, aš nenoriu...

Apimtas panikos Dantė suklykė ir paleido suknelę. Šasmina matė, kad Tingas pasiėmė jį į glėbį ir ėmė bėgti link Disciplinos inspekcijos. Vango vyrai ėjo paskui juos dideliais žingsniais. Jie buvo atsilikę tik šimtą metrų. Žiūrovai traukėsi ir karštligiškai lažinosi.

Šasmina suprato, kad yra priversta grįžti tam, kad vėl mirtų. Kito kelio nėra. Ji nebesipriešino ir paspartino žingsnį, kad kuo greičiau sugrįžtų.

Suknelė ir antrankiai trukdė eiti, bet apsupta vyrų ji bėgo trumpais žingsneliais link žiojinčio terminalo fasado.

Pasibaigus grubiam akmeniniam aikštės grindiniui, jie įžengė ant lygių laukimo salės grindų. Sargybiniai lazdomis stūmė nuo Šasminos žmones. Daugelis vis dar grūdosi prie sienos, norėdami pamatyti jos veidą. Lydima sargybinių ji praėjo tiesiai pro ilgus medinius suolus, ant kurių laukė žmonės su savo rankinėmis, vandens buteliais ir plastikiniais maišeliais.

Praeidama Šasmina spėjo pamatyti sienlaikraštį. Jis buvo pakabintas dešiniau, hieroglifai šįkart buvo raudoni, bet nuotrauka ta pati. Klijai vis dar buvo šlapi, todėl jos veidas blizgėjo.

Už nugaros kažkas atvėrė langą ir siena nuslinko blyškus atspindys pasenusių nuotraukų visų tų, kurie grįžo. Ploni lapai buvo sluoksniais suklijuoti vieni ant kitų, tarsi didžiulis veidų koliažas. Išvydusi virpantį vienos nuotraukos atspindį, Šasmina sustojo kaip įbesta.

Ten buvo psichologo Gabrielio Popovo veidas, per laiką pageltęs, pusiau apklijuotas kitais lapais. Bet ten tikrai buvo jis.

Gabrielis yra čia buvęs.

Sargybiniai nutempė ją tolyn.

Širdis ėmė daužytis, kai suprato, kad tai Gabrielis bus kažkokiu būdu susisiekęs su Vu Vangu. Štai iš kur Vangas teisme papasakojo tai, ką prasitarė ligoninėje.

O dabar Gabrielis stovi prie kambario, kuriame ji guli, durų.

Praėję bilietų kasas jie pasuko link durų laukimo salės gale. Pamatęs juos, jaunesnysis durų sargybinis pastatė ant grindų savo kavos puodelį, o vyresnysis su ilga barzda neskubėdamas atsistojo.

Vyrai persimetė keliais žodžiais su sargybiniais, kurie ėmė Šasminai nuo rankų antrankius. Laukiantieji prisiartino, viena moteris šaižiai kažką sušuko.

Trindama riešus Šasmina barzdotojo kaktoje pastebėjo baltą kastos ženklą ir modernų pistoletą dėkle ant klubo.

Jaunesnysis patikrino jos vizą ir atidarė duris.

Ji įžengė nesidairydama, prišiukšlintu galiniu terminalo kiemu nuėjo prie gofruotos skardos vartelių ir atidarydama juos taip trūktelėjo, kad metalas subildėjo. Tada prasispraudė pro plyšį į kitą kiemą.

Plaukus skarele apsirišusi mergaitė žvilgsniu smalsiai nusekė Šasminą, kuri per žvyru išpiltą ir sugrėbstytą kiemą nuėjo tiesiai prie senutėlio medinio namo, prisišliejusio prie uolos.

Padėjusi grėblį, mergaitė nusekė paskui Šasminą, kuri įžengė pro siauras duris ir nusimovusi vizą padavė senutei, garuose šildančiai rankšluosčius. Moteris numovė žetoną nuo grandinėlės ir ramiai pažvelgė į Šasminą.

– Aš skubu, – pasakė ta ir pati ėmė rengtis.

Paskubomis atsagsčiusi sagutes, nusitraukė suknelę pro galvą ir numetė ją ant grindų.

Kol mergaitė ir moteris ją prausė, Šasmina taip pavargo, kad kambario prieblandoje beveik nieko nebematė. Tyliai besikalbėdamos mergaitė ir moteris iššukavo jai plaukus, palietė randą, suskaičiavo kojų ir rankų pirštus.

Jos nustūmė į šalį plonas ryžių popieriaus duris, Šasmina nusileido laiptais ir išėjo ant šlapių, plytelėmis išklotų grindų.

Ji galvojo apie tai, kad netrukus grįš. Dideliais žingsniais nuėjo link plyšio, nusileido laiptais ir įbrido į gilesnį vandenį. Šilta srovė traukė ją tolyn. Toliau, tarp posūkių, buvo matyti šviesa, panaši į mirgančią žvaigždę.

Vokai apsunko, brisdama Šasmina prisnūdo, o atsimerkusi išvydo, kad vanduo švyti auksu. Teko užsimerkti ir bristi taip. Vandens švytėjimas skverbėsi ir pro vokus.

Švelni upė pagilėjo, Šasmina užsimiršo. Ją užliejo palaimos lengvumas...

49

Šasmina išsižiojo, bet negalėjo įkvėpti. Nebuvo jokio deguonies. Atsimerkus vyzdžiai taip stipriai susitraukė, kad suskaudo akis. Kažkas šaukė jos vardą. Ausyse gaudė. Ji sukosėjo ir galiausiai oras pasiekė plaučius.

Ji atsigavo. Bet atsigaunant skauda.

Burna išdžiūvusi, perštėjo gerklę, bet įkvėpti oro buvo nuostabu.

Viena koja keistai trūkčiojo.

Surikiavusi mintis, galiausiai susigaudė gulinti ant grindų po ligoninės lova, pakaušiu nepatogiai įsirėmusi į sieną.

Diana žiūrėjo į ją sustingusi iš siaubo.

Šasmina vėl sukosėjo, į akis plūstelėjo ašaros. Burnoje – kraujo skonis, o krūtinę skaudėjo taip, lyg kulkai pataikius į neperšaunamąją liemenę.

– Tu mane beveik išgąsdinai, – pasakė Diana.

– Aš turiu grįžti, – gaudydama orą tarė Šasmina. – Turi suširkšti man dar vieną dozę, daug stipresnę.

Kažkas pabeldė į duris. Šasmina ėmė šliaužti iš palovio, bet akyse aptemo, ausyse ėmė garsiai ūžti. Vis dėlto girdėjo, kad

Diana priėjo prie durų ir paprašė Gabrielio palaukti dar minutę ar dvi. Jis vis dar saugojo duris, bet norėjo įeiti vidun.

„Gabrielis, – prisiminė ji. – Aš ką tik mačiau jo veidą sename sienlaikraštyje. Jis yra buvęs uoste ir jau nuo pradžių žinojo, kad sakau tiesą."

Šasmina pakėlė galvą ir sunkiai įkvėpė.

„Gabrielis gali kažkaip nusiųsti Vu Vangui žinutes. Galbūt jis pasinaudoja mirštančiais pacientais tarsi pašto balandžiais?"

Tai įmanoma.

Gabrielis pasirūpina, kad mirties akimirką žmogus laikytų laišką rankoje, o anapus, pirtyje, kažkas jį paima.

Moteris dejuodama pasivertė ant pilvo ir pamėgino pakilti nuo subraižytų grindų. Galva pulsavo iš skausmo, o kraujagyslės dilgsėjo, lyg kraujas būtų apnuodytas.

– Dar pagulėk, – patarė Diana.

Remdamasi drebančiomis rankomis Šasmina atsiklaupė ir nusispjovė ant grindų.

– Aš turiu grįžti. Aš ten buvau. Uostas, miestas – viskas egzistuoja iš tikrųjų, – sušvokštė ji, per ašaras žiūrėdama į seserį. – Dantė liko ten, aš turiu grįžti, tuoj pat.

Viena ranka remdamasi į lovą, ji atsistojo. Svirduliuojant link lango į operacinę, nuo kiekvieno širdies tvinksnio jai nudiegdavo krūtinę.

Kojos vos laikė, kai ji kakta atsirėmė į stiklą ir pažvelgė vidun, mėgindama susigaudyti, kas vyksta.

Slaugytojų ir gydytojo komanda darbavosi ryškiai apšviestoje patalpoje. Dantės kūnelis vos buvo matyti po žalia uždan-

ga. Viena moteris padavė chirurgines žnyples ir pasitraukė į šalį. Visur kruvina. Dantės krūtinės ląsta buvo atverta, o chirurgas stovėjo ir laikė rankoje neplakančią vaiko širdį.

– Viskas bus gerai, – sušnabždėjo Diana. – Visi sako, kad...

– O jeigu nepasiseks, – pertraukė Šasmina. – O jeigu nepavyks priversti širdies vėl plakti.

– Jie defibriliuoja patį širdies raumenį. Jie sušvirkš į veną kordarono*. Nieko baisaus, viskas pavyks.

Gabrielis vėl pasibeldė į duris, Diana atrakino jas ir įleido psichologą. Jis delnu persibraukė nusvirusius ūsus ir pažvelgė į Šasminą liūdnomis, pavargusiomis akimis.

– Noriu įspėti... atvyko jūsų buvęs vyras.

– Markas, – sumurmėjo ji.

– Jis eina čia. Ar gerai jaučiatės?

Ji linktelėjo. Jautėsi taip, lyg smegenys būtų apmirusios, lyg stovėtų per du žingsnius nuo savęs ir savo balso. Prisivertusi nusisukti nuo gyvybės ženklų nerodančio Dantės kūno, ji ėmė kalbėtis su Gabrieliu.

– Aš ką tik buvau susileidusi šimtą penkiasdešimt miligramų adenosino** ir vėl ten grįžau, – pusbalsiu pasakė ji. – Nesakykit, kad aš išprotėjau. Kai mano širdis sustojo, aš vėl atsidūriau uostamiestyje.

– Tai ir vėl gali būti sapnas, – draugiškai pasakė psichologas.

– Sapnas... gerai... Žinau, kad neturėčiau šito sakyti, bet aš ten buvau... Viskas vyko iš tikrųjų. Aš patekau į žaidimą, be-

* Vaistas nuo širdies aritmijos.

** Preparatas, vartojamas praplėsti širdies kraujagyslėms tiriant širdį.

protišką žaidimą... Mano komanda turėjo bėgti, kilo didžiulė panika, bet mes žinome vieną slėptuvę – seną troleibusą gana arti prieplaukos.

– Troleibusą?

Vyras prisiartino tiek, kad galėjai aiškiai užuosti cigarečių dūmų kvapą. Šasmina atkreipė dėmesį, kad ankštos džinsinės striukės atvartai buvo net pabalę iš nusidėvėjimo.

– Nusigausime ten, vos tik atsiras galimybė, ir galėsime slėptis tol, kol jiems nusibos ieškoti, – pasakė ji, stengdamasi šypsotis.

– Kaip gerai, – tarė jis ir suraukė kaktą.

– Jūs vis dar netikite, kad uostamiestis egzistuoja?

– Aš klausausi jūsų, bet ir jūs turite klausyti manęs – privalote liautis ir nerizikuoti.

– Bet aš priversta, – pasakė ji žiūrėdama vyrui į akis.

– Juk jūs gydytoja, – kreipėsi Gabrielis į Dianą. – Juk suprantate, kad taip negalima?

– Ji nieko nepadarė, – iškart užginčijo Šasmina.

– Diana, aš žinau, kad mėginate padėti seseriai, bet tai neteisingas kelias. Jūs rizikuojate netekti licencijos.

Psichologas išėjo iš kambario nelaukdamas atsakymo. Šasmina suprato, kad vyras įlindo į spąstus – patikėjo jos melu ir dabar nuskubėjo įspėti Vu Vango, kad jos komanda ketina pasislėpti sename troleibuse.

Jis atsisės šalia ko nors, kam artinasi galas, raminamai pakalbės, galbūt pasisiūlys iškviesti pastorių, bet temps tol, kol galės įsprausti pacientui į delną raštelį.

– Jis žino, kad uostamiestis iš tiesų yra, – pasakė Šasmina.

– Taip neatrodė, – suabejojo Diana.

– Jis tik apsimeta, bet pats yra ten buvęs. Jis padeda Vu Vangui...

– Aš maniau, kad tai gydytojas Johanas Dubas...

– Neturime tam laiko, – pertraukė ją Šasmina. – Atnešk man stipresnę dozę. Aš turiu grįžti. Tai rimta. Arba aš iššoksiu pro langą, jei tu ne...

– Man tas pat, – pertraukė ją Diana.

– Diana, paklausyk manęs, – susikaupusi paprašė Šasmina. – Aš turiu grįžti – tai vienintelis svarbus dalykas. Paskutinį kartą. Bet reikia skubėti. Būk gera, prašau...

– Aš nenoriu... – sušnabždėjo sesuo šluostydamasi ašaras.

– Turi minutę – atnešk švirkštą. Aš privalau tai padaryti.

Dianos veidas suakmenėjo. Nepažvelgusi į seserį ji atidarė duris ir išėjo į koridorių.

Dianai einant pro skyriaus duris, Šasmina pamatė ateinantį Marką. Tuodu paskubomis apsikabino. Šasmina išgirdo, kad Markas išreiškė užuojautą dėl mamos mirties.

– Dantė operuojamas, – pasakė Diana.

– Žinau.

– Šasmina ten, viduje, – pridūrė ji ir nuėjo koridoriumi.

50

Markas įėjo į kambarį, atsargiai uždarė duris, priėjo prie lango ir atsistojo šalia Šasminos. Markas buvo aukštas vyras. Kaip visada vilkėjo juodą vatinę liemenę, o po ja – kariškių uniformos žalumo flisinį megztinį, apgludusį jo plačius pečius ir stambius raumenis. Jo akys buvo paraudusios. Kai jis pakėlė ranką prie lūpų, Šasmina pastebėjo, kad ta virpa.

Tylėdami abu žiūrėjo į Dantę. Šalia buvo matyti kraujo raudonumo žarnelė, išsirietusi didele kilpa. Švelniai judėjo plieninės plokštelės. Chirurgas lėtai vartė neplakančią Dantės širdelę.

– Jie sako, kad Dantė išgyvens, – sumurmėjo Markas. Jam iš burnos padvelkė kava.

– Turiu pažiūrėti, ar Diana grįžta, – pasakė Šasmina, pasisuko, bet susvirduliavusi numetė ant žemės pluoštą nebalintų popierinių servetėlių.

Pamėgino surinkti jas, bet apsvaigo galva, tad atsirėmė į lovos kojūgalį. Markas pasilenkė ir surinko servetėles.

– Šasmina, klausyk... Aš užjaučiu dėl mamos, bet... kai Dantė atsibus, mes turime būti čia.

– Tik pirma padarysiu vieną dalyką, – pasakė ji ir virpančiomis kojomis nuėjo prie durų, atidarė jas ir pažvelgė į tuščią koridorių.

– Ar tu susipykai su Diana?

– Neturiu laiko aiškinti, – pasakė ji nežiūrėdama į Marką.

– Tu žinai, kad mūšio lauke aš susitvarkau, – tęsė Markas trindamas sau kaktą. – Bet čia... tarp paprastų žmonių man nekaip sekasi... Pasakyk, ką turiu daryti. Eiti vidun ir pakalbėti su gydytoju?

– Nežinau. Eik, jei nori. Negaliu tau pasakyti, ką daryti.

– Anksčiau pasakydavai, – tyliai priminė jis.

– Taip. Ir būdavo gerai, – sumurmėjo ji ir priėjo prie užrakintos sieninės spintos.

– Tu esi pati geriausia vadė, kokią esu turėjęs, – paprastai prisipažino jis.

– Tai netiesa, – atsakė ji ir akimirką žiūrėjo į jo rudas akis. – Nesakyk taip... Aš neturėčiau nuspręsti už kitus.

– Šasmina, nėra blogai būti sekretore, bet tu esi gimusi būti...

– Liaukis, – pertraukė ji ir atsisuko į spintą.

Kai Šasmina atplėšė spintos duris ir ėmė raustis lentynose, Markas atsisėdo ant lovos krašto ir stebėjo ją.

– Ar prisimeni komandos nuotrauką Kosove... Visi stengėsi atrodyti kieti... Tu su savo dideliu „M240 Bravo“, o aš su...

– Mes buvome tik nesubrendę idiotai, – pertraukė ji.

– Gerai, leitenante, – atsakė jis ir nusišypsojo taip, kad išsipūtė tatuiruotės ant kaklo. – Tačiau be tavęs nė vienas idiotas nebūtų grįžęs namo.

– Aš kalta, kad žuvo Larsas ir Nikas, – nusisukusi į sieną pasakė Šasmina ir padėjo dėžutes su vatos tamponais atgal į lentyną.

– Tu žinai, kad namie aš turiu tavo medalį.

– Išmesk, – liepė ji ir sterilioje pakuotėje aptiko skalpelį.

Nekreipdama dėmesio į kitus iškritusius daiktus, Šasmina pasiėmė jį, grįžo prie lango ir pažvelgė į kruviną Dantės kūną be gyvybės ženklų. Virpėdama atplėšė pakuotę ir numetė ją ant grindų kaip tik tą akimirką, kai atsidarė kambario durys. Įėjo Diana. Ji užrakino duris. Sesers žvilgsnis buvo keistas, lyg stiklinis, o nosis paraudusi nuo verksmo.

– Ar turi švirkštą? – silpnu balsu paklausė Šasmina.

– Markai, – tarė Diana. – Aš negaliu atsakyti savo seseriai, bet tu gali. Tu gali ją sustabdyti.

– Šasmina daro tai, ką privalo. Ji visada taip darydavo, – tepasakė Markas.

Diana padavė jai švirkštą. Šasmina pažiūrėjo į jį, susirado padalą ir pakėlė prieš šviesą.

– Čia mažiau negu šimtas penkiasdešimt miligramų, – užprotestavo ji. – Turi būti...

– Aną kartą gavai adenosino, – pertraukė Diana. – Čia kalio chloridas. Tu sakei, kad nori, jog širdis sustotų ilgesniam laikui.

– Ar pavojinga?

– Taip, – dusliai atsakė Diana.

– Nesvarbu, – tarė Šasmina ir dirstelėjo į operacinę.

Jos ryškioje šviesoje viskas atrodė vaiduokliškai sustingę. Dantės kūnas gulėjo po žalia medžiaga, bet jo paties ten nebuvo. Chirurgas lėtai siuvo įtrūkusią vainikinę kraujagyslę kitoje širdies pusėje. Jam per pirštus tekėjo kraujas.

– Aš atsinešiau adrenalino ir kalcio gliukonato, – jei tu neatsigautum po dviejų minučių, – lėtai pasakė Diana.

– Gerai, – linktelėjo Šasmina ir paslėpė skalpelį, prispaudusi prie šono.

– Aš žinau, kad tu manai, jog elgiesi teisingai, kad tu tiki, jog mirusiųjų karalystė egzistuoja ir tu privalai vykti ten išgelbėti Dantės, – tęsė sesuo žiūrėdama jai į akis. – Bet tu taip pat gali apsispręsti pasitikėti gydytojais...

– Taip.

– Nes iš tiesų viskas atrodo gerai, – drebančiu balsu kalbėjo sesuo. – Jiems reikia tik šiek tiek daugiau laiko.

– Šiek tiek daugiau laiko...

– Būk gera, nedaryk šito.

Diana atrodė labai pavargusi. Jos vyzdžių gilumoje kažkas virpėjo – tarsi negailestingai galvoje besisukančios mintys būtų matomos.

– Tiesiog padėk man – suleisk vaistus, – paprašė Šasmina ir atsmaukė rankovę.

– Bet...

– Reikia skubėti.

– Man ką tik skambino iš Intensyviosios slaugos skyriaus Danderiudo ligoninėje.

– Sakyk tiesiai šviesiai.

– Jie pasakė, kad tas vyras, apie kurį tu pasakojai, Li Tingas...

– Na?

– Man gaila, Šasmina... bet viskas baigta. Jie liovėsi mėginę jį atgaivinti.

Šasmina linktelėjo, apsilaižė suskilinėjusias lūpas ir pajuto tik keistą ramybę, kuri lyg šniokšdama užliejo kūną – tarsi ta naujiena jai nebūtų skaudi.

– Duok švirkštą, – liepė ji ir atsisėdo ant gulto.

– Taip negalima, – sušnabždėjo Diana ir jos skruostais vėl pasipylė ašaros.

Ji atsargiai išstūmė lašą iš adatos smaigalio. Laisvosios rankos pirštais Šasmina perbraukė rusvų Dianos plaukų sruogą.

– Diana... aš tave myliu, juk žinai, ar ne?

Seserys pažvelgė viena kitai į akis. Daugiau žodžių nereikėjo. Dianos pirštai atrodė lediniai, kai ji paėmė sesers ranką ir ištiesė ją.

Kai adata pradūrė odą ir išplėtė veną, Šasmina vėl išsigando. Ji prisivertė laikyti ranką ištiestą, nors vidinis balsas rėkė atsitraukti. Širdis plakė beprotiškai greitai, ausyse ūžė; į kraują išsiskyrus adrenalinui, pašiurpo visas kūnas.

– Suleisk, – sušnabždėjo ji.

Juto, kaip vėsus skystis teka į veną. Diana ištraukė adatą ir užspaudė dūrio vietą kompresu. Ji nežiūrėjo į seserį, tačiau Markas stebėjo Šasminą sunerimęs.

Praėjo vos kelios sekundės ir Šasminai pradėjo taip svaigti galva, kad ėmė suktis visas kambarys.

Širdis sustojo staiga. Šasmina išsižiojo pasakyti, kad bijo, bet neištarė nė žodžio. Diana norėjo ją paguldyti, tačiau Šasmina priešinosi, pati nesuprasdama, kodėl. Širdis plakė, bet lėčiau, akyse aptemo. Ji juto, kad Diana ir Markas ją laiko. Šasmina suspaudė rantuotą skalpelio kotelį. Ėmė skaudėti pirštų galiukus, paskui suspaudė krūtinės ląstą. Ausyse pokštelėjo ir tą pat akimirką ją apakino balta šviesa – tarsi magnis deganti linija.

51

Atsimerkusi tamsoje, Šasmina Paskal-Anderson tiksliai žinojo, kur esanti. Suprakaitavusiame delne ji gniaužė skalpelį. Nieko nelaukdama nuleido kojas ant šlapių grindų, sugriebė drabužius ir išėjo iš kabinos. Įžengusi į verandą skubiai apsirengė, apsimovė medžiaginius batelius ir nuskubėjo žemyn laiptais, sagstydamasi palaidinę.

Prasibrovusi pro senutę, pardavinėjančią raudonus popierinius žibintus, ji pasileido bėgti.

Reikėjo surasti Dantę.

„Kad tik nebūtų per vėlu, – sukosi mintis bėgant per miestą. – Kad tik apsaugotų Dantę ir pasislėptų požeminiame koridoriuje, kad tik Tingas liktų su juo."

Negalėjo nė pagalvoti, kad Tingas gali būti miręs. Mėgino įteigti sau, kad dar gyvas, kad yra čia, uoste.

Ji negalėjo pamiršti to, kas atsitiko aikštėje, vos prasidėjus žaidimui, – kad Vu Vangas nudūrė Dong Hongli žmoną priešais teisėjo stalą.

Beprotybė.

Eiti prie svarstyklių nebuvo kada. Dabar svarbiausia – surasti Dantę, kol dar nevėlu. Artėjant prie aikštės, žmonių spūstys

vis tirštėjo. Visi lažinosi. Braudamasi priekin Šasmina perlipo per karutį su senais toršerais, pabėgėjo palei sieną, užtrenkė duris kažkam prieš nosį ir vėl buvo priversta išeiti į spūstį. Tik priėjusi aikštę suprato, kodėl visi taip grūdasi, – kol jos nebuvo, čia susirinko daug žiūrovų.

Garsų skausmo riksmą palydėjo pavieniai plojimai. Spausdama skalpelį prie klubo, Šasmina brovėsi link atviros aikštelės.

Pačioje aikštėje buvo tiek daug žmonių, kad buvo sunku prasibrauti. Žmonės spaudė iš visų pusių, visi norėjo ką nors pamatyti, o iš hutongų vis dar plūdo smalsuoliai. Kad galėtų stebėti, jaunimas užsiropštė ant pastatų.

„Kad tik nebūtų per vėlu, – kartojo ji sau. – Kad tik nebūtų per vėlu."

Vienas besišypsantis vyras stovėjo ant pečių užsikėlęs vaiką. Dvi moterys pardavinėjo skrudintus migdolus. Šasmina prasibrovė pro paauglį su beisbolo kepuraite, kuris spūstyje organizavo lažybas.

Pačiame priekyje publika šūkavo ir plojo.

Šasminos plaukai už kažko užkliuvo, bet ji trūktelėjo galvą ir paliko išpeštą kuokštelį.

Už miesto nugriaudėjo, po kojomis sudrebėjo žemė.

Vienas vyras, kuriam nepatiko, kad ji braunasi, sugriebė ją už palaidinės ir ėmė rėkti, bet pamatęs jos veidą iškart užsičiaupė.

Ji brovėsi tolyn, link aikštės vidurio. Už kažko užsikabino jos drabužiai, kažkas nusikeikė ispaniškai, viena porelė stovėjo ir glamonėjosi, į nieką nekreipdama dėmesio. Minia iš galo stūmė visus priekin. Spaudimas buvo didelis. Šasmina pateko

į srovę, judančią įstrižai pirmyn, ir turėjo jai paklusti, kad nepargriūtų. Kažkas skaudžiai suspaudė krūtį, bet ji nekreipė dėmesio, tik pasimuistė. Ji norėjo pamatyti ir suprasti, kas dedasi aikštėje.

Staiga žmonių masė spustelėjo iš kitos pusės ir dvi srovės susidūrė. Grūstyje Šasminai taip suspaudė krūtinę, kad plaučiuose neliko oro, ji pakibo virš žemės, dešinė ranka už kažko užkliuvo ir buvo užlaužta už nugaros. Kojomis vėl pasiekusi žemę, ji pamėgino ištraukti ranką, bet sudejavo iš skausmo, kai skalpelis išsprūdo jai iš rankos ir nukrito ant žemės. Ji vos nepargriuvo aukštielninka, bet išsilaikė ant kojų, įsikabinusi į pečius vienam pagyvenusiam vyrui.

Sukliko vaikas.

Šasminai pavyko prasibrauti arčiau ir pagaliau per spūstį pamatyti šiek tiek atviro ploto.

Sargybiniai lazdomis vaikė žmones nuo teisėjo stalo.

Ten, priekyje, kažkas vyko. Pasigirsdavo pavienių plojimų.

Ranka nustūmusi jauną moterį Šasmina prasispraudė priešais ją ir atvirame plote tarp žiūrovų ir sargybinių išvydo senąjį Dong Hongli. Jis svirduliavo nuo geležinio stulpo ir ranka braukė nuo veido kraują. Jo akyse buvo matyti baimė. Traukdamasis atatupstas senukas kažką sakė, mėgindamas sustabdyti užpuoliką.

Vu Vangas neskubėdamas artinosi. Dantės vizos grandinėlė buvo apsisukusi apie kaklaraištį. Balti plaukai buvo užkritę ant skruostų, o rudas kostiumas išpurvintas.

Šasminos širdis ėmė daužytis.

Prasibrovusi priekin ji pamatė, kad Hongli žmona guli negyva, visa kruvina ir visiškai nuoga, o jos šlaunys praskėstos. Į ranką jai buvo įkištas butelis, o į burną cigaretė.

Vangas laikė pagaląstą durtuvą. Jis atsistojo priešais senuką, pažvelgė į jį tomis drėgnomis akimis, perėmė durtuvą į kitą ranką ir erzindamas trenkė per galvą jau laisvąja ranka.

Dong Hongli nesmogė atgal, tik pamėgino apeiti Vangą, kad patektų prie teisėjo stalo. Gavęs dar vieną smūgį, jis nusuko veidą, kažką šūktelėjo teisėjui ir tarėjams, o paskui liko stovėti. Jo smakras virpėjo.

Vyriškis sušuko dar kartą ir staiga Šasmina išgirdo, kad kažkas už nugaros kalba angliškai.

– Ką jis daro? Juk jis turi maldauti malonės, – pasakė moteris.

– Jis tik kartoja, kad nekaltųjų baudimas nusižengia Konstitucijai, – atsakė vyras.

Koletė Darlo mėgino įbrukti Dong Hongli kirvį, kad jis gintųsi, bet senukas neėmė, tik vis mėgino svirduliuodamas nusigauti iki teisėjo. Nusibraukęs nuo akių kraują jis kažką sušuko. Jo balse skambėjo neviltis. Keli žiūrovai paplojo, bet teisėjas nieko neatsakė.

– Jis šaukia, kad Liaudies teismas turėtų pasiklausti liaudies, – paaiškino vyras.

Šasmina atsisuko į angliškai kalbantį vyrą. Tarpelis tarp jo akių buvo visai nedidelis, o burna maža kaip cherubino.*

* Antgamtinė būtybė, angelas.

– Kas čia atsitiko? – paklausė ji. – Kur antra komanda?

– Jie pabėgo į Disciplinos inspekciją ir rūsyje sukėlė griūtį.

– Ar jie dabar ten, rūsyje?

– Vu Vango vyrai kasa, kad...

Publika aiktelėjo. Atsisukusi Šasmina pamatė, kad už ausies susiėmęs Hongli nusvirduliavo į šalį. Vangas perbraukė sau per kaklaraištį ir kažką pasakė. Olandai nusijuokė.

„Dong Hongli liko čia, o kitiems pavyko nusigauti į rūsį“, – pagalvojo Šasmina ir dirstelėjo į tamsų Disciplinos inspekcijos fasadą.

Iš rūsio galima patekti į tunelį. Ji buvo įsitikinusi, kad senukas sakė būtent taip. Jeigu jie užbarikadavo įėjimą ir nusigavo į tunelį, tada jie dar gyvi.

Moteris matė, kad Vu Vangas pakėlė nuo žemės Dong Hongli akinius ir padavė jam. Senukas paėmė juos ir pravirko iš baimės.

Šasmina prisiminė, kad jis sakė, jog tunelis eina po žeme iki pat Teismo archyvo už penkių kvartalų. Jis rodė gatvę, einančią pro geltonąją šventyklą.

Apsidairiusi ji ėmė trauktis atgal, mėgindama susigaudyti, į kurią pusę eiti.

Vangas šypsodamasis parodė publikai peilį, tada atsisuko į Hongli, kažką pasakė ir atsisegė švarką. Jis ketino viską baigti, Šasmina suprato tai iš jo judesių, pasikeitusių dėl adrenalino antplūdžio – vyras ėjo užgniaužęs agresyvumą ir kiek palinkęs. O senukas tiesiog stovėjo ir žiūrėjo į savo sudaužytus akinius.

Šasmina žinojo, kad turi skubėti. Reikėjo bėgti į archyvą, kaip nors ten įsigauti ir surasti kitą įėjimą į tunelį, kol Vango vyrai nespėjo atkasti įėjimo į rūsį.

Žmonės spaudėsi arčiau aikštės, todėl ji vėl pakibo virš žemės.

Vangas smogė durklu ir žiūrovai suriko. Žaibiškas smūgis buvo panašus į skorpiono įkandimą. Iš Hongli pilvo ėmė lietis kraujas.

– Ne, – sušnabždėjo Šasmina.

Hongli susvyravo. Jis atrodė tik sutrikęs. Sustingęs stovėjo ir drebančiomis rankomis apvertė akinius.

Vangas dūrė dar kartą ir iš senuko šono pliūptelėjo kraujas. Dabar buvo matyti, kad jam labai skauda. Jis paleido akinius ant žemės ir bejėgiškai sukosėjo.

Šasminai pavyko apsisukti. Kažkieno užtrauktukas įbrėžė jai pilvą. Stumdamasi atbula ji pamatė moterį, kuri išplėtusi akis stebėjo tai, kas vyksta. Jos akyse tvenkėsi ašaros. Moteris aiktelėjo. Atsisukusi Šasmina pamatė Dong Hongli – jis svirduliavo, bet dar stovėjo, žengtelėjo prie stulpo ir atsirėmė į jį.

Vangas vėl smeigė durklu, šįkart į apatinę nugaros dalį.

Moteris šalia Šasminos sukliko taip garsiai, kad Koletė Darlo pažvelgė į jų pusę. Šasmina nusisuko, pasilenkė ir atsitraukė. Sunku pasakyti, ar prancūzė ją pastebėjo. Pro tarpus tarp žmonių ji matė, kad Koletė su kirviu eina artyn ir dairosi.

52

Išėjus į prekeivių gatvę spūstis sumažėjo. Šasmina nežinojo, ar yra persekiojama, bet bėgti nedrįso. Gatvėje stovėjo stalas su rusiško šampūno buteliukais, uždengtais purvina plastiko plėvele. Virš dėžės su ryžių kukuliais kabojo šlapios popierinės girliandos.

Ji ėjo ranka braukdama per vieno prekystalio kraštą ir stebėjo moterį, kalbančią su pirkėju. Ant stalo šalia krepšio su nerauginta duona gulėjo balta skepeta. Praeidama Šasmina sugriebė medžiagą ir nutraukė po stalu, tada paėjėjo palei sieną, rišdamasi skepetą ant galvos, kad paslėptų plaukus.

Murzinas vaikas geldoje plovė senus alaus butelius.

Viename skersgatvyje ant belangio fasado kažkas buvo nupiešęs didelį grafitį – sidabro, purpuro ir kraujo raudonumo drugelį – net ant ventiliatoriaus ir elektros skydinės.

Šasmina prisivertė per daug neskubėti, nes tuo būtų išsiskyrusi iš kitų ir persekiotoja ją iškart būtų pastebėjusi. Teismo archyvo pastatas turėjo būti tas su plačiais akmeniniais laiptais, pro kuriuos ji buvo praėjusi aną kartą.

Langų stiklų atspindžiuose ji vis dairėsi Koletės Darlo; kartą trumpai stabtelėjo prie ekskliuzyvinio butiko, kurio viduje

prie stiklinių durų stovėjo apsaugos darbuotojai, ir lango stikle pažiūrėjo, kokie žmonės yra jai už nugaros.

Nebuvo matyti jokio persekiotojo, tad ji galėjo paspartinti žingsnį.

Iš aikštės atsklido šūksniai ir plojimai.

Jai buvo bloga, negalėjo suprasti, kodėl jie tokie žiaurūs, kas traukia žmones. Kodėl egzekucijos visada pritraukia žiūrovų? Net ir čia, kur visi jau mirę.

Prirūkytoje patalpoje kitapus gatvės sėdėjo būrelis senų vyrų ir žaidė madžiongą. Jie iš kažko nusijuokė ir, matyt, visai nesidomėjo tuo, kas vyko žaidimų aikštelėje.

Šasmina greitai žingsniavo stengdamasi nesiblaškyti, bet negalėjo pamiršti kruvino Hongli veido. Vis sukosi mintys, kad ten, aikštėje, piktdžiugiškas žmogaus susižavėjimas pavojinga tikrove susijungė su patogiu individo troškimu morališkai pasiduoti.

„Aš nežinau, – galvojo ji. – Galbūt yra taip, kad žmonės mielai mėgaujasi kito žmogaus žūtimi bei žlugimu ir perleidžia galią religijai, įstatymui arba aukštesnio rango vadui."

Jautėsi taip, lyg tuoj apsivems.

Ji žengtelėjo į šalį nuo dvokiančios perpildytos statinės. Tą akimirką, kai užuodė smilkalus, kažkas praeidamas užkabino jos petį. Staiga ji įstrižai priešais save išvydo brolius olandus. Jie ėjo gatve, dairydamiesi jos, ir spaudė prie šonų mačetes.

Šasmina pasuko pro atvirus vartus į šventyklą ir skubiai užlipo laiptais. Tamsus prieangis buvo išpuoštas auksu. Vienas indas su smilkalais nuvirto ir jos kojos paskendo pelenuose.

Einant vidun daužėsi širdis. Tolėliau buvo matyti šiek tiek apšviestas šafrano raudonumo audeklas.

Slėptis čia pernelyg pavojinga. Ji kuo skubiau perėjo tamsią šventyklą. Kažkur turėjo būti kitos durys.

Auksu žvilgančiose sienose atsispindėjo šimtai degančių raudonų smilkalų lazdelių.

Dauguma žmonių buvo susirinkę priešais altorių, papuoštą popierinėmis gėlėmis. Dėl smilkalų oras buvo sušilęs ir sausas. Eidama palei sieną Šasmina netyčia taip stumtelėjo vieną protėvių paveikslą, kad to rėmas barkštelėjo į sieną. Prie įėjimo pasigirdus prislopintiems balsams, moteris kaipmat užlindo už didelės generolo Guan Ju skulptūros raudonu veidu ir ilga barzda.

Ant dulkinos vandens talpos buvo pastatytas tuščias didelis plastikinis kokakolos butelis.

Ji praėjo pro įėjimą, išpuoštą besiraitančiais drakonais ir riebiomis žuvimis, ir pagaliau rado duris, trūktelėjo už rankenos, pagrabaliojusi palei kraštą užčiuopė sklendę, atitraukė ją ir išėjo į siaurą skersgatvį. Apsidairė.

Durys girgždėdamos užsidarė.

Ant apsilaupiusio fasado lingavo nutrauktas kabelis.

Iš pradžių Šasmina nesuprato, kaip galėjo neišgirsti žingsnių už nugaros.

Ji žingsniavo pirmyn apsimesdama, kad persekiotojo nepastebėjo.

Šalia surūdijusių grotų, dengiančių lietaus nuotekų šulinį, gulėjo vamzdis su lipniosios juostos likučiais. Šasmina ėjo link

jo. Šiek tiek pasukusi galvą, akies krašteliu pastebėjo judėjimą. Prieš išsiduodama, kad žino esanti sekama, ji norėjo arčiau prieiti prie vamzdžio.

Žengusi dar porą žingsnių ji staigiai apsisuko, žengė žingsnį atatupsta, kad tarp jos ir persekiotojo būtų didesnis atstumas, ir sustojo.

Tai buvo viso labo berniukas. Gal dvylikos metų, murzinas, nudėvėtais šortais ir marškinėliais su dainininko Džastino Biberío atvaizdu.

– Jūs perėjote tiesiai per šventyklą, – angliškai pasakė vaikas.

– Nenorėjau, bet netyčia pasukau ne ten, – pamelavo ji ir vėl ėmė eiti.

– Jūs davėte man bandelių, – pasakė jis, šlubuodamas iš paskos.

– Tikrai? – tarė ji ir prisiminė berniuką, kuris šlavė gatvę priešais šventyklą.

– Mano vardas Timas. Aš tada nespėjau padėkoti, – paaiškino vaikas ir pažvelgė į ją keistomis lyg senio akimis.

– Dabar aš turiu eiti, skubu.

– „Skubu“ – koks juokingas žodis, – išsišiepęs pasakė berniukas.

– Galbūt, – eidama sumurmėjo Šasmina.

Tarp senų kartoninių dėžių ir čežančios plastiko plėvelės krūvų vedė tik siauras takas.

– Ar skubėjimas padės jums teismo archyve? – paklausė berniukas už nugaros.

Šasmina sustojo ir vėl pažvelgė į jį. Iš tamsaus dangaus krito maži lietaus lašai ir kėlė ratilus kibire, pilname vandens ir senų mobiliųjų telefonų.

Timas prišlubavo prie jos. Kairė pėda buvo kitokia – stambesnė, kulkšnis sustorėjusi ir pasukta vidun.

– Kodėl manai, kad aš einu į archyvą?

– Nes aš archyvo sekretoriams transkribuoju į anglų ir kantoniečių kalbas, be to, žinau apie senąjį tunelį į Disciplinos inspekciją.

53

Skersai skersgatvio, vedančio link masyvaus Teismo archyvo pastato, kabojo virvės su pilkais skalbiniais. Ant laiptų prie personalo įėjimo stovėjo ir rūkė blyškus vyras, vilkintis atsagstytus marškinius ir liemenę. Timas kažką griežtai jam pasakė ir prišlubavo. Vyras atsakė ir stovėjo nuleidęs galvą, o berniukas atidarė sunkias geležines duris ir įleido Šasminą.

Juodu nuėjo nušiurusiu koridoriumi, kuriame buvo keturios cinko praustuvės. Ant grindų buvo matyti senų klijų žymių, likusių nuplėšus kiliminę dangą. Jie įėjo į salę su siaurais langais ir archyvavimo spintomis.

– Tiesiog pasakyk, kaip rasti koridorių, ir aš susitvarkysiu pati.

Ant sienų krito matinių langų stiklų šešėliai. Mieste pradėjo lyti. Iš vieno dokumentų vežimėlio berniukas išėmė šūsnį popierių ir parodė jai kelią į didelę rotondą. Ji pasijuto taip, lyg būtų atsidūrusi didžiulės statinės dugne. Sienas dengė penkiolikos metrų aukščio lentynos, prikrautos plonų segtuvų. „Čia turėtų būti šimtai milijonų bylų“, – pagalvojo ji.

Laiptais ir balkonais tyliai vaikščiojo archyvo asistentai ir pagal įvairius sąrašus rinko segtuvus.

Atrodė, kad niekas nekreipia į juos dėmesio. Berniukas nuėjo tiesiai per salę, o Šasmina nusekė iš paskos, stengdamasi atrodyti nuobodžiaujanti, lyg būtų čia jau per ilgai užtrukusi.

Juos nužvelgė moteris, glėbyje laikanti gal dešimt segtuvų, kažką pasakė ir nuėjo prie laukiančio vyro.

Šasmina nusekė paskui Timą iki gražių laiptų, nuo kurių buvo matyti švinu įrėminti langai į rotondą. Spiraliniai laiptai buvo padaryti iš ketaus ir vijosi tarsi serpentinas. Skubiai lipant žemyn, jie kaukšėjo.

Perėję viršutinį rūsio aukštą jie sutiko seną vyrą, lipantį iš apatinio aukšto. Senis dusliai sukosėjo, kažką pasakė ir drausdamas pamosavo ranka. Kai jis nuėjo link rotondos, Timas atsisuko į Šasminą ir pasakė:

– Jis sakė, kad ten apačioje policija ieško triados.

– Čia?

– Kol jie baigs, turėsime laikytis nuošaliai, – nerūpestingai pasakė berniukas ir atidarė duris į viršutinį rūsio aukštą.

– Ar nėra jokio kito kelio? – paklausė Šasmina, eidama iš paskos į salę su kartoteka, kurią sudarė eilės stalčiukų.

– Šią akimirką ne.

– Bet aš negaliu laukti – privalau eiti į tunelį.

– „Privalau“ yra juokingas žodis, – pasakė Timas ir vėl plačiai nusišypsojo. – Mes neprivalome, bet tikrai turėtume likti čia, kol jie išeis... arba ateikite čia, – persigalvojo jis. – Štai ten yra atskiras *čongšeng* – tų, kurie yra grįžę keletą kartų, – skyrius. Gal jums bus įdomu.

– Tu žinai, kas aš?

– Susiklosčius tokiai situacijai, žino jau dauguma.

Šasmina įėjo su berniuku į šalutinę salę. Moteris visą laiką stengėsi orientuotis pastate pagal personalo ir pagrindinį įėjimą. Vaikas atidarė duris ir jie įėjo į siaurą, pailgą kambarį.

Kvepėjo dulkėmis ir senomis knygomis. Ant sienų pakabintos aliejinės lempelės ant lentynų ir lubų skleidė silpną, geltoną šviesą. Buvo akivaizdu, kad kai kurios archyvo vietos labai senos.

Netardamas nė žodžio Timas ieškojo tarp bylų, išrikiuotų pagal tėvo vardą, transkribuotą į mandarinų kalbą. Po kiek laiko jis ištraukė segtuvą, atvertė galvą ir pažvelgė į Šasminą.

– Jūs buvote uoste penkis kartus tuo pačiu vardu.

– Ne, keturis, – pataisė ji.

– Taip, – sumurmėjo berniukas.

– Ar ten parašyta penki?

– Kai gimėte, jūsų širdis sustojo, – pakreipęs galvą pasakė Timas. – Kiniškai jūs vadinama *huang hun* – saulėlydžiu.

– Ar ten taip parašyta?

– Čia Teismo archyvas, čia prirašyta daug dalykų... Čia, Magistrato teisme, nagrinėjama jūsų civilinė byla. Jūs buvote leitenantė, tačiau palikote armiją po sužeidimo Kosove, buvote gydyta...

– Manęs ten neturėjo būti, – pertraukė ji.

– Karai nenaudingi ir neprotingi, – pasakė Timas ir peržvelgė paskutinį lapą.

Šasminai kilo mintis.

– Ar galite surasti vieną asmenį? – paklausė ji.

– Visi, gimę kelis kartus, yra čia, – pasakė vaikas ir pažvelgė į ją keistomis akimis.

– Jo vardas Gabrielis Popovas.

Berniukas neskubėdamas nužingsniavo per kambarį prie priešingos sienos, nuėjo palei ją gal dvidešimt metrų, sustojo, ištraukė segtuvą ir ėmė skaityti.

Šasminai einant link Timo, jo skaitomi žodžiai slydo jai pro ausis. Ant akmeninių grindų ji matė savo šešėlį, kuris atrodė sudarytas iš kelių permatomų sluoksnių. Ji žinojo, kad taip atrodo dėl skirtingų lempelių šviesos, bet pagalvojo apie penkis sugrįžimus.

„Mano siela yra iš penkių permatomų sluoksnių“, – pagalvojo ji.

Skaitydamas Timas kasėsi į lentyną pakaušį. Plonos rankos buvo purvinos. Jo lūpos krutėjo neištardamos nė žodžio. Berniukas pakėlė galvą ir šiek tiek nuleido segtuvą.

– Gabrielis Popovas turi įgimtą širdies ydą ir yra buvęs čia savo vardu tris kartus, – pasakė berniukas.

– Kas jis?

– Po pirmo karto, kai buvo sustojusi širdis, jis pagal įstatymą buvo priverstinai paguldytas į Psichiatrijos skyrių Eštos ligoninėje. Buvo vedęs du kartus, vaikų neturi... Prieš tapdamas psichologu, dvejus metus studijavo teisę Erebru universitete... Čia, uoste, jis priklausė *Corpus juris* – Iškiliojo mokytojo teisėjo palydai ir aplinkai, buvo tarėjas...

Staiga Timas nutilo ir pažvelgė į duris. Jo veidą tarsi venecijietiška kaukė dengė šešėlis.

– Kas atsitiko? – sušnabždėjo Šasmina.

– Policininkai lipa viršun, – pasakė jis ir pasuko link durų.

– Ar jie jau baigė?

Šasmina nusekė paskui berniuką per šalutinę salę iki laiptinės. Atsargiai uždarę duris jie tyliai pastovėjo ir pasiklausė. Aukštai viršuje spiraliniai ketaus laiptai kelias minutes bildėjo, o paskui nutilo.

Laikydamasi už šalto turėklo, Šasmina skubėjo paskui berniuką laiptų spirale.

Prie durų į apatinį rūsio aukštą lubos buvo žemesnės. Tamsiose knygų nugarėlėse atsispindėjo retai pakabintų lempų šviesa. Senos bylos buvo ne dokumentai, sudėti į segtuvus, o rankraščiai, susegti į sunkius foliantus.

– Mums reikėjo pažiūrėti, ar tarp grįžusiųjų buvo Vu Vangas, – prisiminė Šasmina.

Vesdamas ją per dvi mažesnes patalpas Timas atsiprašė, kad negali su ja pasilikti, nes turi grįžti prie darbo. Jis pravedė Šasminą pro didžiulę kartoteką, patraukė dėžę su išmestais rašymo reikmenimis ir atidarė baltai nudažytas metalines duris į tamsų tunelį.

54

Priėjusi prie durų Šasmina užuodė iš koridoriaus tamsos dvelkiantį vėsių akmenų ir senų knygų kvapą.

Širdis suspurdėjo pagalvojus, kad kažkur ten yra Dantė.

„Kad tik būtų taip, kad tik jie bendradarbiautų ir saugotų vaikus, kad tik Vango vyrams nebūtų pavykę prisikasti iki jų“, – vylėsi ji.

Paėmusi iš dėžės perlenkė pluoštą popierių ir įkišo juos į tarpdurį, kad durys neužsidarytų ir į koridorių patektų šviesos. Abi koridoriaus sienas dengė lentynos, pridėtos senų seniausių bylų.

Paėjus vos kelis metrus koridorius pasisuko ir šviesos neliko. Šasmina beveik nieko nematė, todėl teko eiti lėtai ir apgraibomis.

Viena ranka braukė per siauras knygų nugarėles, o kitą laikė ištiesusi priešais.

Ji puikiai suvokė, kad čia gali būti Vangui ir jo vyrams paspęstų spąstų.

Pasidarė sunkiau kvėpuoti. Toli tamsoje kažkas girgždėjo ir šnabždėjosi.

Kelias sekundes pasiklausiusi, ji nuėjo pirmyn. Staiga į kažką įsibrėžė ranką. Atsargiai pasislinkusi į šalį suprato, kad prieš ją stovi barikada. Iš sulaužytų lentynų buvo surištos aštrios kliūtys, kurios neleis priešui netikėtai užpulti iš šitos pusės.

– Auuu? – pašaukė ji tamsoje.

Kažkas subarškėjo, sukrebždėjo ir staiga užsidegė degtukas. Šasmina matė jį laikančią ranką, kuri uždegė aliejinę lempą. Geltonoje šviesoje išryškėjo veidas. Tai buvo Pedras. Už jo buvo matyti Marta ir Erika. Įsižiebė dar viena lempa ir dabar ji pamatė Tingą, Grosmaną ir Dantę.

Šasmina atkėlė kliūtį, apėjo ją ir vėl užkėlė. Tingas priėjo vesdamasis už rankos Dantę. Grosmanas vis dar laikė lempą. Jis užsimerkė iš palengvėjimo. Dantė spoksojo į ją, lyg būtų pamiršęs, kas ji tokia, arba lyg seniai būtų netekęs vilties išvysti ją vėl. Ant murzinų skruostų buvo matyti nubėgusių ašarų dryžiai.

– Grįžau kaip galėdama greičiau, – pasakė Šasmina ir atsiklaupė.

Ji matė, kad sūnus nenori verkti. Prisitraukusi jį apkabino. Vaikas stipriai apglėbė mamą ir, prisiglaudęs veiduku prie jos skruosto, šnopavo jai į plaukus. Berniukas virpėjo visu kūnu, o mažos rankytės nenorėjo paleisti mamos.

– Ar dabar galime važiuoti namo? – sušnabždėjo jis.

– Netrukus. Netrukus.

Ji pagalvojo apie sūnaus kambarį ir naktinę lemputę, kuri ant tapetų ir pirato Džeko Sperou plakato mesdavo besisukančios vaivorykštės atspindį.

Iki namų labai toli.

Kelis kartus pabučiavusi sūnų į kaktą, pažvelgė į jį, pasakė, kad myli, paglostė skruostus, atsistojo ir, prieš pažiūrėdama į kitus, pasiėmė jį į glėbį.

Į ją žiūrėjo penki išblyškę, pavargę veidai.

Dešinėje rankoje Marta laikė peilį, o Tingas ir Grosmanas – nusmailintus pagalius.

– Labas, – sušnabždėjo Tingas.

Pamačiusi juos prisiminė, kaip Odisėjas nužengė pakalbėti su mirusiaisiais į jų karalystę ir sutiko Achilą, kuris pasakė, kad verčiau būtų gyvas vergas nei miręs karalius.

– Jie kasa sau kelią per rūsį, – pasakė Šasmina.

– Viešpatie, – sumurmėjo Marta.

Šasmina nuleido Dantę ant grindų, bet laikė priglaudusi prie savęs, padėjusi ranką jam ant galvos.

– Jeigu liksime čia, – pasakė Tingas ir pasikasė pilvą, – jei nutarsime likti, turime pasiruošti kiek įmanoma geriau. Turime padaryti daugiau kliūčių ir suplanuoti pasalą.

– Bet neturi būti jokio mūšio, – nekantriai pridūrė Marta.

– Bet jeigu... Jeigu bus, mūsų šansai didžiausi, liekant čia, – tarė Grosmanas. – Turiu galvoje, kad Sundzi ir Vei Laodzi* sutaria dėl...

– Man nusispjaut į tavo istorijos pamokas, – pertraukė jį Marta.

– Noriu pasakyti tik tiek, kad pranašumą visada turi tas, kuris mūšio vietoje atsiduria pirmas, – baigė Grosmanas.

* Senovės Kinijos filosofai.

– Ką jūs čia fantazuojate? – šypsodamasi pasakė Marta. – Mes negalime kautis. Tai apgailėtina. Nusileiskit ant žemės ir...

– Žinoma, jei bus įmanoma, mes vengsime smurto, – įsiterpė Tingas.

Šasmina linktelėjo ir nukreipė žvilgsnį į tamsą koridoriaus gilumoje, palei sienas, apstatytas lentynomis, kurios buvo pridėtos pageltusių bylų.

– Aš ir Pedras ketiname pasiduoti iškart, – pareiškė Marta. – Nes Dong Hongli yra visiškai įsitikinęs, kad žaidimas prieštarauja Konstitucijai.

– Jis pasiliko ten, kad primintų tai teisėjui, – paaiškino Tingas.

– Jie jo nesiklausė, – tepasakė Šasmina.

– Hongli vyresnis už inžinierius, – toliau aiškino Marta Tingui. – Jie bus priversti jį išklausyti.

– Bet aš buvau aikštėje ir...

– Aš kalbu ne su tavimi, – šiurkščiai nutraukė Marta.

– Gerai, – sušnabždėjo Šasmina.

– Ką norėjai pasakyti? – paklausė Tingas Šasminos.

– Jie nužudė Hongli.

– Aš tavimi netikiu, – sušuko Marta. Jos akys buvo paraudusios nuo ašarų. – Tai tu kalta! Dėl visko kalta tu!

– Šasmina nekalta, ir tu tai žinai, – nesutiko Pedras.

– Tai gal aš kalta? – vis labiau tūždama paklausė Marta. – Ar tai nori pasakyti?

– Ne, bet...

– Kas tada kaltas? – paklausė ji trindamasi veidą.

– Mieloji, nusiramink.

Pedras apkabino pravirkusią žmoną.

– Ar turime daugiau peilių? – paklausė Šasmina Tingo.

– Tik mano, – tarė Pedras.

– Nekalbėk su ja, – suinkštė Marta.

– Ar pastatėte barikadas ir į aną pusę? – paklausė Šasmina ir linktelėjo link įgriuvusio koridoriaus.

– Taip, – patikino Tingas.

– Tokias pat?

– Kiek didesnes.

– Mes spėjome pasigaminti dvi ietis ar kaip čia pavadinti...

– Aštrius šluotkočius, – patikslino Grosmanas.

– Tiks, – tarė Šasmina.

– Juk tu sekretorė, ar ne? – pasakė Marta. – Argi ne?

– Gana gera sekretorė, – tyliai patvirtino Šasmina.

55

Per kelias valandas jie priešais aštrių lentgalių kliūtis pastatė sieną iš popieriaus blokų, tarp kurių prikaišiojo iečių, o strateginėse vietose prisikrovė akmenų, kuriuos svaidys.

Nuo vienų šalutinių durų Šasmina nusuko sunkų vyrį, ketindama pasidaryti iš jo ginklą, panašų į spragilą, kuriuo senovėje kuldavo grūdus. Ji ketino pritvirtinti jį prie tvirto pagalio ir taip išnaudoti judančiosios vyrio dalies akceleracijos jėgą, susidarančią užsimojus.

Kažin, per kiek laiko Vu Vangą pasieks Gabrielio žinutė apie troleibusą?

Marta liovėsi verkusi, bet sėdėjo paniurusi šalia Pedro. Erika ir Dantė įsijautę kažką žaidė. Grosmanas pūškuodamas spyriais laužė lentynas ir iš aštrių lentų rišo daugiau kliūčių.

Šasmina ėmė daužyti vyrį akmeniu, sudžeržgė metalas. Ji klūpojo ir daužė, jusdama, kaip per rankas nueina atatranka, o metalas nuo smūgių ima kaisti. Pamažu jai pavyko apriesti metalą aplink lazdą, nudrožtą Tingo, o pasukus dar šiek tiek vieną vyrio kraštą įleido į įrantą.

Išgirdusi Dantės juoką Šasmina atsisuko kaip tik tada, kai Erika pakėlė jį nuo žemės.

Tingas drožė trumpus iešmus, iš kurių padarys gynybinę užtvarą. Jis mikliai ir metodiškai darbavosi Pedro peiliu taip, kad skraidė skiedros. Minkštoje šviesoje blizgėjo jo raumenys.

Šasmina suplėšė juostomis savo skarelę, sušlapino jas purvinoje baloje ant grindų ir ėmė šildyti virš aliejinės lempos.

– Tu grįžai, – pasakė Tingas, neatitraukdamas akių nuo medžio ir peilio. – Aš žinau, kad ne dėl manęs, bet vis tiek džiaugiuosi.

Šasmina atsisėdo priešais jį, į skreitą susidėjusi įkaitintas juosteles.

– Tik tiek, kad viskas taip sudėtinga, jog...

Ji nežinojo, kaip papasakoti tai, kas atsitiko, tai, ką žino, todėl nutilo, suvijo vieną juostelę ir ėmė kiek galima tampriau sukti ją apie viršutinę savo ginklo koto dalį.

– Galvoji apie teatrą? Blogai jautiesi dėl to, ką mes padarėme?

– Ne, – tarė ji ir nusišypsojo. – Tai buvo... Visko būna. Juk mes suaugę žmonės.

– Visko būna?

– Na... Tai buvo puiku, – tyliau pasakė ji. – Man buvo labai gerai ar, kaip čia pasakius... bet aš galvoje turiu tai, kad...

Ji vėl nutilo ir nusisuko į koridorių, kad nuslėptų susidrovėjusi.

– Ar Stokholme turi vaikiną?

– Mes išsiskyrėme, – atsakė ji sukdama kitą juostelę.

– Aš buvau užmezgęs santykius, – prisipažino Tingas. – Bet negaliu pas ją grįžti.

– Tau nebūtina pasakoti.

– Ji buvo šalia, kai aš perdozavau.

– Ar ji taip pat narkomanė?

– Taip.

Pedras atsistojo, paėmė Tingo nusmailintus pagalius, nunešė Grosmanui ir padėjo jam sukalti juos išilgai rąsto.

– Aš neketinu dalyvauti metadono programoje ar daryti ko nors panašaus, – droždamas pasakė Tingas. – Ketinu viską mesti iš karto ir su visais nutraukti ryšius.

– Gerai, – sušnabždėjo Šasmina.

– Galbūt aš nevertas grįžti, bet...

– Ne, tu vertas, – pertraukė ji. – Tu tikrai vertas.

– Tačiau dabar aš noriu to labiau nei anksčiau, – žiūrėdamas į ją prisipažino vaikinas. – Nežinau... vos tik mes atsiduriame šalia, aš per tave pajuntu savo gyvybę.

Ištiesusi ranką Šasmina palietė auskarą jo ausyje ir paglostė skruostą, stengdamasi nepravirkti.

– Mums reikia pasikalbėti, – rydama kietą gumulą pasakė ji.

– Šasmina, aš nesakau, kad mes turime susituokti, bet pažadėjau Dantei parodyti savo namą... Tu gali ateiti kartu, jei nori. Tiesą pasakius, jis gana įdomus, nes iš pradžių tai buvo senas namas laive. Miegamajame virš vandens aš įrengiau stiklines grindis.

– Juk tu dailidė.

– Mes galėtume sėdėti ant grindų, valgyti picą ir žiūrėti, kaip į uolas dūžta bangos, o putos pakyla iki stiklo.

– Norėčiau, kad taip būtų.

– Taip gali būti. Mes laimėsime.

Ji linktelėjo ir pagalvojo apie sniegą, sūkuriuojantį Stokholme, apie Dantės širdį, liūdną Dianos veidą ir nuotrauką iš Kosovo.

– Apie žaidimų aikštelę man papasakojo tavo senelis. Tai buvo kinų mitas apie generolą... vardo nepamenu, bet jis sugrįžo vien todėl, kad nugalėjo žaidime.

– Mes laimėsime, – pakartojo Tingas ir taip giliai pažvelgė Šasminai į akis, kad jai sukuteno paširdžius.

– Taip.

Tingui atsistojus, nuo jo pabiro skiedros ir pjuvenos. Dantė ir Erika nebežaidė. Jie spoksojo į Martą, kuri buvo ištraukusi nedidelį pakelį migdolinių sausainių ir atidariusi skardinę sojų mėsos, panašios į juostelėmis supjaustytą antienos krūtinėlę.

Grosmanas nusibraukė delnus į kelnes ir ėmė lėtai artintis. Šasmina nusekė paskui Tingą. Marta iš auksinio popieriaus lupo šokolado plytelę.

– Mama, žiūrėk, – sušuko Dantė.

– Ji negaus, – žiūrėdama į Šasminą pareiškė Marta.

– Bet, brangioji, – tarė Pedras. – Juk tai nepadės...

– Visiems neužteks, – pertraukė Marta.

– O Dantei? – nustebo Erika.

– Jie turės susirasti maisto patys, – suirzusi atšovė Marta.

– Eikš, – tarė Šasmina, paėmė Dantę už rankos ir nusivedė jį.

– Dėl visko kalta ji, – tęsė Marta jiems už nugaros. – Galvoja tik apie save ir Dantę. Nesuprantu, kodėl turėčiau dalytis savo maistu.

Dantė nuėjo su mama, nors buvo alkanas. Jis žinojo, kas yra neteisybė – tai žino visi vaikai, ir jau buvo supratęs, kad prašyti beprasmiška.

56

Eidama gilyn į koridoriaus tamsą Šasmina nepaleido Dantės rankos. Ji girdėjo, kad Tingas ateina iš paskos.

– Aš galvojau, kad Vu Vangas geras, – po kiek laiko prabilo Dantė.

– Tu nekaltas. Jis tave apgavo. Visus apgavo.

– Bet ne tave.

– Ne.

Tolumoje, prie Disciplinos inspekcijos laiptų, tyliai kaleno. „Būtų gerai ką nors suvalgyti, – pagalvojo Šasmina. – Kol Vu Vango komanda persigaus per griuvėsius, gali praeiti kelios valandos."

– Palaukit, – išgirdo ji Tingo balsą už nugaros. – Palaukit čia, o aš nueisiu pakalbėti su Marta.

– Nereikia, – sustojusi pasakė Šasmina.

– Aš noriu valgyti, – sušnabždėjo Dantė ir timptelėjo jai už rankos.

– Žinoma, aš suprantu, kad ji pyksta ant manęs ir kad visi turi tokią teisę, bet keršyti Dantei yra neteisinga, – pasakė Šasmina ir atsisėdo, nugara atsirėmė į lentyną, o Dantę pasisodino ant kelių.

– Aš pakalbėsiu su jais. Tik pirma Marta turi aprimti, – paaiškino Tingas ir atsisėdo priešais juos.

Dantė Šasminos glėbyje apsunko, lyg būtų užsnūdęs, ir moteris prisiminė gyvenimą – kaip rytais nešdavosi apsimiegojusį sūnų į šiltą virtuvę. Prisiminė kavą ir skrudintą duoną, rožinę aušrą virš apsnigtų stogų, traškius tulpių lapus ir varnėną, kapojantį obuolį, kurį ji padėjo balkone.

– Kas dabar bus tėčiui? – po kiek laiko paklausė Dantė ir pažvelgė į ją blizgančiomis akimis.

– Ką turi galvoje?

– Jeigu tu ištekėsi už Tingo.

– Dante, nesijaudink – kad ir kas nutiktų, tavo tėtis visada bus su tavimi.

– Gerai.

– Ar apie tai galvojai?

– Taip.

– Viskas bus gerai.

– Tingo mama ir tėtis yra iš Kinijos.

– Tikrai? – neva nustebo ji.

– Jie gyveno ten, kol Tingui sukako šešeri. O Tingo tėtis, jo kažkoks keistas vardas... pastatė plaustą, bet draudė Tingui plaukti vienam.

– Tada jis buvo per mažas.

– Bet tada Tingas pasiėmė kartu juodą kiaulę, katiną ir auksinę žuvelę dubenėlyje.

– Nes tada aš jau nebuvau vienas, – pasiteisino Tingas.

– Ar jo mamai ir tėčiui tai patiko?

– Nemanau, – žiūrėdamas į Tingą pasakė berniukas.

– Ne, turbūt ne, – spėjo Šasmina ir nesusilaikiusi nusišypsojo.

– Visi įkrito į vandenį, bet dingo tik auksinė žuvelė... Tingas kasdien eidavo prie kranto ir įmesdavo jai duonos trupinių.

Kastuvų kirčiai buvo girdėti jau aiškiau. Šasmina žinojo, kad garsas pasiekia daug greičiau, gal keliomis valandomis anksčiau, nei žmonės spės prasibrauti per griuvėsius. Ji pagalvojo, kad jos komanda galėtų susikaupti prieš mūšį, pasiruošti paskutinius dalykus, atremti dantytą rąstą į sieną, užimti pozicijas ir užgesinti šviesas.

– Esant čia, neįmanoma suvokti, kodėl Centrinis komitetas iššvaisto neįtikėtinai daug lėšų visiškai beprasmiškai biurokratijai, kai trūksta policininkų, – pusbalsiu pasipiktino Šasmina.

– Bet tas pat visame pasaulyje, – pabrėžė Tingas. – Juk net Švedijoje nepavyksta sustabdyti organizuoto nusikalstamumo...

– Bet čia jis turėtų būti sustabdytas, privalo būti sustabdytas.

– Gaujos per didelės, per stiprios... Aš sužinojau, kad uostą kontroliuojanti triada susijusi su vadinamąja 14K triada iš Honkongo.

– Nesu apie juos girdėjusi.

– Ta triada viena didžiausių pasaulyje. Prasidėjo nuo antikomunistinės grupės po...

– Erika, – staiga sušuko Dantė ir atsisėdo.

Priėjusi mergaitė atlankstė popieriaus lapą, ant kurio buvo padėta šiek tiek sojų mėsos, trys gabaliukai šokolado ir keturi aptrupėję sausainiai.

– Ačiū, – angliškai padėkojo Šasmina. – Bet galbūt tavo mama supyks, jei...

– Man nesvarbu, – pasakė Erika ir pažvelgė jai į akis. – Man gėda dėl jos. Aš manau, kad viskuo reikia dalytis.

– Jeigu visi taip darytų.

– Ar galima valgyti? – paklausė Dantė.

– Pirma mėsą.

Berniukas įsidėjo burnon gabaliuką minkštos sojų mėsos, sukramtė, o tada priėjo prie mergaitės ir apkabino ją. Tingas taip pat suvalgė gabaliuką, o paskui priropojo prie Šasminos ir įdėjo jai į burną sausainį. Dantė ir Erika sukikeno, o Tingas paskubomis pabučiavo moteriai į lūpas ir žiūrėdamas į ją plačiai nusišypsojo.

– Kas čia dabar? – paklausė ji.

– Ne, jei atvirai... Ar galiu sužinoti, kam iš tiesų reikalingi visi tavo taškeliai?

– Kodėl tavo akys tokios?

– Kokios? – juokdamasis paklausė jis.

– Tokios, – šypsodamasi linktelėjo ji.

– Nes taip norėjo Mao, – pasakė Tingas ir pirštais įkypai patempė akis.

– Tu gražus, – pasakė ji ir surimtėjo.

– Kodėl?

– Nes toks esi.

– Ar žinai, kad Kinijoje vyko žaidimas „Į ką aš panašus“?

– Ne.

– Laimėjo visi.

– Tiesą pasakius, man neatrodo juokinga...

– Ar žinai, kodėl Kinijoje nėra Disneilendo?

Tingas nutilo ir atsisuko į archyvo pusę. Iš ten ėmė traukti silpnas vėjas. Šasmina pasiėmė nuo žemės savo ginklą ir atsistojo. Erika įkišo Dantei į burną paskutinį šokolado gabaliuką ir juokdamasi skubiai patraukė pirštus, lyg būtų išsigandusi, kad berniukas nukąs jai pirštus.

– Jie ateina? – sušnabždėjo Tingas.

– Dante, – pakvietė Šasmina sūnų ir ėmė trauktis.

Tolumoje sudundėjo ir juos vėl pasiekė vėjo gūsis. Koridoriaus gilumoje barškėjo, lyg birtų maži akmenukai.

57

Grosmanas taip pat išgirdo garsus ir atėjo pas juos, stengdamasis ką nors įžvelgti tamsoje. Netoli už jo stovėjo Pedras, rankoje spausdamas peilį.

– Kas vyksta? – paklausė Grosmanas.

– Mes nežinome, – atsakė Tingas.

– Tai Vangas, – vos ištarė Marta ir parodė link didžiojo archyvo. – Jis ateina iš tos pačios pusės kaip Šasmina. Jis atsekė paskui ją.

– Nemanau, – atsakė Šasmina ir užuodė nestiprų dūmų kvapą.

– Mes turime apsukti spąstus, – pasakė Marta ir pamėgino kartu nusitempti Pedrą.

– Darykit, kaip norit, bet aš esu beveik įsitikinusi, kad Disciplinos inspekcija dega iš apačios, – patikino Šasmina. – Štai kodėl oras srūva į tą pusę ir...

– Ji nieko nežino, – pertraukė ją Marta.

„Iš anos pusės jie į tunelį dar neprasibrovė, – svarstė Šasmina, klausydamasi tylos. – Jiems pavyko prakasti tik nedidelę angą iš rūsio po Disciplinos inspekcija. Tada jie įpylė benzino arba žibalo."

– Skersvėjis traukia link ugnies, todėl dūmai kyla į viršų, – pasakė ji. – Bet kol jie pils degalus, tol ugnis slinks link mūsų.

– Gerai, bėkime į archyvą, – pasiūlė Tingas.

– Jei užgesinsime ugnį, galėsime likti čia, – pasiūlė Šasmina.

– Užgesinti? Mes neturime vandens net atsigerti, – priminė Pedras.

– Ne, tačiau galime įkurti priešinę ugnį, kuri susidurs su ją ir jos viena kitą užgesins. Esu tai mačiusi.

– Nes baigiasi kuras, – visiems paaiškino Grosmanas.

– Ar tai įmanoma? – suabejojo Pedras.

– Aš esu tai mačiusi, – pakartojo Šasmina.

– Jei pasiseks, mes būsime pranašesni, – suprato Tingas. – Po gaisro jie manys, kad čia, apačioje, jų niekas nelaukia.

– Pernelyg pavojinga, – nesutiko Marta.

– Tiesiog bėgti yra daug pavojingiau, – paprieštaravo Šasmina.

– Ar tu tuo įsitikinusi? – žiūrėdamas į ją paklausė Tingas.

Jis atrodė rimtas. Gilus randas skersai voko atrodė taip, lyg būtų nubrėžtas smailiu pieštuku.

– Nežinau, ko dar galėtume imtis, – prisipažino Šasmina.

Jie nunešė ietis ir aštriabriaunes kliūtis iki pat laiptų, sugrįžo į koridorių ir nutarė užkurti ugnį prie pirmos barikados. Bendromis jėgomis patraukė visus degius daiktus nuo barikados savo pusėje, o anapus jos užkrovė koridorių popierių luitais, kad ugnis eitų tik į vieną pusę.

Dabar jau gerai buvo girdėti, kad rūsyje didelis gaisras – ugnis ūžė ir dusliai šniokštė. Tamsiame tunelyje ėmė spragsėti ir sproginėti.

– Didesnio ploto išvalyti nespėsime, – sušuko Pedras.

– Aš noriu, kad būtų penkiolikos metrų apsauginė zona, – suriko Grosmanas, glėbyje laikydamas krūvą senų popierių.

– Greitai bus per vėlu, – įspėjo Šasmina ir nuvertė vieną lentyną.

Kojų spyriais laužydama lentynas ji giliai įsibrėžė blauzdą.

Dantė su Erika atnešė ilgą lentą. Pedras ir Marta išmėtė lentų gabalus per barikadą, o tada atsinešė daugiau. Ugnis siūbtelėjo jų pusėn, skleisdama šiltą medienos ir dūmų kvapą, o paskui skersvėjis susiurbė ją atgal.

– Padegti? – paklausė Tingas, rankoje laikydamas aliejinę lempą.

– Padek, – tarė Šasmina ir atokiau nusivedė Dantę ir Eriką.

Tingas paėjėjo į priekį ir trenkė lempą į grindis priešais barikadą. Degantis aliejus aptaškė sausus popieriaus šūsnis ir sukėlė ugnį.

Veidus ėmė glostyti maloni šiluma, o paskui per plaukus brūkštelėjo skersvėjis iš archyvo.

Pašokusios liepsnos laižė ir suodino lubas, palinkusios į priešingą pusę nuo žmonių, plito tarp sausų popieriaus ryšulių ir skubėjo link ugnies priešingoje pusėje.

Grosmanas ir Tingas parnešė iešmų prismaigstytą rąstą ir paruošė pirmuosius spąstus. Dantė norėjo žiūrėti į ugnį, bet

Šasmina patraukė jį link išėjimo. Išbalusios Marta ir Erika jau sėdėjo ant laiptų. Durys į apatinį archyvo aukštą buvo beveik uždarytos.

– Ar galėtum atidaryti duris, kad įeitų oro, – paprašė Šasmina Martos.

– Žinoma, – atsakė ta, nežiūrėdama į ją.

Šasmina pradėjo rūšiuoti parsineštus ginklus ir sustatė ilgas ir tiesias ietis. Martai atidarius duris, popieriaus ritinėlis, kurį Šasmina buvo įkišusi į tarpdurį, nuriedėjo į archyvą. Toli tunelyje dusliai dundėjo. Biro akmenys. Staiga ji pastebėjo, kad iš tamsos atskrieja besvorės plėnys ir žiežirbos.

– Dante, lipk aukštyn, – skubiai liepė ji. – Ir pasiimk Eriką!

Palube vilnijo juodi dūmai. Ugnys susidūrė per anksti. Pirmoji veržėsi priekin per greitai, buvo spėjusi labiau įkaisti. Negerai. Gali būti pavojinga. Šasmina pasuko į tunelį pašaukti kitų. Šilto oro srovė nešė link jos dar daugiau žiežirbų. Ūžesys garsėjo ir galiausiai virto riaumojimu, kai ugnis puolė priekin, link Šasminos. Ji pargriuvo ant nugaros. Palube šliaužiančias liepsnas skersvėjis susiurbė atgal. Šalia Šasminos pradėjo rūkti lentyna. Moteris atsistojo ir pamatė parbėgantį susilenkusį Tingą. Paskui jį lėkė Pedras, ranka užsidengęs burną.

– Čionai! – sušuko ji traukdamasi.

Ugniai vėl siūbtelėjus priekin, garsas buvo toks, lyg būtų įvykęs sprogimas. Ugnis rijo deguonį ir liežuviais laižė lubas. Iš karščio užsiliepsnojo Pedro plaukai. Jis ėmė rėkti, bet bėgo toliau. Netrukus Tingas pribėgo prie Šasminos ir kosėdamas

suriko, kad ji bėgtų. Akims darėsi karšta. Tolėliau tunelyje buvo matyti ugnies apimtas svirduliuojantis Grosmanas. Tingas patraukė Šasminą tolyn.

Greta jų užsidegę popieriaus ryšuliai šlamėjo ir švilpė. Grosmanas pargriuvo keturpėsčias. Ant jo sūkuriuodamos krito liepsnojančios popierių skiautės. Liepsnoms siurbiant deguonį, toli tunelyje dusliai ūžė. Pedras prabėgo pro Šasminą užsidengęs burną. Sukaupusi jėgas Šasmina išsilaisvino iš Tingo rankų ir nubėgo prie Grosmano. Tas pažvelgė į ją, bet nejudėjo. Visur sūkuriavo degančios draiskanos, karštis stūmė ją atgal, bet moteris atsilaikė.

– Bėk! – sušuko ji Grosmanui ir ėmė jį traukti.

Tas tik papurtė galvą. Sugriebusi už rankų, moteris pastatė jį ant kojų.

– Bėk! – suriko ji.

Grosmanas susvirduliavo, žengtelėjo priekin porą žingsnių, o paskui ėmė bėgti. Ugnis grįžo nauja banga, kuri augdama virto liepsnų audra. Buvo nebeįmanoma kvėpuoti. Tingas grįžo ir už rankos nutempė Šasminą link išėjimo.

Persigandusi Marta laikė atidarytas duris. Už jos stovėjo Pedras ir kosėjo. Gaudesys buvo kurtinamas.

Čiupdama vieną ietį Šasmina pastebėjo, kad jos rankovė užsidegė. Tingas klupdamas lipo laiptais, kosėdamas atsisuko ir ištiesė jai ranką. Šasmina sugriebė ją, o bukąjį ieties galą ištiesė Grosmanui. Jo nugara degė. Grindys, lubos ir sienos liepsnojo. Grosmanas sugriebė ietį ir Šasmina jį prisitraukė. Vyras par-

griuvo keturpėsčias ir ėmė ropoti laiptais. Ūžtelėjus dar vienai ugnies bangai, Tingas padėjo Šasminai užtempti Grosmaną laiptais.

Marta nespėjo uždaryti paskui juos durų. Jau degė didelės medinės kartotekos spintos. Užvirus tapetų klijams, ėmė šnypšti sienos. Juodu nuvilko Grosmaną pro dėžę, per rūsio patalpas ir iki laiptinės.

– Dante, lipk aukštyn! – sušuko Šasmina.

Jie nutraukė nuo Grosmano rūkstančias marškinių liekanas. Jis ėmė vemti, sukosėjo, bet parodė Šasminai taikos ženklą.

Ugnis buvo įsiveržusi į salę. Dabar ji kilo aukštyn lentyna ir kabinosi į lubas. Šaižiai skambėjo gaisro signalizacija. Ant Grosmano nugaros buvo matyti juoda dėmė, panaši į kiškio letenėlę. Oda aplink ją buvo raudona ir pūslėta.

– Ar gali eiti? – paklausė Tingas.

– Gaila marškinių, – vos girdimai išspaudė Grosmanas.

Ugnis rūsyje plėtėsi. Degantys lubų gabalai krito ant žemės ir kėlė sūkuriuojančių žiežirbų debesis. Su Tingo pagalba Grosmanas atsistojo, dejuodamas iš skausmo. Jie lipo aukštyn, o ugnis jau laižė laiptinės langus po jais.

Pasivijusi Dantę ir Eriką Šasmina paėmė už rankų ir lipo aukštyn aiškindama, kad jie turi išsigauti į lauką ir daryti taip, kaip liepiami, nieko neklausinėdami.

Užlipę į rotondą pamatė, kad aplinkinės salės jau dega – ugnis buvo prasiveržusi per perdangą. Iš vieno degančio kabi-

neto išsvirduliavo paišinas vyras apdegusiomis rankomis. Ant akmeninių grindų buvo primėtyta segtuvų, lapų ir portfelių.

– Yra kitas įėjimas! – sušuko Šasmina, stengdamasi prisiminti, kaip ten patekti.

Ji atsisuko į koridorių ir išvydo, kad vietomis įgriūva grindys, o viršun ūžtelėję žiežirbų spiečiai uždega sienas ir lentynas. Šilumos banga stumtelėjo juos tolyn. Eiti tuo keliu jau per vėlu. Ugnis apėmė kambarį iki pat lubų. Šasmina dairėsi ir sukiojosi, nepaleisdama vaikų rankų.

Anapus administracijos stalų ji išvydo Timą, kuris vis dar mėgino dirbti ir kažkur stūmė vežimėlį su dokumentais. Pamatęs Šasminą berniukas sustojo ir pamojo jai.

Erika ištraukė ranką ir užsidengusi burną ėmė kosėti. Pribėgusi Marta ją nusivedė.

Palikęs vežimėlį, Timas paėmė vieną segtuvą ir skubiai apėjo stalą.

– Ką tu čia darai – turi bėgti lauk! – sušuko Šasmina.

– Jūs klausėte apie Vu Vangą, – pasakė vaikas, tiesdamas jai segtuvą.

– Juk aš neprašiau, kad tu manęs lauktum, – kosėdama tarė ji.

Šaižiai kaukė priešgaisrinė signalizacija, ugnis poškėjo ir ūžė. Juodi dūmai užpildė visus koridorius ir sruvo aukštyn rotondos sienomis. Šasmina išplėšė iš segtuvo lapus ir paskubomis sulankstė.

– Už durų stovi daugybė ginkluotų vyrų, – įspėjo Timas.

– Ar yra kitas išėjimas?

– Jau nebėra. Nebent lipti ant stogo...

– Gerasis Dieve, – suaimanavo Marta.

Didelėje rotondoje sūkuriuojančios, žioruojančios, suodinos plėnys krito atgal į ugnį. Veidus degino karštis.

– Turi bėgti lauk, – liepė Šasmina Timui, kišdamasi į kišenę lapus.

– Jei jums nereikia pagalbos...

– Eik lauk, paskubėk, – pertraukė ji apimta nevilties.

– Dangui rūpi žmonių gerovė, – ramiai atsakė berniukas. Jo akyse nebuvo jokios baimės.

Šasmina išspjovė ant grindų juodas seiles ir nusitempė Dantę. Salėje nuo karščio sprogus aliejinei lempai, tamsi ugnis įkibo į užuolaidas.

– Atgal į laiptinę! – sušuko Tingas.

Pasilenkę visi pasileido link įstiklintų laiptų. Pedrui užkliuvus už gulinčios kėdės, Erika šaižiai suspigo pamačiusi, kad jis krinta. Priešais juos ant grindų nukrito degantis drožinėtas medinis frizas. Šasmina atšoko į šalį, kartu patraukė Dantę, apėjo frizą ir pasiekė laiptinę.

Jie bėgo aidinčiais laiptais aukštyn. Pedras atsistojo, bet išsigandusi Erika dar verkė. Stiklinės laiptinės sienos ūžė ir vibravo. Ugnis rotondoje neskleidė beveik jokios šviesos, tik sukosi sūkuriu savo juoduose dūmuose.

– Mama, man reikia sustoti, – paprašė Dantė.

Priešgaisrinė signalizacija nutilo, susprogo dar kelios lempos. Visas archyvas liepsnojo – ugnis bangavo sienomis, salė

virto degančiu šuliniu. Poškėjo iš karščio sproginėjantys laiptinės langai – iš pradžių sučirpdavo, pokšteldavo, o paskui pažirdavo šukės. Būrelis lipo aukštyn, apsuptas karščio ir audros ūžesio.

Metalas darėsi vis karštesnis, batų padai tapo lipnūs. Po kojomis girgždėjo laiptų pagrindas.

Dešimties metrų aukščio lentyna subiro ir prapuolė pragaro bedugnėje. Virš galvų ėmė kristi rūkstančios lubų dalys. Per metrą virš galvų ant įvijų laiptų nukrito ir į kelias dalis suskilo degantis lubų fragmentas, ant bėglių pažiro degančios medinės atplaišos. Nuo smūgio sudrebėjo visi laiptai. Dantė suspigo.

58

Užlipę paskutines pakopas, vedančias per karštą, prirūkusią palėpę, jie atsidūrė ant archyvo stogo. Oras po tamsiu dangumi buvo nuostabiai vėsus. Dulksnojo. Kosėdami ir gaudydami orą jie stovėjo ant siauros stogo kupolo atbrailos. Nuo prarajos skyrė tik žema metalinė tvorelė. Šasmina prisispaudė prie kupolo, glausdama prie savęs Dantę. Po jais mirgėjo smulkios miesto šviesos, o už jo plytėjo tik absoliuti tamsa.

„Mes visi mirę, – pagalvojo Šasmina, – bet neišnykę, nes esame ir jaučiame."

Per pagrindinį įėjimą kilo dūmų stulpas, pilnas žiežirbų. Po kupolu dusliai dundėjo.

„Kada nors tai turi baigtis", – pagalvojo ji. Apačioje, penkiolika metrų žemiau jų, spietėsi žmonės.

Pirmą kartą šmėkštelėjo nemaloni nuojauta, kad visa tai gali baigtis ne taip, kaip ji norėjo. Jai už nugaros Tingas mėgino paaiškinti Grosmanui, kad jie keliauja į kitą slėptuvę. Suprakaitavusi Dantės plaštaka vis slydo motinai iš rankos.

Staiga šalia jos kažkas švilptelėjo, ir Marta garsiai sukliko. Jos žaste styrojo juoda strėlė su baltomis plunksnomis, o smai-

galys buvo išlindęs kiaurai ir nuo jo lašėjo kraujas. Šasmina pasilenkė ir ėmė trauktis, tempdama paskui save Dantę, spėjusi pamatyti, kad gatvėje šalia šaulio stovi Vu Vangas.

– Čionai! – sušuko Tingas ir sukosėjo.

Žmonės rodė į juos pirštais, stebėjo, kur jie eina, ir sekė juos žygiuodami gatve į tą pat pusę.

„Jie mus surado, – pagalvojo Šasmina. – Mes vėl grįžome į žaidimų aikštelę."

Virš galvų prašvilpė dar viena strėlė, bet jie tuoj pereis kitą namo pusę ir strėlės jų nebepasieks. Tingas padėjo Grosmanui nulipti mažomis kopėčiomis ant gretimo stogo, esančio tik metru žemiau už archyvo stogą. Už jo Šasmina matė daugiau stogų tokiame pat aukštyje.

Tai pabėgimo kelias.

Tingas grįžo prie kopėčių paimti Dantės ir Erikos. Šasmina vaikams vis kartojo, kad jie turi sėdėti ant stogo visiškai ramiai ir laukti.

Užsimerkęs ir išsižiojęs Grosmanas gulėjo pusiau ant šono. Marta vis dar garsiai aimanavo. Jos ranka tekėjo kraujas, tačiau apžiūrėjusi Šasmina nustatė, kad strėlė pervėrė tik išorinę raumens dalį ir nepažeista jokia didelė kraujagyslė. Pedras mėgino kalbėti su Marta, bet ta buvo pernelyg sukrėsta ir negalėjo atsakyti. Jai susvirduliavus, strėlės antgalis brūkštelėjo per kupolą moteriai už nugaros.

– Ar nori, kad ištraukčiau ją? – paklausė Šasmina. – Žaizda nepavojinga, bet suprantu, kad skauda...

Marta silpnai linktelėjo, apsilaižė lūpas, bet, jai dar nespėjus atsakyti, Šasmina viena ranka suėmė antgalį, kita – Martos ranką ir ištraukė strėlę. Ją padavė Pedrui, rankas nusibraukė į kelnes, atplėšė nuo Martos marškinių skiautę ir skubiai aprišo žaizdą.

Ugnis buvo pradėjusi kilti archyvo fasadu. Tamsios liepsnos plazdėjo vėjyje tarsi iškeltos burės. Juodi dūmai sūkuriu kilo į tokį pat juodą dangų.

Šasmina padėjo Martai ir Pedrui perlipti ant kito stogo, o tada nusileido ir pati, saugodamasi neprieiti per arti prie krašto, po kuriuo buvo gatvė. Žmonių apačioje jau nebuvo girdėti, bet moteris žinojo, kad jie laukia.

– Turime eiti tolyn. Jie netrukus užlips.

Kitas stogas buvo dengtas plytų raudonumo čerpėmis. Jis buvo gana status, bet arčiau krašto užriestas į viršų. Nuo jų svorio čerpės braškėjo. Pedras, Marta ir Erika nuskubėjo prie namo galo, bet priartėję sustojo ir atsitraukė. Priėjusi su Dante Šasmina suprato, kodėl tuodu dvejoja – tarp namų buvo tarpas. Vėjui sušiaušus plaukus, jai teko nusibraukti juos nuo veido, kad gerai matytų. Tarpas buvo ne itin platus, tad neturėtų būti sunku peršokti.

Tingas praėjo pro ją tiesiai prie krašto, šoko, minkštai nusileido ant kito stogo, žengtelėjo porą žingsnių, kelias sekundes pastovėjo ir šypsodamasis atsisuko.

Grosmanas atsargiai priėjo prie krašto. Buvo matyti, kad jam labai skauda.

– Ar sugebėsi? – paklausė Šasmina.

– Jaučiuosi kaip pinjata*, – atsakė vyriškis, mėgindamas šypsotis.

Tingas pasilenkė ir ištiesė jam ranką, bet Grosmano rankų nepasiekė. Šis atsitraukė kelis žingsnius, pabėgėjo ir sudejavęs iš skausmo šoko. Leidžiantis viena pėda kryptelėjo. Šasmina suprato, kad turėjo labai skaudėti. Viena čerpė pajudėjo iš vietos, nučiuožė prie krašto ir apskaldė kitas, kurių skeveldros pažiro žemyn. Pedras persižegnojo ir šoko kartu su Marta ir Erika. Šasmina paėmė Dantę į glėbį, priėjo prie krašto, dirstelėjo žemyn ir pamatė apačioje susigrūdusią publiką.

Atsivėrė anapus prekeivių gatvės stovinčių namų langinės.

Liko neperšokę tik Šasmina ir Dantė.

Pabučiavusi sūnui į galvą motina sušnabždėjo, kad laikytųsi įsikabinęs į ją. Tada atsitraukė ir įsibėgėjo. Prieš pat pašokant į orą, jai nudiegė paširdžius, o šokdama tarp stogų pasijuto taip, lyg joje būtų blykstelėjęs tamsus prarajos atspindys.

Ji peršoko tarpą, bet, vienai pėdai slystelėjus, taip trenkėsi keliu į čerpę, kad ši suskilo, tačiau motina sūnaus iš glėbio nepaleido.

– Ar viskas gerai? – paklausė Tingas pamatęs, kad Šasmina susitrenkė.

– Taip, – tarė ji, atsistojo, paėmė Dantę už rankos ir nusekė paskui kitus.

* Lotynų Amerikos švenčių tradicinis atributas – dažniausiai iš popieriaus pagaminta figūra (asiliukas, žvaigždė ar kt.), pripildyta saldainių ir pakabinta. Ji daužoma lazdomis, kol pabyra saldainiai.

Jos vis dar neapleido prarajos pojūtis, tarsi ta tamsa būtų likusi jos viduje.

Šasmina puikiai suvokė, kad jos likimas neaiškus – juk šįkart nebuvo užlipusi ant senovinių svarstyklių.

Jie bėgo tylėdami. Motina perkėlė Dantę ant kito stogo ir perlipo pati. Atsisukusi į archyvą išvydo, kad visas pastatas jau apimtas liepsnų. Buvo panašu į stiklinę plėvelę. Ugnis neskleidė beveik jokios šviesos. Virš jų kabojo apsunkęs matinis juodas dangus. Tingas padėjo Grosmanui ropštis aukštyn, padedamas ir Šasminos, kuri stovėjo aukščiau ir tempė sužeistąjį pas save. Vyro kvėpavimas buvo paviršutiniškas. Jis prakaitavo taip, lyg karščiuotų.

Pasilenkusi padėti Martai, Šasmina ant stogo šalia archyvo pastebėjo vyrą, uždarantį langines.

– Jie mus seka, – garsiai įspėjo Šasmina. – Jie ant stogo.

Barškindamas stogo skardą būrys nubėgo prie kito namo su pažaliavusiu variniu stogu. Dantė laikėsi įsikibęs motinos rankos ir stengėsi neatsilikti. Už nugaros Šasmina girdėjo aimanuojančią Martą ir sunkiai kvėpuojantį Grosmaną.

Artėdama prie stogo krašto ji pamatė, kad ir čia tarp namų bus tarpas, maždaug toks pat kaip aną kartą, bet šįkart jie turės peršokti ant aukštesnio stogo.

– Teks šokti! – bėgdama sušuko ji Dantei.

Sūnus neatsakė, pribėgo su ja prie krašto ir laikomas už riešo šoko kartu. Šasmina buvo įsitikinusi, kad jiems pavyks. Jie nušoko ant plokščio betoninio stogo gerokai toliau nuo jo krašto. Dantė vos nepargriuvo, bet vis dėlto išsilaikė ant kojų.

Kiti bėgo daug neatsilikdami, raginami Tingo paskubėti. Šasmina pribėgo su Dante prie kito pastato ir sustojo kaip įbesta.

Priešais juos plytėjo didelis seno stiklo stogas iš rombo formos dalių, įtvirtintų plonuose mediniuose rėmeliuose. Trapus stogas laikėsi, regis, ant stambaus kraigo ir grebėstų, įtvirtintų tarp sienų.

– Turgus, – pasakė priėjęs Grosmanas.

– Senasis prieskonių turgus, – patikslino Tingas.

Žemai apačioje buvo matyti didelis kiemas su šachmatinėmis grindimis. Tarp kelių kavinės staliukų ir nuversto surūdijusio karučio mėtėsi šiukšlės.

59

Toliau kelio nebuvo, reikėjo grįžti, bet juos vijosi Vango kareivis – jis pasilenkęs sėlino čerpinio stogo ketera, dirstelėjo žemyn į gatvę, davė kažkokį ženklą apačioje stovintiems vyrams ir vėl ėmė sėlinti.

– Jei veiksime išvien, mes galime jį įveikti, – pasakė Šasmina.

– Be ginklų neįmanoma...

– Pedrai, ar dar turi peilį? Juk turėjai peilį...

– Aš viską pamečiau. Viskas įvyko per greitai.

– Turime persigauti į kitą pusę, – pasakė Tingas ir atsigulė ant pilvo.

Jis lėtai užšliaužė ant stiklinio stogo. Tas tyliai sutraškėjo. Šasmina matė, kad vaikinas stengiasi paskirstyti svorį ant kuo daugiau rombų. Stogas buvo beveik dešimties metrų pločio. Po juo atitrūko šiek tiek seno stiklų glaisto ir nukrito kažkur žemai. Marta mėgino raminti Eriką, o Grosmanas atsisakė šliaužti.

– Aš nebijau, – pasakė jis, – bet tai beprotybė.

Vos tik Tingas persigavo į kitą pusę ir suprakaitavęs atsisuko, Šasmina su Dante iškart priėjo prie stogo.

– Ar matei, kaip jis darė?

– Taip – šitaip, – parodė vaikas ištiesęs rankas.

– Visą kelią stenkis kaip galima labiau išskėsti rankas bei kojas ir prisiploti prie stiklo.

– Gerai...

– Nebijok – viskas bus gerai.

Dantė nušliaužė ant stogo. Šasmina pastebėjo, kad turguje ėmė būriuotis žmonės, užvertę galvas į viršų.

Ji prisivertė nešaukti Dantei.

„Viskas bus gerai, – galvojo ji. – Jis sveria ne tiek daug."

Tada atsigulė pati, pasiruošusi sekti iš paskos, palaukė kelias sekundes ir nušliaužė ant stogo. Skruostu brūkštelėjo vėsų stiklą. Tas traškėjo po jos svoriu. Apačioje, toje vietoje, kur niekas nedrįso stovėti, ji matė savo šešėlį, panašų į juodą angelą ištiestais sparnais.

– Paskubėkit! – sušuko Marta.

– Atsargiai, Dante, – ramiai tarė Tingas. – Nedaug liko.

Dantė sukruto ir likusį galelį sugalvojo ropoti, bet keliu išdaužė vieną rombą. Sudžeržgė stiklas. Šasmina suriko, kad nejudėtų. Šukės žybčiodamos pažiro žemyn. Žmonės apačioje pasitraukė. Dantė ištraukė kelį. Jo akys buvo išsiplėtusios iš baimės. Šasminos širdis daužėsi taip stipriai, kad ausyse ūžė. Ji atsargiai prislinko arčiau sūnaus. Plonas stiklas šaižiai traškėjo, žemyn biro glaistas.

Tingas gulėjo jau ant stogo ir stengėsi pasiekti Dantės rankas.

– Gulėk ramiai – aš tave pasieksiu, – kartojo jis. – Aš tave pasiekiau, dabar laikykis...

Šasmina palaukė, kol jis pritraukė Dantę prie stogo krašto. Vėjui traukiant per nugarą, ji pagulėjo kelias sekundes ir nušliaužė likusį galą. Stikliniai rombai šaižiai traškėjo, kol ištiesęs ranką Tingas užtraukė ją ant kito stogo. Kai atsistojo ir pasitraukė nuo krašto, jos kojos drebėjo.

– Gerasis Dieve, – gaudydama orą pasakė Šasmina ir apkabino Tingą ir Dantę.

Marta jau buvo pasiekusi vidurį ir mėgino prisivilioti Eriką. Įtampos apimtas Pedras ėmė barti dukrą, kad nedrįsta sekti paskui mamą. Vu Vango kareivis jau ėjo variniu stogu. Siaubingai išsigandusi Erika verkdama nušliaužė link mamos. Pedras pirma nusiramino, tada šūktelėjo ir pagyrė dukrą, o paskui nušliaužė iš paskos. Grosmanas liko paskutinis. Jis laikė akmenį ir stebėjo kareivį. Paskui atsisuko į stogą, padėjo akmenį ir negrabiai nušliaužė. Šasmina ir Tingas pritraukė Martą. Jos akys buvo tarsi negyvos, kai atsisukusi ėmė vilioti Eriką, žadėdama jai naują lėlę.

– Mama, aš bijau, – verkė mergaitė ir staiga atsistojo.

– Atsigulk, – sušuko Šasmina, bet buvo jau per vėlu.

Rombas po mergaitės kojomis subiro, ji įsmuko į skylę ir liko kyboti ant alkūnių tabaluodama kojomis. Žemyn pažiro šukės. Publika suriko ir ėmė rodyti pirštais. Nieko negalvodama Marta užlipo ant stiklinio stogo ir iškart įlūžo. Pripuolęs Tingas partraukė ją ant tvirtojo stogo. Ištrūkusi iš jo glėbio Marta suriko, kad turi gelbėti dukrą.

Erika sustingusi kybojo ir išpūtusi akis spoksojo į grindis ir laukiančius žiūrovus. Šasmina atsigulė ant stiklo ir atsargiai nušliaužė link mergaitės, kuri buvo visai netoli. Pedras šaukė dukrai, kad ji nejudėtų. Vienas rombas po Šasminos keliu caktelėjo ir suskilo nuo krašto iki krašto. Ji pasiekė vieną Erikos ranką, bet neįsivaizdavo, kaip vaiką ištraukti. Nebuvo nieko, į ką būtų išdrįsusi atsiremti. Pro stiklą buvo matyti, kad mergaitė spardosi. Vienas batukas nulėkė ant žemės ir tada Šasmina pamatė Vango lankininką, kuris buvo atsiklaupęs ant šachmatinių grindų ir taikėsi į Grosmaną.

– Grosmanai! – sušuko ji.

Tas pariedėjo į šalį, savo svoriu drebindamas stogą. Strėlė išlėkė kiaurai pro stiklą, nepalietusi vyro. Stogo rėmas traškėjo ir braškėjo, žemyn biro glaistas ir pjuvenos. Staiga gegnės po Grosmanu traškėdamos įlinko, o tada ir pusė stogo įdubo dešimt centimetrų, apie dvidešimt rombų sueižėjo ir pažiro šukėmis. Pradėjus linkti visam stogui, rombų rėmai braškėdami išsisukiojo. Keli rombai sulūžo, o jų šukės rėmuose atsistojo stačios.

– Aš tavęs nepaleisiu! – sušuko Šasmina, kaip galėdama stipriau spausdama Erikos ranką.

Išskėtęs rankas Grosmanas sustingęs gulėjo ant stogo kraigo. Pedras šliaužė pirmyn. Tingas kažką šūktelėjo Šasminai. Stogas braškėjo ir drebėjo – moteris suprato, kad stogas jos pusėje pradeda lūžti. Vienas po kito lūžinėjo grebėstai, dulkėdamas byrėjo glaistas. Aplink braškėjo ir gergždė. Ėmė linkti

gegnės. Stogas smuktelėjo. Marta šaižiai sukliko. Biro šukės. Pusė stogo pakibo. Žmonės apačioje išsilakstė apimti panikos. Viename kampe prie sijos braškantis stogas dar laikėsi. Pamėginus šliaužti atgal ir tuo pat metu traukti Eriką, stogas po Šasmina vėl sujudėjo ir braškėdamas ėmė slinkti žemyn kartu su Erika. Dabar viskas vyko greitai. Rombų langeliai skilinėjo, tačiau Šasmina mergaitės riešo nepaleido. Stogui užsikabinus už nulaužto grebėsto, jai pagaliau pavyko ištraukti Eriką. Jos buvo netoli krašto. Pasiekęs dukrą Pedras ėmė traukti ir jie kartu užvilko vaiką ant tvirtojo stogo. Marta verkdama stipriai apkabino mergaitę.

Stogas du kartus pokštelėjo, jo šlaitai abipus sijos įlinko ir nukrito į turgų, keldami tokį griausmą, lyg būtų įvykęs sprogimas. Iš apačios link Grosmano, likusio gulėti ant sijos, kilo dulkės.

60

Grosmanas sunkiai kabarojosi sija, aukštai iškilusia virš turgaus grindų. Jo veidas blizgėjo nuo prakaito. Pūstelėjo vėsus vėjas ir atnešė dūmų kvapą. Apačioje buvo tylu – salėje neliko nė gyvos dvasios. Saugodamiesi visi žiūrovai buvo subėgę į gretimą patalpą ir dabar grūdosi tarpduryje, kad ką nors pamatytų. Grosmanas užsimerkė ir sustingo, lyg būtų užsimiršęs. Jo rankos drebėjo iš įtampos. Nuo sijos visą laiką biro šukės. Po kelių sekundžių jis atsimerkė ir vėl ėmė šliaužti.

Paskutinę atkarpą jam padėjo įveikti Tingas ir Šasmina. Vyro rankos buvo supjaustytos šukių, bet jis vis dėlto nusišypsojo, kai Dantė atvilko jam surūdijusią sodo kėdę. Nepaisydamas nudegimo vyras sunkiai atsisėdo. Atrodė, kad tuoj pravirks – lūpos virpėjo, akys buvo paraudusios.

Vu Vango kareivis pamažu priėjo prie stogo krašto, sustojo ir žiūrėjo, kaip Pedro prilaikomas Tingas nuspiria siją. Jam dar nebaigus, kareivis apsisuko ir nuėjo atgal.

Marta sėdėjo apkabinusi dukrą, glostė ją ir ramino, kad nustotų verkti. Dantė stovėjo kiek atokiau, laukdamas, kol Erika atkreips į jį dėmesį.

Tingas kažką sušuko, o paskui sija driokstelėjo ant stogo nuolaužų apačioje.

Pedro ranka kraujavo. Tingas buvo murzinas. Jis prasižiojęs sunkiai alsavo.

– Ar turėsite jėgų paėjėti dar? – paklausė Tingas.

Sužeistųjų grupelė nusekė paskui Tingą pro kaminų eilę ir pakilo stačiu čerpiniu stogu saugodamiesi, kad gatvėje jų niekas nepastebėtų. Kai tik galėdavo – bėgdavo, o šiaip stengėsi bent jau sparčiai žingsniuoti. Perėję dar septynis stogus, Tingo vedami nusileido metaliniais laiptais. Siena buvo ištepta nuo varžtų nutekėjusių rūdžių. Laiptai drebėjo nuo jų svorio, porėtas cementas barškėdamas biro ant pakopų. Grosmanas skausmingai puškavo, o suodinais Martos skruostais nesustodamos bėgo ašaros. Patekę į siaurą lofto koridorių galinėje vieno namo dalyje, jie ėmė bėgti palei eilę uždarytų durų. Nustūmę seną čiužinį, nusekė žemyn laiptais paskui Tingą į kitą koridorių, iš ten – į dar vieną, kol galiausiai pasiekė apatinį, tada pasuko į priešingą pusę, perlipo tris gulinčius dviračius, praėjo pro sukabintus skalbinius ir užbėgo už kampo. Ten sustojo priešais nusitrynusias duris be vardo lentelės.

Šasmina padėjo Grosmanui išsilaikyti ant kojų. Jis buvo suprakaitavęs. Moteris juto, kad jam pakilo temperatūra. Dantė laikė už rankos Eriką. Pedras ir Marta šnabždėjosi. Tingas persibraukė plaukus, dirstelėjo į Šasminą ir pabeldė į duris. Netrukus jos prasivėrė penkis centimetrus – tiek, kiek leido barškanti apsauginė grandinėlė. Tada užsidarė ir vėl atsidarė, šįkart

plačiai. Tarpduryje stovėjo moteris aukštais skruostikauliais ir juodomis, blizgančiomis akimis.

– Ponas Nuostabusis, – ramiai tarė ji. – Ar dabar atnešėte kavos?

Moteris nužvelgė Tingą ir suspaudė lūpas, lyg norėdama nuslėpti šypseną. Ji buvo pasipuošusi skimbčiojančiomis apyrankėmis. Jos ilgi, susivėlę tarsi hipės plaukai dengė pečius. Tamsiai raudonas rytinis chalatas buvo atsainiai sujuostas.

– Antonija, mums reikia pagalbos.

– Gražus auskaras, – pagyrė ji ir palietė perlą jo ausyje.

– Tai dovana.

– Galiu įsivaizduoti.

Moteris padelsė minutę, apžiūrinėdama Tingą, o tada atsitraukė ir įleido juos vidun.

Pedras padėjo Šasminai įvesti Grosmaną. Dantė, Marta ir Erika ėjo jiems iš paskos. Antonija uždarė ir užrakino duris, bet grįžusi Šasmina užrakino ir antrąją spyną, be to, uždėjo grandinėlę. Ji negalėjo pamiršti Vango kareivio, stovėjusio ant stogo, veido išraiškos. Būdama leitenante ji kartais susidurdavo su tokiu žvilgsniu – taip žiūrėdavo karo nusikaltėliai ir vaikai kariai. Jiems žmogus yra miręs. Tiesą pasakius, jiems visi yra jau mirę.

– Užtraukite visas užuolaidas, – garsiai liepė Šasmina, grįžusi iš prieškambario.

– Jos jau užtrauktos, – ramiai atsakė Antonija.

– Mama, – sušnabždėjo Dantė. – Tu nemandagiai elgiesi su...

– Ar esama kitų išėjimų? – paklausė ji.

– Ne, – tarė Tingas.

– Koks atstumas nuo lango iki gatvės?

– Ne itin aukštai, – atsakė Antonija.

– Trys metrai, – patikslino Tingas.

– Tai galima iššokti?

– Čia gera slėptuvė, – patikino Tingas.

– Kas jums atsitiko? – paklausė šeimininkė santūriai šypsodamasi. – Ką jūs padarėte?

– Netrukus paaiškinsiu, – atsakė Tingas. – Mums reikia tik...

– Ar turite ginklų? – įsitempusi paklausė Šasmina.

– Ne, – tarė Antonija, ramiai žiūrėdama į ją.

– Virtuvinių peilių?

– Žinoma.

Eidamas per nušiurusį butą Dantė laikėsi įsikabinęs motinos kojos. Lovoje gulėjo ir rūkė nuogas vyras.

– Čia Džetas, – pristatė jį Antonija.

Ji numetė jam kelnes ir tas apsivilko visai nesigėdydamas. Jo rankos buvo ištatuiruotos, o šviesūs plaukai krito ant ausų.

Tingas su Dante nusekė paskui Šasminą į virtuvę. Atidariusi stalčius ji ištraukė visus peilius ir išrikiavo juos ant stalo. Dviejų iš jų geležtės buvo kietos. Geriausias buvo japoniškas peilis, o antras, trumpesnis, buvo skirtas vaisiams pjaustyti.

– Šitą reikia pagaląsti, – nurodė Šasmina, paėmusi ilgą ir siaurą peilį. – O šitas tiks, jei pusę geležtės apvyniosime lipniąja juosta ir...

– Nusiramink, – dusliai tarė Tingas.

– Eik ir paprašyk galąstuvo, – liepė jam Šasmina.

– Šasmina, pirma mes turime apžiūrėti žaizdas.

– Tada taip ir padaryk, – atšovė ji.

Pripylusi iš vandens bako stiklinę vandens padavė Dantei. Tas atsigėrė ir atgalia ranka nusišluostė burną. Tingas stovėjo ir žiūrėjo į ją.

– Mes turime pasinaudoti proga pailsėti, – atsargiai pasiūlė jis. – Dabar turime galimybę...

– Aš esu buvusi kariškė, – pertraukė jį Šasmina ir paėmė už durų stovintį ilgakotį šepetį.

– Taip ir įtariau.

– Esu padariusi tokių dalykų, kokių verčiau būčiau nedariusi, – pasakė ji, kojos smūgiu nulaužė kotą ir ėmė smailinti vieną jo galą.

– Ar nemanai, kad jau gana? – paklausė vaikinas ir šilta ranka palietė josios.

Šasmina nuleido peilį, pažvelgė Tingui į akis, bet drožė toliau, nors žinojo, kad jis teisus. Jautėsi taip, lyg jos smegenyse būtų įstrigusi aštri skeveldra, kuri verčia veikti ir neleidžia nusiraminti. Moteris negalėjo pamiršti išniekinto senutės Sin kūno aikštėje ir Hongli, laikančio akinius, kai Vangas jį nusmeigė. Ji galvojo apie veidus žmonių, kurie stovėdami tarpduryje ir tikėjosi, ir bijojo, kad ji įkris pro stiklinį stogą ir užsimuš.

61

Pasidariusi ietį Šasmina išėjo iš virtuvės ir sustojo prie kambario durų, vieną ranką padėjusi Dantei ant pakaušio, o kitoje spausdama japonišką peilį.

Marta sėdėjo ant lovos nusivilkusi palaidinę, o Pedras tvarstė jai žastą. Žaizda jau nekraujavo, bet vis dar drėko.

Tingas stovėjo prie Grosmano, gulinčio ant paklodės, paklotos ant vyšninės kiliminės dangos. Antonija klūpėjo šalia ir valė jam žaizdą, šalia pasistačiusi kibirą su vandeniu. Atrodė, kad pajuodusi oda tarp jo menčių sukietėjo. Likusi nugaros dalis, sprandas ir pakaušis buvo kruvini ir nusėti pūslėmis.

Grosmanas tankiai alsavo. Antonija vandenyje pamirkė skudurėlį. Nuo jo į kibirą teškėjo lašai.

Šviesiaplaukis vardu Džetas atnešė krūvą švarių rankšluosčių. Kai Antonija vėl ėmė plauti žaizdas, Grosmanas iš skausmo sulaikė kvėpavimą. Jo šonais bėgo raudonas, su suodžiais sumišęs vanduo.

– Tai jūs metėte iššūkį būriui ateivių ir stojote į artimą kovą? – paklausė Antonija ir ėmė plauti kruviniausią vietą.

Grosmanas suriko, o kol ji plovė skudurą, jis tik bejėgiškai gaudė orą. Suskaudus pirštams Šasmina susivokė stovinti ir stipriai gniaužianti peilį. Ji įžengė į kambarį.

– Per tave mes tunelyje galėjome žūti, – pamatęs ją pasakė Pedras.

– Aš tik pasakiau, kad viena ugnis gali užgesinti kitą.

– Manai, kad pavyko? – paklausė vyras įrėmęs į ją akis.

– Ne, – tyliai pripažino Šasmina.

– Ar bent supranti, į ką tu visus įpainiojai? – užsipuolė ją Marta.

– Marta, aš, žinoma, maniau, kad tai suveiks, – griežtai atsakė Šasmina. – Bet mes šiek tiek pavėlavome – pirmoji ugnis buvo jau per stipri.

– Tik tiek, kad visi tavimi pasitikėjo, – prikišo jai Pedras.

– Aš to neprašiau.

– Tu nesiklausei, ką kiti sako, – nenusileido vyras.

– Aš maniau, kad esu teisi, – pasakė ji ir nusigręžė. – Bet mums reikėjo bėgti iš karto... net jeigu jie tikėjosi būtent šito.

– Nebesiginčyk, – atšovė Pedras.

– Bet mes negalime laimėti, jei nepadarysime ko nors netikėta.

– Šasmina, aš nebenoriu ginčytis, – pavargusi pasakė Marta. – Bet aš tavimi nepasitikiu, nes tau nerūpi niekas, išskyrus tave pačią ir sūnų.

– Gerai, tada žinosiu, ką...

– Tu dabar patylėk, – pertraukė ją Marta.

– Patylėti? – tarė Šasmina ir nužvelgė juos.

– Viskas, ką tu sakai, žeidžia kitus, – žiūrėdama jai į akis prikišo Marta.

– Ne, – sušnabždėjo ji ir pajuto, kad ima kaisti skruostai.

– Ką pasakei? – piktai paklausė Marta. – Tu geriau tylėk.

– Pamėgink mane nutildyti, – tyliai tarė Šasmina.

– Aš tave nužudysiu, – be garso, tik lūpomis, pasakė Marta.

– Nepavyks.

Antonija kilstelėjo antakius, atsargiai patepė Grosmano nugarą tepalu, atsistojo ir susiveržė chalatą.

Stambusis Pedras sėdėjo susmukęs iš nuovargio. Marta buvo susikandžiojusi lūpas – jos buvo išblyškusios ir siauros.

– Dabar supratau – čia apie jus visi kalba, – šypsodamasis prakalbo Džetas. – Lažinamasi ne jūsų naudai: statant už jus vieną dolerį galima atgauti aštuoniasdešimt – jei laimėsite.

– Mes negalime kautis, – pasakė Marta. – Nes mes negalime laimėti.

– Ne, – atsiduso Šasmina.

– Žiūrint į tave mane ima siutas, – pareiškė Marta. – Kaip tu pakenti pati save? Judu su Dante turėtumėte tiesiog išeiti ir pasiduoti.

– Negalime, – atrėžė Šasmina.

– Tada mes jus priversime, išmesime jus ir...

– Ne! – sušuko Erika. – Tu negera!

– Tylėk, – sušnypštė motina.

– Marta, gana, – griežtai liepė Tingas.

– Tada balsuokime, kaip...

– Mes nebalsuosime, – pertraukė Tingas. – Juk žinai, kad teisėjas pasakė, jog žaidimas baigsis tik tada, kai Vangas išžudys visą mūsų komandą.

Jo žodžiai nuskambėjo kaip nuosprendis ir įtampa išblėso. Liko tik baimė. Šasmina dirstelėjo į japonišką peilį savo rankoje. Blizgančiuose ašmenyse atsispindėjo visas kambarys. Žmonės buvo panašūs į plonus siūlus, tankiai sudėtus vienas šalia kito.

– Tai koks jūsų planas? – atsainiai paklausė Antonija, sukdama tvarstį apie viršutinę Grosmano torso dalį.

– Mūsų šeima ketina slapstytis, – pasakė Pedras. – Mes manome, kad išsilaikysime tol, kol Vangui nusibos mūsų ieškoti.

– Tokiu atveju kalba eina apie mėnesius, – skeptiškai pratarė Tingas.

– Galiausiai jis susiras kokią kitą vizą ir dings, – skėstelėjęs rankomis atsakė Pedras.

– Jei slapstysitės, – pasakė Šasmina, – būsite visiškai priklausomi nuo...

– Tiesiog tylėk, – pertraukė ją Marta.

– Norėjau pasakyti tik tiek, jog reikės pagalbos, kad...

– Nutilk!

– Liaukis, Marta, – pavargęs paprašė Tingas.

– Nieko tokio, – pasakė Šasmina ir išėjo su Dante iš kambario.

62

Nuėjusi į vonios kambarį Šasmina padėjo peilį ant veidrodžio spintelės, šalia šepečio, pilno juodų plaukų. Ji pastatė Dantę ant klozeto dangčio ir nurengė. Jis buvo įsipjovęs vieną koją ir nusėtas mėlynėmis, bet šiaip buvo tik murzinas. Prausiant jį muilo putos pasidarė tamsiai pilkos.

– Tu nusiminusi, mama? – paklausė sūnus pamatęs, kad ji tyli.

– Noriu namo, – pasakė Šasmina negalėdama žiūrėti jam į akis.

– Namo grįšime, kai laimėsime žaidimą, – tarė sūnus.

Šasmina perliejo jį švariu vandeniu. Ji prisivertė užgniaužti nerimą ir ėmė žaisti – banguoti vandenį, lyg tai būtų bangos, virstančios per piratų laivo bortą. Sūnaus akys sublizgo, jis ėmė juoktis, kai mama apipylė jį ir aptaškė sienas.

– Turėsime iškelti bures, – pasakė ji ir nukabino nuo kabliuko rankšluostį.

Atsargiai šluostydama vaiką pastebėjo, kad jis žiūri į raudoną liemenėlę, siūbuojančią ant to pat kabliuko.

– Ar tau viskas gerai? – paklausė ji, pirštais braukdama per plaukus.

– Ji graži, – pasakė sūnus ir nulipo nuo klozeto dangčio.

– Kas? Antonija?

– Kaip manai, ar Tingas ją įsimylėjęs? – paklausė Dantė ir ėmė rengtis.

– Gal.

– Tavo nosis juoda, – pasakė jis ir išėjo iš vonios kambario.

– Palauk už durų, – liepė ji ir užsirakino.

Šasmina žiūrėjo į savo atvaizdą veidrodyje. Paskutinį kartą ji žiūrėjo į save lifte Gynybos ministerijoje, prieš automobilio avariją. Dabar ji buvo išsipurvinusi, o šnervės pajuodusios, prisikvėpavus šitiek dūmų. Veidas ir kaklas buvo žaizdotas, lūpos suskilinėjusios. Į ją spoksojo paraudusios akys, išduodančios įtampą. Drabužiai buvo suodini, suplyšę ir kruvini. Viena palaidinės rankovė buvo apdegusi, perštėjo ranką. Visi nagai nulūžinėję ir purvini, krumpliai kruvini.

Ji nusiprausė veidą ir kaklą, tada vėl išsimuilinusi rankas nusiplovė pažastis ir aplink krūtis. Vanduo tekėjo už kelnių juosmens.

Dantė kabojo anapus durų ant rankenos.

Nusiprausus vėl išryškėjo strazdanos. Nuo raktikaulio per dešinę krūtį ėjo raudonas įbrėžimas. Skruostikauliai išryškėję, akys lyg padidėjusios ir patamsėjusios, todėl ji atrodė sulaukėjusi ir griežta.

Pasiraususi Antonijos skalbinių maiše tarp kelnių, kojinių ir susivijusių šilkinių kelnaičių Šasmina rado baltus apatinius marškinėlius, vos kvepiančius muskusu.

– Tuoj išeisiu, – pasakė ji.

– Gerai, – tarė Dantė.

Ji apsivilko marškinėlius. Spintelėje rado kampuotą buteliuką be etiketės ir pauostė geltoną skystį. Jis priminė „Chanel N° 5“, bet greičiausiai bus tik piratinė kopija. Užsilašinus kelis lašus ant riešų ir kaklo superštėjo. Šalia buteliuko gulėjo lūpdažis be dangtelio. Kiek padvejojusi ji šiek tiek pasiryškino skruostus ir lūpas. Prieš uždarydama spintelę Šasmina atsargiai išardė skustuvą ir išėmusi ploną skutimosi peiliuką įsikišo į užpakalinę kišenę.

Sušlapinusi plaukus priplojo, kad atrodytų lygesni, ir subraukusi garbanas suvijo į kuodą ant pakaušio. Atrodė nekaip, bet šiek tiek geriau nei buvo.

Prieš išeidama ji nuplovė kriauklėje didįjį purvą ir pasiėmė nuo spintelės japonišką peilį.

Prieškambaryje pusbalsiu kalbėjosi Marta ir Džetas.

Kai Dantė ir Šasmina įėjo į kambarį, Grosmanas sėdėjo ant taburetės, o Antonija šaukštu maitino jį kažkokiu skysčiu. Pakėlusi akis Antonija įsistebeilijo į ją.

– Ar galiu pasiskolinti marškinėlius?

– Kaip tu gali švytėti? – paklausė Antonija.

Džetas grįžo į kambarį nešinas pincetu ir pamėgino ištraukti iš Grosmano delno šukę. Ant grindų ėmė lašėti kraujas. Džetas nusikeikė, pakreipė toršero gaubtą ir pamėgino dar kartą. Grosmanas gavo dar šaukštą vaistų ir nusišypsojo, kai Džetas atsitiesė, pincetu spausdamas ilgą rožinę šukę.

Tingas atėjo iš virtuvės, ryšėdamas prijuostę ant purvinų drabužių. Stabtelėjęs prie Dantės pašiaušė jam drėgnus plaukus.

– Pone Nuostabusis, kaip sekasi gaminti? – pasiteiravo Antonija.

– Ar daugiau vyno neturi?

– Paslėpiau du butelius už kulinarinių knygų, kad tu nerastum, – žvaliai pasakė ji.

– Pamėginsiu paieškoti, – tarė jis ir išėjo.

Šiek tiek prasiskyrus Antonijos chalatui, Šasmina pastebėjo, kad ji ant vizos, blizgančios tarp krūtų, yra pritvirtinusi kelias plunksnas.

– Kodėl čia vis minimas Ponas Nuostabusis? – atsitiesęs paklausė Džetas. – O kas tada aš?

– Ponas Neblogai, – taip pat ramiai atsakė Antonija.

Džetas nusikeikė ir suirzęs apsuko kambaryje ratą. Šasmina buvo priversta prisidengti burną ranka, kad paslėptų šypseną.

– Tai kodėl susitikinėji su manimi?

– Nes tu neblogas, – sąžiningai atsakė moteris.

– Ji tik hipė, – pasakė Džetas Šasminai. – Ji jaučia poreikį kritikuoti valdžią ir...

– Valdžią? – nusijuokė Antonija.

– Aš dirbu uoste, kuris yra administracinė *Corpus juris* dalis ir...

Antonija garsiai nusijuokė, paglostė Džetui skruostą ir pasakė, kad jis vis dėlto neblogas. Kasytės jos susivėlusiuose plau-

kuose buvo papuoštos karoliukais, kurie subarškėjo, kai ji palinko prie Grosmano, duodama jam dar šaukštą vaistų.

Stambus Grosmano veidas buvo spėjęs parausti, akys vėl žibėjo. Jis papūtė lūpas ir išsižiojo pasiruošęs priimti šaukštą.

– Kas čia tokio skanaus? – pasiteiravo Šasmina.

– Teriakas*, – pasakė Džetas ir ištraukė iš Grosmano rankos dar vieną šukę.

– Aš jau gerai jaučiuosi. Nuostabus vaistas, – pagyrė Grosmanas ir vėl išsižiojo.

– Iš dalies taip yra todėl, kad teriake yra gana daug opiumo, – paprastai paaiškino Antonija.

Erika pamojo Dantei ir tas apsidžiaugęs pribėgo. Ji pademonstravo savo pleistru apklijuotas rankas, o Dantė – žaizdą ant kojos. Iš virtuvės atėjo Marta ir Pedras. Moteris buvo paniurusi. Eidama paskui vyrą link Šasminos Marta į ją nežiūrėjo.

– Taika? – pasiūlė Marta.

– Taip, – sutiko Šasmina ir ištiesė ranką.

---

* Mišinys iš daug (pvz., 40 ar 70) ingredientų, viduramžiais vartotas kaip universalus vaistas ir priešnuodis.

63

Ankštoje virtuvėje Tingas, Pedras ir Marta buvo išdėlioję įvairių dubenėlių, didelių ir mažų stiklinių, puodelių, valgymo lazdelių ir įrankių. Dubenyse ir puoduose garavo virtinukai, makaronai, bambukų ūgliai ir mažieji kukurūzai su raudonuoju kario padažu, baltosios pupelės su pomidorų padažu, delikatesinės azijietiškos dešrelės ir aliejuje gruzdinti mėsos kukuliai. Ant stalo stovėjo išrikiuoti ir butelis „Pomerol" vyno bei penki „Tsingtao" alaus buteliai.

– Neįtikėtinai dosnu, – pasakė Šasmina Antonijai.

– Pasinaudojau man suteikta laisve, – pasiaiškino Tingas.

– Tik virtuvėje, – pabrėžė šeimininkė ir paraudo.

Pirmiausia valgio gavo vaikai. Šasmina pastebėjo, kad pradėjęs valgyti Dantė išspaudė ašarą. Erika sėdėjo priešais jį ir visai nesilaikė gerų stalo manierų.

Gavusi lėkštę ir užuodusi kvapus Šasmina susivokė, kaip seniai valgė. Staiga pasijuto tokia alkana, kad ėmė virpėti. Ji rijo beveik nekramtydama. Aštrus kario padažas degino burną. Tik po trečio šilto virtinuko pajuto, kad kūnas ima atsipalaiduoti. Atsileidžiantys įtempti raumenys beveik skaudėjo.

Pedras pliumpė alų, o Tingas į didelę taurę įsipylė vyno. Dantė ir Erika pasidalijo skardinę gėrimo „Sparletta Creme Soda“.

Šasmina kramtė konservuotas daržoves stebėdama kitus, kurie stovėjo arba sėdėjo aplink stalą šiltoje virtuvėje. Grosmano veidas buvo suodinas ir apsnūdęs, tvarsčiai ant jo nugaros ir plaštakų buvo įsitempę. Marta valgė nuleidusi galvą, atsargiai kilnodama sužeistą ranką. Pedras sėdėjo susiraukęs ir susirūpinęs.

Paskutinį kartą, kai valgė prieš teismo posėdį, visi buvo kupini vilties ir džiugūs, šypsodamiesi žiūrėjo vieni kitiems į akis. Nė vienas negalėjo įsivaizduoti, kad pabaiga taip arti.

Šasmina pažvelgė į savo sūnų, jau spėjusį suprasti, kad reikia valdyti savo emocijas ir poreikius. „Dėl ryšių tarp mūsų, – galvojo ji, – neįmanoma suprasti mirties. Aš nežinau, kas tai, bet gimus mūsų šaknys taip išsikeroja, kad pririša mus prie mūsų pačių tapatybės, kuri tęsiasi per visą gyvenimą iki pat čia, iki uosto. Visata ir amžinybė tampa šiurpios.

Ar mano „aš“, visi mano prisiminimai ir troškimai, prieš pat sutemas virstų tik virpančiu saulės zuikučiu ant plytinės sienos?

Kas tada yra meilė? Kodėl ji gali būti tokia stipri?“

Pirštais pasiėmęs mažą dešrelę, Tingas atsilošė ant kėdės, o suvalgęs nusišluostė pirštus į jau dėmėtas kelnes.

Net ir Marta šiek tiek paraudo. Jos smakru tekėjo raudonas makaronų padažas.

Pedras garsiai atsiduso ir ištiesė ranką link vieno dubens.

– Kaip tu? – paklausė Tingas žiūrėdamas Šasminai į akis.

– Nežinau. Jaučiuosi visiškai sutrikusi. Stengiuosi suprasti, ką turėjau padaryti kitaip.

– Padarei tai, ką buvai priversta padaryti. Kitaip Dantė būtų netekęs vizos ir...

– Hongli mėgino apskųsti teismo nutarimą, – kramtydama pasakė Marta.

– Marta, juk tai nieko nepakeitė. Tai neteisinga, – pasakė Pedras ir pastatė ant stalo savo alaus butelį. – Juk taip? Noriu pasakyti, jog negaliu suvokti, kad mūsų teisinėje sistemoje yra tokių spragų.

– Esiu apskritai neturėtų turėti jokios valdžios, – pasakė Marta ir susiraukė. – Tai senųjų laikų atgyvena.

– Pasipriešinimo sąjūdis teigia, kad anksčiau buvo daugiau teisybės, – paprieštaravo Antonija.

– Koks dar pasipriešinimo sąjūdis? – sukluso Šasmina ir pažvelgė į ją.

– Jų jau nėra, bet jie tvirtino, kad teismas yra perėmęs politinę valdžią ir kad jis neteisingas.

– Sistema nėra tobula, bet be jos miestą būtų užvaldžiusi triada... – priminė Marta. – Aš taip sakau ne todėl, kad priklausau *Corpus juris*. Visas teismo procesas buvo neteisingas, todėl mes atsidūrėme čia... Bet visiška nesąmonė tvirtinti, kad imperatoriaus laikais buvo geriau.

– Triada – didžiausia grėsmė teisingumui, – pareiškė Pedras.

– Bet visi sako, kad dabar, kai teismo atsakas į triados veiklą pasidarė atitinkamai toks pat kietas, padėtis pasitaisė, – pabrėžė Grosmanas.

Nuotaika prie stalo ženkliai pasikeitė – visi tapo atsargesni. Marta šakute pakrapštė savo lėkštėje. Erika tyliai paprašė dar maisto.

– Tiesą pasakius, gyventi čia galima gana gerai, – nutarė Pedras ir pažvelgė į savo šeimą.

– Bet kartu keistai jautiesi ir negali to išvengti, – tarė Antonija. – Kaip suvokti laiką, kurio beveik nėra?

– Ko ilgimasi šioje planetoje? – paklausė Grosmanas. – Žinoma, išskyrus draugus ir šeimą.

– Šviesos... tikros saulės šviesos, kokia būna plaukiojant jūroje, – prisiminė Tingas ir vėl prisipylė taurę, nepastebėjęs, kad Pedras irgi ištiesė savo tuščią taurę.

– Man trūksta muzikos, – susimąsčiusi tarė Marta.

– Čia yra muzikos, – paprieštaravo Džetas.

– Taip, bet... ji ne tokia pat. Nebūna linksma, niekas nešoka, nesidžiaugia.

– Kad taip nuvykus su vaikinais į Meksiką pažvejoti *bonitos** ir *yellowtail***, – pasvajojo Grosmanas.

– Norisi šviežio maisto, salotų, bazilikų, – atsiduso Pedras. – Šitas maistas skanus, bet norėtųsi tobulo, ant grotelių kepto didkepsnio.

* Iš isp. k. dryžuotieji tunai.

** Iš angl. k. geltonuodegė.

– Žinau, – tarė Tingas, paėmė lazdelėmis virtinuką ir pamirkė jį į aitriųjų paprikų padažą.

– Aš esu buvusi čia tik dieną, – pasakė Šasmina, – bet turiu pasakyti, kad norėčiau pamiegoti... Galbūt jaučiuosi taip tik todėl, kad esu tokia soti, bet taip norėtųsi tikro miego su daugybe sapnų.

– Taip, – linktelėjo Grosmanas.

– Man trūksta futbolo, – prisiminė Pedras.

– Eiti pasivaikščioti po parduotuves, – pajuokavo Antonija.

– Ar kam nors trūksta telefono? – paklausė Šasmina.

Vieni pavargę nusijuokė, kiti šypsodamiesi papurtė galvą. Tingas gurkštelėjo vyno ir minutėlę žvelgė jai į akis.

– Pastoti, – rimtai tarė Marta. – Čia niekas nepastoja. Iš tiesų, tai pasako viską.

– Man patiko būti nėščiai, – prisiminė Šasmina.

– Man taip pat, – pritarė Marta ir pakėlė galvą.

– Man trūksta mano šuniuko Belos, – pareiškė Erika.

– Žinau, – tarė Marta ir palietė jos rankytę.

– Apie ką jūs kalbatės? – paklausė Dantė mamos.

– Apie tai, ko ilgimės iš to, kas liko namie.

– Aš ilgiuosi tėčio, – pasakė vaikas ir jo akys sudrėko. – Nes kai tėtis pamiršo mano gimtadienį, aš jam telefonu pasakiau, kad daugiau nenoriu pas jį važiuoti... Bet iš tikrųjų noriu... labai labai... ir negalėjau nuvažiuoti, nes mes patekome į avariją.

– Jis tai žino, – patikino Šasmina.

– Nenoriu, kad tėtis liūdėtų.

Šasmina apglėbė jį ir sušnabždėjo, jog padarys viską, kad jie sugrįžtų namo.

– Mama, – rimtai tarė Dantė.

– Ką?

– Aš persigalvojau. Kai užaugsiu, vesiu Eriką, – pasakė jis ir nuslydo ant grindų.

Pedras pasilenkė, pabučiavo Martą, o tada susidaužė su ja ir Grosmanu taurėmis.

– Ką veikei prieš patekdamas čia? – Pedras paklausė Grosmano.

– Ar galiu spėti? – paprašė Marta.

Grosmanas pasiraivė.

– Nieko įdomaus...

– Pala... Tu iš Kalifornijos, – tarė ji. – Spėju, kad esi karo istorijos profesorius Stanfordo universitete.

Grosmanas nusijuokė ir papurtė galvą.

– San Diege aš turėjau tik paprastą darbą, bet laisvalaikiu daug skaičiau.

– Štai kaip.

Dantė ir Erika sukikeno ir ėmė valgydinti vienas kitą mažais sausainėliais. Tingas įsidėjo dar maisto, atsiraugėjo ir atsiprašė.

– Aš dirbau vandens valykloje – kasdien išvalydavome šimtą aštuoniasdešimt milijonų galonų* nuotekų, – pradėjo pasakoti Grosmanas. – Galbūt neatrodo itin įdomu, bet man buvo gerai, be to, turėjau geriausius bendradarbius pasaulyje.

* Tūrio matavimo vienetas, atitinkantis apytiksliai 4 litrus.

– Kaip atsidūrei čia? – dusliai paklausė Marta. – Ar nori papasakoti?

Vyras linktelėjo, gurkštelėjo alaus ir ranka nusibraukė nuo kaktos prakaitą.

– Dirbau. Tądien turėjau baigti anksčiau... nes mano sūnus Eliotas neseniai buvo gavęs vaidmenį miuzikle. Ketinau važiuoti namo pas jį ir jo vaikiną, nes jie rengė šventę. Bet chemikalų sandėlyje jau kurį laiką prastai veikė signalizacija, todėl prieš eidamas namo aš užėjau ten, norėdamas užmesti akį... Nežinau, kas iš tiesų atsitiko lipant žemyn – man pradėjo tirpti pirštai, suskaudo čia, petį ir ranką... Mano brigadininkas šūktelėjo man. Staiga suspaudė krūtinę... Šitaip ateiviai pasinaudojo proga ir pasiėmė mane.

Šasmina vis pašnairuodavo į Tingą ir Antoniją. Jis valgė, kažką pasakė Antonijai ir šypsodamasis kramtė. Iš pradžių ji pagalvojo, kad vaikinas marškinėlius apsipylė vynu, bet kai raudona dėmė ant pilvo išsiplėtė, Šasmina suprato, kad jis kraujuoja.

64

Šasmina atsistojo, paėmė jį už rankos ir paprašė, kad eitų su ja.

– Tu kraujuoji.

– Ką?

Jis palietė kairę krūtinės pusę ir pamatė, kad ranka liko kruvina.

– Padėsiu tau.

Tingas atsistojo, pasiėmė taurę ir nusekė paskui ją į vonios kambarį.

– Kas atsitiko? – paklausė ji.

– Nieko baisaus, – tarė vaikinas ir gurkštelėjo vyno.

– Nusirenk.

– Bėgdamas nuo ugnies tunelyje, pataikiau ant vienos iš mūsų iečių.

Jis pastatė taurę ant spintelės ir pakėlė marškinėlius.

– Viešpatie...

– Tai tik įbrėžimas. Aš jį užklijavau pleistru.

Sidabrinė juosta buvo pakibusi ant vieno galo, o per šonkaulius bėgo kraujas.

– Reikia nuplauti ir apžiūrėti, – pasakė Šasmina, prisivertusi išlikti rami.

Tingas nusitraukė marškinėlius. Šasmina atsargiai nuplėšė juostą ir nuplovė žaizdą. Vaikinas žvaliai stebėjo ją, o kai ji pasilenkė apžiūrėti žaizdos, pabučiavo į lūpas.

– Leisk man apžiūrėti, – tarė ji ir atitraukė galvą.

– Kokia tu rimta, – nusijuokė jis.

– Žaizda neatrodo labai sunki, – su palengvėjimu ištarė ji.

– Juk sakiau, – sušnabždėjo Tingas taip arti jos ausies, kad Šasmina pašiurpo.

Paėmusi kompresą prispaudė prie žaizdos, pirštų galiukais liesdama krūtinę.

– Keista, bet Antonija teisi. Tu tikrai švyti, – tarė jis ir atsargiai palietė jos skruostą. – Kaip tu gali švytėti?

– Tik taip atrodo, nes visur tamsu.

– Aš įsitikinęs, kad tu ir Stokholme taip švyti, – pasakė jis ir delnu apkabino jos sprandą.

– Visi į mane atsisuka, – pajuokavo ji.

– Taip, – sušnabždėjo Tingas, ištiesė ranką jai už nugaros ir užrakino duris.

– Aš žinau, kad tu švytėsi lygiai taip pat, kai mudu susitiksime Stokholme, – sušnabždėjo vaikinas ir pabučiavo jai kaktą. – Tu beveik nebekraujuoji.

Šasmina paėmė naują kompresą su lipniais pakraščiais. Tingas pabučiavo jai skruostą. Ji palenkė galvą ir Tingas, ieškodamas jos lūpų, pirma pabučiavo į smakrą. Šasmina pravėrė lūpas ir įsileido jo liežuvį. Jos pulsas padažnėjo. Šią akimirką stengėsi pamiršti viską, kas atsitiko. Tingas prisispaudė prie jos. Atrodė, kad jo kūnas beveik dega iš karščio.

Vaikino alsavimas pasunkėjo, kai jo rankos nuslydo po Šasminos marškinėliais ir apkabino jos nugarą. Šasmina atsagstė jo džinsus. Tingas pabučiavo ją į kaklą ir vėl į lūpas.

Jam glamonėjant Šasminos strėnas ir sėdmenis, jos užpakalinėje kišenėje sučežėjo sulankstytas popierius ir ji per žingsnį atsitraukė. Moteris ištraukė lapą ir prisivertė nusiraminti, nors širdis smarkiai daužėsi.

– Kas yra? – sušnabždėjo Tingas.

– Ar gali išversti? – paklausė ji stengdamasi kalbėti ramiai.

– Apie ką čia?

– Tai Vu Vango dokumentai iš archyvo. Neprisimenu, kaip tiksliai vadinosi, bet jie iš skyriaus, kuriame laikomos keliskart į gyvenimą grįžusių žmonių bylos.

Tingas išlankstė popierių laikydamas priešais lempą virš prausyklos, sumurmėjo, kad parašyta senąja kinų kalba, ir ėmė skaityti, vis stabteldamas.

– Jis... gimė Šanchajuje ir...

Tingas nutilo ir be garso skaitė toliau, vis labiau baldamas ir kartais stabteldamas.

– Kas čia parašyta?

– Nesuprantu... Jis gimė Čingų dinastijos viduryje. Labai keista...

Krutindamas lūpas Tingas be garso skaitė toliau.

– Tiesiog pasakyk, kas parašyta, – sunerimusi paprašė Šasmina.

– Jis yra grįžęs į uostą daugybę kartų ir vis kitu vardu.

– Koks buvo jo pirmasis vardas?

– Nesu iki galo įsitikinęs, sunkoka įskaityti... bet, regis, pavardė buvo Džou... Tokiu atveju visas jo vardas buvo Džou Šuguangas.

– Tai čia parašyta, kad jis keitė vizas ir nugyveno kelių kitų žmonių gyvenimą? Ar kaip?

– Taip, na... taip atrodo, – sunerimęs pasakė Tingas. – Vu Vangas susijęs su vienuolika mainų Transporto komitete... Be to, kalba eina apie... septynias civilines bylas teisme. Bent jau tiek suskaičiuoju.

– Juk tai beprotybė. Jis turi būti susijęs su triada. Kito paaiškinimo nėra.

– Tu sakei, kad tai jis pakorė aną senuką...

– Tai turėjo būti jis, ar ne?

– Aš dar nebaigiau skaityti, bet net jei nėra parašyta, kad jis pavogė vizą, šis dokumentas – įrodymas, kad jis nėra tas, kuo dedasi. Tai įrodymas, kad jis teisme melavo.

– Mes turime viską parodyti teisėjui. Nežinau, kuo baigsis, bet tai galėtų nutraukti žaidimą, – pasiūlė Šasmina.

– Bus sunku ten nusigauti.

Šasmina nuplėšė nuo kompreso apsauginę plėvelę ir prilipdė jį ant žaizdos. Tingas paėmė jos ranką ir pridėjo sau prie širdies. Delnu pajutusi jos tvinksnius Šasmina prisiminė, ką pasakė Diana. Tingas mirė. Ji buvo jau beveik pamiršusi.

– Kur tu eini? – paklausė jis ir pasilenkė vėl jos pabučiuoti.

– Aš čia.

– Turėtume džiaugtis, kad sužinojome šitai apie Vu Vangą, – šypsodamasis pasakė jis. – Parodysime teisėjui ir mums viskas bus gerai.

– Taip, – tarė ji, bet nenoriai atsitraukė.

Nustebęs Tingas nusijuokė, bet paskui surimtėjo.

– Šasmina, aš turiu... Galbūt dabar netinkamas metas, bet... Ar galime pakalbėti apie tai, kad mes susitiksime mano namuose ir visa kita... Visa tai netikra, ar ne?

– Aš norėčiau, kad...

– Mes taip sakome tik todėl, kad esame čia. Ne todėl, kad viskas yra tikra, ne todėl, kad iš tiesų taip manome.

Šasmina pažvelgė jam į akis ir ją užplūdo netekties skausmas. Ji niekaip negalėjo pasakyti, kas jam atsitiko.

– Atleisk, – nusiminęs tarė Tingas. – Aš galvoje neturiu nieko bloga. Juk suprantu, kad čia viskas kitaip, kad čia žmonės elgiasi taip, kaip kitu atveju nedarytų...

– Tikrai?

– Aš pats kaltas, kad viskuo patikėjau... Žinai, juk aš toks jaunas ir taip toliau, bet... Turėjau suvokti, kad tu su narkomanu iš tiesų niekada nebendrautum.

– Geriau pirma baikime šitą žaidimą, – tyliai pasiūlė ji jusdama, kad balsas gali nutrūkti bet kurią akimirką.

– Ar būtent taip elgiasi suaugusieji?

– Liaukis.

– Aš nenoriu liautis. Aš turiu sužinoti.

Šasmina linktelėjo ir nuleido akis. Paskui vėl pažvelgė į jį ir nykščiu nubraukė jam nuo lūpų vyno lašą.

– Tu teisus, – labai tvardydamasi tarė ji. – Tu man visiškai per jaunas. Neatsakingas, su tavimi sunku ir... tiesiog reikia pripažinti, kad mes vienas kitam netinkame. Bet aš nieko negaliu padaryti.

– Ko negali?

– Aš įsimylėjau, – prisipažino ji ir paraudo.

– Tada kartu mes viską įveiksime, – nušvitęs pasakė jis.

– Taip.

Šasmina stengėsi šypsotis, bet negalėjo nuslėpti, kaip jaučiasi, todėl Tingas pastebėjo ir vėl surimtėjo.

– Kas negerai?

– Viskas gerai, – sušnabždėjo ji ir pamėgino jį pabučiuoti, bet vaikinas nusisuko.

– Kažkas yra, aš jaučiu, kad...

– Aš nenoriu, – pertraukė ji.

– Ko nenori?

– Jei ne Dantė, mes galėtume čia likti ir...

– Kodėl turėtume pasilikti?

– Kaip Pedras ir Marta...

Ji nutilo supratusi, kad teks pasakyti, ir sunkiai nurijo gumulą.

Tingas paėmė ją už riešo ir sumirksėjo, stengdamasis suvaldyti ašaras. Iš susijaudinimo jo kvėpavimas pasidarė netolygus.

– Šasmina, kodėl sakai, kad mes liktume čia?

– Tu mirei. Tu mirei ligoninėje... Man labai gaila...

Tingas lėtai paleido jos ranką ir akimirką stovėjo sustingęs. Lėtai, lyg sapnuodamas, išsisegė auskarą, padėjo ant praustuvės

ir išėjo iš vonios kambario. Sustojęs tamsiame prieškambaryje jis dirstelėjo pro durų akutę į koridorių.

– Tu dabar išeisi? Paliksi mus? Taip ir padaryk, – tvardydama pyktį pasakė ji. – Tiesiog imk ir išeik.

– Išeisiu, – pasakė jis ir atsisuko.

Jo akys buvo niūrios, o lūpos išbalusios iš skausmo.

– Aš nekalta, kad tu mirei, – pasakė ji kiek per garsiai.

– Ne...

– Tu pats kaltas, – akyse tvenkiantis ašaroms metė ji. – Negaliu suvokti, kad turėjai šitaip susigadinti gyvenimą ir...

– Tu nieko nežinai.

– Tu taip siaubingai išlepęs.

– Na ką gi, – tarė jis ir gūžtelėjo.

– Už tai aš taip pykstu ant tavęs, – drebančiu balsu tęsė ji. – Tu viską sugriovei dėl absoliučiai nieko, tik todėl, kad...

– O koks tau skirtumas?

– Duok man Vu Vango popierius, – pareikalavo ji.

– Ketinu parodyti juos teisėjui.

– Tu negali tiesiog imti ir nueiti ten, tai pernelyg pavojinga. Reikia plano.

– Aš vis tiek miręs.

Ji taip stumtelėjo vaikiną į krūtinę, kad tas atsitrenkė į lauko duris ir nuvertė vieną skėtį, o šis barkštelėjo ant grindų.

– Tu nemiręs, tu čia, mes esame, mes egzistuojame.

Tingas atrakino duris ir atsisuko į ją.

– Šasmina, aš...

– Daugiau nieko nenoriu girdėti, – šiurkščiai atrėžė ji ir grįžo į vonios kambarį.

65

Kai liovėsi verkti, Šasmina nusiprausė, įsisegė auskarą ir išėjo iš vonios kambario. Jos rankos drebėjo. Vėl sukilo siaubingas nerimas.

Kai įėjo į virtuvę, Dantė su Erika žaidė po stalu, o suaugusieji pusbalsiu šnekėjosi.

Šasmina juto, kad Antonija ją stebi, bet neturėjo jėgų pažvelgti šeimininkei į akis, todėl verčiau ėmėsi rinkti nešvarius indus.

– Vienintelė galimybė – Šuijuan, kitaip tariant – šaltiniai, – pasigirdo Grosmano balsas.

– O jeigu ten nėra jokių tuščių kambarių, kur galėtume pasislėpti? – paklausė Marta.

– Kambarių yra, – pareiškė Antonija. – Juk uostas neveiktų, jei atvykimo salė nebūtų nuolat didinama.

– Juk taip ir sakiau, – linktelėjo Grosmanas.

– Džetai, kiek ten dabar naujų kabinų?

– Prieš patekdamas į uosto direkciją, dirbau naujojoje salėje. Statybos baigėsi, kai mes buvome pastatę penkis skyrius, kuriuose iš viso yra dvidešimt aštuoni tūkstančiai kabinų.

– Ir ten dabar tuščia? – pasitikslino Pedras.

– Jų prisireiks tik po kelerių metų, – pasakė Antonija.

– Kaip ten nusigausime? – paklausė Marta.

– Bus geriausia, jei Džetas nueis ten pirmas ir apsidairys, – pasiūlė Grosmanas.

Pedras linktelėjo. Šasmina suprato, kad jie ketina pasislėpti naujojoje pirties dalyje ir laikytis ten tol, kol Vangas pasiduos – kad ir kiek laiko tai užtruktų.

Dantė su Erika dainavo greitakalbes, o susipainioję imdavo juoktis.

„Marta, Pedras ir Grosmanas ketina pasislėpti, – svarstė Šasmina. – Gali būti verta pabandyti, tai gali suveikti, bet jeigu Tingui nepavyks parodyti teisėjui akto, tada čia, ko gero, paskutinės mūsų valandos."

Ji prisiminė tamsias Tingo akis, jo tankų širdies plakimą ir šiltas lūpas, kai jie bučiavosi.

Kokia bus mirtis mirusiųjų karalystėje?

Moteris prisiminė, kaip jautėsi, kai preparatas sustabdė jos širdį. Prisiminė iš siaubo išsiplėtusias sesers akis, užgulusią tamsą, visišką paniką.

Rankos sustingo prisiminus instinktą priešintis.

Ji prisiminė, kaip jautėsi, atsigavusi ligoninėje ant grindų: skausmą ir kūno troškimą gyventi, širdies norą plakti, troškimą gerti gaivų orą.

Bet mirti smurtine mirtimi čia, uoste, būti atplėštai nuo Dantės – to ji negalėjo įsivaizduoti. To negali nutikti.

– Ar aš ir Dantė galime eiti su jumis? – paklausė ji nuleidusi akis.

– Mes to tikimės, – draugiškai pasakė Pedras.

– Ačiū, – sušnabždėjo ji. Šiltas vyro balsas sugraudino ją iki ašarų.

Sieninė lempa sumirksėjo ir užgeso. Iškart viską užgulė šešėliai, bet jie išnyko, kai tik generatorius vėl ėmė veikti.

– Nueisiu pažiūrėti, bet manau, kad ūkvedys norės užmokesčio, – pasakė Džetas ir užsimaukšlino ant šviesių plaukų kepurę.

– Kiek? – paklausė Marta.

– Nežinau. Pamėginsiu pasikalbėti.

– Aš turiu tik penkiolika dolerių, – pasakė Marta ir iš po palaidinės išsitraukė maišelį, kuriame buvo vokas.

Pasirausęs kišenėse Grosmanas iškrapštė kelis suglamžytus banknotus.

– Čia dar dešimt... dvylika dolerių.

– Mes pinigų neturime, – pasakė Šasmina.

Nuo vienos viršutinės spintelės Antonija nukėlė porcelianinį dubenį ir pastatė jį ant stalo.

– Čia yra daugiau nei trys šimtai, – pasakė ji. – Turėsite susimokėti ir tiems, kurie nupirks ir atneš jums maisto.

– Kiek laiko mes už tiek išgyvensime? – paklausė Grosmanas.

– Namie mes turime beveik tūkstantį dolerių, – tyliai pasakė Marta.

– Tikrai? – nustebo Pedras.

– Aš taupiau, – nenoriai prisipažino ji.

– Kodėl? Kodėl tu...

Šasmina girdėjo, kad jie persimetė keliais žodžiais portugališkai, bet buvo akivaizdu, kad čia ir dabar Marta nenori apie tai kalbėti.

– Kur Tingas? – staiga paklausė Grosmanas.

– Regis, išėjo į laūką parūkyti, – dusliai pasakė Šasmina.

– Jis visada taip, kai reikia dėti pinigus ant stalo, – nusišaipė Grosmanas.

66

Dantė gulėjo susirietęs ant fotelio, lyg būtų užmigęs. Šasmina sėdėjo atsirėmusi į sieną, rankoje laikydama peilį, ir žiūrėjo į kartais sujudančią sūnaus kojytę. Po foteliu buvo matyti kabantis iškritęs kamšalas. Ant žemo staliuko stovėjo šviestuvas su kreivu gaubtu, ant kurio buvo matyti rudos dėmės, likusios lemputei išdeginus medžiagą.

Džetas išėjo jau senokai.

Grosmanas viename stalčiuje rado prancūziškas kortas ir dabar sėdėdamas virtuvėje žaidė su Pedru. Marta su Erika buvo vonios kambaryje. Šasmina girdėjo pliauškant vandenį.

Antonija uždegė smilkalo lazdelę. Kvapas Šasminai priminė vaikystę ir miegmaišius – jų sudrėkusį, nevėdintą audinį ir neramius sapnus, kokie lanko miegant svetimoje vietoje.

– Ar galiu paklausti? – pasiteiravo ji, o kai Antonija priėjo, pusbalsiu paklausė: – Kodėl pasipriešinimo sąjūdis teigia, kad seniau buvo daugiau teisybės?

– Tai tik kalbos.

– Na, taip, bet aš noriu žinoti.

Antonija atsitūpė greta, pasitaisė šilkinį chalatą ir ėmė tyliai pasakoti.

– Apie pasipriešinimo sąjūdį niekas nieko nebežino... Kiniškai jis buvo vadinamas *Hudie*, „Drugelis“. Tai rodo, kad jis buvo labai agresyvus, – pasakė ji ir kilstelėjo antakius.

– O ko jie norėjo iš tikrųjų?

– Visi žino, kad čia, uoste, gerokai iki kultūros revoliucijos Kinijoje valdžią perėmė liaudis... Tačiau pasipriešinimo sąjūdis teigė, kad, praėjus keleriems metams po demokratizacijos proceso, įvyko naujas, slaptas perversmas.

– Ką tai reiškia?

– Anot jų, tikrąją valdžią uoste turi teisėjas ir jo šalininkai, o ne Centrinis komitetas... ir, savaime suprantama, ne liaudis.

– Teisėjas? – pašiurpusi ištarė Šasmina.

– Juk naujuosius įstatymus pritaikė būtent teisėjas ir jo štabas... Ir taip po truputį jie sukūrė naują sistemą... iš daugybės normų ir taisyklių taisyklėlių. Tai buvo tam tikras begarsis biurokratų perversmas ir praėjo daugybė laiko, kol kas nors bent susivokė, kas atsitiko, bet tuo metu valdžia jau buvo pasikeitusi.

Jos išgirdo, kad Marta su Erika išeina iš vonios kambario ir grįžta į virtuvę.

– Bet jei tai tiesa – ką tai reiškia realiame gyvenime? – atsargiai paklausė Šasmina.

– Nežinau... kad teisėtvarka nekontroliuojama...

Prieškambaryje pasigirdus žingsniams Antonija skubiai atsistojo ir apsimetė taisanti smilkalų lazdelę.

– Kodėl Tingas negrįžta? – paklausė Pedras ir pažvelgė į Šasminą.

– Nežinau.

Dantė atsisėdo ir abiem rankytėmis pasitrynė veidą.

– Tai tu nieko nežinai?

– Sakei, kad jis išėjo parūkyti? – priminė Grosmanas.

– Taip maniau.

Šasmina atsistojo, pasiėmė Dantę į glėbį ir priėjo prie lango. Dantė buvo sunkus ir šiltas. Peilį ji pasidėjo ant palangės.

Tingas išėjo į miestą, jis kalba vietine kalba ir galbūt nusigaus iki teisėjo nesulaikytas.

Pro žaliuzių tarpelį buvo matyti per lietų sušlapusi gatvė. Raudonoje neoninės iškabos šviesoje šmėkštelėjo praeivis. Jis kalbėjosi pats su savimi ir mosikavo rankomis, lyg negalėdamas kažko suprasti.

– Ką jis pasakė prieš išeidamas? – paklausė Marta, kuri, matyt, išgirdo Grosmano klausimą.

– Aš nuploviau jam žaizdą ir užklijavau švarų kompresą, – atsisukusi į juos pasakė Šasmina.

– Tu plovei žaizdą užsirakinusi duris, – pasakė Marta ir priėjo.

– Taip, – tarė Šasmina ir paleido Dantę ant grindų.

– Ir jis tau grąžino šitą, – tyliai pasakė moteris ir palietė Šasminos perlą.

– Mes susipykome, – nenoriai prisipažino Šasmina.

– Ką pasakei? – pakeltu tonu tarė Marta.

– Juk mums reikia Tingo, – pasakė Grosmanas ir atsisėdo tiesiai. – Juk supranti – jis vienintelis gerai kalba kiniškai.

Šasmina vėl nusisuko į langą ir pasiėmė peilį. Dabar gatvė buvo visiškai tuščia. Už žaliuzių ir uždarytų langinių kartais šmėkštelėdavo šviesa.

– Žiūrėk į mane! – suriko Marta. – Tavo nereikšmingas barnis su mylimuoju sumažina mūsų galimybes išgyventi.

– Nusiramink, – paprašė Pedras.

– Ką su ja darysim? Ji meluoja, skaldo mūsų grupę ir...

Pasigirdus beldimui į duris Marta iškart nutilo. Pedras nuskubėjo atidaryti. Prieškambaryje pasigirdo balsai, bet grįžo ne Tingas, o Džetas. Jo drabužiai buvo šlapi nuo lietaus. Kai jis nusitraukė kepurę ir pranešė gavęs raktą, jo veidas buvo šešėlyje.

– Ūkvedys paprašė dešimties dolerių už dieną. Aš sumokėjau už tris – nei per didelis, nei per mažas avansas.

– Gerai sugalvojai, – pagyrė Grosmanas.

– Turėtume eiti iškart dabar, – pasakė Džetas, stengdamasis kvėpuoti ramiau. – Nes Vu Vangas ir jo komanda prieplaukoje ką tik padegė seną troleibusą...

– Mes turime laiko, – patikino Pedras ir ėmė sagstyti Erikos megztinuką.

– Šitas žaidimas virto liaudies švente, – tęsė Džetas. – Kai kurie seka paskui Vu Vangą, bet dauguma laikosi aikštėje. Jie gamina maistą ir geria... Belaukdami kitos kovos jie pradėjo pokerio varžybas.

– Vis dėlto mes turime pasiruošti kovai, – priminė Šasmina. – Mums reikia plano, kuris...

– Niekas tavęs nesiklauso, – nukirto Marta.

– Aš tik sakau...

– Tu su mumis neisi, jei...

– Dabar aš nuspręsiu! – užriko Grosmanas. – Mes eisime kartu ir iškart, kai tik susiruošime.

– Manau, kad būtų gerai išeiti iškart, – patarė Džetas.

– O kaip bus su Tingu? – paklausė Pedras.

– Čia lieka Antonija, – atsakė Džetas. – Jis sugrįš.

– Ne, negrįš, – nesutiko Marta. – Jam mūsų nereikia. Jam bus geriausiai be mūsų.

– Ar visi pasiruošę? – paklausė Grosmanas ir sunkiai atsistojo.

– Einam, – tarė Pedras ir paėmė Eriką už rankos.

Visi nusekė paskui Džetą į prieškambarį ir išėjo laukan tylūs ir susirūpinę, suvokdami, kad čia galbūt jų vienintelė galimybė.

– Eime, Dante, – tarė Šasmina ir pasitikrino, ar prisikabino prie diržo peilį.

– Sėkmės, – palinkėjo Antonija.

Šasmina padėkojo ir pažvelgė jai į akis prieš pat užsidarant durims. Kiti jau ėjo koridoriumi. Dantė paėmė ją už rankos ir ėmė tempti pas kitus.

– Ar žinai, kodėl dingo Tingas? – tyliai paklausė Šasmina, matydama žemyn lipantį Grosmaną.

– Ne, – tarė sūnus.

– Nes jis mėgina mums padėti. Mes radome dokumentą, kuriame parašyta, kad Vu Vangas meluoja... Tingas parodys jį teisėjui.

– Ar tada teisėjas supyks?

– Aš manau, kad jis leis mums vykti namo.

– Taip, – šypsodamasis pritarė Dantė.

Po lietaus oras buvo atvėsęs. Kiemelyje tarp namų mėtėsi po pavasario šventės likusių ilgo popierinio aitvaro likučių. Džetas nuvedė juos per apleistą sklypą, šiukšliną hutongą ir pro raudonus vartus.

Šasmina galvojo, kad pasakiusi Tingui, jog jis į gyvenimą nebegrįš, pavogė iš jo viltį.

Dabar ji nebejautė įtūžio ir skausmo dėl to, ką jis buvo padaręs savo gyvenimui. Taip pat ji jautėsi įskaudinta, apleista ir uždaryta, bet tai nepateisino jos žodžių. „Turėjau paguosti jį, padėti jam. Juk labai greitai vis tiek būtume išsiskyrę."

Pasigirdo tylus metalinis barškėjimas. Iš pradžių ji pamanė, kad tai lietaus lašai kapsi ant priešgaisrinių laiptų, bet paskui suprato, kad garsas sklinda iš priekio.

Kai Džetas juos sustabdė, ji jau buvo sulaikiusi Dantę už peties. Visi prisispaudė prie sienos. Šasmina lėtai išsitraukė japonišką peilį.

Skersgatviu nuvažiavo rikša – barškėjo dviračio stipinai, o ant šlapio asfalto šnarėjo padangos.

Sulaukę, kol viskas nutils, jie nuėjo link gatvės. Toliau švietė pavienės iškabos. Prie vieno įėjimo ant laiptų sėdėjo du susitraukę žmonės, smakrus atrėmę į kelius. Vienas iš jų laikė marionetę – Beždžionių karalių*. Vyras pusbalsiu kažką mykė, o jo kompanionas be ritmo mušė į taktą.

* Kinų pasakos herojus.

67

Jie prasibrovė pro kelis drėgmės sugadintus „Ikeos" baldus, stovinčius šalia perpildytų šiukšlinių. Dantė vis dirsčiojo į mamą ir stipriai spaudė jos ranką. Šita miesto dalis buvo beveik tuščia. Durys ir langai uždaryti, fasadai tamsūs. Vėjyje siūbavo penki raudoni girgždantys žibintai.

Praėjusi akmeninius arkinius vartus Šasmina išvydo didžiąją pirtį. Ji stūksojo tamsoje tarsi miesto siena, einanti palei kalną, – kilometrai sienų ir stogų su užriestais kraštais, durų ir langinių, terasų, laiptų ir verandų, prasidedančių nuo seniausios aikštės dalies.

Toli ūkanotoje tamsoje buvo matyti ką tik atvykę žmonės, išeinantys iš pastato ir įsiliejantys į tirštą srovę pagrindinėse gatvėse, kurios vedė į uostą.

Nepertraukiamas, neišsenkantis mirusiųjų srautas.

Pagalvojus apie prieplauką ir tamsų vandenį Šasminai užgniaužė kvapą. Į vieną iš tų laivų įlipo ir amžiams dingo mama.

Jie perlipo vandens pilną griovį, praėjo įspėjančias iškabas, kuriose buvo pavaizduota, kad sargai įsibrovėlius nušauna,

paskui perlipo per ryškių įspėjamųjų vėliavėlių juostą, ištemptą tarp ryškiai geltonų stulpelių, ir nuėjo link sustabdytų statybų vietos.

Purve gulėjo krūvos aprūdijusios armatūros ir vielinio tinklo. Visur prikrauta drėgnų rąstų, plastikinių nuotekų vamzdžių ir brezento, kurio klostėse buvo prisikaupę vandens.

Užlipę betonu aptaškyta rampa jie atsidūrė po didžiuliu mediniu karkasu. Tūkstančiai statramsčių kilo nuo gulekšnių, sutvirtintų sijomis ir sudėtingomis stogo konstrukcijomis.

Jų vora ištįso. Priekyje ėjo Marta ir Džetas, paskui juos sekė Grosmanas ir Pedras, tada Dantė ir Erika, susikabinę už rankų, ir galiausiai Šasmina.

– Erika, – tyliai pašaukė Šasmina.

– Ką?

– Ar žinai, kas yra *Corpus juris*?

– Tai visi tie, kurių vadovas yra Iškilusis teisėjas.

– Ar tavo mama priklauso jo artimiausiam ratui?

– Ji niekada nėra net kalbėjusi su juo.

– Ar žinai, kuo jis vardu?

– Džou Čongsi, – atsakė mergaitė ir padėjo Dantei perlipti per krūvą statramsčių.

Jie tyliai praėjo pro medienos pjaustymo ožius, stovinčius tarp drėgnų pjuvenų krūvų, paskui perlipo per dėžę su vinimis, pilną rudo vandens.

Tolumoje pasigirdus šūksniams Šasmina atsisuko į tamsų miestą. Nebuvo matyti jokių žmonių.

Priešais juos plytėjo ta statybų dalis, kurioje buvo nuveikta daugiau – jau stovėjo sienos su įstatytomis durimis. Vienoje vietoje vėjas buvo atplėšęs plastiko plėvelės juostą, kuri dabar šnarėdama plaikstėsi palei sieną.

Džetas atrakino vienas duris ir įleido Pedrą su Erika. Prietemoje buvo matyti gražių ornamentuotų plytelių grindys.

– Vienas iš mūsų pirma turėtų įeiti į pastatą ir apsidairyti, – pusbalsiu pasiūlė Šasmina.

– Aš jau buvau čia, – nekantriai atsakė Džetas.

– Nesijaudink, – pasakė jai Grosmanas.

– Marta, ateini? – sunerimęs pašaukė Pedras.

Grosmanas ir Marta įėjo vidun, o paskui juos ir Šasmina su Dante. Jie atsidūrė aštuonkampiame prieškambaryje su šuliniu viduryje, tik be vandens. Palei vieną sieną stovėjo maišai su senu gipsu ir atlikusiomis šiltinimo medžiagomis.

Džetas vedė juos gilyn į pirtį. Grosmanas pamojo, kad visi judėtų sparčiau, ir jie nuėjo į didesnį kambarį.

Grindys jau buvo išklotos plytelėmis, bet vietoje kai kurių sienų tarp medinių rėmų buvo ištempta statybinė plastikinė plėvelė, o kitur sienos buvo jau išklijuotos plytelėmis. Kai kur kyšojo kabelių vamzdžiai. Vanduo dar neįvestas. Grindys ir grioveliai buvo sausi ir apdulkėję. Kai kurių baseinų dugne stovėjo padėklai su skystu tinku arba plytelių glaistu.

Visi ėjo atsargiai, nesikalbėdami, vis apsidairydami. Buvo tamsu ir tylu. Grosmanas netyčia paspyrė varžtą ir tas nubarškėjo į griovelį. Garsai tarp plytelėmis dengtų sienų buvo keistai aiškūs.

Džetas raktu parodė kryptį ir nuvedė juos į ilgą koridorių.

Tuo metu Šasmina stengėsi sudėlioti į vietas viską, ką sužinojo.

Vu Vango aktas įrodė, kad jis teisme melavo. Viskas rodė, kad jis ilgą laiką susijęs su triada.

Ji galvojo apie Tingą, kuris mėgina patekti pas teisėją ir parodyti jam įrodymus prieš Vu Vangą, kuris apgavo teismą. Tai akivaizdu, bet kažko trūksta.

Pamirštasis pasipriešinimo sąjūdis teigė, kad teismas perėmė valdžią iš Centrinio komiteto. Tokiu atveju uosto įstatymų niekas nebekontroliuoja.

Šasminą kankino beviltiška nuojauta, jog jai trūksta kažkokios detalės, kad pamatytų visą dėlionę.

Jie priėjo jau baigtų įrengti kabinų eiles. Palei vieną sieną ėjo gilus griovelis. Koridoriaus gale buvo didelis baseinas. Dešinėje pusėje pro pilką statybinę plėvelę, įtemptą tarp rėmų, buvo matyti miesto šviesos.

– Ar matote tas dideles duris šalia kabinos anapus baseino? – rodydamas paklausė Džetas. – Mes eisime ten.

Grindys nuožulniai leidosi į baseiną. Kad nueitum prie durų, reikėjo pereiti tuščią baseiną ir kitame jo gale užlipti laiptais.

Šasmina nesuprato, kodėl jos širdis ėmė plakti greičiau. Gal todėl, kad visi vadai žino, jog grioviai ir vandens telkiniai yra pavojingos vietos.

Leisdamasi į baseiną Erika judino rankas, lyg plauktų.

Šasmina nužvelgė salę. Viršutinis aukštas buvo beveik baigtas. Vėjas kilnojo ant stogo užtemptą plastikinę plėvelę, kuri skyrė juos nuo juodo dangaus. Jos šnarėjimas priminė bangų mūšą į krantą.

Dantė užkliuvo už praplėštos plytelių dėžės ir vos nepargriuvo, bet Šasmina sugriebė jį už petuko taip, kad ten kažkas trakštelėjo.

Baseino dugne gulėjo krūva faneros plokščių, o tolėliau, prie vandens nutekėjimo grotelių, stovėjo plytelių pjaustymo staklės, po kuriomis buvo daug aštrių skeveldrų.

Už bėglių nugarų kažkas skambtelėjo. Negera Šasminos nuojauta dar sustiprėjo. Pamėginusi paskubinti grupę moteris paspartino žingsnį link laiptų, kad kuo greičiau pereitų baseiną.

Jų žingsniai aidėjo tarp baseino sienų.

Eidama Šasmina keliskart atsisuko apsidairyti.

Ji įdėmiai nužvelgė padėklą su cemento maišais, stovintį ant pakylos strategiškai geroje vietoje.

Džetas sustojo viduryje baseino.

Erikai sukikenus Dantė pamėgino ištraukti ranką iš mamos gniaužto, kad galėtų bėgti pas draugę, bet Šasmina suspaudė ranką dar tvirčiau ir vėl atsisuko į pakylą.

Staiga ji suvokė visumą.

Jos galva ėmė ūžti nuo adrenalino antplūdžio. Jie pakeliui į spąstus, Džetas veda juos į pasalą, o Marta bendradarbiavo su pasipriešinimo sąjūdžiu.

Jie visi priklausė *Corpus juris* – visa apimančiai teisėtvarkai.

Vu Vangas yra teisėjo giminaitis, pirmoji Vango pavardė buvo Džou – kaip ir teisėjo. Tai tikroji Vango pavardė, priklausiusi jam prieš pradedant keistis vizomis.

Drebančia širdimi Šasmina nusitempė Dantę prie krūvos stambių faneros plokščių. Dar nepasiekusi jų suprato, kad už cemento maišų kažkas slepiasi – baltoje plytelių sienoje atsispindėjo judanti figūra.

– Tai spąstai! – sušuko Šasmina. – Spąstai!

68

Suzvimbė lanko templė ir priešais juos į baseino kraštą atsimušusi strėlė nubarškėjo baseino dugnu.

Šasmina pastatė vieną faneros plokštę, kad apsisaugotų nuo strėlių. Marta aiktelėjo ir apimta panikos apsidairė.

– Pedrai, padėk man! – sušuko Šasmina ir pasuko plokštę į lankininko pusę. – Nuvesk vaikus...

Vyras užkliuvo už kibiro su plytelių kryželiais ir portugališkai kažką suriko Martai. Dantė pasislėpė šalia Šasminos. Pedras ėmė tempti Eriką ne ten, kur reikia, bet Marta jos nepaleido.

Pedras suriko – strėlė pervėrė jam šlaunį. Jis susvirduliavo atatupstas. Iš žaizdos pasipylė kraujas. Grosmanas susigūžė prie baseino krašto po pat lankininku ir prisiplojo prie plytelių.

Dantė tankiai alsavo. Kai Pedras suriko dar kartą, sūnų apkabinusi Šasmina pajuto, kad jis dreba.

„Čia tik vienas šaulys“, – staiga suvokė Šasmina. Tarpas tarp dviejų šūvių rodė, kad šaudo tik vienas lankininkas. Kol jis iš dėklo išsitrauks kitą strėlę, galima spėti nubėgti iki durų.

– Pedrai! Tu turi nusigauti pas Grosmaną, – sušuko Šasmina.

Marta su Erika jau tupėjo šalia jos, bet, užuot pasislėpusi prie šono, Marta pamėgino atimti iš Šasminos plokštę.

– Jums užteks vietos! – suriko Šasmina.

Marta buvo apimta panikos. Ji aimanuodama tankiai kvėpavo ir tempė plokštę į save. Šasmina vos nepaleido jos ir susiraižė pirštus į aštrius kraštus.

– Eik už manęs, už manęs!

Erika apibėgo Šasminą, tempdama paskui save motiną, ir atsitūpė šalia Dantės. Viena strėlė pataikė į plokštės kraštą, per kelis centimetrus virš jų galvų. Ant jų pažiro medžio atplaišos.

– Po kitos strėlės bėgsime į kabiną kitoje pusėje, – sukomandavo Šasmina.

Marta sukosėjo ir ėmė alsuoti dar greičiau. Erika pravirko, o Dantė ėmė glostyti jai ranką.

Dėl užplūdusio adrenalino Šasminos suvokimas paaštrėjo. Ji girdėjo iš dėklo traukiamą strėlę ir tiksliai suvokė, kaip atrodo patalpa. Žinojo, kad teks peršokti cemento maišą, kad į kitą pusę galėtų nubėgti trumpiausiu keliu.

Dabar saugiausia atsitraukti, bet paskui jie bus įstrigę, nes negalės nusigauti iki durų. Bent jau tol, kol čia bus tas šaulys.

Suzvimbė įtempiama templė. Marta meldėsi Mergelei Marijai. Šasmina suėmė Dantės riešą.

– Ar tu pasiruošęs? – sušnabždėjo ji.

Zvimbt ir į plokštę įsmigo strėlė. Jie loštelėjo nuo smūgio, o Erika suspigo.

– Bėkit! – sušuko Šasmina ir pasileido bėgti, tempdama Dantę.

Kol šaulys traukė kitą strėlę, juodu nulėkė link laiptų. Marta sugriebė Eriką ir pasileido į priešingą pusę, atgal link koridoriaus, o Pedras sutrikęs liko stovėti vietoje, rankomis spausdamas pervertą šlaunį.

Dantė ir Šasmina peršoko cemento maišą ir nulėkė palei sieną bei plytelių stirtas, paskui laiptais link kabinų. Motina atplėšė pirmas duris ir įleido sūnų.

– Paskubėk.

Kai jau buvo bežengianti vidun ir pati, kažkas sugriebė ją už plaukų ir taip trūktelėjo, kad subraškėjo sprandas. Šasmina spėjo įsikabinti durų staktos. Tai buvo Džetas. Jis dar kartą trūktelėjo taip, kad ji paleido staktą.

– Mama!

Ji apsisuko ir pamėgino sugriebti Džeto ranką, bet tą akimirką jam kaklą pervėrė strėlė. Šasmina loštelėjo. Strėlės antgalis beveik siekė jos veidą. Džetas vis dar laikė mėšlungiškai suspaudęs jos plaukus. Strėle tekantis kraujas lašėjo ant Šasminos krūtinės. Ji suėmė vyro ranką ir pasuko taip, kad sutraškėjo jo pirštai. Džetas parklupo ir išpešė jai kelias plaukų sruogeles.

– Mama!

– Lik čia!

Traukdamasi link Dantės tą pat akimirką išgirdo zvanktelint templę ir suprato, kas tuoj atsitiks. Tarsi sapnuodama atsitrenkė nugara į duris, ji žinojo, kad tiesiai į ją atlekia strėlė. Po smūgio į petį iškart nuvėrė skausmas, nubėgo per visą kūną

ir vėl susitelkė į vieną pulsuojantį tašką. Strėlė pervėrė jai kairį petį ir giliai įsmigo į duris. Nuo smūgio durys pajudėjo kabinos vidun ir kartu traukė ją. Šasmina vos nenualpo iš skausmo.

Kabinoje grindys buvo žemiau, todėl jai teko stovėti ant pirštų, bet ir šaulys jos nebematė. Per pažastį, žemyn liemeniu, už kelnių juosmens tekėjo šiltas kraujas.

Šasmina pakėlė dešinę ranką ir užčiuopė slidžią strėlę, bet skausmas buvo toks aštrus, kad jai aptemo akyse. Moteris prisivertė kvėpuoti tolygiai. Strėlė buvo pataikiusi aukščiau, nei ji manė, po pat raktikauliu.

Ji nuleido ranką, suaimanavo iš skausmo ir pamatė, kad ant grindų guli Džeto pamestas raktas.

Dantė buvo pasislėpęs kabinoje po suolu. Šasmina mėgino atsistoti ant pirštų taip, kad savo svoriu neišplėštų peties. Ji atsargiai stūmėsi atatupsta, kad durys užstotų ją dar labiau.

Tolumoje, nuo miesto sklido šūksniai.

Šaulys užtaisė kitą strėlę. Pro durų tarpą Šasmina pamatė, kad Grosmanas užsiropštė ant baseino krašto ir pasirideno link sienos, po šaulio pakyla.

– Ar matai raktą? – gaudydama orą paklausė ji.

– Taip, – tarė Dantė ir priropojo prie jos.

– Palauk, ne dabar.

Tamsioje kabinoje šviesus sūnaus veidas blizgėjo tarsi sidabro diskas. Pedras mėgino nušlubuoti į šalį, paskui save palikdamas kruviną pėdsaką. Jis ėjo per lėtai. Kita strėlė pataikė jam tarp menčių. Vyras sustojo, rankomis užsikabino už baseino krašto ir įkvėpė.

– Dabar – paimk raktą, – sušnabždėjo Šasmina.

Dantė išropojo, čiupo raktą ir vėl pasislėpė po suolu.

– Tu toks šaunuolis, – išspaudė motina.

Pajudėjus durims, taip nuvėrė petį, kad skruostais ėmė riedėti ašaros.

Ji vėl pakėlė dešinę ranką, suėmė strėlę ir pamėgino ištraukti ją iš durų, bet tik suriko iš skausmo, akyse sužaibavo ir ji vos nesusmuko.

– Mama?

– Nieko baisaus, – gaudydama orą pasakė ji. – Gulėk ten.

Šasmina nuleido ranką. Akivaizdu, kad pati neištrauks, nes neturi jėgų ir per daug skauda.

Grosmanas nejudėdamas gulėjo palei sieną. Netoli jo stovėjo skardinė dėžutė, virš kurios krašto kyšojo plaktuko kotas. Galbūt yra ir peilis, bet tiktų ir plaktukas.

– Grosmanai, tu turi sustabdyti šaulį, – sušuko ji. – Paimk plaktuką, jis guli šalia tavęs.

69

Publika skubinosi link pirties. Žmonės plėšė plastiko plėveles ir plūdo vidun. Buvo girdėti įsiaudrinusių artėjančių žmonių šurmulys. Šasmina vėl pamėgino pasiekti strėlę. Neįmanoma. Skausmas tuoj nugalės – netrukus ją galėjo ištikti šokas. Širdis plakė per greitai. Kairioji ranka tiesiog kybojo. Nuo pirštų lašėjo kraujas. Durys girgždėdamos siūbavo ant vyrių.

Ji manė, kad Grosmanas neišgirdo jos šūksnio, bet dabar matė, kad jis sėdasi ir atsisuka jos pusėn.

Žiūrovai jau artinosi – dabar jų balsai buvo girdėti aiškiai. Bėglių slėptuvė atskleista. Ant plytelių mirgėjo artėjantys šešėliai, o paskui pasirodė pirmieji smalsuoliai. Jie ėjo tiesiai link baseino, rodydami į Pedrą bei Grosmaną, ir sklido palei sienas, ieškodami geros vietos.

Dar viena strėlė pervėrė Pedrui žastą. Perėjęs raumenį antgalis kaukštelėjo į plytelėmis išklotą baseino kraštą.

Publika suošė.

Grosmanas drebėdamas atsistojo, pasiėmė iš dėžutės plaktuką ir užbėgo ant pakylos. Iš savo vietos Šasmina negalėjo matyti, kas vyksta, bet žiūrovai suriko ir pasislinko ton pusėn, kad matytų geriau.

Rėkdamas ir daužydamas plaktuku Grosmanas kovėsi su šauliu už cemento maišų. Siena už jo nugaros aptiško krauju. Nuriedėjo strėlių dėklas, iš jo iškrito strėlės.

Negalėdama suvaldyti drebančios rankos, Šasmina suėmė strėlę ir dar kartą pamėgino ištraukti. Sutraškėjo peties sausgyslės ir kremzlė, kūnu ėmė tekėti kraujas.

Į baseino patalpą įvirto dar daugiau žiūrovų. Kai Grosmanas atsistojo, pasigirdo pavieniai plojimai. Jo veidas buvo išteptas krauju. Ranka ir plaktukas blizgėjo tamsiu krauju. Jo rankos buvo kruvinos iki žastų. Apatinis žandikaulis nukaręs, žvilgsnis apdujęs, stori skruostai šlapi nuo ašarų ir snarglių.

Į patalpą kartu su būrelių žiūrovų įžengė Koletė Darlo. Žmonės pasklido palei sienas, o prancūzė ėmė leistis baseino dugnu. Ji vilkėjo elegantišką berankovę palaidinę. Dešinėje rankoje laikė kirvį, ėjo neskubėdama ir šypsodamasi.

Durys, prie kurių buvo prismeigta Šasmina, ėmė vertis stumdamos ją pirmyn. Moters kojų pirštai braukė per grindų plyteles.

Koletė sustojo priešais Pedrą, kuris buvo susmukęs ant šono šalia baseino krašto. Iš jo styrojo trys strėlės. Vyras smarkiai kraujavo ir sunkiai kvėpavo, jis buvo išbalęs ir išpiltas prakaito. Koletė pastatė jį ant kojų ir kažką pasakė prancūziškai. Pedras netvirtai stovėjo priešais ją. Vyro kojomis bėgo kraujas.

– Raudonplaukė grįžo, ar ne? – tarė moteris ir apsilaižė lūpas.

Pasukiojusi rankoje kirvį ji nusitaikė vyrui į kaklą, bet vis dėlto kaire ranka vožė tik stiprų antausį. Publika ėmė ploti. Vyras svirduliuodamas paėjėjo į šalį, bet sugriebusi už strėlės, pervėrusios jam ranką, Koletė parsitraukė jį atgal.

– Kaip ji galėjo grįžti? – paklausė moteris. Švelniame balse aiškiai buvo girdėti aštri gaidelė.

– Padėk man, – gaudydamas orą paprašė Pedras žmonos. – Marta, padėk man!

Koletė vožė jam dar kartą ir vyras vėl susvirduliavo. Sužeistoji koja linktelėjo, jis pargriuvo ant nugaros ir nulaužė joje styrančią strėlę. Vyras sukliko iš skausmo.

Šasmina užsimerkė ir ėmė melsti Dievą, kad Marta neatsilieptų. Ji turi tylėti ir bėgti su Grosmanu, Erika ir Dante. Jie turi bėgti tolyn į pirtį, pasislėpti ir tupėti ten, kol Vangui nusibos ieškoti.

Nuo stovėjimo pasistiebus jos blauzdos drebėjo iš įtampos, bet kaskart, kai atsistodavo visa pėda, nesusilaikiusi garsiai sudejuodavo, nes atrodydavo, kad petys išplyš.

Ji matė, kad Koletė prakaituoja – jos kakta blizgėjo, o skruostai buvo įraudę. Moteris vėl priėjo prie Pedro ir svajingai nužvelgė jį, rankoje linguodama kirvį.

– Aš noriu pakalbėti su Vu Vangu, – staiga iš kabinos kitapus baseino sušuko Marta.

– Jis pakeliui, – tyliai atsakė Koletė.

Šasmina matė, kad ji dairosi Martos pusėn ir braukia nuo kaklo prakaitą.

– Mano šeima su juo nesiginčijo. Aš priklausau *Corpus juris*, – sušuko Marta.

– Tai ne mano nutarimas, – atsakė Koletė, – bet aš sutinku su...

Staiga Marta išėjo iš kabinos. Šasmina matė, kad Erika liko stovėti tamsoje, stebėdama mamą. Mergaitė buvo labai išsigandusi. Atrodė, kad ji nesuvokia verkianti.

– Vu Vangui reikia tik Šasminos ir berniuko, – stengdamasi tvardytis pasakė Marta.

– Aš klausau, – žiūrėdama jai į akis tarė Koletė.

– Gausite juos, jei man ir mano šeimai bus suteikta amnestija.

– Gausime? – paklausė Koletė. Atrodė, kad ji svarsto. – Ir berniuką, ir jo mamą?

– Taip, – nusiminusi patvirtino Marta.

Šasmina sukando dantis, įkvėpė ir suėmusi strėlę pamėgino išjudinti, bet paslydo ir durys vėl ėmė vertis į išorę. Sugirgždėjo vyriai. Šasminos pirštai ėmė slysti grindimis. Įtempusi pėdas ji užsikabino už vieno tarpelio tarp plytelių ir atsargiai pasistūmėjo vidun. Nugara už kelnių juosmens bėgo kraujas.

Koletė padėjo Pedrui atsistoti. Marta ėmė leistis baseino dugnu.

– Pasakyk Vu Vangui, kad aš žinau, kur jie pasislėpė. Galiu parodyti, jei visų akivaizdoje pažadėsite, kad paleisite mane ir mano šeimą.

– Manau, kad jam šis pasiūlymas patiks, – pasakė Koletė ir ištiesė ranką, siūlydama prieiti arčiau.

– Eik ir pakalbėk su juo iškart, – pakartojo Marta ir apsilaižė lūpas.

Pedras atsirėmė petimi į sieną ir norėjo kažką pasakyti, bet ėmė kosėti krauju. Matyt, strėlė, įsmigusi į nugarą, pradūrė vieną plautį.

Marta buvo jau beveik priėjusi prie jų.

– Turite pažadėti, kad kol kas liksite čia, – pasakė prancūzė ir vėl ištiesė Martai ranką, lyg norėdama jai padėti.

– Mes pasiliksime ir...

Koletė užsimojo dešine ranka ir smogė Martai iš apačios. Žaibiškas ir netikėtas smūgis. Plokščioji kirvio penties dalis pataikė į skruostą. Moters galva loštelėjo ir ji griuvo, bet spėjo atsiremti viena ranka.

Nustebinta publika garsiai šūktelėjo. Nepatenkintųjų ūžimas sumišo su juoku ir plojimais.

Marta pamėgino atsistoti, bet jai nepavyko. Ji prispaudė prie skruosto delną. Iš smilkinio tekėjo kraujas.

– Mama! – sukliko Erika ir pasileido link baseino.

– Užsimerk, – griežtai sušnabždėjo Šasmina sūnui.

Mergaitė verkdama pribėgo prie mamos. Atsigręžusi Koletė užsimojo kirviu ir pataikė mergaitei į krūtinę.

Marta sukliko taip, kad jai lūžo balsas. Žiūrovai nuščiuvo. Kirvis įsmigo giliai į Erikos kūną. Šasminai ausyse ėmė spengti.

– Pasigailėkit, man tik septyneri, – gaudydama orą ėmė melsti mergaitė. – Mano vardas Erika, aš...

Koletė pamėgino ištraukti kirvį, bet mergaitės kūnelis pakilo kartu su juo, o paskui žnektelėjo ant grindų.

– Kur ta raudonplaukė? – paklausė Koletė, nežiūrėdama į Martą.

Prancūzė primynė Erikos krūtinę, pajudino kirvio galvą ir ištraukė. Marta tik klykė.

70

Staiga priešais Šasminą išdygo moteris. Jos rimtas veidas buvo raukšlėtas ir liūdnas. Ji sudėjo delnus drugeliu, kažką pasakė kiniškai ir ištraukė strėlę iš durų. Šasmina nusileido ant pėdų ir aiktelėjo. Marta vėl sukliko. Senoji moteris atsargiai ištraukė strėlę iš Šasminos peties, atidavė ją ir nuėjo.

– Dante, tu privalai likti čia, – tarp įkvėpimų liepė Šasmina ir išsitraukė savo japonišką virtuvinį peilį. – Dabar tau negalima žiūrėti.

Marta buvo priropojusi prie dukters ir atsigulusi ant jos, kad Koletė negalėtų kirsti dar kartą. Mergaitė buvo sunkiai sužeista. Ji gaudė orą. Iš krūtinės kliuksėjo kraujas.

Pedras buvo vėl susmukęs ant šono. Į jį įsmigusios strėlės judėjo pagal jo kvėpavimą.

Žengusi kelis žingsnius Šasmina vos nepargriuvo. Petys tvinksėjo iš skausmo, o kairė ranka buvo tokia nutirpusi, kad ji nebejautė laikanti kruviną strėlę.

Sugriebusi už plaukų Koletė Martą nutempė ant baltomis plytelėmis išklotų grindų ir numetė.

– Aš nesideru! – suriko ji.

Erika atsikosėjo krauju. Jos kvėpavimas trūkčiojo. Priėjusi Koletė stipriai bakstelėjo kirvio galu mergaitei į veidą.

– Nedrįsk! – suriko Marta.

Ji pamėgino grįžti prie dukters, bet Koletė spyriais ją nustūmė. Publika suriaumojo pasipiktinusi ar įsikarščiavusi – jos reakcijos buvo neįmanoma suprasti. Daugelis žiūrovų baladojo į sienas.

– Kolete! – sušuko Šasmina ir nusvirduliavo link baseino.

Dėl triukšmaujančios publikos prancūzė neišgirdo. Šasmina spaudė strėlę priešais save. Koletė paspyrė Erikos ranką ir iškėlė kirvį, ketindama ją nukirsti.

– Kur ji? – paklausė prancūzė.

– Aš čia, – garsiai ištarė Šasmina.

Publika nutilo. Koletė atsigręžė.

Šasmina artinosi link prancūzės, jausdamasi taip, lyg suvokimas, kad turi ją nužudyti, srūtų kūnu tarsi karšta, nerimstanti srovė. Ji leidosi laiptais gniauždama prie šono prispaustą peilį.

Grosmanas apatiškai gulėjo susirietęs kaip embrionas ir užsimerkęs. Šalia mėtėsi lankas ir strėlės.

– Grosmanai! – sušuko Šasmina. – Paimk lanką!

Koletė kvėpavo prasižiojusi. Jos rankų raumenys trūkčiojo. Prancūzė žengė link Šasminos. Nuo kirvio ašmenų buvo nutįsusi tąsaus kraujo gija.

– Marta, paimk nuo grindų peilį, – griežtai liepė Šasmina.

Koletė dirstelėjo į ją ir pasitraukė į šalį. Šasmina artinosi nusilpusioje rankoje laikydama kruviną strėlę ir prie šono slėpdama peilį.

Marta be nuovokos pakėlė nuo grindų peilį.

Koletė mėgino susitvardyti. Ji pakraipė galvą ir be jokio reikalo pamosikavo kirviu. Keli apgirtę vyrai ėmė šūkauti ir ploti.

– Grosmanai, imk lanką ir nušauk ją, – ragino Šasmina.

Vyras nejudėjo, vis dar gulėjo susirietęs, bet jau šiek tiek prasimerkė ir pažvelgė į ją lyg be nuovokos. Laikydama peilį Marta artinosi link Koletės. Šasmina žinojo, kad Marta neturi jokių šansų, bet tai suteikė jai pačiai progą pasitraukti į šalį. Koletė dar nežinojo, kuri iš jų pavojingesnė, nežinojo, kad Šasmina yra ištreniruota būtent kovoti.

Prancūzė mėgino suktis pagal Šasminą, nepaleisdama iš akių Martos.

Šasmina išgirdo, kad Grosmanas pagaliau pakėlė lanką, bet pametė strėlę.

„Mes ją prigriebsime“, – pagalvojo ji.

Koletė atrodė įsitempusi, jos palaidinės pažastys sudrėko nuo prakaito.

Marta ištiesė priešais save peilį, lyg gindamasi. Prancūzė netikėtai puolė ir kirviu išmušė peilį Martai iš rankos. Skambtelėjo plienas, ištryško kraujas. Marta suriko ir pargriuvo. Ji suspaudė sužeistą ranką tarp šlaunų ir ėmė inkšti.

Šasmina priėjo prie Koletės taip greitai, kad ta nespėjo nieko daugiau padaryti, tik atsisukti ir instinktyviai atsitraukti. Artindamasi Šasmina užuodė jos kvepalus. Sužeistoji Šasminos ranka vis labiau silpo. Reikėjo priversti Koletę smogti. Publika įsikarščiavusi rėkė. Tankiai alsuodama Šasmina ištiesė ranką su strėle. Nuo alkūnės lašėjo šiltas kraujas. Prancūzė apsimetė

puolanti, o paskui smogė iš tikrųjų ir išmušė strėlę iš rankos. Kol kirvis iš inercijos dar buvo pakibęs ore, Šasmina staigiai spyrė jai per kojas.

Prancūzė vos nepargriuvo ant nugaros, bet Šasmina alkūnės linkiu sugavo ją už sprando, pasuko peilį, leido Koletei slystelėti žemiau ir, giliai įsmeigusi geležtę, nurėžė kaklo arteriją ir sausgysles.

Treniruodamasi ji buvo atlikusi šį veiksmą tiek daug kartų, kad galvoti nereikėjo. Viskas baigsis per dvi sekundes. Šasminos ranka dar kilo, tuo pat metu kitaip suėmė peilį ir automatiškai pakeitė kryptį tarsi siuvimo mašinos adata. Koletė žnektelėjo ant grindų. Iš burnos pasipylė kraujas.

Ji kilstelėjo ranką link gerklės, bet Šasmina suvarė kietus ašmenis kiaurai per krūtinkaulį į širdį.

Nežiūrėdama į prancūzę, Šasmina išjudino slidų peilį ir atsitraukė, nužvelgdama publiką ir baseiną. Marta gulėjo ant šono ir žiūrėjo į ją. Koletė buvo negyva. Iš jos gerklės dar tekėjo kraujas.

Žiūrovai stovėjo nuščiuvę. Šasmina pasiėmė peilį, nusišluostė rankas į kelnes, priėjo prie Erikos ir pakėlė ją.

– Mažute, – sušnabždėjo ji ir atsargiai nusinešė.

Mergaitė buvo dar gyva, jos kojos trūkčiojo. Erika žiūrėjo į Šasminą pusiau prasimerkusi. Ilgi plaukai buvo aplipę išblyškusį veiduką.

– Eime, – paragino Šasmina kitus tris, nešdama Eriką laiptais pas Dantę.

Ji prisivertė eiti, nors drabužiai drėko nuo šilto mergaitės kraujo. Žiūrovai vis dar tylėjo. Daugelis nusiėmė kepures. Kai kurie tiesė rankas ir lietė leisgyvį Erikos kūnelį.

Dantė išlindo iš kabinos ir nusekė paskui mamą link durų į senesnę pirties dalį. Nusiminęs, netardamas nė žodžio, jis atrakino duris Džeto raktu ir įleido juos.

Šasmina ėjo šlapiomis grindimis, jausdama, kad drungnas vanduo skverbiasi į batus. Širdį užgulė tuštuma. Iš paskos ėjo Marta ir Pedras. Visi suėjo į šiltą pirtį. Tėvų veidai buvo sustingę. Pedras laikėsi pakibęs ant Martos ir vos galėjo paeiti, aikčiodavo kaskart, kai atsiremdavo peršautąja koja.

Atrodė, tarsi jų sielas būtų perpūtęs atšiaurus vėjas ir palikęs jas tuščias ir nusiaubtas.

Kai vidun įėjo Grosmanas su lanku ir strėline, Dantė uždarė duris ir užrakino. Atrodė, kad sienos linguoja nuo vandenyje atsispindinčios mirguliuojančios tamsos.

Jie vėl stovėjo toje pirties dalyje, kur pabudo po mirties.

Erikos kvėpavimas buvo beveik nepastebimas. Lūpų kampučiuose susikaupė kraujo putų. Perimant dukterį Martos akys tapo panašios į bedugnes, jos veidas suakmenėjo.

– Ačiū, – sušnabždėjo motina.

71

Paguldžiusi Eriką ant suolo, Marta atsiklaupė šalia ir ėmė šnabždėdama bučiuoti jai kaktą. Tuo tarpu Šasmina ir Grosmanas traukė iš Pedro kūno strėles. Vyras iš sutrikimo priešinosi, bet paskui atsipalaidavo, tapo abejingas ir leido aprišti žaizdas. Žaizda kojoje buvo tokia rimta, jog reikėjo prideginti, kad jis išgyventų, bet padaryti tai čia buvo neįmanoma.

Iš Šasminos peties nugara vis dar bėgo kraujas. Skaudėjo, bet kol žaizda neužkrėsta, tol ji nepavojinga.

Dantė nejudėdamas stovėjo atokiau ir žiūrėjo į Eriką. Mergaitės kvėpavimas vis labiau silpo, iš krūtinės burbuliavo kraujas.

Marta švelniai nubraukė nuo dukters kaktos plaukus. Šasmina išgirdo ją sakant, kad viskas bus gerai.

– Nelaukite manęs, – sušnabždėjo mergaitė. – Aš jau didelė, mama.

Marta kažką pasakė, jos veidas suvirpėjo, o skruostais ėmė riedėti ašaros.

– Jai reikia pagalbos, – sutrikęs pasakė Pedras ir virpėdamas atsistojo.

Šlapios sienos ir latakai blizgėjo nuo srovelėmis bėgančio ir lašančio vandens. Tamsiose ribuliuojančiose bangelėse atsispindėjo šviesa. Besipildantys loviai traškėjo, tada lėtai pasvirdavo ir išliedavo šiltą vandenį ant grindų plytelių. Jis nutekėdavo koridoriumi ir vėl patekdavo į latakus.

Priėjęs prie dukters Pedras mėgino drebančiomis rankomis atsagstyti jos palaidinę.

– Mes turime sustabdyti kraujavimą. Tai gali būti pavojinga.

– Pedrai, – ramindama tarė Marta.

– Galima uždėti kompresą, – pasiūlė jis ir pažvelgė į visus taip, lyg būtų pamiršęs, kas jie tokie.

Iš didelės žaizdos šlaunyje plūstantis kraujas plėtėsi vandenyje aplink jį tamsia dėme. Atsargiai paėmęs mažą, suglebusią dukters rankytę jis pažadėjo, kad kai ji jausis geriau, pasūpuos ją obelyje.

Vyras nutilo, vos nepargriuvo ant šono ir petimi atsitrenkė į medinę sieną. Priėjęs Grosmanas padėjo jam atsisėsti ant suolo.

Marta vis dar klūpojo prie dukters ant šlapių grindų.

– Myliu tave labiau už viską. Nepamiršk to, – verkdama priminė motina.

– Man jau neskauda, – vangiai nusišypsojusi pasakė mergaitė.

Marta užsispaudė burną delnu, stengdamasi užgniaužti kūkčiojimą.

– Neliūdėk, – sušnabždėjo Erika.

– Man neliūdna. Mes kartu. Mes visada kartu. Tėtis taip pat čia. Mes kartu.

Erika gulėjo pusiau prasimerkusi. Jos akys buvo mieguistos ir blizgėjo. Dantė priėjo prie mamos ir įsikniaubė į ją veidu.

– Man baisu, – sušnabždėjo jis.

– Žinau, – tarė Šasmina.

Remdamasis į sieną Pedras vėl atsistojo, vos ištarė dukters vardą ir liko stovėti.

Marta paglostė Erikai skruostą.

– Šaunuolė mano, gerutė, – tarė ji kaip galėdama giedriau ir švelniau. – Geriausia dukrytė pasaulyje...

Erika nusišypsojo, sustingo ir mirė.

Marta susmuko, apkabino dukters galvą abiem rankomis ir kimiai pravirko.

Pedras lėtai priėjo ir pasakė, kad Erika vis dar kvėpuoja, kad jis matąs, jog ji kvėpuoja.

– Jūs turite jai padėti, – silpnai ištarė jis. – Jūs turite uždėti kompresą...

Šasmina pažvelgė į Eriką, kuri balta ir sustingusi tarsi užverta kriauklė gulėjo mamos glėbyje.

Per lūpų kamputį buvo ištekėję kraujo, ant skruostų krito blakstienų šešėliai.

Vanduo patamsėjo, papilkėjo, jo blizgesys dingo. Marta drebėjo iš verksmo. Dantė apsikabino savo mamą.

– Ji nieko nepadarė, – kūkčiojo berniukas. – Ji visada buvo gera.

Koridoriumi atėjo dvi moterys. Jos priklausė toms darbuotojoms, kurios palydėdavo visus, atvykusius į pirtį. Šasmina buvo girdėjusi, kad tas moteris vadina pribuvėjomis. Galima suprasti, kodėl.

Abi sustojo priešais Martą ir pusbalsiu kažką jai pasakė. Marta klausėsi. Jos kūnas trūkčiojo iš verksmo.

– Ką jos sako? – paklausė Pedras.

– Man atrodo, kad jos žada pasirūpinti mūsų mergaite.

Marta nusimovė nuo kaklo grandinėlę su auksiniu kryželiu, užkabino jį Erikai ir paskutinį kartą palietė jos ploną rankytę.

72

Vanduo telkšojo aplink jų kojas tarsi blyški plėvelė. Ant sienų ramiai bangavo juodi šešėliai. Moterys susupo Erikos kūną į baltą audeklą ir nusinešė ją į tamsą. Pamačiusi, kad jos tolsta, Marta susivokė ir norėjo jas sustabdyti, kad galėtų sušukuoti dukrą dar kartą, bet Šasmina ją sulaikė ir sušnabždėjo, kad Erika jau tobula.

– Bet ne plaukai, – verkdama pasakė motina ir pažvelgė Šasminai į akis.

– Ji buvo tokia graži. Tu ją labai dailiai sušukavai.

– Taip, juk ji buvo graži, – linktelėjo Marta ir nusišluostė ašaras.

Likę penkiese jie nuėjo giliau į pirtį. Šasmina žinojo, kad jie neturi daug laiko susirasti saugesnei vietai, kad Vu Vangas ir jo vyrai pakeliui. Dantė nenorėjo eiti pats, tad Šasmina nešėsi jį pasisodinusi ant dešinio klubo. Sūnus laikėsi tvirtai įsikabinęs. Šasmina ranka jautė jo šiltą kvėpavimą ir iš jo tylaus kūnelio sklindantį skausmą.

Būrelis ėjo taku tarp kabinų, kirto vieną lataką ir priėjo gilesnį baseiną.

Pedras kiekviename žingsnyje aikteldavo iš skausmo. Marta ir Grosmanas prilaikė jį iš šonų. Moteris jau neverkė, bet iš veido buvo matyti, kaip beviltiškai ji jaučiasi. Kartais ji vis dar sukūkčiodavo taip, kad suvirpėdavo visu kūnu.

– Kur Erika? – staiga sustojęs paklausė Pedras ir apsidairė. – Marta? Ar Erika išvažiavo autobusu?

Marta kažką atsakė portugališkai, o vyras nustebęs linktelėjo.

Apsemti iki šlaunų jie brido per vandenį. Vienoje vietoje būrelis pasuko palei turėklą ir siaurais laiptais užlipo į kitą kabinų koridorių. Šasmina atsigręžė, apsižvalgė ir sustojo. Sekdamas juos Vangas turės persigauti per baseiną.

Ji suprato, kad jos komanda galėtų laukti už turėklo mūrelio ir dar iš šono pastatyti lankininką.

– Nemanau, kad rastume geresnę vietą, – pasakė ji ir pastatė sūnų ant žemės.

– Ką manote? Sustosime? – paklausė Grosmanas.

– Aš ilgai nebeištversiu, – išspaudė Pedras. – Per ankstyvas rytas.

– Stojame, – tarė Marta ir paglostė jam skruostą.

– Ačiū, – tarė jis.

– Žinai, moterys sakė, kad jeigu mes mirsime šiandien, jos pasirūpins, kad patektume į tą patį laivą kaip Erika, – pasakė ji ir plačiai nusišypsojo.

Šasmina atsitraukė per kelis žingsnius, kad jie pabūtų vieni, ir pagalvojo, kaip jie visi bijo akimirkos, kai tektų išplaukti

laivais, nors beveik visi čia atsidūrę žmonės įlipa nedvejodami.

Buvo tik du keliai – arba Vangas ją nužudys, arba ji grįš į gyvenimą kartu su Dante.

Marta atsisėdo ant suolo priešais Šasminą, dirstelėjo į kitus, palinko priekin ir apsilaižė lūpas.

– Atleisk, aš nenorėjau pasakyti to, ką pasakiau. Mane apėmė panika... Viešpatie, aš nenorėjau pasakyti, kad...

Moteris nutilo. Buvo matyti, kad ji dėl kažko susirūpinusi.

– Būtų gerai, kad papasakotum teisybę, – pasiūlė Šasmina.

– Palik ją ramybėje, – atsiduses pasakė Grosmanas.

– Aš suprantu, kad planas nepavyko, – tęsė Šasmina. – Bet ką norėjai pasakyti?

– Atleisk, atleisk, atleisk...

Šasmina kalbėjo toliau, o Marta sėdėjo užsidengusi veidą rankomis.

– Tu susitarei su Džetu parduoti mane ir Dantę, bet Džetas tave išdavė ir pardavė visus mus.

– Taip, – sušnabždėjo Marta.

– Nesupratau, – tarė Grosmanas. – Marta? Apie ką ji kalba?

– Aš mėginau nupirkti Erikai vizą, – prisipažino moteris. Jos veidas atrodė tarsi negyvas.

– Iš triados? – nustebęs paklausė Grosmanas.

– Nėra jokios triados, – pasakė Marta.

– Juk gaujos baigia perimti visą...

– Bet tai niekaip nesusiję su triada, nes uoste jos nėra ir niekada nebuvo. Gauja yra pasamdyta *Corpus juris*. Jie priklauso mums, teisėjui. Juk esmė tokia – kaip išgauti vizą, kad grįžtum į gyvenimą, kad gautum naują galimybę.

– Supratau, – sušnabždėjo Šasmina. Jai pašiurpo nugara.

– Tu norėjai nupirkti Erikai vizą? – paklausė Pedras.

– Žinau, kad taip negerai, bet negalėjau liautis apie tai galvojusi. Norėjau, kad ji galėtų grįžti į gyvenimą ir užaugti.

– Vadinasi, gauja, kuri žudo ką tik atvykusius, yra pasamdyta teismo, – lėtai ištarė Šasmina.

– Taip, – sušnabždėjo Marta.

– Negaliu patikėti, – tarė Grosmanas.

– Antonija buvo teisi, – apmirusi pasakojo Marta. – Tai buvo... buvo... Taip, valdžia buvo perimta. Viskas pridengta biurokratija, bet uostą valdo *Corpus juris*.

– O tu jiems priklausai, – pasakė Šasmina.

– Taip... Nors, kaip čia pasakius... Aš neturiu jokios valdžios... nes šioje įstaigoje labai griežta hierarchija, kurios viršuje – teisėjas, o po juo – keturiasdešimt du tarėjai, vyriausieji juristai, patys gabiausi advokatai ir taip toliau... Viršutiniai sluoksniai pasiima geriausias vizas... Tai šiek tiek panašu į piramidės žaidimą... ir net jei aš esu pačioje apačioje, vis dėlto žinau, kad esu privilegijuota, nes galiu pasiūlyti atlikusių vizų.

Šasmina atsiduso. Ji stengėsi mąstyti blaiviai, bet negalėjo suvokti viso to, ką išgirdo.

– Bet... juk tai garsusis upės krantas. Juk visi atkeliauja čia.

– Kadangi vizomis galima apsikeisti, vadinasi, galima ir nupirkti, – pasakė Marta ir stipriai pasitrynė kaktą. – O jeigu kai kurie turi daugiau pinigų ir daugiau valdžios, jiems nelieka jokių ribų.

– Bet juk kalba eina apie vaikus, apie vaikus, kurie gyvens, – priminė Šasmina.

– Marta? – kreipėsi Pedras į žmoną.

– Tu turėtumei mane suprasti, – pasakė Marta, žiūrėdama Šasminai į akis. – Tu nusekei paskui sūnų į mirtį, kad galėtum jį parsigabenti.

– Buvau priversta.

– Žaviuosi tavimi, – prisipažino Marta.

„Teisybės neliko, – pagalvojo Šasmina. – Neliko nieko kita, kaip kautis."

Privalės kautis už savo ir sūnaus egzistavimą.

Jie visi buvo apgauti.

Tai teismas pasamdė gaują, tai teismas pasirūpindavo, kad įvyktų visi mainai Transporto komitete ir kad visos bylos baigtųsi neteisingai.

Jie apgavo žmones, kad tie bijotų triados, ir įtikino, kad teismas yra vienintelė jų apsauga.

Šasmina nuleido akis ir pirštais perbraukė susitaršiusius Dantės plaukus. Netrukus žaidimas baigsis ir tada ji vienaip ar kitaip pailsės.

– Ką dabar darysime? – paklausė Grosmanas. – Vu Vangas niekada nepasiduos. Tol, kol visi nemirs.

– Šasmina, mes matėme, kaip tu sustabdei Koletę, – pasakė Marta. Jos akys blizgėjo. – Tu žinojai, ką darai. Ji neturėjo jokių šansų... Tu nesi jokia paprasta sekretorė.

– Prieš susilaukdama Dantės gyvenau kitokį gyvenimą, – tyliai atsakė ji.

– Tai manai, kad gali laimėti? – paklausė Marta.

– Privalau, – tarė Šasmina ir pažvelgė jai į akis.

– Tada padarysiu viską, kad tau padėčiau.

– Aš taip pat, – pritarė Pedras netikėtai sąmoningai.

– Generole, – stodamasis tarė Grosmanas.

– Leitenante, – pataisė Šasmina.

Marta žiūrėjo į ją išpūtusi akis, linktelėjo ir pamažu atsistojo. Visi žiūrėjo į Šasminą laukdami jos komandos.

– Mes turime peilį ir lanką su... Kiek strėlių liko? – paklausė ji.

– Aštuonios, – atsakė Grosmanas.

– Ar moki naudotis lanku?

– Tiesą pasakius, ne.

– Bet žinai, kaip taikytis?

– Taip, tik šiuo metu prastokai matau.

– Viename renginyje esu bandžiusi šaudyti iš ilgojo lanko, – prisipažino Marta.

– Kaip sekėsi? – pasiteiravo Šasmina.

– Gana gerai.

– Ar galėtum nušauti žmogų?

– Taip, – lakoniškai atsakė Marta.

73

Dantė laikėsi įsikabinęs motinos kojos ir ėjo prilipęs šalia, kai Šasmina lydėjo Martą į strateginę vietą už turėklo šalia baseino.

– Galbūt jie ateis poromis arba dviem grupėmis, – pasakė Šasmina, rodydama į gilesnę baseino vietą. – Bet jeigu ateis visi septyni, palauk, kol išlips iš vandens, ir šauk į viduriniuosius, kad grupė pasklistų į dvi dalis.

– Gerai, – tarė Marta ir nužvelgė baseiną.

– Bet tu turi būti arti jų, gali pasislinkti palei turėklą... Šauk iš dviejų, daugiausia iš trijų metrų atstumo... ir į vidurinę kūno dalį, visada į vidurinę.

– Neketinu prašauti.

Jos pažvelgė į vandenį, kuris siaurame baseine visai nejudėjo. Jo lygus paviršius atsispindėjo ant sienų. Ši rami vieta buvo sukurta tam, kad miegantieji prisikeltų po mirties ir nebijotų. Tačiau netrukus vanduo įsisiūbuos ir susimaišys su krauju.

– Pamėgink pabėgioti palei turėklą su lanku ir išsitraukti strėlių, – Martai liepė Šasmina.

– Gerai.

– Kol jie nepasirodė, turiu spėti pakalbėti su Grosmanu.

Nueidama ji pastebėjo, kad Martos pečiai nusviro, ji iškvėpė, bet netrukus vėl ištiesė nugarą. Jos žvilgsnis tapo aštrus ir susikaupęs.

– Grosmanai, mudu naudosimės peiliu. Tu pasislėpsi vienoje iš kabinų anapus baseino ir lauksi, kol jie praeis. Jie jokiu būdu negali tavęs pastebėti.

– Supratau.

– Pasirodysi tik tada, kai kuris nors iš jų bėgs... Bet palauk, kol pamėgins išlipti iš vandens – kaip tik tada turėsi geriausią progą.

Grosmanas neužtikrintas žiūrėjo į ją. Jo barzda buvo sulipusi nuo sukrešėjusio kraujo, kakta buvo taškuota, o drabužiai purvini.

– Ar turėsiu kirsti, ar...

– Mes žinome, kad keli iš jų ginkluoti mačetėmis... todėl turi laikyti peilį šitaip, kad toliau pasiektum.

– Šitaip? – parodė jis.

– Laikyk kaip kūjį... Dabar žiūrėk į mane, – liepė Šasmina, stengdamasi, kad balse nebūtų girdėti įtampos. – Ištiesk kairę ranką, paslėpk peilį, atsitrauk, kai jie artės prie krašto, palauk, kol įsikabins norėdami išlipti... Tada ženk žingsnį, nusitaikyk į krūtinės šoną ir smeik.

– Vei Laodzi sakė, kad priešą reikia pulti taip, lyg gelbėtum skęstantįjį, – pasakė vyras. Jo akys degė.

Atrodė taip, lyg būtų pradėjęs ilgėtis akimirkos, kai baimė virs kuo nors kitu, neišvengiamybės dalimi.

Šasmina puikiai pažinojo tą žvilgsnį. Visi, buvę kare, žino, kad gėris ir blogis susikeičia vietomis. Karas ištrina žmogaus moralę ir padorumą. „Viskas, kuo tikėjai, išmainoma į bemeilę logiką, kuri galėtų būti kilusi iš šios vietos mirusiųjų karalystėje“, – pagalvojo Šasmina.

Ji kelias minutes stebėjo, kaip Grosmanas keletą kartų pamėgino atlikti tą patį judesį. Jis stambus, toli pasiekė. „Jei jam pavyks teisingai įvertinti situaciją, viskas pavyks“, – pagalvojo ji ir sustabdė Grosmaną.

– Atrodo gerai. Dabar turi budėti.

– Iš tos pusės turbūt yra tik vienos durys? – paklausė jis.

– Nežinau. Atrodo.

Grosmanas perėjo į kitą baseino pusę ir atsistojęs įrėmė žvilgsnį į tamsų koridorių.

Rimtai nusiteikusi Marta išsitraukė strėlę, įtaisė ją ant templės, įtempė šią taip, kad subraškėjo lankas, ir nusitaikė į baseiną.

– Ko jie laukia? – neramiai paklausė ji. – Kodėl jie neateina?

– Netrukus ateis, – tyliai tarė Šasmina.

Paėmusi Dantę už rankos nusivedė pro duris į koridorių, o paskui į kabiną, kurioje sėdėjo ir ilsėjosi Pedras. Jis buvo labai išblyškęs, atrodė, kad tuoj nualps.

– Ką man daryti? – paklausė Dantė.

– Tu turi slėptis čia, kartu su Pedru.

– Ar negaliu būti su tavimi?

– Dabar neįmanoma.

– Gerai.

– Turi sėdėti labai tyliai tol, kol ateisiu pasiimti tavęs. Juk tu žinai – tikri piratai moka slėptis ir tylėti.

– Aš per didelis žaisti piratus.

– Tikrai? – tarė motina, žvelgdama į sūnų.

– Taip.

Sūnus pažvelgė tamsiomis akimis į motiną.

– Kas vyksta? – silpnai paklausė Pedras.

– Mes netrukus pasiruošime, – pasakė Šasmina. – Tu pasirūpink Dante.

– Ar mes tik slėpsimės ir...

– Palauk, – nutildė jį Šasmina, išgirdusi šūksnį.

– Kas atsitiko?

Šasmina sukluso ir pažvelgė į Grosmaną, kuris nejudėdamas stovėjo, akis įsmeigęs į tamsų koridorių.

– Galbūt nieko, – tarė Šasmina.

– Mama, kada man tylėti?

– Netrukus, – tarė ji ir vėl atsisuko į Pedrą.

– Durys į koridorių turi būti atidarytos, – pasakė ji. – Bet vos tik Vangas prieis baseino kraštą, tu stipriai trenksi durimis ir užšausi skląstį... Vangas turi pamanyti, kad mes nubėgome į tą pusę, ir įbristi į vandenį.

– Aš negaliu bėgti, – liūdnai šyptelėjęs pasakė vyras. – Atrodo, kautynėse būsiu susilaužęs pėdą.

– Tau pakanka čia stovėti... o kai ten, anapus baseino, pamatysi Vango vyrus, tiesiog padaryk šitaip, – pasakė ji ir parodė, kaip uždaryti duris. – Užšausi skląstį ir nueisi į kabiną.

– Tiesiog uždarysiu...

– Taip, kai juos pamatysi. Supranti, ką noriu pasakyti?

Pedras linktelėjo. Ranka atsirėmęs į suolo kraštą pamėgino atsistoti, bet jo sužeistoji koja sulinko, vyras pargriuvo ant grindų ir susitrenkė galvą į suolą. Jis žioptelėjo iš skausmo. Šasmina padėjo jam atsistoti ir pasakė, kad jie apsieis ir be uždarytų durų. Pedras virpėjo. Moteris pastebėjo, kad pro šlaunies tvarstį pradėjo sunktis kraujas.

– Aš pamėginsiu dar kartą, – pasakė jis.

– Ne, tegu būna atviros. Tik pasistenkite kuo greičiau pasislėpti po suolu, vos tik jie pasirodys.

– Aš galiu uždaryti duris, – pasisiūlė Dantė.

– Ne, aš noriu, kad tu pasislėptum, – rimtai tarė motina. – Jie jokiu būdu negali tavęs pamatyti. Supratai?

74

Visi užėmė savo vietas. Grosmanas stovėjo kitapus tamsaus baseino ir stebėjo koridorių. Šasmina klūpojo ant vieno kelio už turėklo prie pat baseino. Marta slėpėsi kiek toliau su lanku. Viskas sustingo.

Staiga Šasmina suvokė, koks pavojus laukia Tingo, jeigu jis teisėjui parodys Vu Vango dokumentus. Jie priklauso tai pačiai šeimai. Berniukas Timas norėjo išgelbėti dokumentą nuo ugnies – tą vienintelį segtuvą iš milijardų kitų, nes jis liudijo didžiąją apgavystę uoste.

Vu Vango aktas jai nepadės. Dabar ji tai suprato. Teisėjas niekada nepripažins jo kaip įrodymo. Bet dokumento turinys liudijo, kad ta pati giminė valdo miestą jau šimtus metų, paveldėdama užsigrobtą valdžią. Teismui vadovavo ne gabiausi ir teisingiausi teisininkai, o tie patys jau kelintą kartą sugrįžę asmenys.

Tai buvo tarsi velniška reinkarnacija. Išlaikydami valdžią Vu Vangas ir jo auganti šeima patys pasirūpino tapti beveik nemirtingi. Jie patyliukais sukūrė spragą biurokratijos voratinklyje, sudarytame iš nuostatų, tradicijų, įstatymų interpretacijų ir

doktrinų. Visi *Corpus juris* sluoksniai tikėjosi gauti savo pavogtojo pyrago dalį.

Jei ne švelnus vandens čiurlenimas, būtų buvę visai tylu. Marta nusibraukė nuo veido plaukus, o Grosmanas nusišluostė į kelnes delną ir vėl sugniaužė peilį.

Vangas ir jo vyrai turi atsekti jiems iš paskos.

Ant lubų lėtai ribuliavo vandens atspindžiai.

Marta užsimerkė ir papurtė galvą.

Ramybę sutrikdė Grosmanas, kuris parodė į koridorių. Jis atsitraukė, pažvelgė į Šasminos pusę ir dingo vienoje iš kabinų.

Iš pradžių nieko nevyko, bet paskui koridorius papilkėjo, sumirgėjo balta šviesa. Šokinėdamos artinosi kelių prožektorių šviesos.

Šasminą nupurtė į paniką panašus jausmas. Ji pasijuto užspeista, akimirką kilo noras pabėgti iš šios situacijos. Tačiau žinojo, kad kitos išeities nėra.

Jos pulsas nurimo, o dėmesys tapo aštrus kaip ašmenys.

Link jų ėjo trys vyrai.

Staiga Šasmina pastebėjo, kad Dantė išlindo iš savo slėptuvės – jo veidelis akimirką šmėkštelėjo tarpduryje.

„Jis ieško manęs, – pagalvojo motina. – Ką jis daro? Juk jis turi līsti po suolu kabinoje ir slėptis."

Šasmina suprato, kad bus priversta bėgti pas jį, bet kai jau ketino pakilti, Dantės veidas vėl dingo tamsoje.

Vyrai su prožektoriais išėjo iš koridoriaus. Tai buvo trys iš inžinierių. Sublizgo pagaląsta mačetė.

Dantės jau nebuvo matyti.

Šasmina matė Martą šalia baseino, atsargiai traukiančią iš strėlinės strėlę.

Vienas iš inžinierių pašvietė į duris, už kurių slėpėsi Grosmanas. Jie kažką pasakė vienas kitam, sustojo ir sukluso. Dabar ji pamatė, kad visi trys turi mačetes. Jie atsargiai priėjo prie baseino krašto ir pašvietė į gilesnę vietą. Vienas iš jų paragino grįžti į koridorių.

Trinktelėjo durys. Inžinieriai nukreipė prožektorius ton pusėn anapus baseino. Šasmina girdėjo, kad jie ėmė kalbėti vienas per kitą. Subarškėjo užstumiamas skląstis. Trijulė įbrido į vandenį ir pasuko į Šasminos pusę.

Vanduo ėmė teliūškuoti į baseino kraštus.

Vienas iš vyrų šūktelėjo, kad jie Šasminą išprievartaus. Jo balsas nuaidėjo tarp sienų.

Marta užsimerkė ir ėmė melstis krutindama lūpas.

Šasmina pamirkė savo japoniško peilio ašmenis vandenyje.

Vyrai sparčiai brido per vandenį, šviesdami tiesiai į uždarytas duris. Nė vienas nepastebėjo Martos. Ta buvo atsistojusi ir jau taikėsi į vidurinįjį inžinierių, tyliai traukdamasi palei turėklą.

Šasmina išgirdo, kaip suzvimbė dar labiau įtempiama templė, o tada Marta ją paleido.

Inžinierius buvo nuo jos vos už pustrečio metro. Strėlė pataikė jam į sprandą tarp dviejų slankstelių. Garsas buvo toks, lyg būtų pataikiusi į odinį kamuolį. Vyras žengė du žingsnius ir griuvo veidu į vandenį.

Kiti du suriko vienas kitam, vanduo aplink juos suteliūškavo, subangavo ir siūbtelėjo ant laiptų šalia Šasminos.

Ji spėjo pamatyti, kad Martos veidas atšiaurus, bet dedant antrą strėlę jos rankos drebėjo.

Strėlė atitrūko nuo templės ir nepasiekė tikslo.

Į baseiną įkritęs prožektorius kelias sekundes apšvietė kruviną vandenį, o paskui užgeso.

Vienas inžinierius pasilenkęs jau lipo laiptais. Šasmina šiek tiek atsitraukė ir ėmė laukti. Vyras tankiai alsavo. Aplink jį tiško vanduo. „Aš nebenoriu mirčių“, – pagalvojo ji, bet žinojo, kad viduje tam yra pasiruošusi, o jos laisvoji ranka jau kilo. Vyro šešėlis slinko šlapiais laiptais. Šasmina tyliai pakilo, pakreipė ašmenis aukštyn ir žengtelėjo pirmyn. Blykstelėjo ašmenys.

Netikėtai ją apakino prožektoriaus šviesa, blykstelėjusi į akis tarsi žaibas, tačiau Šasmina tęsė judesį. Ji spėjo pastebėti iškeltą mačetę, panašią į mėlyną neoninį vamzdį. Vyras taip pat ją pamatė ir kirto. Keliant kairę ranką, Šasminai nudiegė sužeistą petį. Moteris sugriebė inžinierių už striukės alkūnės linkio, sulaikė vyrą, pasisuko torsu ir įsmeigė peilį iš šono, į kairį inkstą. Vyras vienu kartu iškvėpė visą orą, iškart neteko jėgos rankoje ir sustingo. Šasmina ištraukė peilį ir įsmeigė jį į tą pačią vietą dar kelis kartus. Jos ranka aptiško krauju. Stumtelėjusi inžinierių atatupstą, išsuko jam iš rankos mačetę ir nuspyrė jį į baseiną. Vanduo suteliūškavo.

Atsitraukusi Šasmina pamatė, kad Marta pataikė trečiajam inžinieriui į nugarą, ir tas dabar brido atgal, rankoje spausda-

mas mačetę. Į dešinę mentę įsmigusi strėlė lingavo sulig kiekvienu žingsniu. Padvejojęs Grosmanas išėjo iš kabinos, prie kūno slėpdamas peilį. Jis sustojo ir blizgančiomis akimis įsistebeilijo į inžinierių. Marta paleido dar vieną strėlę ir ta įsmigo į kruviną nugarą, tik dešimt centimetrų žemiau pirmosios. Vyras susvirduliavo ir ėmė ropštis iš baseino, o Grosmanas šnopuodamas pripuolė ir įsmeigė peilį jam į krūtinę, tačiau čia pat paleido jį, lyg būtų nudegęs ranką, griuvo ant nugaros ir susidaužė į grindis pakaušį. Jis sutrikęs kilstelėjo pasišiaušusią galvą. Lipdamas iš vandens inžinierius kriokė. Jo šlapių marškinių nugara bėgo kraujas. Marta užtaisė naują strėlę. Inžinierius išlipo iš baseino nepaleisdamas mačetės. Nuo jo teškėjo vanduo, o nuo peilio, styrančio krūtinėje, bėgo kraujas. Grosmanas atatupstas slinko grindimis, paskui atsirėmė ranka ir atsistojo. Marta iššovė, bet nepataikė – strėlė dingo tamsoje. Inžinierius atsikosėjo krauju ir dejuodamas ėmė eiti link Grosmano, iškėlė mačetę, užsimojo ir stipriai kirto. Grosmanas loštelėjo ir ašmenys praskriejo pro jo burną vos per centimetrą. Jis puolė pirmyn, ištraukė iš inžinieriaus krūtinės peilį ir vėl smeigė. Abu vyrai pargriuvo. Šasmina matė, kad viena iš strėlių inžinieriaus nugaroje nulūžo, o kita įsmigo kiaurai per jo kūną ir išlindo šalia Grosmano liemens.

Vos spėjusi pagalvoti, kad šįkart kova baigta, Šasmina koridoriuje už Grosmano pastebėjo vieną iš olandų. Sienos fone išryškėjo stambūs pečiai ir skusta galva. Pastovėjęs kelias sekundes jis žengtelėjo atatupstas ir vėl dingo šešėliuose.

75

Jie buvo pastebėti, taigi teks susirasti naują vietą. Vanduo po kovos dar siūbavo, į baltas plyteles plakdamas kruvinas putas. Marta stovėjo su lanku rankoje ir spoksojo į baseiną. Atrodė nutolusi, vis dar apimta žudymo įkarščio ir sielą užliejusios purvinos energijos.

Šasmina pakėlė nuo grindų mačetę, priėjo prie uždarytų durų, įkišo ilgą geležtę į plyšį ir atkėlė sklendę.

– Dante?

Sūnus išropojo, atsistojo ir priėjo.

– Aš uždariau duris.

– Tau reikėjo daryti taip, kaip liepiau.

– Atsiprašau, – sumurmėjo sūnus ir nudelbė akis.

Šasmina pakėlė jį ir stipriai apkabino, tramdydama norą pagirti jį ir pasakyti, kad jie išgyveno tik jo dėka. Negalėjo to pasakyti, nes kol vyksta žaidimas, tol jis turi elgtis kaip liepiamas.

Pedras sunkiai atsistojo, atsisėdo ant suolo, silpnai atsikosėjo ir pažvelgė Šasminai į akis.

– Marta gyva, – nuramino ji.

Vyras linktelėjo, atrėmė galvą į sieną ir užsimerkė. Grosmanas atėjo nešdamasis inžinieriaus mačetę. Jis tankiai alsavo ir

braukė nuo barzdos vandenį. Šasmina priglaudė nosį prie Dantės pakaušio, kad užuostų jo kvapą ir šilumą.

Susitelkusi ir kietai sučiaupusi lūpas Marta surinko nesulūžusias strėles, nuplovė kraują, pataisė plunksnas ir vėl įsidėjo į strėlinę.

– Turime eiti, – paragino Šasmina.

– Kur? – paklausė Marta.

– Nežinau, bet turime susirasti naują vietą. Aš įsitikinusi, kad jie netrukus pasirodys.

Grosmanas paguldė mačetę ir padėjo Pedrui atsistoti. Marta pagelbėjo jam iš kito šono. Pedras vis kartojo, kad viskas gerai, kad dabar jaučiasi daug geriau.

– Eikite paskui mane, – paragino Šasmina ir pasiėmusi Dantę į glėbį pasuko link koridoriaus.

– Mes nužudėme tris, – pasakė Marta Pedrui.

– Liko tik keturi, – pridūrė Grosmanas.

Šasmina pagalvojo, kad dabar jų jėgos lygesnės. Jiems pavyko išgąsdinti Vu Vango vyrus. Tai gerai, tai būtina, net jei dabar jie bus daug atsargesni ir dairysis pasalos. Dabar jie elgsis kitaip, todėl Šasminai teks permąstyti ir pakeisti strategiją. Bet kai priešas tampa atsargesnis, atsiranda kitas privalumas – jis sulėtėja, todėl Šasminos komanda turės daugiau laiko.

– Aš galiu eiti pats, – pasakė Dantė.

– Ačiū, – tarė Šasmina ir pastatė jį ant grindų.

Suprato įskaudinusi sūnų. Berniukas ėjo šalia, bet nenorėjo duoti rankos.

Kabinų durys buvo uždarytos. Palei kairę sieną ėjo vandens latakas.

Jie kirto siaurus šoninius koridorius, atskirtus lentinėmis sienomis. Pedras silpnai kosčiojo ir gaudė orą, nes ėjimas jam kainavo daug jėgų. Jo veidas buvo gelsvai blyškus ir suprakaitavęs. Vyrui turėjo beprotiškai skaudėti šlaunį. Ramindama jį Marta kažką kalbėjo portugališkai.

Giliai po žeme kažkas sudundėjo ir vandens sklidinuose loviuose nubėgo ratilai.

Ant lubų subangavo tamsūs šlapių grindų plytelių atspindžiai. Staiga kažkas patraukė Šasminos dėmesį ir ji sukluso. Moteris sulėtino žingsnį ir ėmė klausytis garsų koridoriuose. Išgirdusi šnabždesį iškart sustojo ir palietė Dantės petį.

Vienos iš durų priešais juos šiek tiek prisivėrė.

Toli koridoriaus prieblandoje kažkas sujudėjo. Ten buvo žmogus, kuris pasilenkęs traukėsi iš tako. Šasmina patraukė Dantę už savęs. Visai netoliese pasigirdo kimus šnabždesys. Moteris sumirksėjo, stengdamasi ką nors įžvelgti, ir tyliai išsitraukė peilį. Atrodė, kad durys priešais ją juda. Šasmina atsargiai atsitraukė. Staiga durys su trenksmu atsidarė. Dantė suspigo ir vos nepargriuvo aukštielninkas.

Šasmina vėl įsikišo peilį. Tankiai alsuodama Marta graibėsi lanko, bet paskui nurimo.

Priešais juos stovėjo sena moteris. Ji buvo nuoga, atrodė išsigandusi ir sutrikusi. Rankos buvo labai plonos, o krūtys pašalintos per operaciją.

– Kur Doryn? – silpnu balsu paklausė ji daniškai.

– Nežinau, – atsakė Šasmina.

– Ji išėjo atnešti vazos gėlėms, – sumurmėjo moteris. – O dabar...

– Eikite pirmyn, – liepė Šasmina savo būriui.

– O dabar mano drabužiai dingo...

– Aš jums parodysiu, – pasakė Šasmina ir įvedė moterį atgal į kabiną. – Čia yra drabužių ir muilo, jei norėtumėte nusiprausti.

– Turbūt man pirma reikia pailsėti, – silpnai tarė moteris.

Dantė laukė mamos, o kai ji išėjo, paėmė jos ranką. Kiti buvo jau paėjėję galelį.

Net jei Vangas su vyrais eis labai atsargiai, jie vis tiek pasivys. Kai jie aptiks pėdsakų, Šasmina ir kiti bus priversti bėgti, o jei pradės bėgti, priešas jau ne kovos, o medžios.

Reikėtų sustoti ir pasirengti, bet nebuvo jokių tinkamų vietų, tik koridoriai su kabinomis ir atviros vietos su negiliais baseinais.

Dabar būtų buvę geriausia pasislėpti dviejose kabinose už kito baseino. „Šiaip tai būtų strateginė klaida, bet turint galvoje, kad priešas, ko gero, tikisi dar vienos pasalos, tai gali suveikti, – pagalvojo ji. – Brisdami Vu Vango vyrai bus labai atsargūs, bet išlipę kitoje pusėje turbūt pasijus saugesni."

Ji praėjo atvirą kabiną, kurioje stovėjo labai storas vyras. Buvo matyti, kad suvokia, kas jam atsitiko, todėl skeptiškai šypsojosi, purtydamas galvą.

Toli už nugaros pasigirdo šūksniai. Šasmina pamėgino visus paskubinti. „Dar per anksti, – pagalvojo Šasmina. – Jie dar negalėjo mūsų pasivyti.“ Sužeistoji Pedro šlaunis ėmė kraujuoti gausiau. Koridorius atvedė į didelę patalpą su plačiu baseinu. Tolėliau vandenyje lėtai, tarsi apsnūdęs, brido nuogas aukštas, lieknas vyras.

– Mes pasislėpsime kabinose kitapus baseino, – pasakė Šasmina ir įlipo į baseiną.

Visi nusekė iš paskos ir ėmė dideliais žingsniais iki kelių bristi per vandenį.

Šasmina vedėsi Dantę šalia. Dirstelėjus atgal ją nukrėtė šiurpas – tamsoje kažkas judėjo.

Akivaizdu, kad kažkas bėgo koridoriumi link jų.

– Jie ateina, – garsiai įspėjo ji.

– Už mūsų! – sušuko Grosmanas.

76

Šasminos būrelis paspartino žingsnį, nors vandenyje tai nebuvo lengva – trukdė eiti tarp jų sukilusios bangos. Broliai olandai bėgo tamsoje vienas šalia kito ir artėjo su kiekviena sekunde.

Bet kodėl jie nebijo? Kažkas ne taip. Juk jie perbrido kruviną baseiną, juk matė, kas atsitiko inžinieriams.

– Marta, tu su lanku turi atsidurti kitoje pusėje, – sušuko Šasmina.

– Aš padėsiu Pedrui, – sušvokštė Grosmanas.

Marta paleido savo vyrą. Tas sudejavo, bet Grosmanas padėjo išsilaikyti jam ant kojų. Vanduo aplink juos purslojo. Marta susvirduliavo, bet paskui ėmė bėgti.

– Paskubėkit! – sušuko Šasmina ir nubėgo su Dante per sukilusias bangas.

Kažkas už jų suriko. Pirmoji ant baseino krašto užsiropštė Marta. Kitus sulėtino grįžtančios bangos. Netrukus Vango vyrai pribėgo baseiną. Atsiklaupusi Marta išsitraukė strėlę. Vanduo tiško Šasminai į veidą. Ji matė, kad Marta atsistojo iškėlusi lanką. Šasmina paleido mačetę į vandenį ir iškėlė Dantę ant krašto. Staiga nuaidėjo baisus trenksmas.

Šasmina pajuto, kad ant nugaros užtiško kažkas šilta.

Viskas nutilo, bet ji matė, kad Marta rėkia. Moteris rėkė, bet Šasmina girdėjo tik tylų ošimą, lyg vėjas šlamentų beržą. Užsiropštusi ant baseino krašto pamatė, kad Pedras pašautas į nugarą.

„Dabar viskas baigta, – pagalvojo ji. – Čia viskas ir baigsis."

Jo kūną buvo suvarpę stambūs šratai, bet, to nepaisydamas, vyras žengtelėjo pirmyn. Vanduo aplink jį buvo raudonas.

Grosmanas pargriuvo kartu su Pedru ir dingo po vandeniu. Šasmina patraukė Dantę už žemo baseino krašto. Susvirduliavusi Marta iššovė strėlę. Nuaidėjo dar vienas šūvis ir šratai pataikė į žemą mūrelį priešais. Marta griuvo ant nugaros ir paleido lanką iš rankų.

Ant Šasminos pažiro plytelių ir cemento skeveldrų. Staiga iš vandens prunkšdamas išlindo Grosmanas.

Iš koridoriaus pasipylė žaidimą stebintys žiūrovai. Jie plūdo į baseino patalpą, rodydami pirštais ir šūkaliodami. Visi norėjo pamatyti, kas vyksta. Šasmina suriko Martai, kad pasislėptų, o pati grindimis nusitempė Dantę link durų į kitą koridorių.

Ji buvo beveik įsitikinusi, kad šauta iš „Benelli M4" – dujinio šratinio šautuvo, kurį naudoja visos pasaulio specialiosios pajėgos.

– Judėkit pirmyn! – suriko Šasmina ir nusisuko.

Nenorėjo, kad Dantė pamatytų jos veidą, kad suprastų ją žinant, jog viskas baigta, jog jie pralaimėjo.

Ausyse ėmė šaižiai ūžti.

Priekinė žiūrovų eilė nusekė gilyn į vandenį paskui olandą, kuris turėjo šratinį šautuvą. Jis nusitaikė į Šasminą, iš vamzdžio blykstelėjo ugnis, ir moteris kartu su Dante puolė ant žemės. Šratai susmigo į duris už jų ir pažėrė lentų atplaišų. Tarp sienų nuaidėjo. Įsikarščiavusi publika ėmė šaukti.

Durys atsiknojo nuo suvarpytos staktos ir parkrito ant grindų. Čiupdama Dantę Šasmina apsidraskė į skeveldras, bet nieko nepaisydama išbėgo į koridorių.

Žiūrovai grūdosi baseine, visi norėjo patekti į koridorių. Perlipę per durų liekanas Marta ir Grosmanas vos spėjo įsmukti anksčiau žiūrovų.

Dantė sukosėjo ir norėjo sustoti. Šasmina nusitempė jį iki kitų durų. Pamačiusi, kad už jų prasideda kitas koridorius, moteris atsigręžė. Paskui bėgančius Martą ir Grosmaną veržėsi žiūrovai.

– Greičiau, greičiau, greičiau! – paragino Šasmina, nors iš tiesų jau netikėjo, kad jiems pavyks pabėgti.

Koridoriuje susidarius spūsčiai kilo chaosas. Tamsoje žmonės stumdėsi ir griuvinėjo, įpuldavo į kabinas arba brovėsi pirmyn. Ginkluotasis olandas užriko ant žmonių, kad laikytųsi nuošaliai. Jis niekaip negalėjo pajudėti pirmyn. Koridorius buvo sausakimšas. Spūstyje Šasmina išvydo švedišką vėliavą. Parkritęs ant grindų sudužo *baidžiu* butelis.

Kai Grosmanas ir Marta įbėgo vidun, ji užtrenkė duris, nuleido stambų buomą ir atsitraukė.

Eidamas Dantė kosėjo ir spjaudėsi. Marta žingsniavo įbedusi priešais save, regis, nieko nematančias akis.

Ilgiau jie taip neišsilaikys.

Priešai turi šaunamųjų ginklų – štai kodėl jie nebijo.

Kova baigėsi. Šasminos būrys neturi jokių šansų. Liko tik viena – sugalvoti, kaip pasiduoti.

– Ar tu sužeista? – paklausė Grosmanas.

Jis uždėjo sunkią ranką ant josios, bet Šasmina atsitraukė, nes negalėjo į jį pažvelgti. Akyse kaupėsi ašaros.

– Viskas baigta, – eidama sumurmėjo ji.

– Sakyk, ką turime daryti, – tarė Grosmanas.

– Nežinau. Nieko nebežinau.

– Leitenante?

– Liaukis, aš negaliu jums padėti, – pravirko ji. – Ar jūs to dar nesupratote? Visi miršta, visi... Erika ir... Viešpatie, aš nebeturiu jėgų, nenoriu...

Šasmina susmuko palei sieną, delnais užsidengė veidą ir garsiai pravirko, visai netekusi jėgų. Liko tik neišsemiamos ašaros. Kažkas joje nutrūko. Pasijuto kaip tadais po Kosovo, kai leido sau nugrimzti migloje, kai leido pražūti vilčiai.

Šasmina pajuto ant galvos Dantės rankytes. Sūnus mėgino ją paglostyti. Ji pagalvojo, kad jeigu čia liks, priešai tikrai ją nužudys. Gal Vangas tuo pasitenkins? Iš tikrųjų žinojo, kad taip nebus, bet nebuvo kas daugiau daryti. Laikas pasiduoti.

– Mama?

– Galime išgyventi, jei pasislėpsime, – pasiūlė Grosmanas.

– Taip ir padarykit! – suriko Šasmina. – Slėpkitės! Aš nieko nenoriu žinoti.

Pasigirdo bildesys į duris. Grosmanas atsiklaupė, norėdamas padėti jai atsistoti.

– Žinau, kad nėra jokių taisyklių, – pasakė jis ir pažvelgė jai į akis. – Bet šaunamieji ginklai... jie draudžiami. Juk tai nusižengimas, ar ne? Taip negalima. Kitaip, kokia žaidimo prasmė?

– Mama, ką darysim? – apimtas nevilties paklausė Dantė.

– Eik su Grosmanu. Aš ateisiu iš paskos, – pamelavo ji.

– Aš nemanau, kad teisėjas galės apginti Vu Vangą, kai sužinos, kas dedasi, – dėstė Grosmanas. – Šaunamieji ginklai uoste uždrausti. Paprastiems žmonėms draudžiama jų turėti.

Durys bildėjo, buomas braškėjo nuo žmonių masės spaudimo. Dantė ėmė traukti motiną už rankos, bet ji negalėjo atsistoti.

– Mes galime panaudoti tai prieš Vu Vangą, – tęsė Grosmanas. – Jei nusigautume į aikštę ir papasakotume žmonėms tiesą.

– Tai nepadės, – sudejavo Šasmina.

– Jei bus žiūrovų, jis bus priverstas išklausyti.

– Bet jis gali apsimesti, kad netiki mumis, – pasakė Šasmina ir pakėlė akis.

– Mes turime liudininkų. Jis turės atsižvelgti į tai, ką pasakysime... Arba liksime ten, kad patys žiūrovai pamatytų, kai ateis Vangas su savo vyrais.

– Leitenante, – tarė Dantė.

– Taip? – tarė nustebusi motina.

Sūnus ėmė ją tempti. Neliko nieko kita, kaip atsistoti ir pažvelgti jam į akis.

– Gerai, – sušnabždėjo ji.

Jie patraukė koridoriumi. Šasmina nusibraukė ašaras. Grosmanas vedėsi Martą. Iš tamsių kabinų į juos žvelgė ką tik atsibudę po mirties. Būrelis ėjo pro šalį tarsi šešėliai. Peržengę slenkstį jie ėmė artintis link durų koridoriaus gale.

– Kaip nueiti į aikštę? – paklausė Šasmina ir pasiėmė Dantę į glėbį. – Ar mes apskritai einame reikiama kryptimi?

– Mes eisime tiesiog pasroviui. Ar matei latakus pasieniuose?

– Jų yra visur, – pasakė Šasmina ir paspartino žingsnį.

– Šita vieta vadinama šaltiniais. Bet iš tiesų vieną baseiną po kito užpildo vienas ir tas pats šaltinis...

Jiems už nugarų subildėjo šūvių suvarpytos durys. Dantė mamos glėbyje suspigo. Šasmina pasileido bėgti link durų priekyje. Vėl trenksmas, braškesys, o paskui publikos šūksniai. Pasiekęs duris Grosmanas patraukė už rankenos, bet jos buvo užsitrenkusios. Žmonės plūstelėjo į koridorių. Šasmina pastatė Dantę ant grindų, trūktelėjo rankeną, tada atsitraukė ir spyrė, bet durys nepasidavė.

– Mama! – sušuko sūnus. – Jie ateina.

77

Riksmai ir įkarščio šūksniai skambėjo vis arčiau tarsi kylanti banga. Grosmanas tampė rankeną. Publika lėkė koridoriumi link jų. Tarp žiūrovų buvo abu olandai. Grosmanas sugriebė rankeną abiem rankomis ir iš visų jėgų ėmė plėšti ją aukštyn. Rankena nulūžo, o jis vos nepargriuvo ant nugaros. Ant grindų pabiro spynos detalės. Įsitraukusi Dantę pro duris, Šasmina pamatė, kad Marta liko stovėti. Atrodė, kad jos mintys kažkur toli.

– Marta?

Moteris nereagavo. Grosmanas įsitempė ją pro duris. Jie bėgo pro kabinų eiles, peršoko per geldą, kirto siaurą taką.

– Sustokite, – tarė Šasmina. – Lovelis, lovelis.

Jie pasuko į siaurąjį taką. Vietoje grindų čia buvo vandens griovys, todėl jiems teko bėgti tamsoje vorele. Priekyje taškydami vandenį bėgo Grosmanas ir Marta. Dantė bėgo priešais mamą. Jis pargriuvo ir susitrenkė kelį. Motina pastatė jį ant kojų ir vaikas bėgo toliau.

– Toliau kelio nėra, – gaudydamas orą pasakė Grosmanas.

Šasmina priėjo prie jo. Tankiai alsuodama Marta atsisėdo. Takas baigėsi prie pailgo, siauro baseino krašto. Tai buvo lyg ir

vandens surinkimo rezervuaras. Buvo girdėti tik ramus į griovį išbėgančio vandens kliuksėjimas.

– Po vandeniu turi būti įtekėjimo anga, – spėjo Grosmanas.

– Aš galiu panerti, – pasakė Šasmina. – Pažiūrėsiu, ar...

Ji nutilo pamačiusi, kad tako gale praėjo pirmieji žiūrovai. Siauroje tako angoje šmėkštelėjo dar daugiau praeinančių žmonių.

– Netrukus jie mus ras, – sušnabždėjo Grosmanas.

– Pasislėpsime baseine, – nutarė Šasmina.

Ji perkėlė Dantę per baseino kraštą ir kartu su juo nuslydo į kūno temperatūros vandenį. Grosmanas padėjo Martai. Ta apatiškai priešinosi, bet galiausiai pasidavė. Juodas vandens paviršius teliūškavo į baseino kraštus. Rezervuaras buvo toks gilus, kad Šasmina kojomis nesiekė dugno. Dantė mokėjo gerai plaukti, bet dabar laikėsi įsikabinęs į ją. Drabužiai varžė kūną. Pro medinį lataką, einantį link griovio, buvo matyti visas takas. Žiūrovai grūdosi didžiajame koridoriuje. Jų balsai ataidėdavo iki bėglių. Kažkas sušuko ispaniškai. Viena moteris dirstelėjo į jų taką, bet kažkas pastūmė ją į nugarą ir ji suklupo griovyje. Pasirėmusi rankomis ji atsistojo ir nuėjo.

Šasmina kojomis juto sraunią srovę. „Čia turi būti įtekėjimo anga“, – pagalvojo ji.

Jie laikėsi įsikibę baseino krašto, kol pro tunelį bėgančių žmonių masė išretėjo. Grosmanas tyliai pasakojo, kad pirminis šaltinis tekėjo iš kalno prie aikštės. Iš pradžių mirusieji atvykdavo būtent ten, gerokai iki atsirandant aikštei. Būtent ten buvo pastatyta pirmoji pirtis, kai žmonės uostamiestyje ėmė užtrukti.

Jis manė, kad einant prieš srovę turėtų būti įmanoma nusigauti iki seniausios pirties dalies prie aikštės.

„Gali pavykti, – pagalvojo Šasmina. – Dar ne pabaiga. Galbūt Grosmanas teisus sakydamas, kad galima sustabdyti Vangą, jei jiems pavyktų nusigauti pas teisėją ir žiūrovų akivaizdoje papasakoti apie šratinį šautuvą. Daug žmonių matė, kad olandai nušovė Pedrą. Jie gali liudyti mūsų naudai. Jie galėtų paremti."

Vu Vango dokumentas nepadės, o ginklą žmonės matė, bus liudijimų apie šratinį šautuvą. Žmonės kalbės, net jei teisėjas mėgins juos nutildyti.

Galbūt situacija gali pasikeisti?

Žmonės nori tikėti, kad žaidimas vyksta sąžiningai.

– Aš panersiu, – pasakė ji.

– Palauk, – sušnabždėjo Grosmanas. – Tegu jie pirma praeina.

Šasmina pažvelgė ten, kur žiūrėjo Grosmanas. Didžiajame koridoriuje kažkas judėjo – pro jų taką ėjo Vu Vango vyrai. Jie persimetė keliais žodžiais ir dingo.

Šasmina kelis kartus atsargiai pajudino kojas ir staiga prisiminė Dantę, kai jie per praeitas Velykas buvo Gran Kanarijoje. Sūnus laukė jos prie viešbučio vaikų baseino, glėbyje laikydamas pripučiamą krokodilą.

Prisiminimai išsisklaidė, kai tako gale šmėkštelėjo šešėlis. Tai buvo senasis inžinierius. Jis stovėjo prie angos ir žvelgė gilyn. Jis neturėtų ko nors pamatyti tamsoje. Tolėliau jau nuėjęs vienas iš olandų pašaukė jį, bet inžinierius vis tiek pasuko į jų ankštą tunelį. Bėgliai tyliai kybojo palei baseino kraštą, iškišę galvas

virš pat vandens. Giliau besisukantys sūkuriai vis grybšteldavo juos už kojų. Laikydamasi viena ranka už krašto, Šasmina po vandeniu išsitraukė peilį. Dantė užsimerkęs laikėsi įsikibęs į ją.

Senasis inžinierius stabtelėjo tunelyje, apsigręžęs apsidairė ir toliau ėjo link jų.

Jie be garso traukėsi palei pakraštį, kol toliau jau nebuvo kur. Anga į rezervuarą buvo maždaug du metrai po jais, uždengta nepritvirtintomis grotomis. Šasmina jautė apačioje srūvantį vandenį.

Vangas ir abu olandai laukė inžinieriaus. Vienas iš jų vėl šūktelėjo, bet inžinierius neatsiliepė ir ėjo toliau, kol pasiekė kraštą, tada prie jo pasilenkė, norėdamas pažiūrėti į baseiną.

Srovė judino vandens paviršių. Vanduo lėtai tekėjo ir iš griovelio. Inžinierius apsigręžė ir grįžo pas saviškius. Nebuvo girdėti, ką jie kalbėjo, bet vos po kelių sekundžių link baseino dideliais žingsniais patraukė olandas su šautuvu. Vadinasi, inžinierius vis dėlto pastebėjo juos tamsoje. Jie aptikti.

– Turime nerti, – sušnabždėjo Šasmina. – Dante, tu pasirengęs? Giliai įkvėpk. Dabar nersime...

Visi suprato, ką turės padaryti. Jei jiems nepavyks prasigauti pro grotas, viskas bus baigta.

Jie panėrė taip giliai, kaip galėjo. Šasmina viena ranka laikė Dantę, o kita tempė grotas, kurių apatinis kraštas buvo atsiknojęs. Moteris tempė, kad padidintų plyšį ir jie galėtų pralįsti.

Vandenyje sukilo drumzlės ir šiukšlės. Ji matė apvalius Dantės skruostus, mažus oro burbuliukus ant jo veido ir virš galvos siūruojančius plaukus.

Grosmanas atitempė prie jų Martą.

Vandens paviršius virš jų buvo panašus į sidabrinę paklodę.

Pasigirdo šūvis ir pažiro šratai – baltų burbuliukų apsuptas spiečius, šimtai mažų kulkų, kurias vanduo pristabdė tarsi elastinis tinklas.

Aplink Grosmano kojas išsiplėtė kraujo debesis. Šasminai ėmė spengti galva. Netrukus jie turės iškilti įkvėpti oro. Ausyse ūžė. Ji ėmė tampyti grotas abiem rankomis. Plaučiams reikėjo oro. Atsispyrus pėdomis jai pavyko šiek tiek atlenkti grotas. Dantė mėgino jai padėti. Fizinė įtampa išeikvojo Šasminos deguonies atsargas. Timptelėjusi dar kartą pajuto, kad metalas sudrebėjo, kai vienas apatinis kampas pasidavė.

Pasigirdo dar vienas šūvis ir ji pajuto vandens vibraciją. Motina panėrė su sūnumi dar giliau. Jis turi tai išverti. Dar tik kelias sekundes. Laikydama už liemens Šasmina po truputį kišo sūnų pro grotas į angą. Prieš veidą sukilo šiukšlės. Ji stumtelėjo vaiką gilyn, tas pasiyrė pirmyn, o tada ėmė lįsti ir pati, tačiau tarpas buvo nedidelis ir jos peilio diržas užkliuvo už apatinio grotų krašto. Drebančiomis rankomis ji kilstelėjo grotas aukštyn. Jėgų jau beveik nebuvo, trūko oro, akyse žaibavo, kojos ėmė kilti viršun ir ji susibraižė į grotas pilvą. Vandenyje tarsi tušas pasklido kraujo lašeliai. Plaučius tampė spazmai. Pasistengusi surasti savo ramybės tašką, Šasmina nugalėjo kylančią paniką ir iš visų jėgų trūktelėjo. Peilis nukrito nuo jos diržo ir nugrimzdo į tamsą. Ji prasibrovė pro grotas, įslinko į angą ir ėmė irtis pirmyn.

78

Plaučiams sprogstant dėl deguonies stygiaus, Šasmina dideliais grybšniais yrėsi pirmyn, o paskui aukštyn. Virš jos spurdėjo Dantės kojos. Aplink sūkuriavo juodi burbuliukai. Moteris išniro iš vandens ir įkvėpė oro. Dantė buvo jau iškilęs ir sunkiai alsavo. Gaudydama orą Šasmina užsikosėjo. Gerklė plyšo iš skausmo. Šalia suprunkštė iškilęs Grosmanas. Jis ištraukė Martą ir padėjo jai išsilaikyti virš vandens. Moteris kosėjo ir atpylė vandenį, vėl sukosėjo, o paskui ėmė inkšdama traukti orą.

Šasmina prisitraukė Dantę, paglostė jam skruostus ir pažvelgė į akis.

– Aš niekada nepasiduodu, – sušnabždėjo ji.

Sūnus nusišypsojo. Jai teko susitvardyti, kad vėl nepravirktų. Nubraukusi nuo jo veiduko vandenį pagalvojo, kad privalo ištverti dar šiek tiek. Ji pabus su sūnumi dar bent valandėlę.

Gruoblėtų sienų tunelis pasisuko puslankiu. Juodas vandens paviršius blizgėjo kaip įtemptas šilkas.

– Keliausime prieš srovę, – pasakė Šasmina.

Marta išspjovė drumzlino vandens ir vėl sukosėjo. Šasmina ėmė plaukti, ant nugaros užsikėlusi Dantę. Vaikas gulėjo visiškai nejudėdamas ir tvirtai įsikibęs.

Kai maždaug po šimto metrų jai rankose ėmė skirtis pieno rūgštis, Šasmina pradėjo stipriau irtis kojomis. Ji girdėjo iš paskos plaukiantį Grosmaną, kuris vis prašė Martos jam padėti.

Įveikusi posūkį Šasmina pamatė, kad srūvantis vanduo pradeda ribuliuoti. Vadinasi, netrukus bus sekliau.

Paplaukusi dar šiek tiek, pasiekė dugną ir ėmė bristi. Eiti buvo sunku, bet ji nesustojo tol, kol vandens liko iki juosmens.

Ji užsikėlė Dantę ant klubo ir atsigręžė. Nuo jos teškėjo vanduo, drabužiai buvo aplipę kūną. Juodu pasivijię, Grosmanas ir Marta išbrido į seklesnę vietą.

– Kaip manai, ar čia tas tunelis, kurio mums reikia? – paklausė Šasmina.

– Visas vanduo išteka iš vienos vietos, – gaudydamas orą patikino vyras.

– Tau pataikė į koją.

– Visai nejaučiu, – pasakė jis ir atsigręžęs apsižvalgė.

– Iš kur Vangas gavo šratinį šautuvą?

– Juodojoje rinkoje. Ten visada būdavo. Bet kainos – milžiniškos. Niekas neturi tokių pinigų...

– Ateik, – tarė Šasmina Martai ir ištiesė jai ranką.

Moteris nekreipė dėmesio. Stovėjo nejudėdama ir tada, kai Grosmanas nubraukė jai nuo veido šlapius plaukus.

– Eime? – sušnabždėjo jai Grosmanas.

– Aš tik norėjau padėti savo dukrai, – sumurmėjo ji.

– Mes tai suprantame, – patikino Šasmina. – Bet jie tave apgavo.

– Aš priklausau *Corpus juris*, – pasakė moteris ir užsimerkė.

– Bet tu nepriklausai teisėjo šeimai, o visos... Ar girdi mane? Atrodo, kad visos vizos atitenka jiems.

Marta atsimerkė ir pažvelgė į savo rankas.

– Juk Vu Vangas turėjo gauti...

– Nes jis yra teisėjo giminaitis, – pertraukė ją Šasmina.

– Kodėl tu taip manai? – paklausė Grosmanas.

– Jų tokia pat pavardė, – atsakė Šasmina.

– Negali būti, – nepatikėjo Marta.

– Šįkart jo pavardė Vu Vangas. Bėgant metams jis turėjo daug vizų, bet iš pradžių jo pavardė buvo Džou...

– Ar taip sakė Antonija?

– Taip parašyta Vu Vango akte, kurį gavau Teismo archyve.

Marta papurtė galvą, paskui paėmė Šasminos ranką ir jos kartu nubrido per vandenį. Dantė įsikabino į kitą Šasminos ranką ir taip plūduriavo šalia, o paskui pradėjo plaukti.

Šasmina galvojo apie sugriautą sistemą, apie išgalvotą priešą – triadą, kad būtų galima nuslėpti, jog nusikaltėlių gaujas subūrė pati *Corpus juris* sistema.

Ji žvilgtelėjo į Dantę ir nesusilaikiusi nusišypsojo. Suveikė senasis mechanizmas – nuostaba ir pasididžiavimas savo vaiku. Sūnus buvo atitrūkęs nuo jų per dešimt metrų. Jis plaukė tarsi buožgalvis, galvą iškišęs virš vandens ir makaluodamas kojomis. Ji prisiminė, kaip Dantė išgelbėjo juos užtrenkęs duris ir suviliojęs Vango vyrus įbristi į vandenį.

Galbūt matė jį taip aiškiai, su tokia meile ir apsuptą prisiminimų, nes suvokė, kad greitai jo neteks.

Jie brido prieš srovę, kuri tekėjo besiraitančiu tuneliu. Vanduo tampė drabužius, vargino kojas, trukdė eiti. Tunelis vis šakojosi į mažesnius tuneliukus, kuriais vanduo tekėjo į įvairias pirties dalis. Kai kurios angos buvo užkaltos grotomis, prie kurių buvo prisikaupę senų sulčių pakelių, tamponų, kiaušinių lukštų, suplyšusių batų ir plastiko maišelių.

Dantė priekyje sustojo ir įsistebeilijo, kas bus už kito posūkio. Toje vietoje vandens jam buvo iki klubų. Priėję prie jo, suaugusieji pamatė, į ką jis žiūri.

Jų gruoblėtas tunelis išsiplėtė į didelę olą, kuri buvo paversta pirtimi su geltonomis sienomis ir paauksuotais medžio raižiniais. Tolėliau ėjo vyras. Jo blyški oda buvo nusėta pigmentinėmis dėmėmis. Jis lėtai brido beveik užsimerkęs.

Ketveriukė užlipo nušlifuotais laiptais ir nužingsniavo kobalto mėlynumo plytelėmis. Vandens buvo iki kelių. Pasirodė daugiau prisimerkusių žmonių. Jie judėjo lėtai ir atrodė, kad į aplinką nekreipia dėmesio.

Ant sienų krito šviesa. Atspindžiai siūbavo tarsi vandeniniai bažnyčių langai.

Visur čiurleno, kliuksėjo ir teškėjo.

Ką tik atvykusiems padėjo moterys, vadinamos pribuvėjomis. Jos parodydavo, kur yra gultai, pastatydavo širmas, kad žmonės atsibustų ramybėje. Vienas aukštas vyras, regis, nesuprato, kad jam mėgina padėti. Jis išsilaisvino iš moterų rankų ir atsigulė ant šlapių grindų.

Senosios pirties viduryje buvo mažesnis lotoso formos baseinas.

Marta paleido Šasminos ranką ir pro suolų eiles nuėjo link durų. Pro palaidinę, prilipusią prie nugaros, buvo matyti oda.

Šasmina žinojo, kad to negali būti, bet iš nuovargio ir skausmo jai ėmė rodytis, kad viskas jau baigėsi, kad teisybė nugalėjo, kad Tingas parodė žmonėms Vu Vango aktą, kad teisėjas buvo atstatydintas, o žaidimas sustabdytas.

Perėję tamsų vestibiulį jie pasiekė duris ir sustojo. Tarpduryje traukė vėsesnis oras. Jie grįžo ten, kur viskas prasidėjo.

„Artėja pabaiga“, – pagalvojo Šasmina ir atsisuko į Dantę, Martą ir Grosmaną. Visi žiūrėjo į ją. Martos žvilgsnis buvo negyvas, Grosmanas linktelėjo ir įkvėpė pro pravirą burną, o Dantė jau neatrodė išsigandęs. Šasmina troško, kad Tingas būtų kartu.

Po kojomis sudrebėjo žemė, nuo įėjimo mūrų pabiro akmenukai. Lauke pasigirdo švilpukai, kažkas nusijuokė ir kažko paklausė vokiškai.

– Mes nežinome, kas dabar vyksta aikštėje, – pasakė Šasmina, tolumoje pasigirdus plojimams. – Tačiau kito pasirinkimo nėra – turime eiti tiesiai prie teisėjo stalo ir papasakoti, ką žinome.

79

Jie atidarė duris ir išėjo laukan. Aikštėje buvo pilna žmonių. Minia buvo panaši į vientisą masę, į švino jūrą. Buvo susirinkę keli tūkstančiai žiūrovų, bet niekas nejudėjo – visi laukė žaidimo tęsinio.

Buvo tamsu kaip naktį, bet juodumoje dar galėjai atskirti pilkesnius atspalvius. Nuo laužų kilo siauros dūmų gijos. Šasmina matė kabotažo terminalą su nugriuvusiu fasadu ir Transporto komiteto fasadą.

Prie aikštės buvo galima įžvelgti teismo pastatą, Disciplinos inspekciją ir kitų institucijų pastatus, kurie buvo panašūs į akmens skaldykloje išpjautus didžiulius blokus.

Jie tylėdami nuėjo tarp žiūrovų. Kol kas jų dar niekas neatpažino. Jie praėjo seną moterį, kuri nuspriegė nuorūką ir išpūtė dūmus pro šnerves.

Prie būrelio žmonių priėjo lažybų tarpininkas kriketo drabužiais, ant kurių buvo „Rajasthan Royals"* emblema, ir ėmė dalyti bilietus.

Žemė drebėjo ir griaudėjo, lyg kas būtų sprogdinęs požeminius kelius.

---

* Indijos kriketo komanda.

Degė lempos, belaukdami žaidimo tęsinio žmonės buvo pasiruošę paprastų užkandžių. Trys apgirtę vyrai dalijosi skaidriu skysčiu iš didelio plastikinio butelio.

Laikas čia neturėjo jokios reikšmės. Visi laukė kovos pabaigos. Jie vis tiek neis miegoti, tad stovėjo aikštėje laukdami, kol kas nors nutrauks monotoniją.

Po kojomis vėl sudrebėjo žemė.

Pardavinėdama degtukus, tarp žmonių vaikštinėjo liesa mergaitė su kasa, išaugtais drabužiais ir vešliais antakiais. Ji buvo kažkur gavusi dėžę su tūkstančiais dėžučių, kurios reklamavo advokatų biurą Niujorke. Praeinant Šasminai ir Dantei ji stabtelėjo ir atsargiai pamojo.

Šasminos būrelis apėjo grupę susiginčijusių jaunų vyrų.

Senas vyras valgė ryžių pyragėlį, vieną delną pasikišęs po smakru.

Sargybiniai ginė šalin žmones nuo aikštelės priešais ilgą teisėjų stalą ir geležinį stulpą. Pastebėję Šasminą jie pamojo prieiti.

Viena stora moteris, subūrusi aplink save būrelį lošėjų, metė ant aksomu uždengto stalo tris kortas. Jaunas vyras nusijuokdavo po kiekvienos kortos. Šalia jo patamsėjusios vizos blizgėjo ant plonos grandinėlės pakabintas nedidelis sidabrinis drugelis.

Pamačius teisėją Šasminos širdis ėmė plakti smarkiau. Iš pradžių matė jį tik pro tarpus tarp žiūrovų, bet artėdama suprato, kad jis vis dar sėdi toje pat vietoje.

Viena moteris pastebėjo juos, šaižiai kažką pasakė, parodė į jų link ir timptelėjo vieną vyrą už rankovės.

Teisėjas sėdėjo ilgo stalo viduryje, o abipus jo – po dvidešimt vieną tarėją. Jis iš popierinės lėkštės valgė keptą viščiuką su makaronais.

Kai sargybiniai įleido Šasminos būrelį į aikštelę, žiūrovų reakcija ėmė plisti aikštėje tarsi šoko banga.

Vesdamasi Dantę Šasmina praėjo gėlėtą fotelį ant akmeninio grindinio. Už jų ėjo Grosmanas ir Marta. Teisėjas padėjo valgymo lazdeles ir pažvelgė į Šasminą. Ji buvo šlapia ir purvina, jos rankų raumenys buvo pritvinkę kraujo, ant skruostų krito susitaršę plaukai.

– Ar gražioji *Hong fa** maudėsi? – paklausė jis, kai Šasmina atsistojo priešais.

– Jūs privalote tai sustabdyti, – pareiškė ji. – Vu Vangas naudoja šaunamąjį ginklą. Jie turi šratinį šautuvą, pusiau automatinį „Benelli“.

– Aš to nežinojau, – atsakė teisėjas.

– Tai tiesa, – dejuodamas patvirtino Grosmanas ir atsistojo šalia jos. – Mes tai matėme, yra liudininkų.

– Jie nušovė Pedrą Kristianą dos Santosą į nugarą, – pasakė Šasmina.

Tarėjai ėmė kalbėtis, publika sujudo. Sargybiniai sulaikė pačius priekinius, bet spūstis padidėjo, žiūrovai ėmė karščiuotis. Norėdami pamatyti žmonės ėmė stotis, kai kurie pradėjo stumdytis, kad prieitų arčiau.

* Iš kinų k. raudonplaukė.

– Jūs žinote, kad žaidimų aikštelėje nėra jokių taisyklių, – priminė teisėjas ir vėl pasiėmė valgymo lazdeles.

– Taip, bet turėti šaunamąjį ginklą uždrausta visiems, išskyrus sargybinius, – kuo ryžtingiau pareiškė Šasmina.

– Taip, – patvirtino jis, pakėlė prie lūpų makaronų ir įsiurbė juos į burną.

Kažkur prie terminalo pasigirdo plojimai. Kažkas ėmė šaukti ir ploti į taktą.

– Kaip mes galėtume apsiginti nuo šratinio ginklo? – paklausė Šasmina tikėdamasi, kad teisėjas jos balse neišgirs nevilties.

– Tai, ko gero, sunku, – pripažino kramtydamas teisėjas.

– Einam, – tarė Grosmanas ir timptelėjo ją.

– Bet šaunamieji ginklai juk draudžiami, – tęsė ji nebesirūpindama, kaip skamba jos balsas. – Tai draudžiama. Jūs turite suimti Vu Vangą. Jis melavo ir jums, ir tarėjams, ir...

Jai už nugaros nuaidėjo stiprus trenksmas. Žiūrovai suriko. Teisėjo akys išsiplėtė. Šasmina atsisuko, o Dantę patraukė už savęs. Kai publika ūžtelėjo pirmyn, kilęs garsas buvo panašus į prapliupusį lietų.

Marta stovėjo už dešimties metrų, susiėmusi už kaklo. Tarp pirštų kliuksėjo kraujas. Jai buvo šauta įstrižai į nugarą ir pataikyta į kaklą. Kraujas taip kliokė, kad buvo aišku, jog pažeista kaklo arterija.

Prie jos artinosi olandas su šratiniu šautuvu. Žmonės, stovėję šūvio linijoje, ėmė trauktis, apimti panikos.

– Ne! – suriko Šasmina.

Pamačiusi olandą Marta mėgino pasitraukti. Per minią nubangavo keistas riksmas. Sargybiniai praleido Vu Vangą ir antrąjį olandą. Marta svirduliuodama ėmė trauktis šalin. Ant šlapios palaidinės tiško kraujas. Jos akys išsiplėtė iš siaubo. Olandas artinosi dideliais žingsniais. Jis pridėjo vamzdį jai prie pakaušio ir iššovė. Moters galva linktelėjo, o veidas dingo kraujo kaskadoje. Kūnas visu ūgiu žnektelėjo ant žemės ir liko gulėti.

– Darykite ką nors! – suriko Šasmina teisėjui.

Užuot atsakęs, tas atsistojo, kad geriau matytų. Jam sujudėjus nuvirto butelis ir ant stalo išsiliejo alus. Nutilo paskutiniai neryžtingi plojimai. Traukdamasi Šasmina dairėsi ant žemės kokio nors įrankio. Silpnas vėjelis išnešiojo parako kvapą.

Vu Vangas neskubėdamas atsisėdo į gėlėtą fotelį. Ant jo kaklo, virš susiglamžiusio kaklaraiščio, kabojo blizganti Dantės viza. Šalia stovėjo antrasis olandas, tarp lūpų krutindamas cigaretę, rankoje laikydamas sunkią mačetę.

Grosmanas pamėgino pabėgti tarp žiūrovų. Jis keikėsi ir rėkė, bet tie stūmė jį atgal.

Vangas prisimerkęs švelniai žvalgėsi, atpalaidavo kaklaraiščio mazgą ir atsainiai mostelėjo į Grosmaną.

– Būkite geri, palaukite! – sušuko Šasmina. – Nedarykite to, nereikia. Viskas baigta – mes pasiduodame.

Vangas dirstelėjo į ją, pamirksėjo drėgnomis akimis ir vėl mostelėjo į Grosmaną.

– Mes pasiduodame, – pakartojo ji ir atsargiai išsitraukė iš užpakalinės kišenės skutimosi peiliuką, kurį buvo pasiėmusi pas Antoniją.

Olandas atsuko ginklą į Grosmaną ir iššovė jam į krūtinę. Vyrui tarp menčių ištryško kraujas. Jis susvirduliavo atatupstas. Olandas iššovė dar kartą. Nuo atatrankos jo stambūs pečiai loštelėjo atgal. Grosmanas sunkiai žnektelėjo ant žemės. Publika vėl suriaumojo. Vyras gulėjo ant nugaros, spurdėjo tik jo kojos, tampomos spazmų. Po juo plėtėsi juodo kraujo bala.

– Dante, atsistok priešais teisėją, – liepė Šasmina.

Vango veidas buvo prakaituotas. Vyras atsisegė apatinę rudo švarko sagą. Šasmina pasuko link jo, delne slėpdama peiliuką. Antrasis olandas pažvelgė į ją ir išspjovė cigaretę ant žemės.

– Stok, – liepė jai Vangas.

– Ar tu bijai neginkluotos moters? – šūktelėjo Šasmina vis dar eidama.

Vangas papurtė galvą, bet keli žiūrovai nusijuokė. Šasmina girdėjo, kad jos žodžiai kartojami įvairiomis kalbomis, kad juokas minioje sklinda vis tolyn.

– O turėtum, – tyliai tarė pati sau, vis dar eidama link Vango.

Olandas su šautuvu pasitraukė į šalį, kad galėtų ją nušauti, nekliudydamas Vango. Žmonės klupdami traukėsi. Olandas sparčiai artinosi, taikydamasis kuo žemiau. Šasmina žinojo, kad jis pataikys.

Vyras uždėjo pirštą ant gaiduko svirtelės. Šasmina sustojo ir ramindama iškėlė ranką. Ji buvo tik už trijų metrų nuo Vango. Širdis plakė per greitai. Vangas kažką pasakė kiniškai ir publika už jo ėmė šūkalioti.

– Aš liepiau jam šauti, jeigu tu nesustosi, – įspėjo Vangas.

– Bet ar galėčiau tau parodyti vieną dalyką? – paklausė ji ir ėjo toliau.

Vangas parodė į ją pirštu, bet moteris nesustojo. Beprotiškas balsas jos galvoje sakė, kad jie nedrįs šauti. Kaip tik tą akimirką nuaidėjo stiprus trenksmas ir užgulė ausų būgnelius. Šasmina sudrebėjo, apsisuko ir žioptelėjo, gaudydama orą.

Olandas keistai žengtelėjo į šalį ir pametė ginklą. Tas barkštelėjo ant akmeninio grindinio ir subiro dalimis. Vamzdis sulinko, o dujų angos vožtuvėlis nuriedėjo į šalį.

Olandas pasikasė kaklą ir brūkštelėjo sau per krūtinę. Vyro pirštai buvo kruvini. Olando brolis sušuko jo vardą ir norėjo pribėgti, bet Vangas neleido.

Šasmina atsigręžė. Už jos tarp žiūrovų stovėjo Tingas. Jam buvo sunku prasibrauti per spūstį. Žmonės rėkė. Kažkas trenkė jam per veidą, bet vaikinas vis tiek brovėsi pirmyn. Sargybiniai jį praleido ir Tingas klupdamas išpuolė į aikštelę. Šasmina pamatė, kad jis laiko seną sidabro pilkumo pistoletą.

– Ar nori šito? – uždusęs paklausė Tingas ir padavė jai ginklą.

80

Ji numetė skustuvo peiliuką ir paėmė pistoletą. Vamzdis po Tingo šūvio buvo dar karštas. Ji skubiai pasitraukė į šalį ir pamatė, kad sužeistasis olandas suklupo, pasilenkė ir rankomis atsirėmė į žemę, ant kurios pro kulkos angą srovele bėgo kraujas. Olando brolis paliko Vangą ir puolė link jų iškėlęs mačetę.

– Liko tik dvi kulkos, – sušuko Tingas.

– Man tiek ir tereikia, – atsakė Šasmina ir iškėlė pistoletą.

Olandas greitai artėjo. Jis žiojosi kažką sakyti, bet Šasmina nusitaikė ir paspaudė gaiduko svirtelę. Nuaidėjo šūvis, jos petys loštelėjo nuo atatrankos, o ant rankos užbiro parako. Iš olando pakaušio purkštelėjo kraujo debesis. Kulka įsmigo virš pat kairės akies. Vyro galva loštelėjo, o kojos sulinko.

Publika garsiai suriko ir stumtelėjo sargybinius.

Vu Vangas vis dar sėdėjo gėlėtame fotelyje. Šasmina pagalvojo, kad jai liko vienas šūvis.

Pažvelgusi į ginklą suprato, kad jis turėtų būti labai brangus. Ji suakmenėjo suvokusi, kaip Tingas jį gavo. Jis nebeturėjo vizos ant kaklo.

Tas suvokimas moterį taip sukrėtė, kad ji susvirduliavo. Žinojo, kad yra būtent taip, nereikėjo net žiūrėti į jį. Tingas bus

iškeitęs savo vizą į seną pistoletą, kad suteiktų jiems galimybę išgyventi.

Vangas atsisuko į publiką, parodė į pačiame priekyje stovintį būrelį vyrų ir kažką jiems šūktelėjo. Šasmina atsisuko į Tingą, kuris buvo pasiėmęs į glėbį Dantę. Teisėjas sėdėjo savo vietoje, bet visi tarėjai buvo atsistoję.

– Ką jis sako? – sušuko Šasmina.

– Jis siūlo šimtą tūkstančių dolerių tam, kuris tave sustabdys, – paaiškino Tingas. – Tam, kuris tave pagaus ir...

Tingo balsas ištirpo publikos riksmuose. Šasmina pasuko link Vango. Ji stengėsi nepriartėti prie žiūrovų ir dairėsi, ar niekas nesėlina iš paskos. Vangas vėl sušuko, atsisuko į kitą pusę, bet niekas nepajudėjo.

Šasmina sustojo už penkių metrų nuo Vango, iškėlė pistoletą ir jau ketino šūktelėti, kad jis teisėjui ir publikai prisipažintų melavęs, bet tą akimirką suspiegė Dantė.

Atsisukusi pamatė senąjį inžinierių su peiliu rankoje. Sūnus vis dar buvo Tingo glėbyje, bet vaikino veidas atrodė keistai sustingęs, beveik ištinęs. Inžinierius nudūrė jį į nugarą prie kairiojo inksto.

Vienas iš sargybinių klupdamas loštelėjo atgal ir žiūrovai prasiveržė pro tarpą. Minia pargriovė vieną moterį, paskui pargriuvo vienas vyras ir keli žmonės perlipo per jį.

Tingas pastatė Dantę ant žemės, pažvelgė į Šasminą, susmuko ir liko gulėti ant šono.

Pigmentuotas inžinieriaus veidas atrodė įsitempęs, kai vyriškis sugriebė Dantę už plaukų ir ėmė jį vilkti.

Šasmina nukreipė pistoletą į inžinierių ir jau buvo nusitaikiusi į širdį, bet priešais jį atsidūrė moteris.

Šasmina patraukė pirštą nuo gaiduko svirtelės. Ausyse ūžė nuo širdies tvinksnių. Žmonės metėsi į šalis. Inžinieriaus veidas šmėkštelėjo tarp dviejų vyrų. Vyriškis pasilenkė ir dingo iš šūvio linijos. Šasmina pasileido link jo. Matė, kad Dantė mėgina ištrūkti.

Jai ant kelio stovėjo jauna moteris, galvą apsigobusi vyšnine skarele. Šasmina bėgo nutaikiusi pistoletą jai į veidą ir priglaudusi pirštą ant gaiduko svirtelės. Moteris su skarele žiūrėjo tiesiai į ją. Vienas sargybinis pasitraukė iš kelio. Pistoletas buvo sunkus, todėl Šasminos peties raumenys ėmė drebėti.

Ore skrajojo suodžių plėnys.

Viena pagyvenusi moteris sugriebė tą jaunąją ir patraukė. Dabar Šasmina priešais drebantį taikiklį išvydo inžinieriaus veidą. Ji sustojo ir atrėmė ranką į antrąją. Vyriškio veidas judėjo, bet ji sekė taikikliu. Šūvio linijoje ant nugaros griuvo vienas barzdotas vyras, bet ji vis tiek iššovė. Atatranka stuktelėjo jai į petį. Kulka įsmigo inžinieriui į kaktą, iš pakaušio ištiško kraujas. Barzdočius pargriuvo priešais inžinierių ir nuriedėjo grindiniu.

Dantė išsilaisvino iš jo gniaužtų, prasibrovė pro žmones ir pribėgo prie mamos.

Vu Vangas pakilo nuo fotelio ir pasiėmė nuo žemės mačetę. Dabar liko tik jis ir Šasmina.

– Pasirūpink Tingu, – liepė Šasmina Dantei.

Žmonės traukėsi iš kelio link jos einančiam Vangui. Tas ramiai šypsojosi, bet jo drėgnos akys staiga tapo abejingos. Šas-

mina ėjo priešais jį, iškėlusi pistoletą ir tikėdamasi, kad Tingas, sakydamas, jog liko tik du šoviniai, nepriskaičiavo šovinio, esančio lizde.

Vangas sustojo ir užsisegė viršutinę susiglamžiusio švarko sagą.

– Pripažink, kad teismo procesas buvo sufabrikuotas, – pareikalavo ji.

– Pistoletas tuščias. Matau iš tavo akių.

Šasmina nusitaikė jam į kaktą, į tarpą tarp akių ir paspaudė gaiduko svirtelę. Trakštelėjo ginklo spyna, bet daužiklis į nieką neatsitrenkė.

Šovinio nebuvo.

Šasmina ėmė trauktis į šalį, Vangas sekė iš paskos. Ant jo kaklo siūbavo Dantės viza.

– Aš pamilau tavo sūnų nuo pirmos akimirkos, – svajingai tarė jis.

Publika ėmė šūkauti garsiau. Lažybų tarpininkai skubėdami sukiojosi tarp žmonių, kad spėtų užregistruoti visus statymus.

Dantė klūpojo prie Tingo ir laikė jį už rankos.

Šasmina užėjo už geležinio stulpo, žyminčio patį aikštės vidurį.

– Jei visiems susirinkusiems prisipažinsi, kad esi pavogęs daugybę vizų, – sušuko ji, – jei pasakysi, kad esi pasiruošęs priimti bausmę, aš tavęs pasigailėsiu.

– Tu manęs pasigailėsi, – tarė jis ir pasukiojo mačetę.

– Jei ne, prisiekiu – nukirsiu tau galvą.

– Pamėgink.

– Tu kirsi įstrižai iš viršaus, o aš atsitrauksiu. Tu kirsi vėl, bet esi per lėtas, todėl sutriuškinsiu tavo gerklę pistoletu ir...

Vangas staigiai žengė pirmyn ir užsimojo kirsti, bet ji pasitraukė už stulpo.

– Aš užlaušiu tau ranką prie peties ir...

– Užsičiaupk.

Jis puolė link stulpo, tad jai teko atsitraukti nuo savo priedangos. Žilais jo barzdos šeriais bėgo prakaitas.

– Aš tave įspėjau, – sušnabždėjo ji.

Vangas kirto, ji išsisuko ir grįžo į pirminę padėtį. Blizganti viza švystelėjo jam ant kaklo. Šasmina žengė pirmyn ir tą akimirką ją užliejo iki kaulų smegenų pažįstamas artimos kovos pojūtis, lyg būtų įkvėpusi amoniako.

Mačetei per greitai pakeitus kirčio kryptį, ji loštelėjo atgal ir ašmenys praskriejo palei veidą.

Ji vos nepargriuvo, bet mostelėjo ranka ir atgavo pusiausvyrą.

Vangas pripuolė netikėtai mikliai. Publika suriko. Jis kelis kartus švystelėjo ginklu. Nuo vyro nosies galiuko kaptelėjo prakaito lašas.

Šasmina lanksčiai pasitraukė į kairę, kad jis sektų iš paskos. Jai dar reikėjo šiek tiek laiko, kad perprastų jo reakciją ir judesius.

Užplūdus adrenalinui, Vangas judėjo nenuspėjamai. Jis kresteléjo galvą, kad nusimestų nuo veido plaukus, žengtelėjo pirmyn, lyg neketindamas kirsti, bet vis dėlto kirto.

Ašmenų galiukas brūkštelėjo jai per kairį dilbį tik paviršutiniškai, bet išsigandęs Dantė suspigo.

Traukdamasi Šasmina už kažko užkliuvo ir, nors pusiausvyrą išlaikė, neteko greičio.

Vangas manevrą pakartojo, bet, užuot atsitraukusi, Šasmina puolė ir trenkė jam į kaklą pistoletu. Smūgis buvo netaiklus, bet gana stiprus. Vyras kluptelėjo į šalį, bet dar spėjo kirsti. Šasmina sulaikė jo ranką ir smogė buože tiesiai jam į nosį. Vangas suklupo ant vieno kelio, pamėgino ištraukti ranką, bet Šasmina užsuko ją. Pokštelėjo peties sąnarys. Mačetė barkštelėjo ant žemės. Šasmina buože vėl vožė jam į kruviną veidą ir Vangas susmuko ant šono, vieną koją sulenkęs po savimi.

Numetusi pistoletą Šasmina sugriebė vyrą už plaukų ir pakėlė mačetę. Iš Vango burnos nutįsęs gleivėtas kraujas sublizgo ir kaptelėjo ant žemės.

– Jis prisipažįsta, kad mėgino pavogti tavo sūnaus vizą, – sušuko teisėjas. – Jis bus teisiamas.

Šasmina girdėjo jo žodžius, bet vis tiek kirto Vangui per sprandą, ištraukė mačetę ir kitu smūgiu nukirto slankstelius. Kūnas parkrito, bet galva dar laikėsi ant sausgyslių ir kaklo raumenų. Laikydama už plaukų, Šasmina perpjovė audinius ir atskyrė galvą, iškart pasilenkė, pasiėmė Dantės vizą ir iškėlė prieš publiką Vango galvą.

Ji buvo sunki ir varvėjo krauju.

Visi nuščiuvo ir sustingo.

Ji lėtai priėjo prie teisėjo ir pastatė Vango galvą jam ant stalo.

– Nepamiršk, kad aš grįšiu, – įspėjo Šasmina, manydama, kad žaidimas baigėsi.

81

Šasmina pakėlė Tingą tiek, kad jis gulėtų pusiaugula. Viena moteris, kurios rankos buvo ištatuiruotos chna, išvalė jam durtinę žaizdą. Ji susikaupusi, atsargiai lietė Tingą plonais pirštais. Dantė sėdėjo šalia ant žemės ir krapštė tarpelius tarp akmenų.

– Paklausk jos, ar sužeidimai sunkūs, – paprašė Šasmina.

Prieš prabildamas Tingas kelis kartus įkvėpė, o paskui paklausė kiniškai. Moteris paraudo ir plačiai šypsodamasi kažką atsakė.

– Ką ji pasakė?

– Kad tai tik įbrėžimas, – atsakė Tingas, stengdamasis atrodyti abejingas.

– Aš žinau, kad tu pasakei kažką visai kita.

Vaikinas nusišypsojo, bet kai moterys jį vėl paguldė, sudejavo. Jis užsimerkė ir sunkiai kvėpavo.

– Ar tu gali atgauti vizą? – paklausė Šasmina ir palietė jo skruostą.

– Aš paslėpiau Vu Vango dokumentus... Atleisk, bet negalėjau parodyti jų teisėjui.

– Žinau.

– Jie priklauso tai pačiai šeimai, – sušnabždėjo jis ir paėmė jos ranką.

– Aš žinau...

– Atleisk.

– Tu mus išgelbėjai... Be tavęs mes niekada...

Šasmina nutilo pamačiusi, kad jo akys slysta į šalį ir darosi matinės.

– Ar gali atgauti savo vizą? – vėl paklausė ji.

– Šasmina, – tarė jis, stengdamasis išlaikyti žvilgsnį. – Pati žinai, kad ji buvo nieko neverta. Man pasiūlė gerą kainą, nes ji atrodė tokia nauja...

– Aš noriu, kad pamėgintum ją atgauti, – nenusileido moteris.

– Eik, – sušnabždėjo jis. – Eik į terminalą su...

– Mes eisime.

– Būti tavo vertėju – visai ne rojus, bet...

– Paklausyk manęs.

– Bet aš džiaugiuosi, kad galėjau tau padėti.

– Aš noriu, kad tu išpirktum savo vizą.

Tingas šyptelėjo dėl jos atkaklumo.

– Kodėl?

– Nežinau, – sušnabždėjo ji ir priglaudė prie jo karštos kaktos savąją, valdydamasi, kad nepravirktų. – O ką, jeigu jos reikia laivuose... Arba ten, kur išlipsi iš laivo.

Jis sukosėjo, trumpai užsimerkė, o paskui vėl pažvelgė į ją blizgančiomis akimis.

– Juk jūs ketinote apsilankyti mano namuose, – priminė jis. – Ketinau pagaminti makaronų patiekalą... ir pakloti jums lovas svečių kambaryje.

– Aš nenoriu miegoti svečių kambaryje. Aš noriu miegoti su tavimi.

– Ar tu mane sugundysi?

– Ant stiklinių grindų, po jomis teliūškuojant jūrai.

– Toks buvo mano planas, – pasakė vaikinas. Jo vokai apsunko.

– Taip ir įtariau.

Jis sunkiai pakėlė ranką ir paglostė jai plaukus.

– Tu švyti, – sušnabždėjo jis.

Šasmina žiojosi sakyti, kad myli jį, bet pamatė per aikštę atriedantį vežimėlį. Žmonės traukėsi į šalis, praleisdami pirties darbuotoją. Išsisegusi perlo auskarą, įdėjo jam į prakaituotą delną, pasilenkė ir pabučiavo į lūpas.

– Aš sugrįšiu, – tarė ji. – Juk žinai, kad sugrįšiu.

– Ateik į laivų statyklą, – pasakė jis jai į ausį. – Lauksiu tavęs.

– Aš grįšiu pas tave, – pakartojo ji.

Tingą įkėlė į vežimėlį. Pro tvarstį prasisunkė kraujas. Jo jaunas kūnas atrodė toks trapus. Prakaituoti vokai blizgėjo. Priėjęs Dantė paglostė jam ranką.

– Viso gero, Tingai.

– Gyvenkite ilgai, – palinkėjo vaikinas.

Vėjas virš aikštės nešiojo sudegusio archyvo plėnis. Jos lėtai sūkuriavo iš juodo dangaus.

Tingas buvo išvežtas girgždančiu vežimėliu. Šasmina stovėjo už rankos laikydama Dantę ir žiūrėjo, negalėjo nusisukti, sekė jį žvilgsniu, kol vežimėlis dingo iš akių. Ji galvojo apie Martą ir Pedrą, Eriką ir Grosmaną, Hongli ir jo senutę žmoną.

Aikštėje biro sausų popieriaus ryšulių plėnys. Jos leidosi ant sustingusių žiūrovų, stebinčių paskutinį šio vaidinimo aktą.

Šasmina suspaudė sūnaus ranką ir pažvelgė jam į akis. Ji suprato, kad vaikas žino, jog viskas baigta.

– Dabar keliausime namo, – pasakė ji sūnui.

Juodu pasuko link terminalo. Žmonės traukėsi jiems iš kelio. Kažkas ištiesė ranką ir palietė jos plaukus. Vienas žemaūgis vyras rimtai pažvelgė į ją, sukabino nykščius ir, sudėjęs delnus virš širdies, padarė drugelį.

Dantė ėjo šalia mamos. Buvo girdėti tik vienas garsas – šnaresys, kai publika skyrėsi, duodama jiems kelią.

82

Buvo visiškai tylu, tik juodame danguje blykstelėjo lyg ir tolimas žibintas. Jai atrodė, kad krūtinė plečiasi. Jautėsi taip, lyg kas būtų stipriai pastūmęs į nugarą. Staiga krūtinėje pokštelėjo ir širdis ėmė plakti siaubingai greitai.

Šasmina įtraukė ledinio oro ir pajuto, kad viena jos koja spurda.

Tolumoje kažkas pasakė užčiuopęs pulsą.

Šasmina virpėjo visu kūnu ir išsižiojusi traukė orą. Ausyse ūžė, širdis plakė netolygiai. Moteris susivokė gulinti lovoje.

Tankiai alsuodama atsimerkė, mėgino ką nors įžvelgti, bet šviesa ją apakino ir viskas išskydo neaiškiais fragmentais.

– Ji kvėpuoja, tai gerai... Širdis dirba gerai...

Pro ašaras šmėkštelėjo Dianos ir Marko veidai. Jos šaltame kūne sklido šiltas kraujas.

– Šasmina, ar girdi mane? – paklausė Diana ir prispaudė kompresą prie jos rankos linkio.

Šasmina dar nebuvo visai atsipeikėjusi. Trūkčiojo vienos šlaunies raumenys. Ji nepajėgė nei pajudėti, nei atsakyti.

Sesuo patikrino širdies dažnį, kraujo spaudimą ir kvėpavimą.

Šasmina prisiminė uostamiestį ir žaidimų aikštelę, siaubingą pergalę ir kaip ji su Dante ėjo per aikštę. Tą akimirką jie buvo didvyriai. Žmonės sekė iš paskos iki terminalo, norėjo juos paliesti ir stebėjo kiekvieną judesį iki pat išvykimo.

Viskuo buvo pasirūpinta, administracija nieko neklausinėjo. Ji tiesiog sėdėjo su Dante ant kelių ir pasakojo apie gyvenimą.

Pirma buvo pakabintas laikraštis su Dantės nuotrauka, bet jai buvo leista eiti kartu su juo pas mergaitę ir moterį. Kol tos jį nurengė ir prausė, Šasmina paaiškino sūnui, kas bus toliau. Vaikas atrodė vis labiau pavargęs, vokai apsunko, jis liovėsi grężiotis. Kai berniukas dingo už stumdomųjų durų, Šasmina nesusilaikiusi pravirko.

Diana švietė jai į akis. Šasmina nusisuko ir staiga atgavo regėjimą. Sienoje išvydo raudoną plastikinį kaištį seniai išgręžtoje skylėje. Šasmina gulėjo ant vežimėlio kambaryje greta operacinės. Kojų ir rankų pirštai dilgčiojo, širdis po adrenalino ir kalcio gliukonato injekcijų vis dar daužėsi.

– Šįkart tu mus išgąsdinai, – sušnabždėjo Diana.

– Tavo širdis buvo sustojusi penkias minutes, – paaiškino Markas.

Aplink Dianos veidą skrajojo švytinčios dulkelės. Sesers veidas buvo įsitempęs iš nerimo. Nuo patirto streso jos bruožai paaštrėjo.

Šasminai atsisėdus, regos laukas susitraukė iki siauro tunelio, bet paskui vėl išsiplėtė.

– Atsargiai, – įspėjo Diana.

Šasmina jautėsi taip, lyg kas nors stovėtų jai ant krūtinės. Ji sukosėjo ir įtraukė nuostabaus oro.

– Dantė? – sušnabždėjo ji.

Teko trumpai užsimerkti. Neišgirdo, ką jie pasakė. Ausyse bildėjo, galva pulsavo iš skausmo. Pasidarė bloga. Kai Markas padėjo jai atsistoti, Šasmina pamatė, kad jo veidas šlapias nuo ašarų. Stipriai laikydamas ją už liemens, nuvedė svirduliuojančią prie lango. Šasmina priglaudė kaktą prie vėsaus stiklo.

Operacinėje viskas taip pat – ryškioje šviesoje darbavosi gydytojų komanda. Atrodė, kad niekas neskuba. Tarp gydytojų ir slaugytojų po žalia marška šmėkščiojo Dantė be gyvybės ženklų. Atrodė, kad kambaryje per ramu.

Chirurgas buvo stipriai susiraukęs. Jo veidas atrodė nusiminęs ir pavargęs. Ant lubų šokčiojo blizgančių instrumentų atspindžiai. Šasmina vos nepargriuvo, kai jai pasirodė, kad žmonės operacinėje garsiai atsikvėpė.

– Pažvelk į jį, – išgirdo ji trūkčiojantį Marko balsą.

Viena sulig krūtine išsikruvinusi slaugytoja paėmė iš chirurgo žnyples. Jo pirštai blizgėjo nuo kraujo. Nuo padažnėjusio Šasminos kvėpavimo apgaravo langas.

– Aš nematau, – aiktelėjo ji ir delnu nubraukė apgaravusį stiklą.

Viena slaugytoja, atsakinga už skysčių nusiurbimą, pasitraukė į šalį ir atidengė operacinį stalą.

Kruvinoje atvertos krūtinės ląstos ertmėje buvo matyti Dantės širdelė. Ji vėl gulėjo savo vietoje ir plakė – pulsavo ly-

giai, trumpai susitraukinėdama. Ekrane iš dešinės raitėsi tobulos kardiogramos kreivės.

– Ar jis gyvas? – paklausė motina ir sunkiai nurijo seiles.

– Viskas pavyko, – atsakė Diana ir nusibraukė nuo skruostų ašaras. – Viskas atrodo gerai.

– Jis gyvas...

– Pažiūrėk į jį, – pakartojo Markas. – Pažiūrėk.

Dantės širdelė plakė tolygiai. Ekrane pulsavo raudona linija – visiems gyviesiems pažįstamas ritmas.

– Juk aš sakiau, kad reikia pasitikėti gydytojais, – priminė Diana. – Juk sakiau. Viskas pavyko. Tau nereikia jo gelbėti. Vis tiek viskas pavyko.

Šasmina vėl pažvelgė pro langą į plakančią širdelę. Jos tvinksniai judino raumenį ir skaičiavo laiką iki amžinybės.

– Jo širdis plaka, – teištarė ji.

– Taip, – nusijuokė Markas ir nusišluostė akis.

– Šasmina, tu juk supranti, kad daugiau injekcijų tau negalima, ar ne? – pasakė Diana. – Pažvelk į jį – jam niekas negrėsė. Ar dabar supranti?

Sesers balsas lūžo. Ji nutilo, užsimerkė ir kietai sučiaupė lūpas. Prie suprakaitavusios kaktos buvo prilipusi rusva sruoga.

– Tik pagalvok, jei būtum mirusi dėl nieko, – vėl susitvardžiusi sušnabždėjo ji.

– Taip...

– Tu mus išgąsdinai, kai negalėjome tavęs atgaivinti, – pasakė Markas ir persibraukė drebančias lūpas.

– Atleiskite.

Marko akys buvo paraudusios. Jis buvo nesiskutęs, jo berniukiškas veidas buvo virtęs liūdnu pavargusio pusamžio vyro veidu. Pirmą kartą per daugelį metų Šasmina žiūrėjo tiesiai į jį ir matė tokį, koks yra. Jis buvo senstelėjęs ir tai jai atrodė gražu. Praėję metai jo veide paliko savo pėdsakų.

– Juk sakiau, kad viskas bus gerai, – pakartojo Diana ir apkabino seserį.

83

Buvo giedra, ledo kristalais žvilganti diena. Šasmina išvažiavo iš Stokholmo parsivežti Dantės.

Juodu su sūnumi išėjo iš ligoninės likus trims dienoms iki Kalėdų. Dabar buvo jau nauji metai ir ji ketino vasarį grįžti į darbą Gynybos ministerijoje.

Per automobilio garsiakalbius skambėjo Eriko Sati* kūrinys pianinui „Gymnopédies“. Akino nuo sniego atsispindinti šviesa. Medžiai abipus kelio sudarė cukraus baltumo tunelį.

Pamačius, kad artėja prie avarijos vietos, kurioje jie visi žuvo, Šasminai iš baimės sutraukė skrandį.

Ji sumažino greitį, pamėgino nusiraminti ir priminti sau, kad yra gyva. Kartais tekdavo prisiminti viską, kas atsitiko. Prireikė daug laiko, kol ji įsisąmonino, kad grįžo į gyvenimą kartu su Dante.

Šasmina daugiau niekada nekalbės apie uostą, net jei liktų vieniša. Dantė, regis, nieko neprisiminė. Jai patiko, kad vaikui rūpi draugai, televizijos programos ir žaidimai. Atrodė, kad jis jaučiasi gerai. Ji visai nenorėjo, kad sūnus prisimintų, kuo mama buvo priversta tapti žaidime.

---

* Éric Alfred Leslie Satie – prancūzų kompozitorius.

Dabar, kai prieš ją bėgo snieguotas kelias, ji vėl prisiminė nelaimę ir mamos laidotuves. Per visą ceremoniją Dantė laikė ją už rankos. Pastorius kalbėjo apie ramų poilsį kape ir apie prisikėlimą paskutiniąją dieną.

Šasmina stovėjo prikandusi lūpą ir nuleidusi galvą.

Dienos prieš Kalėdas buvo trumpiausios, o naktys ir šalčiai – atšiauriausi. Tamsa kapinėse jai priminė uostamiestį. Bet staiga prasiskyrė debesys ir žydrame danguje pasirodė saulė.

Jai taip trūko mamos. Kasdien kelis kartus vis dar pagaudavo save, ketinančią paskambinti pasikalbėti.

Ją aplenkęs furgonas kirto sniego provėžas ir ėmė slysti. Šasminos širdis pradėjo plakti greičiau ir ji nuspaudė stabdį. Vėjas bloškė jai į langą sniegą nuo furgono stogo.

Markas vėl gyveno vienas. Šį savaitgalį Dantė praleido pas jį. Šasmina važiavo pas Marką pasiimti sūnaus ir aptarti rytojaus dienos.

Pradėję globos procesą, juodu nebegalėjo jo nei sustabdyti, nei valdyti. Siekdamas globoti vienas, Markas buvo pareiškęs abejojantis jos psichiniu stabilumu, o Šasminos advokatas buvo aptikęs jo nuosprendžių dėl kanapių auginimo ir ginklų įstatymo pažeidimo. Buvo daug ženklų, kad Socialinių reikalų tarnyba gali juos abu paskelbti netinkamais globėjais. Tokiu atveju, Dantė būtų apgyvendintas globėjų šeimoje, o tada jau bus sunku kada nors atgauti jo globą.

Nors Markas ir nesigynė, buvo akivaizdu, kad reikalauti vienpusės globos jį įtikino Mija. Apimta panikos Šasmina išlei-

do daug pinigų, kad iškastų apie Marką bjaurių dalykų ir atsilygintų jį apjuodindama.

Abu nuėjo per toli.

Dabar juodu susitarė visaip kaip dirbti išvien, kad Dantė nebūtų iš jų atimtas.

Ir Šasmina, ir Markas buvo pakviesti pirmadienį atvykti į teismą.

Šasmina žinojo, kad prieš dvi savaites Socialinių reikalų tarnyba pateikė teismui nutarimo projektą, kuris buvo paremtas gana nauja įstatymo pataisa, teigiančia, kad vaiko noras ne visada sutampa su tuo, kas vaikui geriausia, nes dažnai vaiko norams įtakos daro atsidavimas ir teisingumo jausmas.

Socialinių reikalų tarnyba tyrė Šasminą keletu rizikos nustatymo instrumentų. Tik atsakinėdama į tarnybos darbuotojo klausimus moteris suvokė, ką padarė psichologas Gabrielis Popovas.

Po priepuolio darželyje Šasmina buvo paskelbta pasveikusi. Ji buvo sveika, bet Gabrielis sulaužė priesaiką tylėti, siekdamas, kad ji vėl būtų uždaryta į ligoninę.

Psichologas tvirtino, kad ji apgavusi administracinį teismą, kad jos psichozė pasikartojanti, kad ji pasakojanti apie kinų mirusiųjų karalystę. Šasmina viską paneigė, bet suprato, kad jos žodžiai, palyginti su psichologo, nedaug verti.

Už kito posūkio bus avarijos vieta. Padangos jau nebildėjo taip garsiai į suplūktą sniegą. Vaizdą užstojo baltos eglių šakos. Šasmina prisiminė tik pavienius avarijos momentus: prožektorių šviesą, perlą delne, stiprų smūgį ir kraują ant sniego.

Pamačiusi už nugaros artėjantį vilkiką Šasmina vėl padidino greitį. Kelias švelniai pasisuko, medžiai užstojo saulę, o paskui atsivėrė sankryža, kurioje tai atsitiko. Kelio buomas, griovys ir žemi krūmai. Viskas apsnigta. Iš krūmų pašoko ir nurūko kiškis. Niekas nepriminė nelaimės.

Galinio vaizdo veidrodėlyje Šasmina pažvelgė į griovį, kuriame gulėjo, kai sustojo jos širdis, bet ten jau nebuvo jokių nelaimės pėdsakų.

Galbūt kam nors atrodytų, kad Šasminos gyvenime daug mirties, bet ji taip nesijautė. Čia gyvenimas, čia gyvena gyvieji – jų šviesos kibirkštėlė, sūkuriuojanti begalinėje tamsoje.

Kada nors visi išplauks laivais, bet iki tol jie turi vieni kitus, o tai daug, daug svarbiau.

Uostamiestyje laikas beveik sustojęs, bet visi ten esantys žmonės vis dar turi gyvybės šešėlį, jie dar neišnykę, dar nevirtę visumos ir amžinybės dalimi.

Šasmina buvo anapus penkis kartus ir dabar žinojo didįjį skirtumą. Gyvenimas – tai akimirkos trumpumas ir senėjimas.

Laikas ir gyvenimas neatsiejami. Be laiko nėra gyvenimo.

84

Lėtai įsukusi pro vartus Šasmina išvydo, kad Markas su Dante stato neįprastai didelį sniego senį. Ji nesusilaikė ir nusišypsojo. Markui taip būdinga visur persistengti. Dantė buvo tvarkingai apvilktas žieminiu kombinezonu.

Jo skruostai buvo paraudę nuo šalčio. Markas buvo užsidėjęs šiltas ausines, o jo žili plaukai styrojo į visas puses.

Abu atrodė linksmi.

Grikšint sniegui ji pririedėjo prie namo, sustojo ir užtraukė rankinį stabdį.

Buvo pamiršusi, kad Markas jau senstelėjęs, bet vėlei pagalvojo, kad jam tai tinka ir kad jis dabar bent jau išoriškai atrodo subrendęs.

„Mes neturime bijoti laiko, – pasakė pati sau. – Mes turime jį mylėti ir apglėbti. Bėgantis laikas patvirtina, kad mes gyvi. Kol senstame, tol esame gyvi."

Laikas ne artina prie mirties, o išlaiko ją atokiai.

Kodėl žmonės tai pamiršo?

„Juk mums patinka matyti augančius vaikus, kaip jie keičiasi ir išmoksta naujų dalykų. Keičiasi ir metų laikai. Nuostabu matyti keliaujančią saulę."

Išlipusi iš automobilio priėjo prie Marko ir Dantės. Apatinė sniego senio dalis buvo beveik dviejų metrų aukščio, o vidurinioji, kurią juodu dabar rideno, siekė Markui iki krūtinės.

– Kaip jūs užkelsite galvą?– juokdamasi paklausė ji.

– Labas, – pamojavo Markas.

– Su ekskavatoriaus kaušu, – pareiškė Dantė. – Tėtis išsinuomos ekskavatorių!

– Sudėjau jo daiktus, bet džinsai skalbyklėje, – pasakė Markas ir nusidaužė nuo savo kumštinių pirštinių sniegą.

– Ar mes dabar nespėsime suvalgyti deserto? – sunerimęs paklausė Dantė.

– Spėsime, jei duosite paragauti.

– Aš tiesiog pašildysiu obuolių pyragą, – atsiprašydamas pasakė Markas.

– Spėsime, – patvirtino Šasmina.

– Ar tu per tą laiką galėtum užkelti šitą? – paprašė Markas, plekšnodamas per sniego kamuolį.

Jie nuėjo link namo, nusidaužė nuo batų sniegą ir suėjo vidun. Šasmina nebuvo lankiusis čia nuo tada, kai paliko Marką.

Šis namas buvo kritęs jai į širdį nuo pirmos akimirkos. Šasmina sakydavo, kad jis panašus į meškinų namą iš pasakos apie Auksaplaukę. Čia buvo gražios medinės grindys, visuose kambariuose po židinį, per tris aukštus vijosi lakuoti mediniai laiptai.

Prie jos murkdama priėjo katė ir ėmė glaustytis prie kojų, skimbčiodama varpeliu ant kaklo, kuris įspėdavo paukštelius.

Šasmina dirstelėjo į laikrodį, bet skambinti Dianai buvo dar per anksti.

Kol Markas šildė pyragą, Dantė užbėgo į savo kambarį viršutiniame aukšte baigti statyti kosminio laivo iš „Lego“ kaladėlių.

– Turime pakalbėti apie tai, ką darysime rytoj, – pasakė ji.

– Jeigu Dantę atiduos į globėjų šeimą, mes kovosime, kad galėtume jį lankyti, mes niekada nenuleisime rankų.

– Jis gyvens su mumis, – pertraukė Šasmina.

– Tu žinai, kad aš padarysiu bet ką, kad tu laimėtum šį procesą, – dusliai pažadėjo jis. – Bet ką...

– Papasakok jiems apie Kosovą, – paprašė ji. – Pasakyk, kad patyriau karo traumą, kad susipainiojau ir ėmiau pasakoti, kaip šventėme kinų Naujuosius metus... Bet aiškiai pabrėžk, kad daugiau niekada negirdėjai manęs to minint.

– Kaip įsakysi, leitenante.

– Aš manau, kad viskas bus gerai... Socialinės rūpybos tarnybos išvados pagrįstos Gabrielio Popovo pastabomis... Jis teigia, kad mane vis dar ištinka psichozė.

– Aš ne visai supratau, kas atsitiko iš tikrųjų.

Šasmina atsisėdo prie stalo šiltoje stiklinėje verandoje ir nužvelgė užšalusį ežerą. Katė užšoko jai ant kelių, įsitaisė ir ėmė murkti.

– Tai atsitiko po avarijos... Aš turėjau būti sveika, bet kalbėjau apie uostamiestį... Man davė raminamųjų. Mama buvo mirusi, aš jaučiausi vieniša, man reikėjo su kuo nors pasikalbėti... o jis tikino, kad yra įsipareigojęs tylėti.

– Ką darysi?

– Ketinu rytoj viską neigti, – pasakė ji ir vėl dirstelėjo į laikrodį.

– Jo žodis prieš tavo žodį.

– Jei man nepavyks priversti Gabrielio pakeisti savo parodymų.

– Kodėl jis turėtų persigalvoti?

Sučirškus virtuviniam laikrodžiui, Dantė nusileido į apačią ir padėjo ant stalo lėkšteles bei šaukštelius. Markas atnešė pyragą, o Dantė arčiausiai savęs ant stalo pastatė plastikinį dubenėlį su plaktu vaniliniu kremu.

– Kaip sakiau, kepiau ne pats, – priminė Markas.

– Bet tėtis pašildė jį orkaitėje, – paaiškino Dantė.

– Šaunu, – pagyrė Šasmina.

– Juk taip? – tarė Markas ir nusišypsojo taip plačiai, kad gilios raukšlės aplink akis virto juoko raukšlelėmis.

Tėvas padėjo sūnui įsidėti pyrago, o paskui padavė aliuminio skardelę Šasminai. Jos šnerves pasiekė obuolių rūgštelės, cukraus ir cinamono kvapai.

– Mano širdis yra štai tokio dydžio, – pasigyrė Dantė rodydamas kumštuką.

– Ar ką nors atsimeni apie operaciją? – paklausė motina.

– Tik tai, kad aš negalėjau kvėpuoti ir jie turėjo išsiurbti kraują.

Šasmina linktelėjo ir nužvelgė jo ramų veidelį, strazdanėles aplink nosį ir blizgančias guvias akytes. Staiga jai kilo noras paklausti.

– Tu žinai, kad, nesiliaujant kraujavimui, jie tave užmigdė. Kai... Ar tu tada ką nors sapnavai?

– Nemanau, – atsakė jis ir įsipylė padažo.

– O aš sapnavau daugybę keistų dalykų, kurių iš tikrųjų nenutiko.

– Kokių? – šypsodamasis paklausė Dantė ir pakėlė šaukštą prie burnos.

Ploni verandos langai buvo apgaravę. Nuo stogo skraidžiojo sniego kristalai.

– Aš sapnavau, jog kovojau, kad išgelbėčiau tave. Ir dar sapnavau vyrą, kuris man labai patiko... Jo vardas buvo Tingas.

– Tingas, – šypsodamasis tarė Dantė ir valgė toliau.

Kartais ji aplankydavo Tingą Danderiudo ligoninėje. Po narkotikų perdozavimo gydytojams taip ir nepavyko priversti jo širdies plakti. Tingo kraujas būdavo prisotinamas deguonies ir išvalomas anglies dioksidas. Nebuvo jokios išeities, bet nutarimas, kad gyvybę palaikantys aparatai būtų išjungti, įstrigo dėl vieno dalyko – jo mama turėjo duoti sutikimą, bet atsisakė netgi kalbėti apie sūnų.

Tingas atrodė lygiai taip pat kaip uoste – buvo toks pat gražus, nors veidas sukritęs, o iš burnos ir nosies kyšojo žarnelės.

– Dante, ar padėsi man sutvarkyti stalą? – paklausė Markas ir atsistojo.

– Gerai.

– Ačiū. Pyragas buvo labai skanus, – padėkojo Šasmina.

Tarp senų vaismedžių slinko žiemos sutemos ir viską dažė mėlynai – ežerą, dangų ir apsnigtus laukus.

Kol Dantė su Marku tvarkė stalą, Šasmina nuėjo į sūnaus kambarį paimti jo krepšio. Katė skimbčiodama atsekė iš paskos. Motina atsisėdo ant Dantės lovos krašto, pabuvo užsimerkusi, o paskui išsitraukė telefoną. Iš nerimo pasidarė šiek tiek bloga. Kelias sekundes padvejojusi, paskambino Dianai.

Pasigirdo pirmieji signalai, krintantys į tamsą tarsi sunkūs svareliai. Galiausiai ragelyje spragtelėjo ir sesuo atsiliepė.

– Aš grįžtu, – pasakė Diana.

– Gerai, – nutęsė Šasmina.

Pasigirdo Dianos automobilio ūžesys. Tirštėjančiose sutemose Šasmina pro langą matė tris sniego senio rutulius. Pamažu geso mėlynas apsnigto beržo blizgesys.

– Šasmina, aš manau, kad tu sirgai, – drebančiu balsu tęsė Diana. – Tai nekeista, žinant, ką tu patyrei...

Dianos automobilis subildėjo ir telefono ryšys sekundę nutrūko. Kai jos balsas vėl pasigirdo, kalbėtis trukdė traškesys.

– Iš pradžių aš negalėjau suprasti, iš kur tu sužinojai, kad Gabrielis Popovas yra gulėjęs Eštos ligoninėje... Bet tai nesvarbu. Tai tiesa. Jis buvo gydomas nuo šizofrenijos.

– Ar ten... kas nors parašyta apie psichozę? – paklausė Šasmina ir pamėgino nuryti gumulą gerklėje.

– Aš turiu ligos istorijos kopiją. Perskaičiau tik nedidelę dalį, bet ten viskas aprašyta... Turėjau išgerti stesolido, kad galėčiau bent jau atsisėsti į automobilį.

Lauke buvo jau beveik tamsu, bet, pasislinkusi arčiau lango, Šasmina dar įžvelgė ant žemės besmegenio galvą.

– Jis buvo gydomas gerokai iki to, kai tu buvai sužeista Kosove, – tęsė Diana. Buvo akivaizdu, kad jai reikia įdėti pastangų, jog galėtų apie tai kalbėti. – Po... po širdies operacijos jis, pagal įstatymą, buvo priverstinai paguldytas į psichiatrijos ligoninę ir gydomas psichotropiniais vaistais bei EKT*...

Diana kažką sumurmėjo. Kažkas subraškėjo ir automobilio ūžesio jau nebuvo girdėti.

– Ką tu darai? – paklausė Šasmina.

– Nieko. Tiesiog turėjau pasukti į kelkraštį ir sustoti, nes rankos per daug dreba, – pasakė Diana ir virpėdama įkvėpė. – Per ūmų psichozės priepuolį, kol vaistai dar nebuvo pradėję veikti... Gabrielis pasakojo, kad mirusiųjų karalystė yra kinų uostamiestis... Jis teigė esąs skolingas įtakingai tenykštei šeimai... Yra kiek tik nori užfiksuotų jo pasakojimų, garso įrašų nuorašų... Jis pasakoja apie eiles laivų, apie skersgatvius su raudonais žibintais, stalo žaidimus, prekybą vizomis...

– Gerai, – sušnabždėjo Šasmina.

– Aš... negaliu to suvokti. Tai beprotybė, – vos ne verkdama pasakė Diana. – Bet dabar pradedu nutuokti, ką tu iš tiesų padarei dėl Dantės.

Šasmina sėdėjo sustingusi ir klausėsi susijaudinusios sesers kvėpavimo. Jai labai palengvėjo, kad Diana patikėjo ja, bet dar geriau, kad Gabrielis jau negalės tvirtinti, jog jai psichozė, nes kalbanti apie kinų uostamiestį. Ji buvo įsitikinusi, kad psichologas atsiims savo išvadas, vos tik ji parodys jo paties ligos is-

* Elektrokonvulsinė terapija – gydymo būdas, kurio metu, taikant anesteziją, paciento smegenys veikiamos elektros impulsais.

toriją. Ji privers Popovą administraciniam teismui kaip nors paaiškinti, kad visa tai yra tik nesusipratimas ir kad jai turi būti palikta sūnaus globa.

– Kad sustabdytum Gabrielį, pasinaudok tik ligos istorija, – tvardydamasi priminė Diana. – O paskui daugiau niekada nekalbėk apie uostamiestį...

– Aš nebenoriu net pagalvoti apie jį... Bent jau, iki ateis laikas vėl mirti.

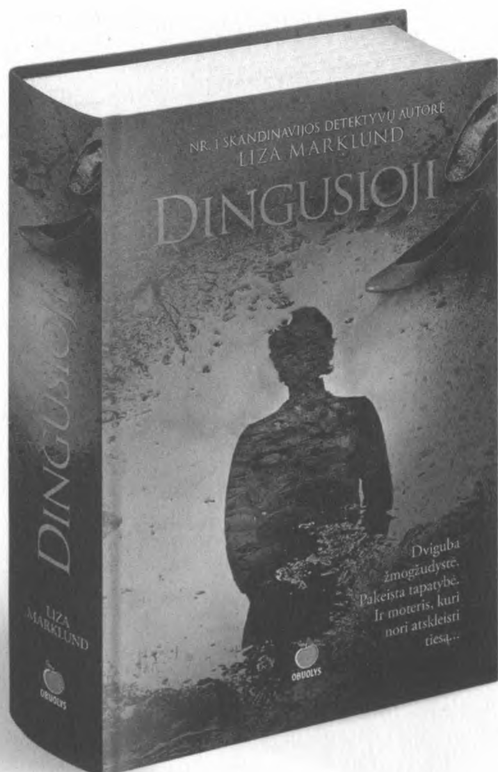
Baigusi kalbėti su seserimi Šasmina lėtai nuleido telefoną. Jo monitoriuje atsispindėjus lubų šviestuvo šviesai, ant grindų sumirgėjo saulės zuikutis ir katė ėmė jį gaudyti, skimbčiodama varpeliu.

Šasmina atsistojo. Lauke taip sutemo, kad besmegenio jau nebuvo matyti.

Stikle ji matė tik savo veidą.

Nepaisant tamsos, anapus stiklo yra pasaulis.

Vėl suskambo katės varpelis. Šasminai prieš akis iškilo vaizdas – indų dievas Šiva šoka pasaulio pabaigos šokį, ant riešo užsisegęs papuošalą su varpeliu.

NR. 1 SKANDINAVIJOS DETEKTYVŲ AUTORĖ
LIZA MARKLUND
DINGUSIOJI
Dviguba žmogžudystė. Pakeista tapatybė. Ir moteris, kuri nori atskleisti tiesą...
OBUOLYS
DINGUSIOJI
LIZA MARKLUND
OBUOLYS

Lars Kepler
ŽAIDIMŲ AIKŠTELĖ

Iš švedų kalbos vertė *Virginija Jurgaitytė*
Redagavo *Inga Jankauskaitė*
Tekstą tvarkė *Raimonda Kavaliauskienė*
Viršelį kūrė *Andrius Morkeliūnas*
Maketavo *Alma Liuberskienė*

30 sp. l. Užsakymas Nr.
Išleido OBUOLYS®
(OBUOLYS yra registruotas leidybinis ženklas,
kurį pagal sutartį naudoja UAB MEDIA INCOGNITO)
Butrimonių g. 9, LT-50220 Kaunas
knygos@obuolys.lt | www.obuolys.lt

Anapus tamsa dar tirštesnė...

Pagrindinė šios pribloškiančios istorijos herojė – Švedijos ginkluotųjų pajėgų karininkė Džasmina Paskal-Anderson. Vykdydama NATO karinės misijos užduotį šiaurinėje Kosovo dalyje, moteris patenka į siaubingą susišaudymą ir bemaž miršta nuo patirtų sužeidimų. Jos širdis net 40 sekundžių nustoja plakusi, kol Džasmina vėl grąžinama į gyvenimą. Atsigavusi moteris papasakoja apie klinikinės mirties potyrius: paaiškėja, kad ji atsidūrė paslaptingame persikėlimo mieste, savotiškoje tarpinėje stotelėje tarp gyvybės ir mirties; tik bėda, kad mieste įsigalėjusi sistema kelia vien siaubą…

Grįžusi į Stokholmą Džasmina įsidarbina sekretore ir gyvena visiškai ramiai bei paprastai. Kartą ji drauge su penkiamečiu sūnumi patenka į eismo įvykį. Šįkart ligoninėje atsiduria berniukas. Gydytojai pasiryžę jį išgelbėti, tačiau operacijos metu privalės trumpai sustabdyti mažojo paciento širdį. Džasmina supranta viena: jeigu sūnus atsidurs tame žiauriame mieste, kuriame tiek daug smurto, vienas jis neįstengs sugrįžti į gyvenimą… Juk niekas negali vienareikšmiškai nei patvirtinti, nei paneigti, kad ištikus klinikinei mirčiai išgyventi nutikimai yra tiesa.

Visame pasaulyje skandinaviškais detektyvais apie inspektorių Joną Liną (*Hipnotizuotojas*, *Paganinio kontraktas*, *Ugnies liudininkas* ir kt.) išgarsėjęs Alexanderio ir Alexandros Ahndorilų duetas, pasivadinęs Larso Keplerio slapyvardžiu, ir šį kartą nenuvilia. Tik šįsyk pagrindinė knygos veikėja – stipri ir nepriklausoma moteris. Kaip įprasta, romanas bemat pateko į perkamiausių knygų sąrašus bent keliose šalyse. Įtampos kupinas siužetas, neįprasta ir net L. Kepleriui nebūdinga tematika tik patvirtino nuomonę, kad talentingai plunksnai jokie iššūkiai nebaisūs.

SKANDINAVIŠKO DETEKTYVO ELITAS

ISBN 978-609-04-0200-9

